16-17 Nisan 2021

KAYSERİ

5.ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

ÖZET KITABI

EDİTÖR

Dr. Necip İhsan ARIKAN

İKSAD GLOBAL YAYINEVİ

5.ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

16-17 Nisan 2021, KAYSERİ

EDİTÖR
Dr. Necip İhsan ARIKAN

Copyright © 2021 by iksad Global publisher
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.
Institution of Economic Development and Social Research Publications®

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.
Iksad Global Publications – 2021©

ISBN: 978-605-70554-0-8

DÜZENLEME KURULU

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Mustafa TALAS

NİĞDE ÖMER HALİS DEMİR ÜNİVERSİTESİ

Dr. Alper TUTÇU

Dr. Serkan GÜN

SELAMİ DURAN

Ali SÖYLEMEZ

Bircan TAŞKESER

İbrahim KAYA

Hesen SURXAYLİ

Mert GÜLÜM

BİLİM VE DANIŞMA KURULU / PROFESSOR LIST

Dr. Bayram POLAT
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Bilal ÇOBAN
Fırat Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA
Erciyes Üniversitesi

Dr. Damezhan SADYKOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Hacer HÜSEYNOVA
Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Hülya Bingöl
İnönü Üniversitesi

Dr. Hülya ÇİÇEK
Gaziantep Üniversitesi

Dr. İlkay ŞAHİN
Erciyes Üniversitesi

Dr. Kasım KARAMAN
Erciyes Üniversitesi

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mihriban EMEK
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa METE
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Mustafa ÜNAL
Erciyes Üniversitesi

Dr. Han Nadejda
E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Osman ERKMEN
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Sarash KONYRBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Veysel BOZKURT
İstanbul Üniversitesi

Dr. Zharkyn BALTABAEVA
Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. Zongxian FEN
Xi`an Jiatong Üniversitesi

Dr. Prachi V. Motiyani
Gujarat Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ
TKGM Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Dr. Esra KIZILAY
Erciyes Üniversitesi

Dr. Nuriye KERTMEN
İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Mehmet KERTMEN
İskur Denim İşletmeleri Tic. ve San. A.Ş.

Dr. Ahmet FEYZİ
Atatürk Üniversitesi

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD
(İKTİSADİ KALKINMA VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERNEĞİ)

BİLDİRİ DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ

ÇİFT KÖR HAKEM DEĞERLENDİRMESİ

TOPLAM BAŞVURU SAYISI : 154
KABUL EDİLEN BİLDİRİ SAYISI: 120
RED EDİLEN BİLDİRİ SAYISI : 34

5. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

16-17 Nisan 2021
KAYSERİ, TÜRKİYE

KONGRE PROGRAMI

-AÇILIŞ KONUŞMASI-

16.04.2021
09.40-10.00

Prof. Dr. Mustafa TALAS
KONGRE BAŞKANI
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

Meeting ID: 893 7500 1431
Passcode: 500237

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- Online sunum yapabilmek için **https://zoom.us/join** sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to attend a meeting online, login via **https://zoom.us/join** site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,
exp. S-1 H-1, Hakan KAŞKA

Zoom'a giriş yaparken lütfen adınızı, soyadınızı ve salon numaranızı belirtin,
Örnek: O-1 S-1, Hakan KAŞKA

Oturum-1 Salon-1

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖŞKER

Saat: 10.00-12.30

YAZAR(lar)	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Muhammed Murat GÜMÜŞ Dr. Öğr. Üyesi Volkan KUKUL	*Amasya Üniversitesi*	ÖĞRETMENLER İÇİN DİJİTAL YETERLİK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Arş. Gör. Dr. Ezgi SUMBAS Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ÖZTÜRK	*İnönü Üniversitesi*	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNDE KİŞİ-DURUM YAKLAŞIMINA GÖRE YARDIM ETME EĞİLİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖŞKER	*Anadolu Üniversitesi*	EYLEM ODAKLI YAKLAŞIM ÇERÇEVESİNDE YABANCI DİL DERSLERİNDE UYGULAMA ETKİNLİKLERİ
Ramazan KİYAM Dr. Öğr. Üyesi Volkan KUKUL	*Amasya Üniversitesi*	COVID-19 DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Gizem KÖŞKER	*Anadolu Üniversitesi*	YABANCI DİL DERSLERİNDE DEYİM ÖĞRETİMİ
Selver KILIÇARSLAN Doç. Dr. Menderes ÜNAL	*Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi*	ORTAÖĞRETİM İNGİLİZCE PROGRAMI KAZANIMLARININ ÖĞRENEN ÖZERKLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Doçent GULARA RAHIMOVA JALIL ISAYEV	*Baku State University*	NEUROMETRY, NEURAL NETWORKS AND EDUCATION
Doç. Dr. Menderes ÜNAL Selver KILIÇARSLAN	*Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi*	ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINDA UYGULAMA ETKİNLİĞİ ÖRNEĞİ: AİLE KATILIMI VE ÖZDEĞERLENDİRMESİ
Arif AYDIN Dr. Öğr. Üyesi Volkan KUKUL	*Amasya Üniversitesi*	ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM KABUL DÜZEYLERİ İLE DİJİTAL OKURYAZARLIKLARININ SOSYAL BİLİŞSEL KURAM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ
Doçent GULARA RAHIMOVA JALIL ISAYEV	*Baku State University*	INFORMATOLOGY BILIMININ ÖZÜ VE TEMEL YASALARI
Gülçin ÇOBAN Arş. Gör. Dr. Ezgi SUMBAS	*MEB İnönü Üniversitesi*	PANDEMİ DÖNEMİNDE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME BAKIŞI

Oturum-1 Salon-2

16.04.2021

Moderatör: Yrd. Doç. Dr. Günsu SOYKUT

Saat: 10.00-12.30

AUTHOR	AFFILITION	ABSTRACT TITLE
Dr. Öğr. Üyesi Tufan ARSLANCA Dr. Öğr. Üyesi Uğurkan ERKAYIRAN	*Ankara Ufuk Üniversitesi* *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi*	PERİNEOPLASTİ YAPILAN HASTALARDA GOLOMBOK-RUST CİNSEL DOYUM ÖLÇEĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Burak GÜLNAR	*Karadeniz Teknik Üniversitesi*	ÜST ÇENE DARLIĞINA SAHİP HASTANIN BANDED RME İLE TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU
Dr. Öğr. Üyesi Barış BAŞER	*Karadeniz Teknik Üniversitesi*	ALT-ÜST ÇENEDE ŞİDDETLİ YER DARLIĞINA SAHİP HASTANIN ÇEKİMSİZ SABİT TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU
Dr. Öğr. Üyesi Sevil ŞENKARDEŞ Sedanur EKREK	*Marmara Üniversitesi*	BAZI YENİ 1,3-TİYAZOL TÜREVLERİNİN SENTEZİ, YAPI AYDINLATMA VE İN SİLİKO ADME ÇALIŞMALARI
Doç. Dr. Selva STAUB Gürkan KAVRAZLI	*Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi* *Barkotek Ayaz Teknoloji ve Loji..*	COVID 19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ECZANE ÇALIŞANLARININ SOSYAL MESAFE VE ILAÇ DAĞITIMINA BAKIŞ AÇISI
Dr. Öğr. Üyesi Furkan Ertürk URFALI	*Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	PATELLAR KONDROMALAZİ İLE PATELLAR KARTİLAJ HACMİ VE SUBKÜTAN YAĞ KALINLIĞI ARASINDAKİ KORELASYON
Assoc. Prof. Dr. Selçuk GULMEZ	*SBU*	FIRST REPORT OF SEPTICEMIA DUE TO PNEUMATOSIS CYSTOIDES INTESTINALIS AFTER CYTOREDUCTIVE SURGERY AND HYPERTHERMIC INTRAPERITONEAL CHEMOTHERAPY; TWO CASES WITH REVIEW OF THE LITERATURE
Merve PEKUZUN Prof. Dr. Asuman GÖLGELİ	*Erciyes Üniversitesi*	KETAMİN UYGULANAN PUBERTE ÖNCESİ WİSTAR ALBİNO SIÇANLARDA DAVRANIŞ PARAMETRELERİ ÜZERİNE PROBİYOTİĞİN ETKİSİ
Yrd. Doç. Dr. Günsu SOYKUT Doç. Dr. Eda BECER Prof. Dr. Seda VATANSEVER	*Yakın Doğu Üniversitesi*	RESVERATROLÜN KOLON KANSER HÜCRELERİNDE PRO-APOPTOTİK ETKİLERİ
Doç. Dr. Eda BECER Dr. Dyt. Serpil ÖZSOY Uzm. Hilal KABADAYI Prof. Dr. H. Seda VATANSEVER	*Yakın Doğu Üniversitesi* *Manisa Celal Bayar Üniversitesi*	KERSETİN TÜMÖR MİKROÇEVRESİ OLUŞUMUNU ETKİLEYEREK KOLON KANSERİ GELİŞİMİNİ ETKİLEYEBİLİR Mİ?

Oturum-1 Salon-3

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Çağıl Merve TANIK

Saat: 10.00-12.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Oğuzcan GÜZELİPEK Tolga PALANDUZ Furkan ÇETİN Süleyman BULDUK	*Totomak Machinery and Spare Parts*	DESIGN AND COST IMPROVEMENT OF TOOL WITH TOPOLOGY OPTIMIZATION
Celal SÖYLEMEZ	*Lidersan Sağlık ve Gıda AŞ*	DİSODYUM OKTABORAT TETRAHİDRAT VE KALSİT İÇERİKLİ ALÇAK YOĞUNLUKLU POLİETİLEN FİLM ÜRETİLMESİ
Prof. Dr. Ali KOÇAK Önder YAĞAN	*Yıldız Teknik Üniversitesi*	KADEMELİ TEMELLERDE YAPI ZEMİN ETKİLEŞİMİ
Salih YILMAZ	*MASKİ*	İÇMESUYU DAĞITIM SİSTEMLERİNDE YÜZEYE ÇIKMAYAN ARIZALARIN YÖNETİMİNDE AKTİF KAÇAK KONTROLÜ UYGULAMASININ ÖNEMİ
Dr. Öğr. Üyesi Çağıl Merve TANIK	*Ostim Teknik Üniversitesi*	POLİPROPİLEN ESNEK MEKANİZMALARIN ÇALIŞMA HASSASİYETLERİNİN ARTTIRILMASI VE SERVİS ÖMRÜNÜN UZATILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Murat TÖREN Ögr. Gör. Dr. Çiğdem SAZAK TURGUT Mücahit KINA Bora ESKİCİOĞLU Özhan ASLAN	*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi*	DEPREM BİLGİ SİSTEMELERİ İÇİN BİNA DAKİ KİŞİ SAYISININ GÖRÜNTÜ İŞLEME VE YAPAY ZEKA İLE BELİRLENMESİ
Dr. Andaç Batur ÇOLAK Dr. Tamer GÜZEL	*Niğde Ömer Halisdemir University*	PREDICTION OF LOW FREQUENCY CAPACITANCE-VOLTAGE VALUE OF POLYMER-INTERFACED 6H-SIC/MEH-PPV/AL SCHOTTKY DIODES WITH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS
Burak ALPASLAN Dr. Öğr. Üyesi Serpil ŞAHİN	*Amasya Üniversitesi*	BAZI KISMİ DİFERANSİYEL DENKLEMLERİN HOMOTOPİ PERTURBASYON METODU İLE ÇÖZÜMLERİ
Tuba DEMIREL Ismail KARACAN	*Erciyes University*	BENEFICIAL EFFECT OF AMMONIUM BROMIDE ON THERMAL STABILIZATION OF POLYACRYLONITRILE

Oturum-1 Salon-4

16.04.2021

Moderatör: Doç. Dr. Sami KILINÇLI

Saat: 10.00-12.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Öğr. Gör. Melek COŞGUN SOLAK	Bozok Üniversitesi	ANTHONY GİDDENS'İN DİN HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
Öğr. Gör. Melek COŞGUN SOLAK	Bozok Üniversitesi	HABERMAS'TA AVRUPA KİMLİĞİ VE AVRUPA BİRLİĞİNİN GELECEGİ
Doç. Dr. Sami KILINÇLI	Çukurova Üniversitesi	İBRAHİM SÛRESİ 27. ÂYET BAĞLAMINDA KELİME-İ TEVHİDE SADAKATİN DÜNYEVÎ VE UHREVÎ KAZANIMLARI
Doç. Dr. Sami KILINÇLI	Çukurova Üniversitesi	ALLAH-KUL İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA VELÂYET KAVRAMI - YUNUS SÛRESİ 62-64. ÂYETLER ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğr. Üyesi Selim Serkan ÜKTEN	Aksaray Üniversitesi	MECMUU'L ERKAM IŞIĞINDA BUHARA EMİRLİĞİ NDEKİ UNVAN VE MANSIPLAR
Dr. Mustafa SALEP	Kayseri İl Sağlık Müdürlüğü	BİRİNCİ TÜRK OCAKLARI UMUMİ KONGRESİ
Dr. Öğr. Üyesi Esra KÖKDEMİR	Ankara Üniversitesi	YABANCI DİL OLARAK HİNDĪ (HİNTÇE) DİLİ ÖĞRENİMİNDE KARŞILAŞILAN ARAPÇA, FARSÇA VE İNGİLİZCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER
Dr. Öğr. Üyesi Esra KÖKDEMİR	Ankara Üniversitesi	HİNDU TAPINAK MİMARİSİ VE "KUZEY-nāgara" VE "GÜNEY-dravida" STİLİ
Öğr. Gör. Dr. Zehra ERGEÇ	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	BİR SALGIN ROMANI: VEBA GECELERİ
Öğr. Gör. Dr. Zehra ERGEÇ	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	KURMACANIN TARİHE BAKAN YÖNÜ: AŞK VE İSYAN

Oturum-2 Salon-1

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Bülent ÖZDEMİR

Saat: 13.00-15.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Öğr. Gör. Bahar ERDOĞAN	Yozgat Bozok Üniversitesi	ROY ADAPTASYON MODELİNE GÖRE EPİLEPSİ TANILI HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI
Dr. Öğr. Üyesi Bülent ÖZDEMİR	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	SPİNAL ANESTESİ SONRASI OLUŞAN KRONİK BEL AĞRILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Elif DEMİRDEN ERİŞTİ Dr. Öğr. Üyesi Gülay YAZICI	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	ACİL GERİATRİK VAKALAR VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI
Elif DEMİRDEN ERİŞTİ Dr. Öğr. Üyesi Gülay YAZICI	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	ACİL SERVİSTE COVID-19 TANILI HASTAYA YÖNELİK HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI
Fatma Gönül BURKEV Dr. Öğr. Üyesi Rabiye ÇIRPAN Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ÖZCAN	Kayseri Şehir Hastanesi Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN BİREYLERDE YAŞAM TARZI BOYUTUYLA UYKU VE HEMŞİRENİN ROLÜ
Arş. Gör. Dr. Raşit KARAKUŞ	Hacettepe Üniversitesi	TEMASSIZ İLAÇ SALINIMINDA ŞEKİL BELLEK ALAŞIMLARININ KULLANILMASI
Uzm.Dr. Hilal HOROZOĞLU	Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi	OBSTRUCTIVE SLEEP APNEA AND DRIVING LICENSE
Dr. Öğr. Üyesi Nilay SEYİDOĞLU Eda KÖŞELİ Dr. Öğr. Üyesi Deniz KARAKÇI Rovshan GURBANLI Prof. Dr. Cenk AYDIN	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Bursa Uludağ Üniversitesi	EFFECTS OF PHYTOGENIC FEED SUPPLEMENTATION ON SERUM IRISIN, HEPCIDIN AND PROTEIN LEVELS IN A RAT MODEL OF MIXED STRESS
Dr. Öğr. Üyesi Murat KABAKLIOĞLU Prof. Dr. Mustafa KÜÇÜKAYDIN Prof. Dr. Özlem CANÖZ	Düzce Üniversitesi Erciyes Üniversitesi	KONTRALATERAL APOPTOZ VE BCL-2'NİN TESTİKÜLER TORSİYONDA ROLÜ
Melisa USUL Doç. Dr. Ayşe GÜNEŞ BAYIR	Bezmialem Vakıf Üniversitesi	D VİTAMİNİ ve KANSER İLİŞKİSİ

Oturum-2 Salon-2

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Cengiz SERTKAYA

Saat: 13.00-15.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Mehmet OĞLAKÇI	*Çukurova University*	SYNTHESIS AND THERMOLUMINESCENCE STUDIES OF UNDOPED CaYOBO4 PHOSPHOR
Ümitcan KILIÇ Prof. Dr. M. İbrahim BAHTİYARİ	*Orta Anadolu Tic. ve San. T.A.Ş Erciyes Üniversitesi*	KÖPÜK KAPLAMA METHODU İLE DENİM GÖRÜNÜMLÜ KUMAŞ ÜRETİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Cengiz SERTKAYA	*Ostim Teknik Üniversitesi*	YAPAY SİNİR AĞLARI İLE MAKİNE ARIZALARININ ÖNCEDEN TAHMİN EDİLMESİ
Muhammet TÜRKYILMAZ Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KAPLAN	*Amasya Üniversitesi*	TÜRKİYE'DE YAKIT PİLLERİNİN GELİŞİMİ
Samet ERDAL Eda TURHAN Zeliha İMAMOĞLU	*Aydın Mensucat*	REDÜKTİF YIKAMA İŞLEMİ SONRASI HASLIK DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ VE PROSESİN OPTİMİZASYONU
Gökhan YAŞAR Samet ERDAL Prof. Dr. Oğuz DEMİRYÜREK	*Aydın Mensucat Erciyes Üniversitesi*	DOĞAL HUNTİT/HİDROMANYEZİT MİNERALİ KULLANILARAK DOĞAL GÜÇ TUTUŞUR VE ANTİBAKTERİYEL YATAK KUMAŞI ÜRETİLMESİ
Abdullah Taha ÖZEN Prof. Dr. Ömer KELEŞ Prof. Dr. Zafer EVİS	*Gazi Üniversitesi Orta Doğu Teknik Üniversitesi*	FARKLI İÇ DOLULUK ORANLARINA SAHİP PLA'NIN FDM YÖNTEMİ İLE ÜRETİMİ MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Arş. Gör. Mahmut Şamil KAYA Prof. Dr. Ömer KELEŞ	*Gazi Üniversitesi*	EKLEMELİ İMALAT İLE ÜRETİLMİŞ Ti6Al4V PARÇAYA UYGULANAN FARKLI ARDIL İŞLEMLERİN MEKANİK ÖZELLİKLERE ETKİSİNİN KIYASLANMASI
Dr. Nazlı Ceyla ANADOLU KILIÇ	*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*	KAYSERİ İLİ VE ÇEVRESİNİN DEPREM TEHLİKESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Murat ERTAN Dr. Öğr. Üyesi Onur KOŞAR	*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi*	BÖLGESEL ISITMA SİSTEMLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: MANİSA SOMA VAKA ÖRNEĞİ

Oturum-2 Salon-3

16.04.2021

Moderatör: Doç. Dr. Suna TEKEL

Saat: 13.00-15.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Ayça Nur DURSUN	*İstanbul Üniversitesi*	POSTHÜMANİZM VE SİBERFEMİNİZM PERSPEKTİFİNDE KADIN ÖZGÜRLEŞMESİNİN SAĞLANMASI; SİBORG KİMLİĞİ
Arjan SHAFEEQ	*Selçuk Üniversitesi*	KERKÜK TÜRKLERİNDE SÜNNET TÖRENİ
Doç. Dr. Suna TEKEL	*İnönü Üniversitesi*	MODERN ÖRGÜT TEORİSİ VE HABERMAS'IN KATKILARI
Dr. Öğr. Üyesi Kahraman GÜLER	*İstanbul Aydın Üniversitesi*	EVLİ BİREYLERDE EVLİLİK UYUMU VE OBSESİF İNANIŞLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
Canan GÜLCAN	*Eastern Mediterranean University*	THE UNDERLYING DRIVERS OF FEMALE UNEMPLOYMENT IN TURKEY: AN EMPIRICAL ASSESSMENT USING THE ARDL APPROACH
Doç. Dr. Suna TEKEL	*İnönü Üniversitesi*	POST MODERN ÖRGÜT TEORİSİ VE FOUCAULT'NUN KATKISI
Ayşegül KÜÇÜK **Prof. Dr. M. Taner ŞENGÜN**	*Fırat Üniversitesi*	ERCİYES DAĞI (KAYSERİ) VE ÇEVRESİNDE DOĞAL ORTAM İNSAN İLİŞKİSİ
S. Ayla DENIZ IZYAJEN **Sezgin ÖZDEN**	*Çankırı Karatekin Üniversitesi*	TÜRKİYE KAZDAĞI MİLLİ PARKI'NDA YÖNETİM SÜRECİNDE KATILIMCILIK
Öğr. Gör. Atahan TURHAN **Müge TURHAN**	*Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi*	SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA DAVRANIŞSAL VE DUYGUSAL CEVAPLARIN YAŞ VE CİNSİYET İLE İLİŞKİSİ
Öğr. Gör. Atahan TURHAN **Müge TURHAN**	*Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi*	COVİD-19 SÜRECİNDE FARKLI YAŞ GRUPLARININ YAŞAM BAĞLILIK VE DEPRESYON İLE İLİŞKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Oturum-2 Salon-4

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Deniz GÜNAYDIN

Saat: 13.00-15.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Melih EYİTMİŞ Alev YILDIRIM	*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi*	HASTALIK KAYGISININ (COVİD-19) ÇALIŞMA HAYATI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI
Dr. Emin GİTMEZ	*Karacadağ Kalkınma Ajansı*	TÜRKİYE'DE SOSYAL YARDIMLAR İÇİN AZAMİ DESTEK UYGULAMASI
Dr. Öğr. üyesi Merve AYYILDIZ Prof. Dr. Adnan ÇİÇEK	*Yozgat Bozok Üniversitesi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi*	TÜKETİCİLERİN KIRMIZI ET SATIN ALMA YERİ TERCİHLERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER
Dr. Öğr. Üyesi Dilara N. KOÇER	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	ÇOK PARTİLİ DÖNEM VE YEREL BASIN: SİVAS YEREL BASINI ÖRNEĞİ OLARAK HAKİKAT GAZETESİNİN İÇERİK ANALİZİ
Büşranur BULDUK Doç. Dr. Hüseyin MERTOL	*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi*	TÜRK HALI DOKUMA SANATINDAKİ COĞRAFİ UNSURLARIN BELİRLENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Deniz GÜNAYDIN	*Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi*	SOSYAL PROBLEM ÇÖZME, COVID-19 KORKUSU VE AKADEMİK GÜDÜLENMENİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Öğr. Gör. Kifayet ÖZKUL Ece ÖZKUL	*İstanbul Üniversitesi*	ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ MİMARİ YAPILARINDA YAZI ÇEŞİTLERİ VE TİPOGRAFİ
Dr. Fatmagül SAKLAVCI	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	SİVAS İLİNDE SAVAT GÜMÜŞ İŞLEME SANATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN BASRİ DÖNMEZ'İN ESERLERİNİN BİR DEĞERLENDİRMESİ
Öğr. Gör. Kifayet ÖZKUL Ece ÖZKUL	*İstanbul Üniversitesi*	İPEK YOLU VE ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ MİMARİ YAPILARINDAN KARATAY KERVANSARAYI
Büşranur BULDUK Doç. Dr. Hüseyin MERTOL	*Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi*	FİLATELİ'NİN SIRLI DÜNYASINDA COĞRAFİ KAVRAM ÖĞRETİMİ
Stephen Oghenerurо Okpadah	*University of Ilorin*	SOCIAL REALITY AND CULTURAL PROPAGATION IN FUNKE AKINDELE-BELLO'S JENIFA'S DIARY

Oturum-3 Salon-1

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ŞİMŞEK

Saat: 16.00-18.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Şule TAYFUR Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Gültekin BİLGİN	*Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi*	ALKOLSÜZ YAĞLI KARACİĞER HASTALIĞINDA BESLENME TEDAVİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ŞİMŞEK	*Kütahya Dumlupınar Üniversitesi*	TRANS YAĞ ASİTLERİNİN SAĞLIĞA ETKİLERİ
Nezire ÖZTÜRK Öğr. Gör. Başak ÖNEY	*Bezmialem Vakıf Üniversitesi*	OTİZM VE TIBBİ BESLENME TEDAVİSİ
Uzm. Dyt. Hanım Seval SAVAŞ Prof. Dr. Hülya ÇİÇEK Dr. Öğr. Üyesi Zeliha YILDIRIM Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM	*Gaziantep Üniversitesi*	GASTROİNSTESTİNAL MALİGNİTELERDE TİYOL- DİSÜLFİT DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Uzm. Dyt. Hanım Seval SAVAŞ Prof. Dr. Hülya ÇİÇEK Dr. Öğr. Üyesi Zeliha YILDIRIM Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM	*Gaziantep Üniversitesi*	GASTROİNTESTİNAL MALİGNİTELERDE HMGB1 DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI
Öğr. Gör. Merve ÖZBAY Doç. Dr. Fatma Nur ARSLAN Prof. Dr. Gazi GÖRÜR	*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi*	TÜRKİYE DE ÜRETİLEN BAZI BALLARDA TAĞŞİŞ DURUMUNUN TESPİTİ İÇİN HPLC–ELSD TEKNİĞİ İLE ŞEKER PROFİLLERİNİN BELİRLENMESİ
Öğr. Gör. Merve ÖZBAY Doç. Dr. Fatma Nur ARSLAN Prof. Dr. Gazi GÖRÜR	*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi*	ÇİÇEK VE SALGI BALLARINDA TAĞŞİŞ TESPİTİ İÇİN ATR-FTIR SPEKTROSKOPİ TEKNİĞİ İLE ÇOK DEĞİŞKENLİ KEMOMETRİK MODELLERİN GELİŞTİRİLMESİ
Seda GENÇ Doç. Dr. Nelisa TÜRKOĞLU LAÇİN	*Yıldız Teknik Üniversitesi*	KALSİYUM FOSFAT NANOPARTİKÜLÜ İLE MCF-7 KANSER HÜCRE HATTININ IL-6 SİTOKİNİ İLE ETİKETLENMESİ
Walid BELAID	*Mohammed Ben Abdellah University*	THE EFFECT OF TEMPERATURE ON SHALLOW DONOR IMPURITY IN RECTANGULAR, PARABOLIC, AND TRIANGULAR INGAN/GAN DQWS

Oturum-3 Salon-2

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Kemal Yalçın GÜLÜT

Saat: 16.00-18.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Batu Han AKBAŞ Prof. Dr. Pervin ARIKAN	*Gazi Universitesi*	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ YER SEVİYESİ VE BELİRLİ DAĞLARDA KOZMİK RADYASYON DOZUNUN SİMÜLASYON YOLUYLA HESAPLANMASI
Öğr. Gör. Dr. Oksal MACAR Öğr. Gör. Dr. Tuğçe KALEFETOĞLU MACAR	*Giresun Üniversitesi*	EVALUATION OF THE EFFECTS OF DROUGHT STRESS ON SOME PHYSIOLOGICAL PARAMETERS OF CHICKPEA SEEDS
Nusret ARISOY Prof. Dr. Lütfiye GENÇER	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	KAYSERİ İLİ HELIANTHUS ANNUUS' DAKİ CHROMATOMYIA HORTICOLA (GOUREAU) (DIPTERA:AGROMYZIDAE)'NIN CHALCIDOIDEA (HYMENOPTERA) PARAZİTOİTLERİNİN SAPTANMASI
Ezgi AKYILDIZ Doç. Dr. Nelisa TÜRKOĞLU LAÇİN	*Yıldız Teknik Üniversitesi*	BAKTERİYEL SELÜLOZ TEMELLİ DOKU YAMASINDA KÖK HÜCRE TUTUNMASININ GÖSTERİLMESİ
Tuba AYDIN Adnan ŞEHU	*Ankara University*	ORGANİK KROMUN KANATLILARDA PERFORMANS ÜZERİNE ETKİLERİ
Öğr. Gör. Dr. Hüseyin Baki ÇİFTCİ	*Selçuk Üniversitesi*	TAVUK GnRH HORMONUNUN YUMURTA VERİMİNE, DÖLLÜLÜK VE ÇIKIŞ ORANINA ETKİLERİ
Öğr. Gör. Dr. Muhammed BAYDEMİR	*Malatya Turgut Özal Üniversitesi*	ARICILIK SORUNLARINI BELİRLEME ÇALIŞMASI
Öğr. Gör. Dr. Seyit Ali KAMANLI	*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*	CEYHAN NEHRİ (ADANA), TÜRKİYE YAKININDAKİ TOPRAK HAVUZLARDA ÜRETİLEN ÇİFTLİK NİL TİLAPYALARINDAN, OREOCHROMIS NILOTICUS (LINNAEUS, 1758), ARGULUS JAPONICUS' UN THIELE, 1900 İLK RAPORU
Dr. Öğr. Üyesi Kemal Yalçın GÜLÜT	*Çukurova Üniversitesi*	BİTKİNİN BESLENMESİNDE BORUN ÖNEMİ
Öğr. Gör. Dr. Seyit Ali KAMANLI	*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*	ILIMAN SULARDAKİ DENİZ KORUMA ALANLARININ REKREASYONAL BALIKÇILIK ÜZERİNE ETKİLERİ
Ömer KARADENİZ Prof. Dr. Filiz DADAŞER-ÇELİK	*Erciyes Üniversitesi*	PALAS OVASI'NDA YERALTI SUYUNDA NİTRAT KİRLİLİĞİ

Oturum-3 Salon-3

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Sultan SALUR KÜÇÜK

Saat: 16.00-18.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Arş. Gör. Rahman AYDIN Arş. Gör. Buket AYDIN Arş. Gör. Anıl LÖGÜN	*Atatürk Üniversitesi*	KONUT FİYAT ENDEKSİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TR72 BÖLGESİ ÖRNEĞİ
Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK Seher SULUK	*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University*	EXAMINING THE RELATIONSHIP OF ECONOMIC GROWTH, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AND ENVIRONMENTAL POLLUTION IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT
Arş. Gör. Rahman AYDIN Arş. Gör. Buket AYDIN Arş. Gör. Anıl LÖGÜN	*Atatürk Üniversitesi*	SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: TR72 BÖLGESİ ÜZERİNE PANEL ANALİZİ
Dr. Öğr. Üyesi Sultan SALUR KÜÇÜK	*Sinop Üniversitesi*	TÜRKİYE'NİN İŞGÜCÜ YAPISININ D-8 ÜLKELERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Sultan SALUR KÜÇÜK	*Sinop Üniversitesi*	TÜRKİYE'NİN E-7 ÜLKELERİ İLE DIŞ TİCARETİNİN BETİMSEL BİR ANALİZİ
Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK Öğr. Gör. Buket ALTINÖZ	*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Nişantaşı Üniversitesi*	OECD ÜLKELERİNDE SAĞLIK HARCAMALARININ ÇEKİCİ BİR FAKTÖR OLARAK GÖÇ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Öğr. Gör. Kerim COŞKUN Ali ILGAZ Doç. Dr. Halil AKMEŞE	*Siirt Üniversitesi Necmettin Erbakan Üniversitesi*	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN 4 VE 5 YILDIZLI OTEL İŞLETMELERİNİN YÖNETİM MUSAHEBESİ UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA
Houssam SABBABI	*University of Miskolc*	REVIEW OF FATIGUE STRENGTH EVALUATION OF LOCAL STRESSES IN WELDED JOINTS

Oturum-3 Salon-4

16.04.2021

Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Fuat ŞANCI

Saat: 16.00-18.30

YAZAR	KURUM	BİLDİRİ BAŞLIĞI
Şerife GEDİK Ömer MERCİMEK Doç. Dr. Nurhan KOÇAN Ömer Lütfü ÇORBACI	*Bartın Üniversitesi* *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi*	GÖLYAZI ULUABAT GÖLÜ ÇEVRESİ REKREASYON AMAÇLI PEYZAJ TASARIM PROJESİ
Sema USLU Doç. Dr. Mehmet YILDIRIM	*Sorgun Halk Eğitim Merkezi* *Yozgat Bozok Üniversitesi*	SPOR İŞLETMELERİNDE MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Fuat ŞANCI	*Adıyaman Üniversitesi*	YEŞİLYURT ULU CAMİİ (MERKEZ CAMİİ)
Dr. Öğr. Üyesi Şenol YAVUZ Dr. Öğr. Üyesi Berna GÜR Özlem ALTINTAŞ	*Hitit Üniversitesi*	OFİS ORTAMINDA ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN RİSK ETMENLERİ ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
Ahmet Eren ÜLKER Şeyda KOÇ Doç. Dr. Dilek ÖZTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YILDIZBAŞI Prof. Dr. Ergün ERASLAN	*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi*	KAPALI ALANLARDA KAYNAK YAPILIRKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
Şeyda KOÇ Ahmet Eren ÜLKER Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YILDIZBAŞI Doç. Dr. Dilek ÖZTAŞ Prof. Dr. Ergün ERASLAN	*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi*	İŞYERİNDE SAĞLIK GÖZETİMİ VE BİYOLOJİK İZLEM
Emmanuel LAMPTEY	*University of Ibadan*	MANAGING THE BEHAVIOUR OF PEOPLE WHO DISREGARD COVID-19 SAFETY PREVENTIVE MEASURES
Atman ADIBA Jamal CHARAFI Lahcen Hssaini Abdelamajid HADDIOUI Anas HAMDANI Rachid RAZOUK	*National Agricultural Research Institute* *University of Sultan Moulay Slimane*	CONTINUOUS DEFICIT IRRIGATION EFFECTS ON YIELD, VEGETATIVE AND PHYSIOLOGICAL TRAITS OF ELEVEN POMEGRANATE (PUNICA GRANATUM L.) CULTIVARS
HAMDANI Anas CHARAFI Jamal BOUDA Said Adiba Atman RAZOUK Rachid	*National Agricultural Research Institute* *University of Sultan Moulay Slimane*	AGRONOMIC AND PHYSIOLOGICAL SCREENING OF AN EX-SITU PLUM (Prunus domestica L.) COLLECTION FOR WATER STRESS TOLERANCE

5. ULUSLARARASI ERCİYES BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ
16-17 Nisan 2021, KAYSERİ
Kongreden kareler

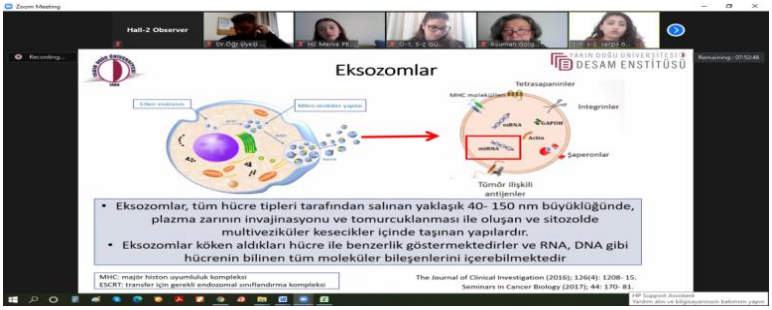

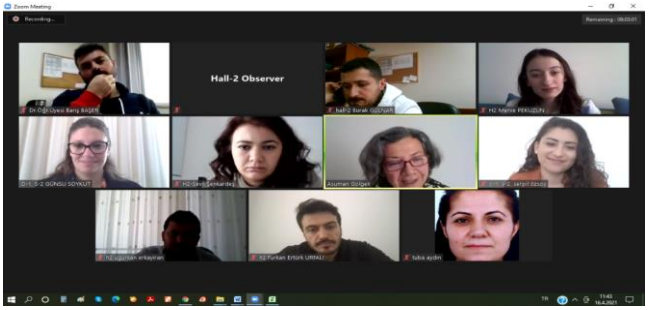

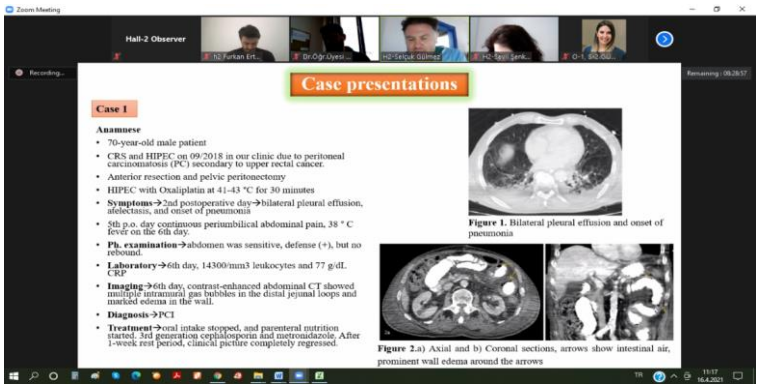

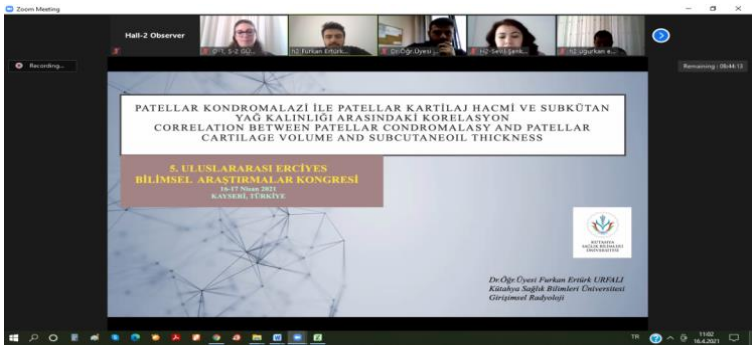

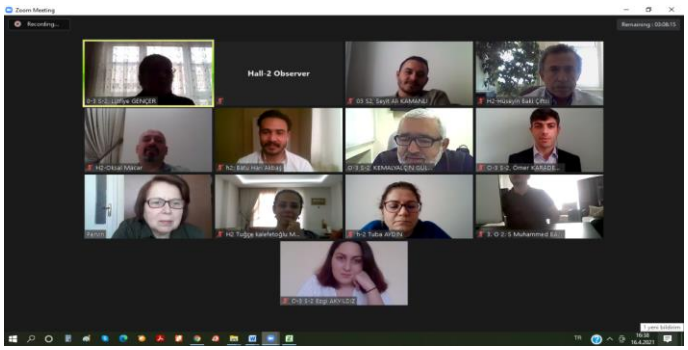

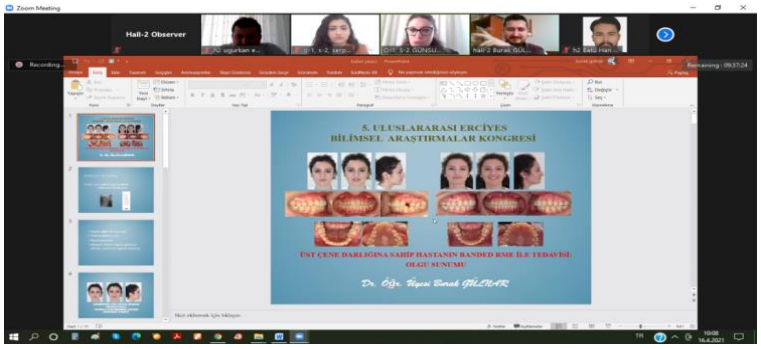

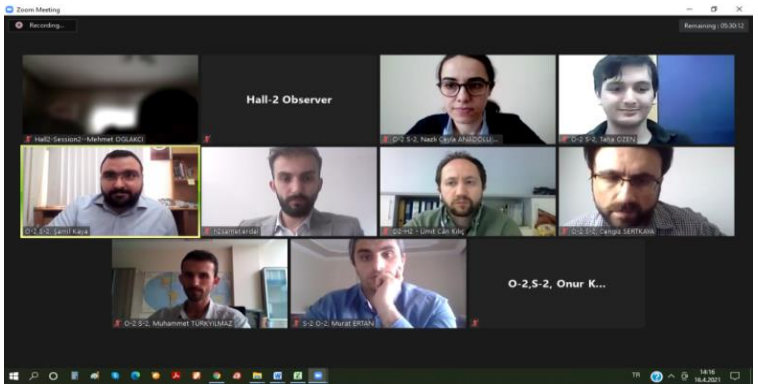

İÇİNDEKİLER
(CONTENTS)

YAZAR (Author's)	BAŞLIK (Title)	SAYFA(Page)
Merve ÖZBAY Fatma Nur ARSLAN Gazi GÖRÜR	ÇİÇEK VE SALGI BALLARINDA TAĞŞİŞ TESPİTİ İÇİN ATR-FTIR SPEKTROSKOPİ TEKNİĞİ İLE ÇOK DEĞİŞKENLİ KEMOMETRİK MODELLERİN GELİŞTİRİLMESİ	1
Seyit Ali KAMANLI	ILIMAN SULARDAKİ DENİZ KORUMA ALANLARININ REKREASYONAL BALIKÇILIK ÜZERİNE ETKİLERİ	3
Merve ÖZBAY Fatma Nur ARSLAN Gazi GÖRÜR	TÜRKİYE DE ÜRETİLEN BAZI BALLARDA TAĞŞİŞ DURUMUNUN TESPİTİ İÇİN HPLC–ELSD TEKNİĞİ İLE ŞEKER PROFİLLERİNİN BELİRLENMESİ	5
Seyit Ali KAMANLI	CEYHAN NEHRİ (ADANA), TÜRKİYE YAKININDAKİ TOPRAK HAVUZLARDA ÜRETİLEN ÇİFTLİK NİL TİLAPYALARINDAN, OREOCHROMIS NILOTICUS (LINNAEUS, 1758), ARGULUS JAPONICUS' UN THIELE, 1900 İLK RAPORU	7
Barış BAŞER	ALT-ÜST ÇENEDE ŞİDDETLİ YER DARLIĞINA SAHİP HASTANIN ÇEKİMSİZ SABİT TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU	9
Şule TAYFUR Mehmet Gültekin BİLGİN	ALKOLSÜZ YAĞLI KARACİĞER HASTALIĞINDA BESLENME TEDAVİSİ	10
Houssam SABBABI	REVIEW OF FATIGUE STRENGTH EVALUATION OF LOCAL STRESSES IN WELDED JOINTS	12
Selva STAUB Gürkan KAVRAZLI	COVİD 19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ECZANE ÇALIŞANLARININ SOSYAL MESAFE VE İLAÇ DAĞITIMINA BAKIŞ AÇISI	13
Ahmet Melih EYİTMİŞ Alev YILDIRIM	HASTALIK KAYGISININ (COVİD-19) ÇALIŞMA HAYATI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI	14
Eda BECER Serpil ÖZSOY Hilal KABADAYI H. Seda VATANSEVER	KERSETIN TÜMÖR MIKROÇEVRESI OLUŞUMUNU ETKILEYEREK KOLON KANSERI GELIŞIMINI ETKILEYEBILIR MI?	16
Abdullah Taha ÖZEN Ömer KELEŞ Zafer EVİS	FARKLI İÇ DOLULUK ORANLARINA SAHİP PLA'NIN FDM YÖNTEMİ İLE ÜRETİMİ MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI	18

GULARA RAHIMOVA JALIL ISAYEV	INFORMATOLOGY BILIMININ ÖZÜ VE TEMEL YASALARI	19
GULARA RAHIMOVA JALIL ISAYEV	NEUROMETRY, NEURAL NETWORKS AND EDUCATION	21
HAMDANI Anas CHARAFI Jamal BOUDA Said Adiba Atman RAZOUK Rachid	AGRONOMIC AND PHYSIOLOGICAL SCREENING OF AN EX-SITU PLUM (Prunus domestica L.) COLLECTION FOR WATER STRESS TOLERANCE	23
Melisa USUL Ayşe GÜNEŞ BAYIR	D VİTAMİNİ ve KANSER İLİŞKİSİ	24
Atman ADIBA Jamal CHARAFI Lahcen Hssaini Abdelamajid HADDIOUI Anas HAMDANI Rachid RAZOUK	CONTINUOUS DEFICIT IRRIGATION EFFECTS ON YIELD, VEGETATIVE AND PHYSIOLOGICAL TRAITS OF ELEVEN POMEGRANATE (Punica granatum L.) CULTIVARS	26
Sami KILINÇLI	ALLAH-KUL İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA VELÂYET KAVRAMI - YUNUS SÛRESİ 62-64. ÂYETLER ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME-	27
Kifayet ÖZKUL Ece ÖZKUL	ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ MİMARİ YAPILARINDA YAZI ÇEŞİTLERİ VE TİPOGRAFİ	29
Arif AYDIN Volkan KUKUL	ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM KABUL DÜZEYLERİ İLE DİJİTAL OKURYAZARLIKLARININ SOSYAL BİLİŞSEL KURAM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ	31
Nusret ARISOY Lütfiye GENÇER	KAYSERİ İLİ HELIANTHUS ANNUUS' DAKİ CHROMATOMYIA HORTICOLA (GOUREAU) (DIPTERA:AGROMYZIDAE)'NIN CHALCIDOIDEA (HYMENOPTERA) PARAZİTOİTLERİNİN SAPTANMASI	32
Ayşegül KÜÇÜK M. Taner ŞENGÜN	ERCİYES DAĞI (KAYSERİ) VE ÇEVRESİNDE DOĞAL ORTAM İNSAN İLİŞKİSİ	34
Bahar ERDOĞAN	ROY ADAPTASYON MODELİNE GÖRE EPİLEPSİ TANILI HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI	36
Ezgi AKYILDIZ Nelisa TÜRKOĞLU LAÇİN	BAKTERİYEL SELÜLOZ TEMELLİ DOKU YAMASINDA KÖK HÜCRE TUTUNMASININ GÖSTERİLMESİ	39
Batu Han AKBAŞ Pervin ARIKAN	DOĞU ANADOLU BÖLGESİ YER SEVİYESİ VE BELİRLİ DAĞLARDA KOZMİK RADYASYON DOZUNUN SİMÜLASYON YOLUYLA HESAPLANMASI	41

Atahan TURHAN Müge TURHAN	SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA DAVRANIŞSAL VE DUYGUSAL CEVAPLARIN YAŞ VE CİNSİYET İLE İLİŞKİSİ	42
Melek COŞGUN SOLAK	ANTHONY GİDDENS'İN DİN HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	44
Melek COŞGUN SOLAK	HABERMAS'TA AVRUPA KİMLİĞİ VE AVRUPA BİRLİĞİNİN GELECEĞİ	45
Muhammet TÜRKYILMAZ Mahmut KAPLAN	TÜRKİYE'DE YAKIT PİLLERİNİN GELİŞİMİ	46
Fatma Gönül BURKEV Rabiye ÇIRPAN Ayşegül ÖZCAN	HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN BİREYLERDE YAŞAM TARZI BOYUTUYLA UYKU VE HEMŞİRENİN ROLÜ	47
Burak ALPASLAN Serpil ŞAHİN	BAZI KISMİ DİFERANSİYEL DENKLEMLERİN HOMOTOPİ PERTURBASYON METODU İLE ÇÖZÜMLERİ	48
Atahan TURHAN Müge TURHAN	COVİD-19 SÜRECİNDE FARKLI YAŞ GRUPLARININ YAŞAM BAĞLILIK VE DEPRESYON İLE İLİŞKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	50
Cengiz SERTKAYA	YAPAY SİNİR AĞLARI İLE MAKİNE ARIZALARININ ÖNCEDEN TAHMİN EDİLMESİ	52
Zehra ERGEÇ	BİR SALGIN ROMANI: VEBA GECELERİ	54
Kemal Yalçın GÜLÜT	BİTKİNİN BESLENMESİNDE BORUN ÖNEMİ	55
Canan GÜLCAN	THE UNDERLYING DRIVERS OF FEMALE UNEMPLOYMENT IN TURKEY: AN EMPIRICAL ASSESSMENT USING THE ARDL APPROACH	56
Tufan ARSLANCA Uğurkan ERKAYIRAN	PERİNEOPLASTİ YAPILAN HASTALARDA GOLOMBOK-RUST CİNSEL DOYUM ÖLÇEĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	57
Andaç Batur ÇOLAK Tamer GÜZEL	PREDICTION OF LOW FREQUENCY CAPACITANCE-VOLTAGE VALUE OF POLYMER-INTERFACED 6H-SIC/MEH-PPV/AL SCHOTTKY DIODES WITH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS	59
Emmanuel LAMPTEY	MANAGING THE BEHAVIOUR OF PEOPLE WHO DISREGARD COVID-19 SAFETY PREVENTIVE MEASURES	60
Elif DEMİRDEN ERİŞTİ Gülay YAZICI	ACİL SERVİSTE COVID-19 TANILI HASTAYA YÖNELİK HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI	61

Tuba DEMIREL Ismail KARACAN	BENEFİCİAL EFFECT OF AMMONİUM BROMİDE ON THERMAL STABİLİZATİON OF POLYACRYLONİTRİLE MULTİFİLAMENT	63
Oğuzcan GÜZELİPEK Tolga PALANDUZ Furkan ÇETİN Süleyman BULDUK	DESIGN AND COST IMPROVEMENT OF TOOL WITH TOPOLOGY OPTIMIZATION	64
Murat TÖREN Çiğdem SAZAK TURGUT Mücahit KINA Bora ESKİCİOĞLU ÖZHAN ASLAN	DEPREM BİLGİ SİSTEMELERİ İÇİN BİNA DAKİ KİŞİ SAYISININ GÖRÜNTÜ İŞLEME VE YAPAY ZEKÂ İLE BELİRLENMESİ	65
S. Ayla Deniz IZYAJEN Sezgin ÖZDEN	TÜRKİYE KAZDAĞI MİLLİ PARKI'NDA YÖNETİM SÜRECİNDE KATILIMCILIK	67
Emin GİTMEZ	TÜRKİYE'DE SOSYAL YARDIMLAR İÇİN AZAMİ DESTEK UYGULAMASI	69
Dilara N. KOÇER	ÇOK PARTİLİ DÖNEM VE YEREL BASIN: SİVAS YEREL BASINI ÖRNEĞİ OLARAK HAKİKAT GAZETESİNİN İÇERİK ANALİZİ	71
Büşranur BULDUK Hüseyin MERTOL	TÜRK HALI DOKUMA SANATINDAKİ COĞRAFİ UNSURLARIN BELİRLENMESİ	72
Kahraman GÜLER	EVLİ BİREYLERDE EVLİLİK UYUMU VE OBSESİF İNANIŞLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	73
Gizem KÖŞKER	EYLEM ODAKLI YAKLAŞIM ÇERÇEVESİNDE YABANCI DİL DERSLERİNDE UYGULAMA ETKİNLİKLERİ	75
Fatmagül SAKLAVCI	SİVAS İLİNDE SAVAT GÜMÜŞ İŞLEME SANATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN BASRİ DÖNMEZ'İN ESERLERİNİN BİR DEĞERLENDİRMESİ	76
Büşranur BULDUK Hüseyin MERTOL	FİLATELİNİN SIRLI DÜNYASINDA COĞRAFİ KAVRAM ÖĞRETİMİ	78
Şerife GEDİK Ömer MERCİMEK Nurhan KOÇAN Ömer Lütfü ÇORBACI	GÖLYAZI ULUABAT GÖLÜ ÇEVRESİ REKREASYON AMAÇLI PEYZAJ TASARIM PROJESİ	79
Elif DEMİRDEN ERİŞTİ Gülay YAZICI	ACİL GERİATRİK VAKALAR VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI	81
Esra KÖKDEMİR	HİNDU TAPINAK MİMARİSİ VE "KUZEY-nāgara" VE "GÜNEY-dravida" STİLİ	82
Hanım Seval SAVAŞ Hülya ÇİÇEK Zeliha YILDIRIM Mustafa YILDIRIM	GASTROİNTESTİNAL MALİGNİTELERDE HMGB1 DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI	83

Gökhan YAŞAR Samet ERDAL Oğuz DEMİRYÜREK	DOĞAL HUNTİT/HİDROMANYEZİT MİNERALİ KULLANILARAK DOĞAL GÜÇ TUTUŞUR VE ANTİBAKTERİYEL YATAK KUMAŞI ÜRETİLMESİ	85
Hüseyin Baki ÇİFTCİ	TAVUK GnRH HORMONUNUN YUMURTA VERİMİNE, DÖLLÜLÜK VE ÇIKIŞ ORANINA ETKİLERİ	86
Kifayet ÖZKUL Ece ÖZKUL	İPEK YOLU VE ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ MİMARİ YAPILARINDAN KARATAY KERVANSARAYI	88
Ömer KARADENİZ Filiz DADAŞER-ÇELİK	PALAS OVASI'NDA YERALTI SUYUNDA NİTRAT KİRLİLİĞİ	90
Nazlı Ceyla ANADOLU KILIÇ	KAYSERİ İLİ VE ÇEVRESİNİN DEPREM TEHLİKESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	92
Oksal MACAR Tuğçe KALEFETOĞLU MACAR	EVALUATION OF THE EFFECTS OF DROUGHT STRESS ON SOME PHYSIOLOGICAL PARAMETERS OF CHICKPEA SEEDS	94
Mehmet OĞLAKÇI	SYNTHESIS AND THERMOLUMINESCENCE STUDIES OF UNDOPED CaYBO4 PHOSPHOR	96
Sami KILINÇLI	İBRAHİM SÛRESİ 27. ÂYET BAĞLAMINDA KELİME-İ TEVHİDE SADAKATİN DÜNYEVÎ VE UHREVÎ KAZANIMLARI	97
Muhammed BAYDEMİR	ARICILIK SORUNLARINI BELİRLEME ÇALIŞMASI	99
Rahman AYDIN Buket AYDIN Anıl LÖGÜN	KONUT FİYAT ENDEKSİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TR72 BÖLGESİ ÖRNEĞİ	100
Ümitcan KILIÇ M. İbrahim BAHTİYARİ	KÖPÜK KAPLAMA METHODU İLE DENİM GÖRÜNÜMLÜ KUMAŞ ÜRETİMİ	101
Zehra ERGEÇ	KURMACANIN TARİHE BAKAN YÖNÜ: AŞK VE İSYAN	102
Mahmut Şamil KAYA Ömer KELEŞ	EKLEMELİ İMALAT İLE ÜRETİLMİŞ Ti6Al4V PARÇAYA UYGULANAN FARKLI ARDIL İŞLEMLERİN MEKANİK ÖZELLİKLERE ETKİSİNİN KIYASLANMASI	103
Menderes ÜNAL Selver KILIÇARSLAN	ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINDA UYGULAMA ETKİNLİĞİ ÖRNEĞİ: AİLE KATILIMI VE ÖZDEĞERLENDİRMESİ	104
Merve AYYILDIZ Adnan ÇİÇEK	TÜKETİCİLERİN KIRMIZI ET SATIN ALMA YERİ TERCİHLERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER	105

Muhammed Murat GÜMÜŞ Volkan KUKUL	ÖĞRETMENLER İÇİN DİJİTAL YETERLİK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	106
Mustafa SALEP	BİRİNCİ TÜRK OCAKLARI UMUMİ KONGRESİ	108
Hilal HOROZOĞLU	OBSTRUCTIVE SLEEP APNEA AND DRIVING LICENSE	109
Şenol YAVUZ Berna GÜR Özlem ALTINTAŞ	OFİS ORTAMINDA ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN RİSK ETMENLERİ ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	111
Nezire ÖZTÜRK Başak ÖNEY	OTİZM VE TIBBİ BESLENME TEDAVİSİ	112
Ali KOÇAK Önder YAĞAN	KADEMELİ TEMELLERDE YAPI ZEMİN ETKİLEŞİMİ	114
Merve PEKUZUN Asuman GÖLGELİ	KETAMİN UYGULANAN PUBERTE ÖNCESİ WİSTAR ALBİNO SIÇANLARDA DAVRANIŞ PARAMETRELERİ ÜZERİNE PROBİYOTİĞİN ETKİSİ	115
Celal SÖYLEMEZ	DİSODYUM OKTABORAT TETRAHİDRAT VE KALSİT İÇERİKLİ ALÇAK YOĞUNLUKLU POLİETİLEN FİLM ÜRETİLMESİ	116
Murat KABAKLIOĞLU Mustafa KÜÇÜKAYDIN Özlem CANÖZ	KONTRALATERAL APOPTOZ VE BCL-2'NİN TESTİKÜLER TORSİYONDA ROLÜ	117
Arjan SHAFEEQ	KERKÜK TÜRKLERİNDE SÜNNET TÖRENİ	120
Serdar ÖZTÜRK Seher SULUK	EXAMINING THE RELATIONSHIP OF ECONOMIC GROWTH, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AND ENVIRONMENTAL POLLUTION IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT	122
Serdar ÖZTÜRK Buket ALTINÖZ	OECD ÜLKELERİNDE SAĞLIK HARCAMALARININ ÇEKİCİ BİR FAKTÖR OLARAK GÖÇ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	124
Fuat ŞANCI	YEŞİLYURT ULU CAMİİ(MERKEZCAMİİ)	126
Ahmet Eren ÜLKER Şeyda KOÇ Dilek ÖZTAŞ Abdullah YILDIZBAŞI Ergün ERASLAN	KAPALI ALANLARDA KAYNAK YAPILIRKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	127
Burak GÜLNAR	ÜST ÇENE DARLIĞINA SAHİP HASTANIN BANDED RME İLE TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU	129

Şeyda KOÇ Ahmet Eren ÜLKER Dilek ÖZTAŞ Abdullah YILDIZBAŞI Ergün ERASLAN	İŞYERİNDE SAĞLIK GÖZETİMİ VE BİYOLOJİK İZLEM	130
Hanım Seval SAVAŞ Hülya ÇİÇEK Zeliha YILDIRIM Mustafa YILDIRIM	GASTROİNSTESTİNAL MALİGNİTELERDE TİYOL- DİSÜLFİT DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI	131
Zeynep ŞİMŞEK	TRANS YAĞ ASİTLERİNİN SAĞLIĞA ETKİLERİ	133
Salih YILMAZ	İÇMESUYU DAĞITIM SİSTEMLERİNDE YÜZEYE ÇIKMAYAN ARIZALARIN YÖNETİMİNDE AKTİF KAÇAK KONTROLÜ UYGULAMASININ ÖNEMİ	135
Ayça Nur DURSUN	OSTHÜMANİZM VE SİBERFEMİNİZM PERSPEKTİFİNDE KADIN ÖZGÜRLEŞMESİNİN SAĞLANMASI; SİBORG KİMLİĞİ	136
Gülçin ÇOBAN Ezgi SUMBAS	PANDEMİ DÖNEMİNDE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME BAKIŞI	137
Furkan Ertürk URFALI	PATELLAR KONDROMALAZİ İLE PATELLAR KARTİLAJ HACMİ VE SUBKÜTAN YAĞ KALINLIĞI ARASINDAKİ KORELASYON	138
Çağıl Merve TANIK	POLİPROPİLEN ESNEK MEKANİZMALARIN ÇALIŞMA HASSASİYETLERİNİN ARTTIRILMASI VE SERVİS ÖMRÜNÜN UZATILMASI	139
Tuba AYDIN Adnan ŞEHU	ORGANİK KROMUN KANATLILARDA PERFORMANS ÜZERİNE ETKİLERİ	140
Selcuk GULMEZ	FIRST REPORT OF SEPTICEMIA DUE TO PNEUMATOSIS CYSTOIDES INTESTINALIS AFTER CYTOREDUCTIVE SURGERY AND HYPERTHERMIC INTRAPERITONEAL CHEMOTHERAPY; TWO CASES WITH REVIEW OF THE LITERATURE	141
Ramazan KİYAM Volkan KUKUL	COVID-19 DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ	143
Samet ERDAL Eda TURHAN Zeliha İMAMOĞLU	REDÜKTİF YIKAMA İŞLEMİ SONRASI HASLIK DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ VE PROSESİN OPTİMİZASYONU	144
Ezgi SUMBAS Nilgün ÖZTÜRK	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNDE KİŞİ-	145

	DURUM YAKLAŞIMINA GÖRE YARDIM ETME EĞİLİMİ	
Günsu SOYKUT Eda BECER Seda VATANSEVER	RESVERATROLÜN KOLON KANSER HÜCRELERİNDE PRO-APOPTOTİK ETKİLERİ	146
Rahman AYDIN Buket AYDIN Anıl LÖGÜN	SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: TR72 BÖLGESİ ÜZERİNE PANEL ANALİZİ	148
Stephen Oghenеruro OKPADAH	SOCIAL REALITY AND CULTURAL PROPAGATION IN FUNKE AKINDELE-BELLO'S JENIFA'S DIARY	149
Seda GENÇ Nelisa TÜRKOĞLU LAÇİN	KALSİYUM FOSFAT NANOPARTİKÜLÜ KULLANILARAK MCF-7 KANSER HÜCRE HATTININ IL-6 SİTOKİNİ İLE ETİKETLENMESİ	150
Selim Serkan ÜKTEN	MECMUU'L ERKAM IŞIĞINDA BUHARA EMİRLİĞİ'NDEKİ UNVAN VE MANSIPLAR	152
Selver KILIÇARSLAN Menderes ÜNAL	ORTAÖĞRETİM İNGİLİZCE PROGRAMI KAZANIMLARININ ÖĞRENEN ÖZERKLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	155
Sevil ŞENKARDEŞ Sedanur EKREK	BAZI YENİ 1,3-TİYAZOL TÜREVLERİNİN SENTEZİ, YAPI AYDINLATMA VE İN SİLİKO ADME ÇALIŞMALARI	157
Nilay SEYİDOĞLU Eda KÖŞELİ Deniz KARAKÇI Rovshan GURBANLİ Cenk AYDIN	EFFECTS OF PHYTOGENIC FEED SUPPLEMENTATION ON SERUM IRISIN, HEPCIDIN AND PROTEIN LEVELS IN A RAT MODEL OF MIXED STRESS	159
Murat ERTAN Onur KOŞAR	BÖLGESEL ISITMA SİSTEMLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: MANİSA SOMA VAKA ÖRNEĞİ	161
Deniz GÜNAYDIN	SOSYAL PROBLEM ÇÖZME, COVİD-19 KORKUSU VE AKADEMİK GÜDÜLENMENİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	163
Bülent ÖZDEMİR	SPİNAL ANESTESİ SONRASI OLUŞAN KRONİK BEL AĞRILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	165
Sema USLU Mehmet YILDIRIM	SPOR İŞLETMELERİNDE MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	166
Suna TEKEL	POST MODERN ÖRGÜT TEORİSİ VE FOUCAULT'NUN KATKISI	167
Suna TEKEL	MODERN ÖRGÜT TEORİSİ VE HABERMAS'IN KATKILARI	168

Sultan SALUR KÜÇÜK	TÜRKİYE'NİN E-7 ÜLKELERİ İLE DIŞ TİCARETİNİN BETİMSEL BİR ANALİZİ	169
Sultan SALUR KÜÇÜK	TÜRKİYE'NİN İŞGÜCÜ YAPISININ D-8 ÜLKELERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	171
Walid BELAID	THE EFFECT OF TEMPERATURE ON SHALLOW DONOR IMPURITY IN RECTANGULAR, PARABOLIC, AND TRIANGULAR INGAN/GAN DQWS	173
Gizem KÖŞKER	YABANCI DİL DERSLERİNDE DEYİM ÖĞRETİMİ	174
Esra KÖKDEMİR	YABANCI DİL OLARAK HİNDĪ (HİNTÇE) DİLİ ÖĞRENİMİNDE KARŞILAŞILAN ARAPÇA, FARSÇA VE İNGİLİZCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER	175
Raşit KARAKUŞ	TEMASSIZ İLAÇ SALINIMINDA ŞEKİL BELLEK ALAŞIMLARININ KULLANILMASI	176
Kerim COŞKUN Ali ILGAZ Halil AKMEŞE	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN 4 VE 5 YILDIZLI OTEL İŞLETMELERİNİN YÖNETİM MUSAHEBESİ UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	177

ÇİÇEK VE SALGI BALLARINDA TAĞŞİŞ TESPİTİ İÇİN ATR-FTIR SPEKTROSKOPİ TEKNİĞİ İLE ÇOK DEĞİŞKENLİ KEMOMETRİK MODELLERİN GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF MULTIVARIABLE CHEMOMETRIC MODELS WITH ATR-FTIR SPECTROSCOPY TECHNIQUE FOR DETERMINATION OF ADULTERATION IN FLOWER AND HONEYDEW HONEYS

Merve ÖZBAY

Öğr. Gör.,Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCİD:https://orcid.org/0000-0002-7021-2952

Fatma Nur ARSLAN

Doç. Dr.,Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCİD: https://orcid.org/0000-0002-5748-8268

Gazi GÖRÜR

Prof. Dr.,Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ORCİD: https://orcid.org/0000-0001-5713-418X

Özet

Sunulan çalışma ile; yenilebilir özellikteki bal numunelerinin tür ve tağşişini belirlemeye yönelik kemometrik veri analiz yaklaşımına dayalı zayıflatılmış toplam reflektans Fourier-transform kızılötesi spektroskopi (ATR-FTIR) yönteminin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, Türkiye'nin farklı bölgelerinden temin edilen 55 adet monofloral çiçek balı (MH) numunesi, 20 adet polifloral çiçek balı (PH) numunesi ve 20 adet salgı balı (HH) numunesi şeklinde toplamda 95 adet farklı saf bal numunesi kullanılmıştır.Deneysel çalışmalar başlıca 2 aşamada yürütülmüştür: *(i)* ilk aşamada saf ballara ait ATR-FTIR spektroskopi analizleri gerçekleştirilmiş,*(ii)* ikinci aşamada ise elde edilen infrared verileri ile kemometrik analizler gerçekleştirilmiştir. 95 adet saf bal numunesi kullanılarak,4000-650 cm^{-1}bölgede spektrumlar elde edilmiş ve daha sonrabelirlenen 19 adet spektral bölge, balları tür ve tağşiş durumuna göre sınıflandırma amacıyla kullanılmıştır. Spektral veriler ile PCA, HCA ve SIMCA kemometrik veri analiz modelleri geliştirilmiştir. Sınıflandırma modellemelerinin tümünde, farklı tür balların sınıflandırılabilme kabiliyetlerinin oldukça yüksek olduğu, 95% güven aralığında geliştirilen SIMCA modellemelerinde ise monofloral, polifloral ve salgı ballarının %100 farklı bir grupta sınıflandırılabildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak; saf balların moleküler düzeyde gösterdikleri spektral farklılıklara göre tağşiş durumlarının başarılı bir şekilde belirlenebileceği, elde edilen kemometik modellemelerle kanıtlanmıştır. Önerilen yöntemin, balların ucuz şeker şuruplarıyla tağşişinin kalitatif olarak belirlenmesinde hızlı, tahribatsız, kimyasal kullanımı olmayan ve güvenilir bir yöntem olduğu kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bal, Çiçek Balı, Salgı Balı, Tağşiş, ATR-FTIR, Kemometri

Teşekkür: Sunulan çalışma TUBİTAK 1002-Hızlı Destek Programı 220O089 nolu projesi ile desteklenmiştir.

Abstract

In this study, it was aimed to develop Attenuated Total Reflectance Fourier-Transform Infrared Spectroscopy (ATR–FTIR) method based on the chemometric data analysis approach to determine the adulteration of edible honey samples. In this study, a total of 95 units of pure honey sample obtained from different regions of Turkey [55 pieces monofloral honey from blossoms (MH), 20 polyfloral honey (PH) and 20 honeydew honey (HH)] was used. Experimental studies were mainly carried out in two stages; (i) ATR-FTIR spectroscopy analyzes of pure honey were carried out in the first stage, (ii) chemometric analyzes were carried out with the obtained infrared data in the second stage. Spectra were obtained in 4000-650 cm-1 region by using 95 pure honey samples and 19 spectral regions were used to classify honeys according to their adulteration status. PCA, HCA and SIMCA chemometric analysis models were developedwith the obtained spectral data. The classification capability of all classification models constructed for different types of honey sampleswas quite high, and also in SIMCA models it has been determined that monofloral, polyfloral and honeydew honey could be classified in a 100% different group. As a result; it has been proven has been proven with the chemometic models obtained that the adulteration of pure honey can be determined successfully according to the spectral differences displayed at the molecular level.The proposed method has proven to be a fast, non-destructive, chemical-free and reliable method for qualitatively determining the adulteration of honey with cheap sugar syrups.

Keywords: Honey, Flower Honey, Honeydew Honey, Adulteration, ATR-FTIR, Chemometrics

Acknowledgment: This study was supported by the TUBİTAK 1002-220O089 project.

ILIMAN SULARDAKİ DENİZ KORUMA ALANLARININ REKREASYONAL BALIKÇILIK ÜZERİNE ETKİLERİ

THE EFFECTS OF MARINE PROTECTED AREAS ON RECREATIONAL FISHING, WITH A FOCUS ON TEMPERATE WATERS

Seyit Ali KAMANLI

Öğr. Gör. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9118-4591

ÖZET

Deniz Koruma Alanları, tüm dünyada deniz ekosisteminin ve biyolojik çeşitliliğin korunması için faydalı bir araç olarak hayata geçirilmiştir. Bu Deniz Koruma Alanları, biyolojik çeşitliliği ve sömürülen türleri korumak için koruma bölgelerindeki insan faaliyetlerini sınırlayalabilir. Bu nedenle balık tutma, yem toplama, dalgıçların toplama faaliyetleri gibi rekreasyonel faaliyetler üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptirler. Bu çalışma, konuyla ilgili tüm hazır araştırmalardan elde edilen ikincil verileri kullanmış ve Deniz Koruma Alanları'nın ılıman sulara odaklanarak rekreasyonel faaliyetler üzerindeki etkisi, bu DKA'ların rekreasyonel faaliyetler üzerindeki avantajları ve dezavantajları gibi birçok soruyu ele almıştır. Eğlence amaçlı balıkçılık gibi farklı yolların Deniz Koruma Alanları'yla uyumlu olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, türler arasında herhangi bir ekolojik etki olmaması kaydıyla, olta balıkçılığı ile yapılan yakalama ve bırakma (avla-sal) faaliyetlerinin, deniz koruma alanları (DKA) ile uyumlu olabileceği de ortaya konulmuştur. Ayrıca, olta avcılığının (avla-sal) DKA'larla uyumlu hale getirilmesi için olta avcısının eğitiminin yapılması önerilmektedir. Bu faaliyetlere yönetim açısından bakıldığında, Deniz Koruma Alanları'nın başarı kriterlerinin belirlenmesine ihtiyaç vardır. Ayrıca, stratejiler oluştururken farklı türlerin özelliklerini farklı Deniz Koruma Alanları ve bölgeler altında incelemek adeta bir zorunluluktur. Kamuoyu ve toplum katılımı da Deniz Koruma Alanları'nın kabul edilebilirliği ve büyümesi için önemlidir. Bu Deniz Koruma Alanları'nın yönetimi, stratejilerini ve hedeflerini oluştururken Sosyal Etki değerlendirmesini de ele almalıdır.

Anahtar Kelimeler: Deniz Koruma Alanları, Rekreasyonel Balıkçılık, Ilıman Sular

Abstract

Marine Protected Areas (MPA) have been realized as a useful tool for the protection of marine ecosystem and biodiversity all over the world. These Marine Protected areas can limit human activity in the conservation regions in order to protect biodiversity and exploited species. Hence they have a direct effect on recreational activities like fishing, bait collection, diver's collection etc. The present study has used secondary data from all ready conducted research on the subject matter and has addressed a lot of questions like the effect of MPAs on recreational activities with focus on temperate waters, the advantages and disadvantages of these MPAs on recreational activities. The different ways that recreational fishing can be

compatible with MPAs. In this study, it is also found that there is the possibility that catch and release angling can be compatible with no take marine protected areas MPAs, provided that there is no ecological effect among species. Also, it is suggested that training of anglers, their education should be done in order to make the catch and release angling compatible with MPAs. From the management perspective, there is a need for identification of benchmarks of success of MPAs. Also, there is a strong need to study characteristics of different species under different MPAs and regions, while formulating strategies. Public opinion and community participation are also important for the acceptability and growth of MPAs. Management of these MPAs must understand the Social Impact assessment while formulating strategies and objectives of MPAs.

Keywords: Marine Protected Areas, Recreational Fishing, Temperate Waters

TÜRKİYE DE ÜRETİLEN BAZI BALLARDA TAĞŞİŞ DURUMUNUN TESPİTİ İÇİN HPLC–ELSD TEKNİĞİ İLE ŞEKER PROFİLLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF THE SUGAR PROFILES BY HPLC–ELSD TECHNIQUE FOR THE ASSESSMENT OF ADULTERATION OF SOME HONEYS PRODUCED IN TURKEY

Merve ÖZBAY

Öğr. Gör.,Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCİD:https://orcid.org/0000-0002-7021-2952

Fatma Nur ARSLAN

Doç. Dr.,Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

ORCİD: https://orcid.org/0000-0002-5748-8268

Gazi GÖRÜR

Prof. Dr.,Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ORCİD: https://orcid.org/0000-0001-5713-418X

Özet

Bu çalışmada; HPLC–ELSD tekniği kullanılarak şeker profili analizleri ile Türkiye'de üretilen bazı monofloral çiçek balı (MH), polifloral çiçek balı (PH) ve salgı balı (HH) numunelerinde tağşiş durumunun tespiti araştırılmıştır. Bal oldukça kompleks yapısından dolayı hileye açık ve hilenin belirlenmesi oldukça karmaşık hale gelebilen doğal bir gıdadır. Yüzyıllardır şifa dağıtan bal, teknolojik imkânların kötü amaçlarla kullanılması nedeniyle, üzerinde her türlü hilenin yapılabildiği bir gıda maddesi haline gelmiştir. Şekerler baldaki kuru madde miktarının %95-99'luk kısmını oluşturmaktadır. Bunların büyük çoğunluğu fruktoz ve glukozdur ve toplam şekerlerin %85-95'ini oluşturmaktadır. Glukoz ve fruktozun büyük çoğunluğu oluşturması ve fruktozun yüksek oranda olması balın birçok fiziksel, kimyasal ve beslenme ile ilgili karakteristiklerini etkilemektedir. Bu nedenle, özellikle bal gibi tüketimi yaygın olan gıda ürünlerindeki şeker profili belirlenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Çalışma kapsamında, Türkiye'nin farklı bölgelerinden temin edilen 55 adet MH numunesi, 20 adet PH numunesi ve 20 adet HH numunesi şeklinde toplamda 95 adet farklı saf bal numunesi kullanılmıştır. Şeker profilleri HPLC–ELSD tekniği ve Aminex HPX-42A kolon (300×7.8 mm, 25µm) kolonu kullanılarak belirlenmiştir. Metot parametreleri; hareketli faz sistemi 100% ultra saf su, akış hızı 0.5 mL/dk, enjeksiyon hacmi 2 µL, kolon fırın sıcaklığı ise 80°C şeklinde optimize edilmiştir. 1 g bal numunesi 10 mL saf suda çözülerek hazırlanan bal çözeltileri 0.45 µm filtreden geçirilip viallere alınmış ve HPLC sistemine enjekte edilerek veriler elde edilmiştir. Şeker profili analizi sonuçları, 100 g başına fruktoz ve glukoz için % değerler şeklinde gösterilmiştir. Daha sonra Fruktoz/Glikoz oranları ve Fruktoz+Glikoz değerleri hesaplanmıştır. Bazı bal numuneleri hariç tespit edilen Fruktoz/Glikoz oranlarının, Türk Gıda Kodeksi Bal Tebliği'ne göre limit değerlerin (0.9-1.4) altında olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bal, Tağşiş, HPLC, ELSD, Şeker profili

Teşekkür: Sunulan çalışma TUBİTAK 1002-Hızlı Destek Programı 220O089 nolu projesi ile desteklenmiştir.

Abstract

In this study, the sugar profile analysis of some monofloral honey (MH), polyfloral flower honey (PH) and honeydew honey (HH) produced in Turkey was investigated by using HPLC-ELSD technique to determine adulteration case of samples. Honey is a natural food that is susceptible to cheating and to determining fraud can become quite complex due to its highly complex structure. Honey, which has been healing for centuries, has become a food item on which all kinds of tricks can be done due to the malicious use of technological possibilities. Sugars constitution is about 95-99% of the dry matter amount in honey. The majority of these are fructose and glucose, and they make up 85-95% of the total sugars. The fact that glucose and fructose constitute the majority and high content affect many physical, chemical and nutritional characteristics of honey. For this reason, it becomes necessary to determine sugar profiles in food products, especially in honeys, that are consumed widely. In this study, a total of 95 kinds of pure honey samples obtained from different regions of Turkey [55 pieces monofloral honey from blossoms (MH), 20 polyfloral flower honey (PH) and 20 honeydew honey (HH)] was used. The sugar profiles were determined using HPLC–ELSD technique and Aminex HPX-42A (300×7.8 mm, 25µm) column. Method parameters were optimized as; mobile phase system was 100% ultra pure water, flow rate was 0.5 mL/min, injection volume was 2 µL and column temperature was 80°C. The samples were prepared by dissolving 1 g of honey in 10 mL of distilled water, and they were passed through a 0.45 µm filter into vials and injected to HPLC system. Sugar profile results were shown as % values for fructose and glucose per 100 g. Later, fructose/glucose rates and fructose+glucose values were calculated. Fructose/glucose rates, except some honeys, were found to be 0.9-1.4, which were below the limit values of the Turkish Food Codex Honey Communiqué.

Keywords: Honey, Adulteration, HPLC, ELSD, Sugar profile

Acknowledgment: This study was supported by the TUBİTAK 1002-220O089 project.

CEYHAN NEHRİ (ADANA), TÜRKİYE YAKININDAKİ TOPRAK HAVUZLARDA ÜRETİLEN ÇİFTLİK NİL TİLAPYALARINDAN, *OREOCHROMIS NILOTICUS* (LINNAEUS, 1758), *ARGULUS JAPONICUS*' UN THIELE, 1900 İLK RAPORU

FIRST REPORT OF *ARGULUS JAPONICUS* THIELE, 1900 FROM FARMED NILE TILAPIA, *OREOCHROMIS NILOTICUS* (LINNAEUS, 1758) REARED IN EARTHEN PONDS NEAR THE RIVER CEYHAN (ADANA), TURKEY

Seyit Ali KAMANLI

Öğr. Gör. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9118-4591

Özet

Bu çalışmada, *Argulus* Müller OF, 1785 (Branchiura: Argulidae) cinsine ait parazitik bir balık biti türü olan *Argulus japonicus* Thiele, 1900, Nil tilapyası, *Oreochromis niloticus* (Linnaeus, 1758) (Teleostei: Cichlidae), üzerinden ilk kez rapor edilmiştir. Ağır istilalarda, *Argulus* spp.'nin konağına yapışma yerlerinde ikincil bakteri ve mantar enfeksiyonlarına yol açan ağır lezyonlara ve kanamalara neden olduğu bilinmektedir. Ayrıca, *Argulus* türlerinin neden olduğu stres nedeniyle anaç stok balıklarda kondisyon kaybı ve doğurganlıkta azalma gözlemlenebilir. Türkiye'de Ceyhan (Yumurtalık ilçesi, Adana) nehri yakınlarındaki Kırmızıdam köyünde bulunan ticari bir balık çiftliğinin toprak havuzlarında yetişen Nil tilapyası örneklerinden (n = 35) *Argulus japonicus* örnekleri toplanmıştır. *A. Japonicus*'un prevalansı %100 olarak bulunmuştur (incelenen toplam 35 balığın 35'i enfekte bulunmuştur). *A. japonicus*'un morfolojik özellikleri ve anahtar teşhis karakterleri, yüksek güçlü ışık mikroskop (LM), taramalı elektron mikroskop (SEM) ve lazer taramalı konfokal mikroskop (CLSM) kullanılarak incelenmiştir. *A. japonicus*'un bazı eklerinde yeni gözlemlenen bazı küçük karakterlerin ve ornemantasyonları fotomikrografları da sunulmuştur. Bugüne kadar, cinsin 134 türü hem deniz hem de tatlı su balıklarından rapor edilmiştir. Bildiğimiz kadarıyla sadece tatlı su balıklarından 45 tür rapor edilmiştir ve bunlardan sadece aşağıdaki üç tür olan *A. africanus*, *A. indicus* ve *A. multicolor* tilapya türleri üzerinde rapor edilmiştir. Bu nedenle, eldeki çalışmada rapor edilen *A. japonicus*, tilapya türleri üzerinde bulunan dördüncü *Argulus* türüdür. Ayrıca, bu çalışmada incelenen Nil tilapyası, *A. japonicus* için yeni bir konak kaydı oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tilapya, *Argulus japonicus*, Deniz Biti, Tatlısu, Türkiye

Abstract

In this study, *Argulus japonicus* Thiele, 1900, a species of fish lice belonging to the genus *Argulus* Müller O.F., 1785 (Branchiura: Argulidae), parasitic on Nile tilapia, *Oreochromis niloticus* (Linnaeus, 1758) (Teleostei: Cichlidae), is reported for the first time. In heavy infestations, *Argulus* spp. are known to cause heavy lesions and haemorrhages at their site of

attachment which leads to develop secondary bacterial and fungal infections. In addition, loss of condition and decrease in the fecundity of brood stock fishes may be observed due to the stress caused by *Argulus* species. The specimens of *Argulus japonicus* were collected from Nile tilapia samples (n=35), which were raised in earthen ponds of a commercial fish farm located in Kırmızıdam village, near the river Ceyhan (Yumurtalık province, Adana) in Turkey. The prevalence of the *A. japonicus* was found to be 100% (35 fish infected of a total of 35 examined). The morphological characteristics and the key diagnostic characters of *A. japonicus* were examined using high power light microscope (LM), scanning electron microscope (SEM), and confocal laser scanning microscope (CLSM). Photomicrographs of some newly observed minor characters and ornamentations on some of the appendages of *A. japonicus* were also presented. To date, 134 species of the genus have been reported from both marine and freshwater fishes. To our knowledge 45 species were reported from only freshwater fishes and of these only the following three species, *A. africanus, A. indicus,* and *A. multicolor* have been reported on Tilapia species. Therefore, presently reported *A. japonicus* is the fourth *Argulus* species found on Tilapia species. In addition, Nile Tilapia examined in this study constitutes a new host record for *A. japonicus*.

Key Words: Tilapia, *Argulus japonicus*, Fish Lice, Freshwater, Turkey

ALT-ÜST ÇENEDE ŞİDDETLİ YER DARLIĞINA SAHİP HASTANIN ÇEKİMSİZ SABİT TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU

Barış BAŞER

Dr.Öğr.Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orcid:0000-0000-3052-9023

ÖZET

Giriş ve Amaç: Yüz estetiğinin yanı sıra dişlerin doğru sıralanması, gülüş estetiği ve dişlere ideal fonksiyonun kazandırılması ortodontik tedavinin amaçlarındandır. Çoğunlukla hasta beklentilerini de içeren bu amaçların başarılı olarak gerçekleştirilebilmesi hastaların klinik bulguları, radyolojik değerleri ve detaylı ortodontik analizler ile doğrudan ilişkilidir. Son dönemde malzeme bilimi, endüstriyel imkanlar ve dijital alandaki ilerlemeler ortodontik tedavilerde çoklu tedavi seçeneklerine ve minimal invaziv tedavi protokollerinin uygulanmasına imkan vermektedir. Hastaların da diş çekimi olmadan yapılacak tedavilere yönelimi sınır vakalarda ortodontisti diş çekimi yapmadan gerçekleştirilebilecek tedavi seçeneklerine sevk etmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda bu çalışmanın amacı; her iki çenesinde şiddetli yer darlığı bulunan hastanın diş çekimi yapılmadan gerçekleştirilen tedavisinin sunulmasıdır.

Olgu sunumu ve Sonuç: 12 yıl 1 ay kronolojik yaşa sahip kız hasta “üst ve alt ön dişlerindeki bozukluk” şikayeti ile kliniğimize başvurmuştur. Hastanın klinik değerlendirmesinde; hafif konveks profil ile birlikte CI II Subdivizyon molar ve CI II kanin ilişki ve alt-üst kesiciler bölgesinde şiddetli yer darlığı gözlenmiştir. Panoramik filmde; daimi dişlerde eksiklik bulunmadığı, sağ üst eksik olmak üzere 20 yaş diş jermlerinin varlığı sefalometik film analizinde ise normal sınırlarda SNA, SNB ile hafif düzeyde artmış SN/GoGn ve normal sınırlarda kesici açıları tespit edilmiştir. Çapraşıklığın giderilmesi için hastaya sabit tedavi ile birlikte genişletilmiş arklar takılmış ve ara seanslarda stripping uygulaması yapılmıştır. Çekim yapılmadan gerçekleştirilen bu tedavi ile ideal diş ilişkilerinin yanı sıra yeterli bir gülüş estetiği sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şiddetli Çapraşıklık, Yer darlığı, Diş çekimi

ALKOLSÜZ YAĞLI KARACİĞER HASTALIĞINDA BESLENME TEDAVİSİ

Şule TAYFUR

Lisans öğrencisi, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye. Orcid: 0000-0003-3665-958X

Mehmet Gültekin BİLGİN

Dr. Öğr. Üyesi, Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye Orcid : 0000-0003-2695-3953

ÖZET

Karaciğer yağlanması tarihi uzun yıllara dayanan kronik ve bulaşıcı olmayan bir hastalıktır. Karaciğerde bulunan yağ düzeyinin, karaciğerin kendi ağırlığının %5'ini aşması durumunun saptanması hepatik steatoz varlığı olarak tanımlanır. Alkolsüz karaciğer yağlanması tanısı konulabilmesi için bu hastalığın, fazla miktarda alkol tüketiminin olmadığı durumlarda ortaya çıkması gerekmektedir. Alkolsüz yağlı karaciğer hastalığının birçok hastalıkla ilişkisi vardır. Yüksek vücut kitle indeksi, dislipidemi, insülin direnci, diyabet ve hipertansiyon ile karakterize edilen metabolik sendromun hepatik belirtisi olarak kabul edilir. Alkolsüz yağlı karaciğer iki sınıfa ayrılır. Basit steatoz ve alkolik olmayan steatohepatit (NASH). İlerlemiş steatoz sonucu oluşmuş olan NASH'da hepatik inflamasyon gözlemlenmektedir. Hepatik fibroz, siroz ve HCC'ye ilerleyebilen daha agresif bir hastalık şekli olarak kabul edilir. Günümüzde küresel popülasyonda prevelansı gittikçe artmakta olan alkolsüz yağlı karaciğer hastalığının tedavi basamakları incelendiği zaman öncelikle yaşam tarzı değişikliği, ardından metabolik sendroma yönelik tedaviler ön plana çıkmaktadır. Başlıca tedavi yöntemleri kilo kaybı, egzersiz, insülin direncinin azaltılması ve diyabetin kontrol edilmesidir. Alkolsüz yağlı karaciğer hastalığının beslenme tedavisinde hastalara; Omega-3 yağ asitlerinin tüketilmesine dikkat edilerek, doymuş ve trans yağı azaltmaları ve çoklu doymamış yağları artırmaları tavsiye edilmelidir. Sakaroz ve fruktoz gibi karbonhidratların fazla tüketilmesi, NAFLD'nin ana nedenidir. Eklenen şekeri en aza indirmeli, bol fruktoz içeren meyve suları, şeker içeren alkolsüz içeceklerden uzak durmalı ve lif alımını artırmalıdırlar. Özellikle kırmızı ve işlenmiş etler başta olmak üzere yüksek miktarda et yiyenler için daha az et ve daha fazla balık alımı önerilmelidir. Fast-food alımını en aza indirmek, sağlıklı bir diyetin sürdürülmesine de yardımcı olacaktır. Ek olarak terapötik diyet takviyeleri, E vitamini ve D vitamini olumlu etki göstermektedir. Günümüzde medikal ve diyet tedavisi yöntemleri hala araştırılmaya devam etmektedir. Fiziksel egzersiz yağlı karaciğer hastalığını iyileştirmek için kanıtlanmış bir terapötik stratejidir ve hasarla ilişkili moleküler

modellerin salınımını azaltarak mitokondriyal ve hepatoselüler hasarı önler. Sonuç olarak NAFLD'li hastalara bakmakta olan hekimler, diyetisyenler, psikologlar ve fizik tedavi uzmanlarının multidsipliner yaklaşım göstermeleri hastalığın tedavisi için en hızlı sonucu vereceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: NAFLD, Steatoz, Steatohepatit, Hepatik fibroz, Siroz, Diyet

NUTRITION TREATMENT IN NON-ALCOHOLIC FATTY LIVER DISEASE

ABSTRACT

Fatty liver is a chronic and non-contagious disease with a long history. Detection of the fat level in the liver exceeding 5% of the liver's own weight is defined as the presence of hepatic steatosis. In order to be diagnosed with non-alcoholic fatty liver, this disease should occur when there is no excessive alcohol consumption. Nonalcoholic fatty liver disease is associated with many diseases. It is considered a hepatic manifestation of a metabolic syndrome characterized by high body mass index, dyslipidemia, insulin resistance, diabetes, and hypertension. Nonalcoholic fatty liver is divided into two classes. Simple steatosis and non-alcoholic steatohepatitis (NASH). Hepatic inflammation is observed in NASH caused by advanced steatosis. Hepatic fibrosis is considered a more aggressive form of the disease that can progress to cirrhosis and HCC. When the treatment steps of nonalcoholic fatty liver disease, whose prevalence is increasing in the global population, are examined, first of all, lifestyle changes and then treatments for metabolic syndrome come to the fore. The main treatment methods are weight loss, exercise, reduction of insulin resistance, and control of diabetes. In the nutritional treatment of nonalcoholic fatty liver disease, patients; Paying attention to the consumption of omega-3 fatty acids, it should be recommended to reduce saturated and trans fats and increase polyunsaturated fats. Excessive consumption of carbohydrates such as sucrose and fructose is the main cause of NAFLD. They should minimize added sugar, avoid fruit juices containing plenty of fructose, sugar-containing soft drinks, and increase fiber intake. For those who eat high amounts of meat, especially red and processed meats, less meat and more fish should be recommended. Minimizing fast food intake will also help you maintain a healthy diet. In addition, therapeutic dietary supplements, vitamin E, and vitamin D have a positive effect. Today, medical and dietary treatment methods are still being investigated. Physical exercise is a proven therapeutic strategy for curing fatty liver disease and prevents mitochondrial and hepatocellular damage by reducing the release of damage-related molecular patterns. As a result, it is predicted that the multidisciplinary approach of physicians, dieticians, psychologists, and physical therapists who care for patients with NAFLD will give the fastest result for the treatment of the disease.

Keywords: NAFLD, Steatosis, Steatohepatitis, Hepatic fibrosis, Cirrhosis, Diet

REVIEW OF FATIGUE STRENGTH EVALUATION OF LOCAL STRESSES IN WELDED JOINTS

Houssam SABBABI

PhD Student, University of Miskolc, Faculty of Mechanical Engineering and Informatics, Department of Material Science and Technology, Miskolc, Hungary.

12 Egyetemváros, 3515, Miskolc, Hungary

ABSTRACT

Advanced high strength steels (AHSS) become very useful in last few years in many domain and industries, and become very good solution specially for automotive industry, which provide them an offer of greatest possibilities in terms of weight reduction, improved safety performance and determined the behavior of the car in the event of collisions.

To successfully use the AHSS parts in the industry, it requires a safe and cheap reliable welding process. However, Performance of welds of AHSS is of significant interest for automotive and industry in general, because welds are often the failure location in service on. After welding several defects can be received (longitudinal shrinkage, transverse shrinkage, angular distortions…), by adjusting those welding distortions, flame straightening one of common technic used for this situation, and with the application of it, several defect can be received in the material after straightening. For our research experiment we selected three different AHSS (S500MC, S690QL, S960QL) for deformation, microstructure and properties check after flame straightening.

After optical check, the number of microstructures correlated grain size of our samples does not change, the same microstructures received after welding does not change after flame straightening. The average of grain size measured increased in all straitened simples, the biggest difference received in S500MC, for S690QL and S960QL approximately the same grain size difference received, that mean the strength of our steels straitened decreased, this deformation received can be visualized as movement of linear defects known as dislocations in a crystal lattice. The current research result provides some data on material property of three different high strength steels (S960QL, S690QL, S500MC) as the result of flame straightening.

1.The microstructure change received after welding does not persist after straitening.

2. Buckling distortion received for all materials (S960QL, S690QL, S500MC).

3.The average grain size upgraded after straitening applied (the material strength decreased).

4.The microstructure change present in HAZ for all simples (S960QL, S690QL, S500MC).

5.The deformation received after welding can’t be generalized.

6.Though the values of the deformations vary along the samples, the variations are bigger in the middle part of the plates (HAZ).

Keywords: Flame straightening. S960 QL. S500 MC. S690 QL. Microstructure. Mechanical and fracture properties.

COVİD 19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ECZANE ÇALIŞANLARININ SOSYAL MESAFE VE ILAÇ DAĞITIMINA BAKIŞ AÇISI

PHARMACY EMPLOYEES PERSPECTIVE TO SOCIAL DISTANCE AND DRUG DISTRIBUTION DURING COVID 19 PANDEMIC

Doç. Dr. Selva STAUB
Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Orcid : 0000-0002-5188-6927

Mr. Gürkan KAVRAZLI
Barkotek Ayaz Teknoloji ve Loji Tv, Orcid : 0000-0003-2172-8247

Özets

2020 yılı ilk çeyreğinde dünya genelinde görülen Covid 19 virüsü sebebiyle global bir pandemi süreci başlamıştır. Gerek günlük hayatın getirdiği sebebler gerekse virüsten korunma yöntemlerine erişim açısından eczaneler yoğun bir çalışma periyoduna girmiştir. Bu çalışmada virüs bulaşma riskine rağmen, gerekli materyallerin temini için gidilmek zorunda kalınan eczanelerde, pandemi ile beraber değişen gerek sosyal mesafe kuralları, gerek değişim geçiren alışveriş alışkanlıklarının eczaneler üzerindeki etkisine bakılmış ve eczane çalışanları üzerindeki etkileri irdelenerek, özellikle dağıtım yönünde alınabilecek önlemler üzerinden kalitatif bir çalışma yapılmıştır.

Örnek bölge olarak alınan Eskişehir Merkezde yer alan 231 eczane çalışanına, email ile gönderilen açık uçlu soruların cevapları sınıflandırılmış ve bu cevaplar arasından tesadüfi seçilen 25 eczane çalışanı ile telefon aracılığı ile detaylı mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Çalışmada bu görüşmelerin analizleri dahilinde çalışanları etkileyen faktörler belirlenmiş ve sonucunda sosyal mesafe ve ilaç dağıtımı konularında alınabilecek önlemler belirlenmiştir.
Anahtar Kelimeler: Pandemi, Eczane, Covid 19, Virüs, Dağıtım,Sosyal mesafe

Abstract

In the first quarter of 2020, as a result of the Covid-19 virus, the world saw the emergence of a global pandemic. As a result, pharmacies entered an intense and stressful period as they balanced the necessities of the daily lives while offering access to antivirus protectants. Despite the risks posed by exposure to the virus, pharmacies were left in the untenable position of providing the goods that consumers needed, which raised the need to investigate, from a qualitative perspective, the implementation of social distancing, as well as the impact on commercial habits traditionally held by pharmacy employees, particularly distribution of products.

Central Eskişehir was selected as a sample region for this research. Responses from the open-ended items on a survey emailed to 231 pharmacies were categorized. From this group, a random selection of pharmacy employees who had filled out the survey were selected and called by telephone to participate in a detailed interview. The research revealed that there are numerous precautions and actions taken by pharmacy employees regarding social distancing and medicine distribution during this intense time period.
Key Words: Pandemic, Pharmacy, Covid 19, Virus, Distrubution, Social distance

HASTALIK KAYGISININ (COVİD-19) ÇALIŞMA HAYATI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI
THE EFFECT OF DISEASE ANXIETY (COVID-19) ON WORK LIFE: A FIELD STUDY

Ahmet Melih EYİTMİŞ
Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 0000-0003-1236-7689

Alev YILDIRIM
Yüksek Lisans Öğr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, 0000-0002-2949-5903

Özet
COVID-19 salgını tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına almıştır. Yeni bir virüsün ortaya çıkması ve salgın hastalığa dönüşmesi ekonomik, sosyal ve psikolojik gibi birçok alanda etkisini göstermektedir. Hastalığın biyolojik etkileri sıklıkla araştırılırken, psikolojik ve çalışma hayatına olan etkisi çoğunlukla göz ardı edilmektedir. Bu salgında en çok çalışan ve yorulan kesim sağlık çalışanları olmuştur. Sağlık personellerinin başta acil servislerinin yoğunluğu ile mücadele etmesi, stresi ve psikolojik durumlarının etkilenmesini de beraberinde getirmektedir. Sağlık çalışanları, toplumun sağlığı için mücadele verirken kendi sağlığını riske etmiş olmakla kalmayıp psikolojik olarak kısa ve uzun vadede bir takım olumsuz problemlerle karşılaşabilmektedir. Bu problemlere yol açan ana etkenin de hastalık kaygısı olabileceği düşünülmektedir. Hastalık kaygısı; kişinin bedensel belirtilerini yanlış yorumlamasına bağlı olarak, ciddi bir hastalığa yakalanmış olduğu inancını ya da yakalanacağı korkusunu taşımasıdır. Sağlık kaygısı (COVİD-19), hafif formlarında, uygun sağlık hizmetini aramaya ya da sağlık için tehlikeli durumlardan kaçınmaya yardımcıdır.

Bu araştırmanın amacı hastalık kaygısının (COVİD-19) döneminde sağlık personeli ve hastane çalışanlarının iş tatmini, yaşam kalitesi ve çalışma hayatları üzerine etkisini incelemektir. Araştırmanın örneklemini Kahramanmaraş şehir merkezinde bulunan kamu ve özel hastanelerdeki sağlık personeli ve hastane çalışanları oluşturmaktadır. Veriler yüz yüze anket yöntemi kullanılarak elde edilmiş ve istatistiksel analizleri SPSS 23.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında faktör, korelasyon ve regresyon analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hastalık Kaygısı (COVİD-19), İş Tatmini, Yaşam Kalitesi

Abstract
The COVID-19 outbreak has affected the whole world and our country. The emergence of a new virus and its transformation into an epidemic has its effects in many areas such as economic, social and psychological. While the biological effects of the disease are frequently investigated, its effects on psychological and working life are often overlooked. In this epidemic, the most working and tired people were healthcare workers. The fact that healthcare professionals struggle with the intensity of the emergency services brings with it the stress and psychological conditions. Healthcare professionals not only risk their own health while struggling for the health of the society, but they may also encounter some negative problems psychologically in the short and long term. It is thought that the main factor causing these problems may be disease anxiety. Disease anxiety; It is the belief that the person has a serious illness due to the misinterpretation of the physical symptoms or the fear of getting caught. Health anxiety (COVID-19), in its mild form, helps seeking appropriate healthcare or avoiding situations that are dangerous to health.

The aim of this study is to examine the effect of healthcare personnel and hospital staff on job satisfaction, quality of life and working lives during the period of disease anxiety (COVID-19). The sample of the study consists of health personnel and hospital staff in public and private hospitals in the city center of Kahramanmaraş. The data were obtained by using face-to-face questionnaire method and statistical analysis was made using SPSS 23.0 package program. Factor, correlation and regression analysis was performed in the light of the obtained findings.

Keywords: Disease Anxiety (COVID-19), Job Satisfaction, Quality of Life

KERSETIN TÜMÖR MIKROÇEVRESI OLUŞUMUNU ETKILEYEREK KOLON KANSERI GELIŞIMINI ETKILEYEBILIR MI?

Could quercetin affect colon cancer development by affecting tumor microenvironment formation?

Eda BECER

Doç. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi, (0000-0002-2378-128x).

Serpil ÖZSOY

Dr. Dyt., Yakın Doğu Üniversitesi, (0000-0001-9518-5172).

Hilal KABADAYI

Uzm., Manisa Celal Bayar University, (0000-0001-7429-1478).

H. Seda VATANSEVER

Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi,

(0000-0002-7415-9618).

ÖZET

Kersetin, kolorektal kanserde anti-kanser aktivitesi, metastaz ve kemo-dirençlilik üzerine etkileri en yaygın araştırılan polifenolik bileşiklerden biridir. Kolorektal kanser, dünya genelinde üçüncü en yaygın kanser türüdür. Tümör mikroçevresi kolon kanseri hücrelerinin oluşumu, invazyonu ve metastazında çok önemlidir. 30-200 nm boyutunda hücre dışı veziküller olan ekzozomlar ve miRNA olarak bilinen küçük kodlanmayan RNA'lar, farklı kanser hücrelerinde proliferasyon, göç, apoptoz ve epitelyal mezenkimal geçiş üzerindeki etkisiyle karsinogeneze katıkı sağlamaktadır. miRNA'lar ve bunların Drosha, Ago2 ve Dicer gibi biyogenez faktörlerinin kanser tedavisine etkileri ve rolleri büyük ölçüde incelenmektedir. Ökaryotik translasyon başlatma faktörü 2α (eIF2α), protein sentezi regülasyonunda. EIF2a düzensizliği, metabolik bozukluklar ve kanser dahil olmak üzere bir dizi patolojiyle ilişkilidir. Yapmış olduğumuz çalışmada, kersetinin iki farklı kolon kanseri hücre dizisinde (Colo 320 ve Colo 741) kanser gelişimi ve metastaz üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçladık. Kersetinin hücre canlılığkı üzerine olan etkisi MTT testi ile değerlendirildi. Dicer, Ago2, CD9, CD63 ve eIF2α' nın her iki hücre hattındaki dağılımları, dolaylı immünoperoksidaz boyama tekniği kullanılarak analiz edildi. Ekzozomal miRNA seviyelerinin değerlendirilmesi için miRCURY ™ kiti kullanıldı. MTT testine göre her iki hücre tipinde de kersetin uygulamsı için etkin doz ve inkübasyon süresi 25 µg / ml ve 48 saat olarak belirlendi. Kontrol grubu, kersetin olmadan kültür ortamı ile kültürlendi. Kersetin uygulamasından sonra, azalmış eIf2α immünoreaktivitesi Colo 741 kolon kanseri hücrelerinde istaitstiksel açıdan anlamlıydı. Ayrıca, Dicer ve CD9'un artan immünoreaktivite yoğunluğu, kontrol hücreleri ile karşılaştırıldığında hem Colo 320 hem de Colo 741 kolon kanseri hücrelerinde anlamlıydı. Ek olarak, kersetin uygulamasından sonra, hem Colo 320 hem de Colo 741 kanser hücre hatlarında artan ekzozomal miRNA konsantrasyonları tespit edildi. Sonuç olarak. kersetin uygulaması, tümör kaynaklı miRNA konsantrasyonunu etkilediği, ancak kersetin uygulamasına yanıtın hücre tipi ve orijine göre

farklılık gösterebileceği belirlenmiştir. Kersetinin ekzozomal miRNA konsantrasyonları üzerindeki etkilerini daha net göstermek için farklı hücre hatları ile benzer çalışmalar devam ettirilmelidir.

ABSTRACT

Quercetin is one of the most commonly investigated polyphenolic compound with regard to its anti-cancer activity to control of metastasis, chemo-resistancy etc. against colorectal cancer. Colorectal cancer is the third most common type of cancer worldwide. The tumor microenvironment is very important in the formation, invasion and metastasis of colon cancer cells. Exosomes which are 30-200 nm sized extra cellular vesicles and small non-coding RNAs known as miRNAs participate in carcinogenesis via effect on proliferation, migration, apoptosis, and epithelial mesenchymal transition in different type of cancer cells. miRNAs and their biogenesis factors, including Drosha, Ago2 and Dicer, are being largely studied in relation to target cancer treatment. Eukaryotic translation initiation factor 2α (eIF2α) plays a crucial role in protein synthesis regulation. The eIF2α dysregulation is associated with a number of pathologies, including metabolic disorders and cancer. In the study, we aimed to examine the effects of quercetin on cancer development and metastasis in two different colon cancer cell lines (Colo 320 and Colo 741). The cytotoxicity test to evaluate cell viability according to quercetin was MTT assay. The distribution of Dicer, Ago2, CD9, CD63 and eIF2α in both cell lines were analyzed using the indirect immunoperoxidase staining technique. For evaluation of exosomal miRNA levels, miRCURY™ Kit was used. After MTT assay, 25 µg /ml and 48 hours of quercetin was administrated in both cell types. The control group was cultured with culture medium without quercetin. After quercetin application, decreased eIf2α immunoreactivity was significant in Colo 741 colon cancer cells. On the other hand, increased immunoreactivity intensity of Dicer and CD9 were also significant in both Colo 320 and Colo 741 colon cancer cells when compared with control cells. Additionally, after quercetin application, increased exosomal miRNA concentrations were detected in both Colo-320 and Colo-741 cancer cell lines. In conclusion. quercetin administration affects the tumor-derived miRNA concentration, but the concentration difference after administration may differ according to the cell type and origin. Similar studies should be carried out with different cell lines in order to demonstrate the effects of quercetin on exosomal miRNA concentrations more clearly.

Key words: quercetin, colon cancer, exosomes, miRNAs.

FARKLI İÇ DOLULUK ORANLARINA SAHİP PLA'NIN FDM YÖNTEMİ İLE ÜRETİMİ MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Abdullah Taha ÖZEN

Gazi Üniversitesi, 0000-0002-6941-9251

Ömer KELEŞ

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, 0000-0002-3480-3456

Zafer EVİS

Prof. Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 0000-0002-7518-8162

ÖZET

Katmanlı imalat yöntemlerinden ergiyik yığma modelleme yöntemi (FDM), polimer filamentlerin ergitilerek katman katman biriktirilmesi prensibine dayanan, polimer esaslı üretimler arasında en yaygın kullanılan eklemeli imalat yöntemidir. Bu yöntemde, yüksek darbe dayanımı, yüksek enerji depolama gibi özelliklere sahip olan ürünler, ardıl işleme gerek duyulmaksızın, kısa zamanda üretilebilmektedir. Biyobozunur olmasından dolayı FDM yönteminde yaygın olarak tercih edilen polilaktik asit (PLA) filamenti, organik olup, insan sağlığına zararlı olmaması, PLA'yı dişçilik ve biyomedikal alanlarında yoğun olarak tercih edilebilir kılmaktadır. Buna ilaveten sert, esnek ve darbelere karşı dayanıklı olması, PLA'yı otomotiv endüstrisinde, uzay ve havacılık sanayisinde kullanılabilir hale getirmiştir. FDM yöntemi ile bir ürünün üretilmesi, birçok tasarım parametresine dayanmaktadır. Bunlar, üretim sıcaklığı, üretilen her bir katmanın kalınlığı, üretim hızı, üretim doğrultusu, iç doluluk oranı ve iç dolgu deseni olarak sıralanabilir.

Bu araştırmada, FDM yönteminde kullanılan 1,75 mm çapında PLA filamentinden, 200°C nozul sıcaklığında, 70°C baskı platformu sıcaklığında 50 mm/s baskı hızında, farklı iç doluluk oranlarında çekme numuneleri (ASTM D638), üreterek iç doluluk oranının malzemelerin mekanik özelliklerine etkisi çalışılmıştır. Numuneler %50 ile %100 doluluk oranları arasında, doluluk yüzdesi ikişer ikişer arttırılarak ±45° çizgi iç dolgu deseni ile her bir iç doluluk yüzdesinden 2 adet olacak şekilde üretilmiştir. Bu deney sonucunda çekme deney numunelerinin maksimum çekme mukavemetleri ve elastik modülleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, iç dolgu oranı arttıkça PLA numunelerinin çekme dayanımı ve elastik modülleri artmaktadır. Buna göre %100 doluluk oranında üretilen numunenin çekme dayanımı %50 doluluk oranında üretilen numuneye göre %175 oranında (33,5 MPa) artış göstermiştir. Buna ilaveten elastik modüller kıyaslandığında, %100 doluluk oranında üretilen numunenin çekme dayanımı %50 doluluk oranında üretilen numuneye göre %209 oranında (24,4 MPa) artış göstermiştir. Böylece, FDM yöntemi ile üretilen numunelerin yüksek iç doluluk oranlarında üretilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: FDM yöntemi, PLA, iç doluluk oranı

INFORMATOLOGY BILIMININ ÖZÜ VE TEMEL YASALARI

GULARA RAHIMOVA
Doçent (Associate professor), Baku State University
ORCID: 0000-0003-3084-9091
JALIL ISAYEV
Magistr, Baku State University, ORCID: 0000-0002-6447-1333

ÖZET

Informatology, bilginin doğasını, toplumdaki bilgi akışını ve canlı ve cansız doğadaki tüm süreç ve olayları inceleyen bilgi bilimidir. Bilişim, tek bir temel veri tabanına dayanan tek teoridir ve bilim adamları, uzmanlar, devlet adamları ve halk figürleri için evrensel bir metodoloji ve evrensel bir bilgi yöntemidir.

Informatology, aşağıdaki alanları birleştirir:

• Evrenin tüm olaylarını, süreçlerinin ve etkilerinin incelenmesi ve kaydı;
• Mikro ve makro yapılardaki süreçlerin sınıflandırılması ve standardizasyonu;
• Uzay nesneleri, sistemleri ve bir bütün olarak Evren için bilgi modelinin oluşturulması;
• Evrenin, güneş sisteminin, Dünya'nın, toplumun ve insanlığın bilgi kodlarının oluşturulması ve araştırılması;
• İnsan ömrünün bilgi temellerinin geliştirilmesi;
• Biyosferin ve diğer gezegenlerde temellerinin oluşturulması;
• Evrenin mikro ve makro yapısı için bilgi teknolojilerinin geliştirilmesi;
• Evrenin oluşumu, kozmoloji, kozmokimya, radyo astronomi, radyo fiziği, kozmonotik, astronomi, matematik, jeoloji, oşinoloji, fizik, kimya, biyoloji, noosfer, genetik, biyofizik, tıp, ekoloji ile ilgili temel bilgi problemlerinin incelenmesi;
• Gezegenlerarası bilgi uzay uygarlığının araştırılması ve araştırılması;
• Halk hekimliği ve insanın belirsiz özelliklerinin tezahürü;
• Hidroelektrik, ısı, nükleer, bilgi alanı ve diğer enerji kaynakları;
• Sualtı, yer altı ve yüzey minerallerinin araştırılması;
• Felsefe, sosyoloji, kültürel çalışmalar;
• Biyotransmiterler, akıllı nörobilgisayarlar ve ulaşım ağları ve sistemlerinin oluşturulması;
• İnsan faaliyetinin çeşitli alanlarında bilgisayar modelleme ve matematiksel araçlar, teori, metodoloji, teknoloji alanında araştırma;
• Farklı bilgi birimlerinin karşılıklı ilişkilerinin belirlenmesi;
• Tüm uzay nesnelerinin ve sistemlerinin bir veri tabanının oluşturulması;
• Toplu hesaplama modelini geliştirmek;

Bu nedenle, Informatology, tam olarak evrende meydana gelen tüm olayların ve süreçlerin temel çalışmasının bilimidir.

Keywords: Informatology, bilgisayar modelleme, matematiksel araçlar.

THE ESSENCE AND BASIC LAWS OF SCIENCE OF INFORMATOLOGY

ABSTRACT

Informatology is the science of information that studies the nature of information, the flow of information in society, and all the processes and events in animate and inanimate nature. Informatology is the only theory based on a single fundamental database, and it is a universal methodology and universal information metadata for scientists, specialists, statesmen and public figures.

Informatology combines the following areas:

• Study and record all events, processes and effects of the universe;
• Classification and standardization of processes taking place in micro and macrostructures;
• Creation of information model of space objects, systems and the Universe as a whole;
• Establishment and research of information codes of the universe, the solar system, the Earth, society and mankind;
• Development of information bases of human longevity;
• Creation of the biosphere and its bases on other planets;
• Development of information technologies for the micro and macrostructure of the universe;
• Study of fundamental information problems of the formation of the universe, cosmology, cosmochemistry, radio astronomy, radio physics, cosmonautics, astronomy, mathematics, geology, oceanology, physics, chemistry, biology, noosphere, genetics, biophysics, medicine, ecology;
• Search and research of interplanetary information-space civilization;
• Folk medicine and the manifestation of obscure features of human;
• Hydropower, heat, nuclear, information-space and other energy sources;
• Exploration of underwater, underground and surface minerals;
• Philosophy, sociology, cultural studies;
• Creation of biotransmitters, Intelligent neurocomputers and transport networks and systems;
• Research in the field of computer modeling and mathematical tools, theory, methodology, technology in various spheres of human activity;
• Determining the interaction of different information units;
• Creating a database of all space objects and systems;
• Improving the model of collective calculations;

Thus, informatology is the science of the fundamental study of all events and processes that take place in the universe as a whole.

Keywords: Informatology, computer modeling, mathematical tools

NEUROMETRY, NEURAL NETWORKS AND EDUCATION

GULARA RAHIMOVA
Doçent (Associate professor), Baku State University
ORCID: 0000-0003-3084-9091

JALIL ISAYEV
Magistr, Baku State University ORCID: 0000-0002-6447-1333

The work provides information about brain waves, neurometry, neural network, discusses the features of collecting and analyzing neurometric data to support students in making career management decisions. The mathematical model presents an algorithm for solving the problem using neural networks.

Neurometry is the science of measuring the electrical activity of the brain. Determining the frequency of brain waves is related to general psychological processes. — Electroencephalography is a branch of electrophysiology that studies the patterns of full electrical activity in the brain, in other words, electroencephalography is used to measure brain waves.

The memory process consists of encoding data and sending it to our long-term or short-term memory. However, because we cannot control our memory, unnecessary information is long-term, and the information we want to remember, unfortunately, is written to our short-term memory and quickly forgotten. From the child's other friends at school. The fact that a child lags behind other peers at school means that his memory writes a lot of information into short-term memory. Although this process is mechanical, in each subject, if we are aware of the child's memory in each subject, we can know how to manage it and help him succeed in education. For this purpose, Neurometry is used to measure children's memory and attention.

The human brain constantly generates electromagnetic waves, and this phenomenon is called the rhythmic activity of the brain in psychophysiology. There are four main types of waves transmitted by the brain: ALPHA, Delta, Theta and Beta waves. The origin and propagation of these waves are determined by the psychological state and mood of the person at that time.

ALPHA waves observed in the range of 7.5–12.5 Hz are mainly generated in a cheerful, relaxed and calm psychological state of a person. In the case of ALPHA, the brain reaches the highest levels of peace, attention and concentration, relaxation, positive thinking, self-awareness, creativity and imagination. It is reported that the brains of children aged 2-6 years are in the ALPHA mode.

Delta waves are the weakest waves emitted by the brain and are observed in the range of 0.5 - 4 Hz. Delta is a state of deep sleep in the brain, which can also occur in the deep effects of drugs or in a coma. In delta mode, consciousness is temporarily "closed".

Theta waves observed in the range of 4 to 7 Hz are waves in which brain and consciousness activity is weak. It is known as the state at which we begin to snooze, or the state of semi-sleep. Theta is also a wave that occurs when a person begins to wake up.

At a great stage of our lives, our brains "sit" in the Beta waves observed between 12.5 and 30 Hz. Beta is a normal state of our brain on a daily basis.

The brain waves mentioned above and those not mentioned are important parts of human nature, and each has an important place in our lives and its own functions. To maintain the balance of emotion, thought, and spirit, we must consciously develop "the ability to sit" in the waves and to move from wave to wave.

Keywords: *neural network, information, education, brain waves, neurometry.*

NÖROMETRİ, NÖRO AĞLARI VE EĞİTİM

Özet

Çalışma, beyin dalgaları, nörometri, sinir ağları hakkında bilgi sağlar, öğrencilerin kariyer kararlarını vermelerine yardımcı olmak için nörometrik verileri toplama ve analiz etme özelliklerini tartışır. Matematiksel model, problemi sinir ağlarını kullanarak çözmek için bir algoritma sunar.

Nörometri, beynin elektriksel aktivitesinin temellerini ölçme bilimidir. Beyin dalgalarının sıklığını belirlemek genel psikolojik süreçlerle ilişkilidir. Elektroensefalografi, beynin tüm elektriksel aktivitesinin düzenliliğini inceleyen bir elektrofizyoloji dalıdır, yani elektroensefalografi beyin dalgalarını ölçmek için kullanılır.

Hafıza süreci, verilerin kodlanması ve uzun süreli veya kısa süreli hafızamıza gönderilmesinden oluşur. Ancak hafızamızı kontrol edemediğimiz için gereksiz bilgiler uzun sürelidir ve hatırlamak istediğimiz bilgiler maalesef kısa süreli hafızamıza yazılır ve çabuk unutulur. Bir çocuğun okulda diğer akranlarının gerisinde kalması, hafızasının kısa süreli hafızaya çok fazla bilgi yazdığı anlamına gelir. Bu süreç mekanik olsa da, her konuda çocuğun hafızasının farkında olursak onu nasıl yöneteceğimizi bilir ve eğitimde başarılı olmasına yardımcı oluruz. Bu amaçla Nörometri, çocukların hafızasını ve dikkatini ölçmek için kullanılır.

İnsan beyni sürekli olarak elektromanyetik dalgalar üretir ve bu fenomen psikofizyolojide beynin ritmik aktivitesi olarak adlandırılır. Beyin tarafından iletilen dört ana dalga türü vardır: ALPHA, Delta, Theta ve Beta dalgaları. Bu dalgaların kökeni ve yayılması, o zamandaki kişinin psikolojik durumu ve ruh hali tarafından belirlenir.

7.5-12.5 Hz aralığında gözlenen ALPHA dalgaları, çoğunlukla bir kişinin neşeli, rahat ve sakin bir psikolojik durumunda üretilir. ALPHA durumunda beyin en yüksek düzeyde huzur, dikkat ve konsantrasyon, gevşeme, pozitif düşünme, öz farkındalık, yaratıcılık ve hayal gücüne ulaşır. 2-6 yaş arası çocukların beyinlerinin ALPHA modunda olduğu bildiriliyor.

Delta dalgaları beyin tarafından yayılan en zayıf dalgalardır ve 0,5 - 4 Hz aralığında gözlenir. Delta durumu, beynin derin uyku halidir. Delta modunda bilinç geçici olarak "kapalıdır". Herkesin uykuya ihtiyacı var, yani Delta modu. Uyku, beynin delta durumunda meydana gelir.

4-7 Hz aralığında gözlenen teta dalgaları, beyin ve bilinç aktivitesinin zayıf olduğu dalgalardır. Teta ayrıca bir kişi uyanmaya başladığında ortaya çıkan bir dalgadır.

Hayatımızın çoğunda beyinlerimiz 12.5 ile 30 Hz arasında gözlemlenen Beta dalgalarında "oturur". Beta, beynimizin günlük olarak normal bir halidir.

Yukarıda bahsedilen ve belirtilmeyen beyin dalgaları insan doğasının önemli parçalarıdır ve her birinin hayatımızda ve kendi işlevlerinde önemli bir yeri vardır. Duygu, düşünce ve ruh dengesini korumak için, bilinçli olarak dalgalarda "oturma" ve dalgadan dalgaya geçme yeteneğini geliştirmeliyiz.

Anahtar kelimeler: sinir ağı, bilgi, eğitim, beyin dalgaları, nörometri.

AGRONOMIC AND PHYSIOLOGICAL SCREENING OF AN EX-SITU PLUM (*Prunus domestica L.*) COLLECTION FOR WATER STRESS TOLERANCE

HAMDANI Anas[1,2]

CHARAFI Jamal[1]

BOUDA Said[2]

Adiba Atman[1]

RAZOUK Rachid[1]

[1]National Agricultural Research Institute, BP 578, Meknes, Morocco

[2]Laboratory of Biotechnology and Valorization of Plant Genetic Resources, Faculty of Sciences and Techniques, University of Sultan Moulay Slimane, BP 523, Beni Mellal, Morocco

Abstract

To cope with water scarcity in agriculture, research works are focused on two main strategies: development of improved and precise deficit irrigation management practices able to minimize the impact on productive potential; and selection of plant material less water-demanding or able to tolerate deficit irrigation with minimum negative impact on yield and physiological traits. In this sense, this work was carried out to assess the effects of severe water deficit on yield level, fruit weight, number of leaves per 10 cm shoot, leaf area, stomatal density, stomatal surface area, stomatal surface index, chlorophyll pigment content (Cha and Chb), stomatal conductance, cuticular wax and proline content of leaves of 11 plum cultivars at experimental station of INRA in Ain Taoujdate. Irrigation treatments consisted of a control, irrigation applied to fully satisfy crop water requirements (100% ET_C), and a continuous deficit irrigation (50% ET_C), applied from fruit set to harvest. Results showed significant differences among cultivars in response to water stress for all measured traits. Cluster analysis based on the average ratios between CDI and full irrigation (FI) treatments for all characteristics revealed three distinct clusters within the cultivars studied for drought tolerance. PCA analysis using the mean ratios of the studied traits showed that the effects of water stress on stomatal length and width, stomatal area and stomatal area index had the greatest impact on the discrimination between cultivars for their drought tolerance. The obtained results are of great interest for selection of cultivars to be grown in arid areas and for breeding programs to improve drought tolerance in plum.

***Keywords**: Prunus domestica L., water stress, genetic diversity, fruit yield.*

D VİTAMİNİ ve KANSER İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP OF VITAMIN D AND CANCER

Melisa USUL

Lisans Öğrencisi, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0000-0002-4520-4125

Ayşe GÜNEŞ BAYIR

Doç. Dr., Bezmialem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0000-0002-9993-7850

ÖZET

D vitamininin insan sağlığı üzerindeki faydalı etkileri uzun yıllardır bilinmekte olup kanseri önlemedeki ve tedavisindeki rolü araştırılmaktadır. Çoğu kanserli hastada D vitamini eksikliği tespit edilmiştir. Bu nedenle, kanser hastalarında D vitamini eksikliğinden dolayı kanser daha agresif ilerlemektedir. Prognozun kötü seyretmesiyle beraber ölüm oranı artmaktadır. D vitamini, kanserli hücrelerin büyümesini yavaşlatarak metastaz riskini azaltır ve bu hücreler için gerekli olan yeni damar (neovaskularizasyon) oluşumunu engeller. Böylece, kanser hücrelerinin beslenmesi ve yayılımı engellenir. D vitamini eksikliği bulunan kanser hastalarında, D vitamini takviyesi ile hastalığın seyri olumlu yönde değişmektedir. Bundan dolayı, kanser tedavisinde D vitamini takviyesi alternatif bir tedavi yöntemi olarak düşünülür. Özellikle; prostat, meme, tiroit, ağız ve kolorektal kanserlerin tedavisinde D vitamini desteği ile kanser hücrelerinin baskılanabildiği ortaya konmuştur. Bu etkileri, sadece D vitamini değil aynı zamanda D vitamininin formları da gösterir. D vitamini ve formları kanser hücrelerini tanıyıp, bu hücrelerin çoğalmasının engellenmesine (anti-proliferatif) yardımcı olur. D vitamininin bu etkileri kolorektal ve meme kanserinde gösterirken melanoma hakkında ise belirsizlikler vardır. Melanoma, cildi tutan bir kanser türü olduğu için vücuda alınan D vitamininin bireyin güneşlenmesi ile aktive olması hususundan ötürü D vitaminin etkileri tartışma konusudur. Diğer yandan, melanoma hastalarının çoğunda D vitamini eksikliği görülmektedir. Bu çalışma ile, D vitamininin farklı kanser türlerinin gelişiminde ve prognozundaki etkileri güncel bilimsel çalışmalarla ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: D vitamini, kanser türleri, kanser prevensiyonu, kanser prognozu

ABSTRACT

The beneficial effects of vitamin D on human health have been known for many years, and its role in cancer prevention and treatment has been investigated. Vitamin D deficiency has been found in most cancer patients. Therefore, cancer progresses more aggressively due to vitamin D deficiency in cancer patients. With the poor prognosis, the mortality rate increases. Vitamin D reduces the risk of metastasis by slowing the growth of cancerous cells and prevents the formation of new vessels (neovascularization) required for these cells. Thus, feeding and spreading of cancer cells are prevented. In cancer patients with vitamin D deficiency, the course of the disease changes positively with vitamin D supplementation. Therefore, vitamin D supplementation is considered as an alternative treatment method for cancer treatment. Especially, it has been demonstrated that cancer cells can be suppressed with vitamin D

supplementation in the treatment of prostate, breast, thyroid, oral and colorectal cancers. Not only vitamin D shows these effects but also the forms of vitamin D. Vitamin D and its forms recognize cancer cells and help prevent these cells from multiplying (anti-proliferative). While these effects of vitamin D are shown in colorectal and breast cancer, there are uncertainties about melanoma. Since melanoma is a type of cancer that affects the skin, the effects of vitamin D are controversial because of the vitamin D taken into the body is activated by individual's sunbathing. On the other hand, vitamin D deficiency is observed in most patients with melanoma. With this study, the effects of vitamin D on the development and prognosis of different cancer types have been demonstrated by current scientific studies.

Keywords: Vitamin D, cancer types, cancer prevention, cancer prognosis

CONTINUOUS DEFICIT IRRIGATION EFFECTS ON YIELD, VEGETATIVE AND PHYSIOLOGICAL TRAITS OF ELEVEN POMEGRANATE (*Punica granatum* L.) CULTIVARS

Atman ADIBA[1, 2]

Jamal CHARAFI[1]

Lahcen Hssaini[1]

Abdelamajid HADDIOUI[2]

Anas HAMDANI[1]

Rachid RAZOUK[1*]

[1]National Agricultural Research Institute, BP 578, Meknes, Morocco

[2]Laboratory of Biotechnology and Valorisation of Plant Genetic Resources, Faculty of Sciences and Techniques, University of Sultan Moulay Slimane, BP 523, Beni Mellal, Morocco

Abstract

The aim of this study was to assess eleven Mediterranean pomegranate (*Punica granatum* L.) cultivars for drought tolerance based on their responses to severe water stress, under field conditions in Sais Plain (NW Morocco): Bzou, Djebali, Gjeibi, Gordo De Jativa, Grenade Jaune, Grenade Rouge, Mollar Osin Hueso, Ounk Hmam, Sefri, Zheri Automne and Zheri Precoce. Two water treatments were applied in each cultivar from flowering stage to harvest (May to October): a control treatment irrigated at 100% of seasonal ETc (FI), and a continuous deficit treatment irrigated at 50% of ETc (CDI). The cultivars were assessed for eighteen agronomic traits regarding production, vegetative growth and trees water status under FI and CDI. Clear differences were observed among pomegranate cultivars in response to water stress. Fruit yield was not affected in Zheri Automne cultivar, while it has decreased in response to CDI in the other cultivars by 14% for Bzou cultivar to 51% for Ounk Hmam. Fruit weight decreased in six cultivars, by 13% for Gordo De Jativa cultivar to 24% in average for Grenade Jaune, Grenade Rouge and Ounk Hmam. These three cultivars were the only ones affected in terms of juice content by 9% to 11%. Regarding CDI effect on vegetative growth, a high decrease of shoot length was recorded in the cultivars Gjeibi (78%), Sefri (64%) and Mollar Osin Hueso (38%). While, shoot length remained unaffected by CDI in the other cultivars. The UPGMA clustering analysis applied to the ratios between CDI and FI highlighted the existence of three main homogeneous groups of cultivars in terms of drought tolerance, with regard to all measured traits. The scoring method was applied on ratios for all the traits to classify cultivars for drought stress tolerance. According to this method, the most tolerant cultivar was Zheri Automne, followed by Djebali and Bzou, since they totaled highest scores, while Grenade rouge cultivar was the most sensitive.

Key words: Climate change, *Punica granatum* L., Drought stress tolerance, Productive potential, vegetative growth.

ALLAH-KUL İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA VELÂYET KAVRAMI - YUNUS SÛRESİ 62-64. ÂYETLER ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME-

THE CONCEPT OF CLOSENESS TO ALLAH WITHIN THE CONTEXT OF RELATIONSHIP BETWEEN ALLAH AND SUBJECTS – AN ASSESSMENT SPECIFIC TO SURAH YUNUS 62-64TH VERSES

Sami KILINÇLI
Doç. Dr. Çukurova Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Tefsir Anabilim Dalı
orcid.org/0000-0002-8232-7474

ÖZET

İnsan her an birçok konuda kararlar almakta ve tercihlerde bulunmaktadır. İman,inkar, iyilik ve kötülük gibi konulardaki tercih ve davranışlarımız bizim Allah katındaki yerimizi belirlemektedir. Akıl, irade ve davranışlarını Allah'ın gösterdiği hidayet doğrultusunda istikamet üzere şekillendirip takva ve ihsan gibi manevi mertebelere, makamlara ulaşanlar Allah'ın dostu, yakını anlamında evliyâullah olarak tavsif edilmektedirler. Bu konumda olanlar korku ve hüzünden azade olmak, dünya ve ahirette Allah'ın müjdelerine nail olmakla müjdelenmektedir.

Klasik özellikle de rivayet ağırlıklı tefsirlerde Allah'ın dostları kendileri görüldüğünde Allah'ın zikredildiği kişiler; Allah'ın müjdesi ise hadislerden, sahabe ve tâbiînin sözleri referans alınarak kendisinin gördüğü veya kendisi hakkında salih insanların gördüğü müjdeci/mübeşşirât rüyalar olarak açıklanmaktadır. Bu kaynaklarda Allah'ın dostlarının kalbini alt üst eden düşman, dünyalık hususlar ve vefat ettiğinde evlatlarım ne olacak şekildeki korku ve hüzünlerden arındırdığı, ölüm anı ve sonrasında meleklerin salih insanları Allah'ın cenneti, affı gibi lütuflarla müjdeledikleri anlatılmaktadır. Kur'an'ın anlam ve yorumlarının aktarıldığı tefsirler aynı zamanda müfessirlerin mezhebi kabullerini de görüldüğü, öne çıktığı metinlerdir. İslam tarihinde aklî yorumlarıyla öne çıkan Mûtezile mensup olan Zemahşerî'nin tefsirinde Salih rüyalarla ilgili rivayetlerin zayıf görüş anlamında "kîle" şeklinde verildiği; mutassavvuf İbn Arabî'nin velayet konundaki tartışılan görüşlerinden dolayı İbn Atiye ve Ebû Hayyan'nın tefsirlerinde sûfîlerin bazı görüşlerinin ve ilgili rivayetlerin eleştirildiğini; rasyonel algının hâkim olduğu modern döneme geçişin ve bu algıların izlerinin görüldüğü Menâr tefsirinde salih rüyalarla ilgili rivayetlerin genelinin sahih olmadığı kalanlarının ise eleştiriden uzak olmadıkları açıklanmaktadır. Bütün bu yorumlar tarih içerisinde Müslümanların düşüncelerini, rivayetlere yaklaşımlarının, tefsir ve te'vilerinin nasıl değiştiğini göstermektedir. Rivayetlere yönelik bazı eleştirilerin doğru olması mümkün olmakla birlikte modern algıdan etkilenerek ve bazı sûfilerin görüşlerine gösterilen tepki, mesafe üzerinden genelleyici şekilde insan olmanın doğal bir sonucu olan rüyalar ve özelliklede salih, müjdeci rüyaların yok sayılması isabetli yöntem ve izah olarak görülmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Velî, Evliyâ, Müjde, Rüya.

Abstract

People make decisions and preferences each moment on various issues. Our preferences and attitudes on the issues as faith, denial, goodness and malignancy define our places in the presence of Allah. The ones forming their reason, will and attitudes within the direction of true path shown by Allah and reaching spiritual ranks and positions as taqwa and gift are defined as saints in the meaning of friend and relative of Allah. The ones in this position are heralded to be free from fair and grief and attain the gospels of Allah in the world and after-life.

In classical interpretations, especially in story-weighted interpretations, Allah's friends are explained as people leading to allude Allah when seen in a dream, and Allah's gospel is explained as forerunner/herald dreams seen by good people on him/her or seen by himself or herself by taking hadiths and sayings of companions and followers as reference. It is told in these resources that Allah freed His friends' heart from fears and grief that turn their heart upside down in the form of enemy, earthly issues, and the case of their children in the event of their death and angels heralded good people with the gifts as Allah's heaven and amnesty during and after death. Interpretations in which meaning and comments of Quran are cited are also the texts in which glossators' acceptance of communion is seen and become prominent. It is explained in the interpretation of Zemahşerî, being member of Mûtezile coming to the forth in the history of Islam with its intellectual comments that stories on good dreams are given as "bushel" in the meaning of weak opinion; some opinions and related stories of Sufis are criticized in interpretations of İbn Atiye and Ebû Hayyan due to the remarks of Sufi İbn Arabî at issue concerning closeness to Allah and it is explained in the interpretation of Menar in which transition to modern period dominating rational perception and marks of these perceptions are seen that most of the comments on good dreams are not good and the remaining ones are not far from criticism. All these comments show how thoughts of Muslims, approaches of them towards stories and how interpretations and glosses change throughout the history. Together with the fact that some of the critics towards stories are possible to be true, ignoring dreams, especially good and forerunner dreams, which is a natural conclusion of being human is not deemed a pointed method and explanation by being influenced by modern perception and in generic manner over the reaction and distance towards remarks of some Sufis.

Key Words: Interpretation, Closeness to Allah, Saint, Gospel, Dream.

ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ MİMARİ YAPILARINDA YAZI ÇEŞİTLERİ VE TİPOGRAFİ

ANATOLIAN SELJUK PERIOD ARCHITECTURAL STRUCTURES TYPES OF ARTICLES AND TYPOGRAPHY

Kifayet ÖZKUL
Öğr. Gör. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
ORCID 0000-0001-5778-9557

Ece ÖZKUL
Seramik ve Çini Sanatçısı. ORCID: 0000-0002-5284-1034

Özet

Yazı, herhangi bir ses ve diyalektik özelliği olmadan iletişim kurmayı sağlayan bütün işaretlere denilmektedir. Bir başka anlatımla; insanların, düşüncelerini başkalarına anlatmak için herhangi bir malzeme üzerine çizerek, kazıyarak veya yazarak kullandıkları şekil ve işaretlerin tamamına verilen isimdir. Tipografi de harf ve semboller kullanarak yapılan yazı sanatıdır. İnsanlık tarihi kadar eski olan yazı, yüzyıllar boyunca gelişerek harflerden alfabe hâline ulaşmıştır. Kaynağı ve harf şekilleri birbirinden farklı olsa da, bütün toplumların meydana getirdiği, söylemlerini ve ihtiyaçlarını karşılamada kullandıkları yazı, medeniyetlerin kurulmasına vesile olmuştur. Bu medeniyetlerden biri olan Anadolu Selçukluları yapmış oldukları mimari eserlerden kullandıkları madeni eşyalara kadar yazıyı farklı alanlarda, farklı tekniklerle kullanmışlardır.

Anadolu Selçuklu Döneminde başta başkent Konya olmak üzere, Kayseri, Sivas, Erzurum, Amasya, Tokat, Alanya, Ankara, Afyonkarahisar, Niğde, Nevşehir gibi Selçuklunun mimari yapılaşmasının yer aldığı şehirlerde, bu mimari yapılarda teknik açıdan birbirinden farklı bezeme üslupları, kûfî, muhakkak ve celî sülüs yazıları kullanılmıştır. Selçuklu dönemi mimari yapılaşmasının bezeme alanındaki genel karakteristik özelliği; kesme taş malzeme, taş ve çini işçiliğine dayanan süsleme tarzıdır. Selçuklu mimarisinde dış cepheler ve taç kapılar pencereler, köşe kuleleri, son cemaat veya giriş revakları, sundurmalar ve minareler zengin taş işçiliği ile süslenmiş; yapı içlerinde bulunan mihrap, minber, eyvan, kubbe geçişleri, konsol, kemer, sütun ve sütun başlıklarında birbirinden farklı ve özgün işlemeler ile yazı üslupları dikkati çekmektedir. Bu çalışmada Anadolu Selçuklu dönemi mimari yapılarında kullanılmış olan yazı çeşitleri ve tipografi üzerinde inceleme yapılarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Selçuklu Dönemi, Mimari, Tipografi.

Summary

Writing is called all signs that allow communication without any sound or dialectical characteristics. In other words, it is the name given to all the shapes and signs that people use by drawing, scraping or writing on any material to tell their thoughts to others. Typography is also the art of writing made using letters and symbols. As old as human history, writing has developed over the centuries and has become an alphabet from letters. Although its source and letter forms are different from each other, the writing created by all societies, which they use to meet their discourses and needs, has been instrumental in the creation of civilizations. The Anatolian Seljuks, one of these civilizations, used the writing in different fields, with different techniques, from the architectural works they made to the metal objects they used.

During the Anadolu Selcuklu period, mainly the capital Konya, Kayseri, Sivas, Erzurum, Amasya, Tokat, Alanya, Ankara, Afyonkarahisar, Niğde, Nevşehir, such as the cities where the architectural construction of the Selcuklu took place, these architectural structures were used in technically different decoration styles, kufi, undoubtedly and celi sulus writings. The general characteristic feature of the architectural construction of the Seljuk period in the field of decoration is the style of decoration based on cut stone material, stone and tile craftsmanship. Crown and Seljuk architecture facades, doors, windows, corner towers, and the last community or entrance porches, porch is embellished with stonework and rich in minerals; the structure of the mihrab, minbar, Iwan, Dome crossings, cantilever, arch, column A and column headers different from each other in embroidery and original styles of writing and draws attention. In this study, the types of writing and typography used in the architectural structures of the Anadolu Selcuklu period will be evaluated by examining.

Key Words: Anadolu Selcuklu Period, Architecture, Typography.

ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM KABUL DÜZEYLERİ İLE DİJİTAL OKURYAZARLIKLARININ SOSYAL BİLİŞSEL KURAM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ*

Arif AYDIN

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü ORCID : 0000-0003-4555-574X

Volkan KUKUL

Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü ORCID : 0000-0002-9546-3790

ÖZET

Covid-19 salgını sürecinde yüzyüze eğitim ve öğretime ara verilmiştir. Bu süreçte Yüksek Öğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı 2020 yılı bahar yarıyılında üniversitede ki derslerin uzaktan eğitim araçları ile işlenmesi kararı alınmıştır. Bu uzaktan eğitim sürecinde en büyük rol öğretmenlere düşmüştür. Yapılan literatür taramasında öğretmenlerin teknolojik okuryazarlıkları ile uzaktan eğitim algılarının ele alındığı çalışmalara rastlanmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri teknoloji kabul modeline göre incelenerek, uzaktan eğitim kabul düzeyleri sosyal bilişsel kuram çerçevesine incelenmesidir. Bu sebeple araştırmada nicel araştırmalardan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma örneklemi katılımcılara erişim kolaylığı sağlaması nedeniyle uygun örnekleme (convenience sampling) yöntemi ile belirlenmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında Amasya ilinde görev yapan 670 öğretmen katılım sağlamıştır. Veri toplama araçları; Kişisel Bilgi Formu, Dijital Okuryazalık Ölçeği (Üstündağ, Güneş & Bahçivan, 2017), Çevrimiçi Öğrenme Sistemleri Kabul Ölçeği (Ilgaz, 2008). Öğretmenlerden veri toplama işlemi covid-19 salgını sebebi ile internet ortamı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen verilere çalışmanın bulgular kısımında şu alt problemlere cevap aranmıştır. Öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeylerine, öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerine, öğretmenlerin uzaktan eğitim algı düzeyleri ile dijital okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel ilişkiye ve belirtilen alt problemler farklı demografik değişkenler çerçevesinde betimsel olarak incelenmiştir. Araştırmanın sonucunun öğretmenlerin mesleki ve bireysel gelişimlerine yönelik düzenlenecek olan hizmetiçi eğitimlere, araştırmalara ve literatüre katkı sağalacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Uzaktan Eğitim, Dijital Okuryazarlık, Sosyal Bilişsel Kuram

*Bu çalışma birinci yazarın Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde yürüttüğü yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

KAYSERİ İLİ *HELIANTHUS ANNUUS*' DAKİ *CHROMATOMYIA HORTICOLA* (GOUREAU) (DIPTERA:AGROMYZIDAE)'NIN CHALCIDOIDEA (HYMENOPTERA) PARAZİTOİTLERİNİN SAPTANMASI

DETERMINATION OF *CHROMATOMYIA HORTICOLA* (GOUREAU) (DIPTERA: AGROMYZIDAE) CHALCIDOIDEA (HYMENOPTERA) PARASITOIDS IN *HELIANTHUS ANNUUS* OF KAYSERİ PROVINCE

Nusret ARISOY

YL Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Lütfiye GENÇER

Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Orcid:0000-0002-0314-8858

ÖZET

2017-2018 yılları arasında Kayseri ili ve bazı ilçelerinde yapılan bu çalışmada bölgenin ve Kayseri ili için önemli besin ve geçim kaynağı olan *Helianthus annuus* (Ayçekirdeği) bitkisinin galerili yapraklarından elde edilen *Chromatomyia horticola'*nın parasitoitleri olan türler tespit edilmiştir. Chalcidoidea üstfamilyasından 10 tür tespit edilmiştir. Bu parazitoitlerden: Eupelmidae familyasına ait 1 tür, Eulophidae familyasına ait 6 tür, Mymaridae familyasına ait 1 tür ve Pteromalidae familyasına ait 2 tür belirlenmiştir. Bu türler; *Eupelmus urozonus* (Dalman,1820), *Neochrysocharis chlorogaster* (Erdös,1966), *Neochrysocharis clara* (Szelenyi,1977), *Neochrysocharis formosa* (Westwood,1833), *Pediobius metallicus* (Nees,1834), *Diglyphus iseae* (Walker,1838), *Pronotalia* sp. (Gradwell,1957), *Cyrtogaster vulgaris* (Walker,1833), *Sphegigaster brevicornis* (Walker,1833),Mymaridae sp. (Haliday,1833). Bu türlerden *Diglyphus iseae*, *Pediobius metallicus* ve *Neochrysocharis formosa* yoğunlukları en fazla olan türler olarak belirtilmiştir. Her iki yıl değerlendirildiğinde *Diglyphus iseae* Kayseri ili için *Chromatomyia horticola*'nın önemli parazitoiti olarak belirtilmiştir. Ayrıca tespit edilen türlerden *Pronotalia* sp. *Chromatomyia horticola* için yeni kayıt parazitoit tür olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Chalcidoidea, Parasitoid, *Hellianthus annuus*, *Chromatomyia horticola*, Agromyzidae, Kayseri

Absrtact

In this study conducted between 2017-2018 in Kayseri province and some districts, *Chromatomyia horticola* obtained from gallery leaves of *Helianthus annuus* (Ayçekirdeği) plant, which is an important food and livelihood source for the region and Kayseri province, were identified and their parasitoid species. Ten species were identified from Chalcidoidea superfamily. Among these parasitoids: 1 species belonging to Eupelmidae family, 6 species belonging to Eulophidae family, 1 species belonging to Mymaridae family and 2 species belonging to Pteromalidae family were identified. These species; *Eupelmus urozonus* (Dalman, 1820), *Neochrysocharis chlorogaster* (Erdös, 1966), *Neochrysocharis clara* (Szelenyi, 1977), *Neochrysocharis formosa* (Westwood, 1833), *Pediobius metallicus* (Nees, 1834), *Diglyphus iseae* (Walkerotal, 1838), *Pronotalia* sp. (Gradwell, 1957), *Cyrtogaster vulgaris* (Walker, 1833), *Sphegigaster brevicornis* (Walker, 1833), Mymaridae sp.(Haliday,1833) . Among these species, *Diglyphus iseae*, *Pediobius metallicus* and *Neochrysocharis formosa* were identified

as having the highest densities. When evaluated in both years, *Diglyphus iseae* was identified as the important parasitoid of agromyzides in Kayseri. In addition, *Pronotalia* sp. has been identified as a new recorded parasitoid species for *Chromatomyia horticola*.

Keywords: Chalcidoidea, Parasitoid, *Hellianthus annuus*, *Chromatomyia horticola*, Agromyzidae, Kayseri

ERCİYES DAĞI (KAYSERİ) VE ÇEVRESİNDE DOĞAL ORTAM İNSAN İLİŞKİSİ

NATURAL ENVIRONMENT HUMAN RELATIONSHIP IN AND AROUND ERCİYES MOUNTAIN (KAYSERI)

Ayşegül KÜÇÜK

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Öğrencisi. https://orcid.org/0000-0002-1619-2866

Prof. Dr. M. Taner ŞENGÜN

Fırat Üniversitesi Coğrafya Bölümü. Elazığ. https://orcid.org/0000-0003-4039-6591, ResearcherID : V-9045-2018

ÖZET

Erciyes dağı ve çevresindeki yerleşmelerin tarihi M.Ö.3000 bin yılının ortalarına kadar uzanmaktadır. İnceleme alanının dışında kalan Kültepe höyüğünde yapılan incelemelere göre ise yerleşmelerin varlığı günümüzden 4500 yıl kadar eskiye dayanmaktadır. Çalışma alanındaki dağlık sahalar; iklim, toprak özellikleri yerleşmelerin dağılışından tutun da ekonomik faaliyetlere kadar pek çok konuya yön vermekte ve bazı alanlarda ise ekonomik faaliyetleri kısıtlamaktadır.

İnceleme alanı dağlık alanların ve plato alanlarının ağırlıkta olduğu bir alandır. Nitekim Erciyes dağı((3917m) strato tipi bir volkanik dağdır. Dolayısıyla yükseltisi fazla olan bu alanlarda arazi kullanımı açısından yetersizlik görülmekle beraber en büyük faaliyet kışın yapılan kayak turizmi ile yazın gerçekleştirilen dağ turizmidir. Bunun yanı sıra yükselti alçaldıkça dağlık alanın çevresinde lav akıntı sahaları ile etek düzlükleri sayfiye alanı olarak değerlendirilmiş olup bağ ve bahçe alanı olarak kaşımıza çıkmaktadır.Yükseltinin azaldığı kısımlarda ise yerleşmelerle iç içe geçmiş tarım, hayvancılık ve sanayi alanlarını görülmektedir. Bu alanlar ova ve alçak plato alanlarına denk gelmektedir.

Bu çalışmada; Erciyes dağı ve çevresinde doğal ortam insan ilişkileri konusu Coğrafi bir perspektif ve araştırma yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Volkanizma, Erciyes Dağı, Kayseri, Doğal Ortam, Arazi Kullanımı.

Abstrack:

The history of settlements in and around Erciyes mountain dates back to the middle of 3000 BC. According to the examinations carried out on the Ashtepe mound outside the inspection area, the existence of settlements dates back about 4500 years. The mountainous field and climate in the survey area, soil characteristics range from the distribution of settlements to economic activities, and in some areas it restricts economic activities. The area of study is an area dominated by mountainous and plateau areas. Therefore, although there is an inadequacy in terms of land use in areas with high elevation from these areas, the biggest activity is ski tourism in winter and mountain tourism in summer. In addition, as the elevation descends, the lava discharge fields and skirt plains of the mountainous area are considered as a cottage area and are raised as vineyards and garden areas. In the parts where the elevation

decreases, we see the agricultural, livestock and industrial areas intertwined with settlements, these areas correspond to the plain and low plateau areas. In this study; The issue of human relations in and around Erciyes mountain was evaluated using a geographical perspective and research methods.

Key Words: Geography, Volcanism, Erciyes Mountain, Kayseri, Natural Environment, Land Use

ROY ADAPTASYON MODELİNE GÖRE EPİLEPSİ TANILI HASTANIN HEMŞİRELİK BAKIMI

NURSING CARE OF THE PATIENT WITH A DIAGNOSIS OF EPILEPSY ACCORDING TO ROY ADAPTATION MODEL

Bahar ERDOĞAN

Öğretim Görevlisi, Yozgat Bozok Üniversitesi Çekerek Fuat Oktay Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yozgat,

ORCID:0000-0003-4636-0629

ÖZET

Giriş: Beyin hücrelerinde geçici anormal elektriksel deşarja bağlı ortaya çıkan Epilepsi, kişiyi fizyolojik, psikolojik ve sosyal olarak etkilemektedir. Üretken çağda hastalığa sahip bireylerde oluşan kendine yetememe duygusu hastalığa uyumu zorlaştırmaktadır. Kişinin hastalıkla yaşamayı öğrenmesi, hastalığa uyumuyla ilişkilidir. Bu nedenle hastanın kendi bakımını yönetmesi önemli bir faktördür. Ayrıca ailenin hastalığı kabulü ve hasta olan kişilere destek ve eğitim verilmesi de sağlık bakım hizmetlerinin en önemli kolunu oluşturan hemşirelerin rollerini kullanmasını gerektirmektedir. Sağlık bakım hizmeti sunucusu olan hemşireler, sağlık bakım hizmetlerinin kalitesi için hemşirelik kuramlarından faydalanabilir. Hemşirelere rehberlik eden kuramlardan biri de ROY adaptasyon modelidir. Bu model, hemşirelerin, etik kurallar çerçevesinde hasta bakımı vermesini sağlayarak bireyin hastalığa uyumunu kolaylaştırmakta, böylece bakımın sürekliliği de sağlamaktadırlar.

Amaç: Epilepsi tanılı hastamıza ROY adaptasyon modeli doğrultusunda hemşirelik bakımı vererek, hastanın hastalığı kabul ve uyum sürecine yardımcı olmak, özellikle mesleğe yeni başlayacak hemşire adaylarında farkındalık oluşturarak, kuramı temel alan hemşirelik uygulamalarının kullanımına ve kuramların benimsenmesine katkı sağlamaktır.

Yöntem: Hastadan izin alınarak çalışma verileri toplanmıştır. Nöroloji servisinde yatmakta olan epilepsi tanılı hastada gözlem, fizik muayene ve iletişim tekniği kullanılarak ROY adaptasyon modelinde yer alan fizyolojik adaptasyon biçimi, benlik kavramı adaptasyon biçimi, rol fonksiyon adaptasyon biçimi ve karşılıklı bağımlılık adaptasyon biçimine yönelik veriler toplanmış ve hemşirelik uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Epilepsi tanısı olan 22 yaşında kadın hastanın fizyolojik adaptasyon biçimi, benlik kavramı adaptasyon biçimi, rol fonksiyon adaptasyon biçimi ve karşılıklı bağımlılık adaptasyon biçimine etkileyen faktörler arasında hastalığa bağlı gelişen sorunların fazla olduğu, hastanın hastalığa uyum sağlayamadığı saptandı. Elde edilen verilere göre, fizyolojik adaptasyon biçimi *"Tedavi ve istemlere uyumsuzluk"*, benlik kavramı adaptasyon biçimi *"Anksiyete"*, rol fonksiyon adaptasyon biçimi *"Aile içi ilişkilerde bozulma" ve* karşılıklı bağımlılık adaptasyon biçimi *"Aile sürecinde değişiklik"* hemşirelik tanıları ele alınarak, hemşirelik uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Sonuç: Epilepsi tanısı alan hastaların, aralıklı da olsa nöbetler ile yaşamını sürdürmek zorunda olması, hastaların aile yaşamını etkileyip rol karmaşasına sebep olur. Bu durum hastalarda yetersizlik, çaresizlik hissi oluşturmaktadır. Bu nedenle tedavi ve rehabilitasyon sürecini etkileyen epilepsi hastalığında bireylerin yaşam kalitesi ve benlik saygısını artırmak, semptom yönetimini sağlamak önemlidir. Bu da ancak kişilerin hastalığa uyumunu sağlayıp, hastalığı yönetme becerisi kazandırmakla sağlanabilir. *Roy adaptasyon modeli* ile hasta

bütüncül yaklaşımla değerlendirilerek, kişinin, ailesinin hastalığa uyumu sağlanabilir. Bu model doğrultusunda toplanan verilerin, uygulanan hemşirelik girişimlerinin epilepsi tanılı hastaların, yaşam kalitesini, benlik saygısını artırarak, hastalığa uyumunu ile birlikte semptom yönetimine de katkı sağlayacağını düşünmekteyim. Bu nedenle, tedavinin ve bakımın ön koşulu olan hastalığı kabul ve uyumun sağlanması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, ROY adaptasyon modeli, hemşirelik bakımı

SUMMARY

Introduction: Epilepsy, which occurs due to temporary abnormal electrical discharge in brain cells, affects the person physiologically, psychologically and socially. The feeling of not being self- sufficient in individuals with the disease in productive age makes it difficult to adapt to the disease. Learning to live with the disease is related to adaptation to the disease. Therefore, the patient's self-management is an important factor. In addition, the family's acceptance of the disease and the support and education of the sick people are also the nurse, which is the most important branch of healthcare it requires people to use their roles . Nurses who are healthcare providers can benefit from nursing theories for the quality of healthcare services. One of the theories that guide nurses is the ROY adaptation model. This model facilitates the adaptation of the individual to the disease by enabling nurses to provide patient care within the framework of ethical rules, thus ensuring the continuity of care .

Objective: To assist the patient's disease acceptance and adaptation process by providing nursing care to our patient diagnosed with epilepsy in line with the ROY adaptation model, and to contribute to the use of theory-based nursing practices and the adoption of theories, especially by raising awareness among nursing candidates who will begin the profession .

Method: The study data were collected with the permission of the patient. Using observation, physical examination, and communication techniques, data on physiological adaptation style, self-concept adaptation style, role function adaptation style, and interdependence adaptation style were collected and nursing practices were carried out in a patient with epilepsy hospitalized in the neurology service.

Evidences: Epilepsy is diagnosed 22 -year-old female patient's physiological adaptation format, self-concept adaptation format, role function adaptation of the format and the interdependence adaptation format of the factors affecting disease a dependent as much of the developing problem , the patient can not adapt to the disease was detected . According to the data obtained, physiological adaptation style " Incompatibility with treatment and demands" , self-concept adaptation style " Anxiety ", role function adaptation style " Disruption in family relationships " and mutual dependency adaptation style " Change in family process " are considered nursing diagnoses. has been carried out.

Results: The fact that patients diagnosed with epilepsy have to survive with intermittent seizures affects the family life of the patients and causes role confusion. This situation creates a feeling of inadequacy and helplessness in patients. Therefore, it is important to increase the quality of life and self-esteem of individuals and to provide symptom management in epilepsy, which affects the treatment and rehabilitation process. This can only be achieved by adapting people to the disease and gaining the ability to manage the disease. With the Roy adaptation model, the patient can be evaluated with a holistic approach and the adaptation of the person and his family to the disease can be achieved. I think that the data collected in line with this model and the nursing interventions will contribute to the symptom management of patients diagnosed with epilepsy by increasing their quality of life and self-esteem, and their

adaptation to the disease. Therefore, it is important to ensure acceptance and adaptation to the disease, which is a prerequisite for treatment and care.

Keywords : Epilepsy , ROY adaptation model , nursing care

BAKTERİYEL SELÜLOZ TEMELLİ DOKU YAMASINDA KÖK HÜCRE TUTUNMASININ GÖSTERİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ezgi AKYILDIZ

Yıldız Teknik Üniversitesi ORCID:0000-0002-5887-4144

Doç. Dr. Nelisa TÜRKOĞLU LAÇİN

Yıldız Teknik Üniversitesi ORCID: 0000-0001-9118-5183

Özet

Biyomalzemeler biyouyumluluk gösteren, doğal hücre dışı matrisin mikro ortamını taklit edebilen çeşitli biyokimyasal ve biyofiziksel özelliklere sahip materyallerdir. Doğal veya yapay olarak elde edilen biyomalzemeler farklı hücre türleriyle birleştirilerek hasarlı dokuların tedavisi konusunda birçok araştırmanın konusu olmuştur. Bir hücre dışı polisakkarit olan bakteriyel selüloz, yüksek biyouyumluluk, mekanik dayanıklılık, esneklik ve hidrofillik özellikler gösterir. Bu özellikler biyomalzeme olarak kullanılmasında avantaj sağlamaktadır. Kök hücreler; çok sayıda bölünebilme, kendini yenileyebilme ve vücuttaki başka hücre tiplerine farklılaşabilme özelliklerine sahiplerdir ve nedenle rejeneratif tıp alanında yapılan araştırmalarda kullanımları oldukça fazladır. Bu çalışmada bir gram negatif bakteri olan Acetobacter xylinum kullanılarak bakteriyel selüloz üretilmiştir. Üretilen bakteriyel selülozların morfolojik özellikleri taramalı elektron mikroskobu (SEM) ile gözlemlenmiştir. Bakteriyel selülozun moleküler ve kimyasal yapısı, fourier dönüşüm kızılötesi spektroskopisi (FT-IR) ve termogravimetrik (TG) analiz ile tespit edilmiştir. Üretilen bakteriyel selülozların üzerinde HEK293 insan embriyonik böbrek hücre hattının tutunmasının gözlemlenmesi için MTT analizi yapılmıştır. Hücre hattının kontrol gruplarına göre bakteriyel selüloz üzerinde %22 daha fazla tutunduğu gözlemlenmiştir. Çalışmanın sonucunda bakteriyel selüloz membran üzerinde kök hücre tutunması başarıyla gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doku yaması, biyomalzeme, bakteriyel selüloz, kök hücre

DEMONSTRATION OF STEM CELL ATTACHMENT ON A BACTERIAL CELLULOSE-BASED TISSUE PATCH

Abstract

Biomaterials are biocompatible materials with biochemical and biophysical properties that mimic the microenvironment of the natural extracellular matrix. Natural or artificial biomaterials combined with different cells have been the subject of studies for the treatment of damaged tissues. Bacterial cellulose is an extracellular polysaccharide with significant biocompatibility, mechanical strength, flexibility, and hydrophilicity. These features provide

an advantage using it as a biomaterial. Stem cells are self-renewing cells and can differentiate into other cell types in the body, and therefore their use in research in the field of regenerative medicine is quite high. In this study, bacterial cellulose was produced using Acetobacter xylinum, a gram negative bacterium. The morphological properties of the bacterial celluloses produced were observed with scanning electron microscopy (SEM). The molecular and chemical structure of bacterial cellulose was determined by Fourier transformation infrared spectroscopy (FT-IR) and thermogravimetric (TG) analysis was performed. MTT analysis was performed to observe the attachment of the HEK293 human embryonic kidney cell line on the bacterial celluloses. It was observed that the cell attachment was 22% higher to bacterial cellulose compared to the control group. As a result of the study, stem cell attachment has been successfully demonstrated on a bacterial cellulose membrane.

Keywords: Tissue patch, biomaterial, bacterial cellulose, stem cell

DOĞU ANADOLU BÖLGESİ YER SEVİYESİ VE BELİRLİ DAĞLARDA KOZMİK RADYASYON DOZUNUN SİMÜLASYON YOLUYLA HESAPLANMASI

ESTIMATION OF COSMIC RADIATION DOSES AT GROUND LEVEL IN EASTERN ANATOLIAN REGION AND CERTAIN MOUNTAINS BY SIMULATION TECHNIQUES

Batu Han AKBAŞ

Gazi University, Graduate School Of Natural And Applied Sciences, Department of Physics

ORCID : 0000-0001-5588-0832

Prof. Dr. Pervin ARIKAN

Gazi University, Faculty of Sciences, Department of Physics

ORCID: 0000-0002-5462-3292

ÖZET

Kozmik ışınlar yüksek enerji seviyelerine sahip parçacıklardır. Dünya atmosferi sürekli olarak içerinde bulunduğumuz galaksi ve solar sistemlerden ulaşan kozmik ışınlara maruz kalmaktadır. Yapısında elektron, proton, alfa parçacıkları ve ağır çekirdekler bulundurur.

Atmosfere ulaşan bu yüksek enerjili parçacıklar birincil kozmik ışınlar olarak adlandırılır. Ağırlıklı olarak alfa parçacıkları ve yüksek enerjili protonlardan oluşurlar. Bu kozmik ışınlar enerji seviyeleri tamamen bitene kadar hava molekülleri ile çarpışırlar. Birincil kozmik ışınların atmosfer içerisinde etkileşimleri hava duşu adlı bir olayı tetikler. Etkileşim sonucunda ikincil kozmik ışınlar oluşur.

Doğal radyasyon kaynaklarından biri olan kozmik ışınların dünya üzerinde oluşturduğu radyasyon dozu deneysel veya teorik olarak hesaplanabilir. Yer seviyesinde ya da dağların zirve yüksekliklerinde, kozmik ışın kaynaklı radyasyon etkin dozu çeşitli simülasyon metodları kullanılarak (FLUKA, EXPACS, CARI6, CARI7A, EPCARD, AVIDOS, PANDOCA, …) araştırılabilir.

Bu çalışmada, Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van illerinin şehir merkezlerinde yer seviyesinde ve farklı coğrafi özelliklere sahip olan Ağrı, Allahüekber, Nemrut, Palandöken ve Tendürek dağlarının zirve noktalarında kozmik radyasyon kaynaklı etkin dozlar hesaplanmıştır. Hesaplamalarda, EXPACS ve CARI6 isimli simülasyon programları kullanılmıştır. Hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin paramatrelere bağlı olarak uyum içerisinde oldukları görülmüştür. Elde edilen veriler doğrultusunda 14 adet şehir merkezi içinde yer seviyesinde en yüksek doz Ardahan'da ve 5 adet dağ zirvesinde en yüksek doz Ağrı olduğu görülmüştür.

Çalışmalarımızda kullanılan veriler karşılaştırmalı olarak FLUKA adlı simülasyon programı ile devam edecektir. Türkiye'nin doğal radyasyon veri tabanını oluşturmak ve haritalandırmak için verilerimiz kaynak olacaktır. Ülkemizin coğrafi önem arz eden diğer bölgelerinde de çalışmalarımız devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kozmik Radyasyon, Doğu Anadolu, EXPACS, CARI6

SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA DAVRANIŞSAL VE DUYGUSAL CEVAPLARIN YAŞ VE CİNSİYET İLE İLİŞKİSİ

THE RELATİONSHİP OF BEHAVİORAL AND EMOTİONAL RESPONSES WİTH AGE AND GENDER İN CHİLDREN WİTH CEREBRAL PALSY

Atahan TURHAN

Öğretim Görevlisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,ORCID:0000-0001-9510-925X

Müge TURHAN

Ergoterapist, ORCID: 0000-0003-2121-2320

ÖZET

Amaç

Serebral Palsi (SP), fetal veya infant beyindeki lezyona bağlı olarak oluşan, motor ve kognitif problemler ile karakterize bir gelişimsel yetersizlik durumudur. Motor ve kognitif problemler ile birlikte davranışsal ve duygusal cevaplarda bozukluklar da sıklıkla görülmektedir. Bu bozuklukların erken dönemde tespit edilip önlemler alınması çocuğun gelişimi açısından önem taşımaktadır. Çalışmamızın amacı; SP' li çocuklarda davranışsal ve duygusal cevapların yaş ve cinsiyet ile ilişkisini araştırmaktır.

Yöntem

Bu çalışmaya, İstanbul ilinde yaşayıp özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde tedavi gören 3-10 yaş arasında ve Kaba Motor Fonksiyon Sınıflandırma Sistemi (KMFSS) seviyesi 1-2 olan Diplejik Serebral Palsi tanılı 28 çocuk rastgele seçim ile dahil edildi. Çocukların yaş ve cinsiyet gibi demografik bilgileri ve tıbbi hikayeleri kaydedildi. Davranışsal ve duygusal cevap yeteneğini değerlendirmek için, çocukların günlük yaşamda duyusal olaylara karşı yanıtlarını değerlendiren Dunn Duyu Profili Anketi kullanıldı. Bu anket, araştırmacı fizyoterapist ve ergoterapist tarafından aileler ile yüz yüze görüşülerek gerçekleştirildi. Çalışmaya katılan çocukların yaşı ve cinsiyetinin, davranışsal ve duygusal cevap yeteneği ile ilişkisi olup olmadığını belirlemek için Spearman Korelasyon Analizi kullanıldı. Anlamlılık seviyesi $p<0.05$ olarak alındı.

Bulgular

Çalışmaya 12 erkek ve 16 kız çocuğu olmak üzere toplam 28 çocuk ve ailesi dahil edildi. Çocukların yaş ortalaması 6,46 ±1,953 idi. KMFSS seviyesi I olan 14 çocuk, II olan 14 çocuk vardı. Çalışmada SP'li çocukların yaşı ile davranışsal ve duygusal cevap yeteneği seviyeleri arasında anlamlı ve pozitif yönde orta dereceli korelasyon bulundu ($p=0.01$, $r=0.595$). Çocukların cinsiyeti ile davranışsal ve duygusal cevap yeteneği seviyeleri arasında korelasyon bulunamadı ($p>0.05$).

Sonuç

Bu çalışmamızın sonucunda Diplejik SP'li çocukların yaşı ile davranışsal ve duygusal cevap yeteneği düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunurken, cinsiyeti ile davranışsal ve duygusal cevap yeteneği seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamadı. Diplejik SP'li çocukların gelişimini izleyen dönemlerde, davranışsal ve duygusal cevap becerilerinin değerlendirilmesini ve takibini önermekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Cevaplar, Duygusal Cevaplar, Duyu Profil, Serebral Palsi,

Summary

Aim

Cerebral Palsy (CP) is a condition of developmental disability characterized by motor and cognitive problems that occur due to a lesion in the fetal or infant brain. Along with motor and cognitive problems, behavioral and emotional responses are also frequently observed. It is important to detect these disorders at an early stage and to take precautions for the development of the child. The purpose of our study; To investigate the relationship between behavioral and emotional responses with age and gender in children with CP.

Method

In this study, 28 children with a diagnosis of Diplegic Cerebral Palsy between the ages of 3-10 and who were treated in special education and rehabilitation centers in the city of Istanbul and with a level of Gross Motor Function Classification System (GMFCS) of 1-2 were randomly included. Demographic information and medical history of the children such as age and gender were recorded. Dunn's Sensory Profile Test, which evaluates children's responses to sensory events in daily life, was used to evaluate behavioral and emotional response ability. This survey was conducted by a physiotherapist and occupational therapist who were interviewed face-to-face with families. Spearman correlation analysis was used to determine whether children's age and gender were related to children's behavioral and emotional response ability. The significance level was taken as $p<0.05$.

Results

A total of 28 children, including 12 boys and 16 girls, and their families were included in the study. The average age of the children was 6.46 ±1,953. There were 14 children with GMFCS level I and 14 children with II. In the study, a significant and positive moderate correlation was found between the age of children with CP and their behavioral and emotional response ability ($p = 0.01$, $r = 0.595$). No correlation was found between the children's gender and their behavioral and emotional response ability levels ($p> 0.05$).

Conclusion

As a result of this study, a significant relationship was found between the age of children with diplegic CP and the levels of behavioral and emotional response ability and no significant association was found between their gender and the levels of behavioral and emotional response ability. In the periods following the development of children with diplegic CP, we recommend evaluating and monitoring behavioral and emotional response skills.

Keywords: Behavioral Responses, Emotional Responses, Sensory Profile, Cerebral Palsy,

ANTHONY GİDDENS'İN DİN HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Melek COŞGUN SOLAK

Öğretim Görevlisi, Bozok Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6249-5043

ÖZET

Anthony Giddens, günümüzün en etkili modern toplumbilimcilerinden biridir. Bugün popüler meseleler arasında yer alan modernlik ve küreselleşme gibi konularda analizleriyle ön plana çıkan teorisyen, küreselleşme açıklamalarında olduğu gibi din konusundaki yaklaşımlarını da modernlik üzerinden açıklama yoluna gitmiştir. Din, bireylerin ve toplumların yaşamında en çok önemsenen ve ihtiyaç duyulan kavramlardan birisidir. Dini inançlar, farklı kültürlerde farklı biçimlerde görülebilmesine rağmen, insanların hayatında her zaman etkili olmuştur. Bilinen her toplumda din binlerce yıldır varlığını sürdürmüştür ve hala sürdürmektedir. Giddens, dinin toplumlarda neden bu kadar etkili olduğunu sorgularken, özellikle çağdaş toplumlardaki rolünün ne olduğu üzerinde durur. Ona göre, bilim ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte din, önceki çağlara göre toplumsal hayatta daha az yer kaplamaktadır ve merkezi gücü zayıflamıştır. Ancak geç modern dönemin temel özellikleriyle birlikte din tamamen görünmez hale gelmekten ziyade, bu süreçte yeni din ve maneviyat şekilleri yeniden yükselişe geçer ve özel bir cazibeye sahip olur. Din, toplumdaki değerlerin ve kuranların öncelikli kaynağını oluşturmasından dolayı, toplumsal kurumlar içerisinde en önemli olanıdır. Din ile toplumsal yaşam arasındaki etkileşim, sosyolojinin dine ilgisinin temel kaynağıdır. Dini alanın sosyal olaylarla ilgisi nedeniyle toplumsal olayların anlaşılması ve açıklanmasında din başat rol oynar. Dinin varlığını sürdürmesi için sosyal bağlamlara ihtiyacı vardır. İnsan yaşamındaki toplumsal bağlamlar, olay veya eylemlerin rastgele birlikteliğinden değil, onların belirli yollardan yapılaşmalarından ortaya çıkar. Giddens'in dini görüşlerini yapısallaşma teorisi olarak adlandırılan kendi geliştirdiği teori bağlamında ele alabiliriz. Yapılaşma teorisi, dinin sosyal boyutunu anlamada, din ve modernlik ilişkisinin sosyolojik tahlillerinde önemli katkı sunmaktadır. Çalışmanın amacı, dinin toplumsal yapıda, insanların gündelik yaşam pratiklerinde ve düşünce hayatında ne gibi etkiler oluşturduğu ortaya koymak ve bu hususlarla ilgili Giddens'in tezleri üzerinde durmaktır. Çalışmada nitel veri analizlerinden biri olan betimsel analiz kullanılmıştır. Giddens'in din hakkındaki görüşleri din, modernlik ve küreselleşme bağlamında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Din, Sosyoloji, A. Giddens, Yapılaşma, Küreselleşme, Modernlik

HABERMAS'TA AVRUPA KİMLİĞİ VE AVRUPA BİRLİĞİNİN GELECEĞİ

Melek COŞGUN SOLAK

Öğretim Görevlisi, Bozok Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6249-5043

ÖZET

Tarihi süreç içerisinde Avrupalı-Avrupalılık kavramı çok sık kullanılmış ve hala da kullanılmakta olup önemini devam ettirmektedir. Bizde de Avrupa ve Avrupalı olanla ilgili türlü akademik, edebi, tarihi, siyasi söylem ve düşünceler hep olmuştur. Geçmişte Avrupalı olana aydınlık, uygarlık ve medenilik gibi anlamlar atfedilirken bugün ise Avrupa'ya dünya siyasetinde ve basınında ve hatta ülkemizde insan hakları, özgürlük, demokrasi, hukukun üstünlüğü gibi birtakım anlamların yüklenildiği görülmektedir.

Avrupa ya da Avrupalı kimliği, Avrupa birliğinin ortak geleceği ve bütünleşme süreci ile ilgili önemli bir kavram olup, bu noktada doğrudan etkilidir. Söz konusu mesele, bu ortak kimliğin nasıl oluşturulacağı, temelinde hangi esasları barındıracağı ve bu konuda kimlerin etkin rol alacağı ve Avrupa Birliğinin geleceği üzerine yapılan tartışmalardır. Avrupa Birliği'nin önceliğinde ekonominin olması, bu birleşmede ortak bir kimlik anlayışının geri planda kalması sonrasında kimlik sorunlarını beraberinde getirmiştir. Bir beraberliğin devamı için aidiyet duygusu oldukça önemlidir. Burada da baktığımız zaman bir vatandaşlık anlayışının oluşması, ortak bir kimlik altında birleşebilme Avrupa Birliğinin geleceği noktasında çok büyük bir önem arz eder.

Bugün Avrupa Birliği öncelikli olarak ekonomik alanda entegrasyonu sağlamak üzere ortak bir para birimi kurmuş, ortak bir sembol olarak bayrak tasarlamış ve bir marş oluşturmuştur. Sıra sosyokültürel faaliyetlere geldiği, AB üyesi ülkelerinin ortak değerlerinin ön plana çıkarılmaya çalışıldığı hatta ortak değer yaratma gayretleri çok açıktır. Avrupa Birliği'nin bir çıkar birliği olduğu alenidir ve ortak çıkarların olduğu ve muhafaza edildiği müddetçe bu birliğin devam edeceği de alenidir, bunu düşünmek ve söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle Avrupa Birliği içerisinde bir ortak kimlik oluşturmaya çalışmak ve başarılı olmak da yine çıkarların korunması ile doğrudan orantılı olacaktır. Çalışmada, Avrupa kimliğinin oluşturulması ve Avrupa Birliği'nin geleceği ele alınarak, bu hususlarla ilgili Habermas'ın tezleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kimlik, Avrupa Kimliği, Avrupa Birliği, AB'nin Geleceği

TÜRKİYE'DE YAKIT PİLLERİNİN GELİŞİMİ

DEVELOPMENT OF FUEL CELLS IN TURKEY

Muhammet TÜRKYILMAZ
Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-7860-6833
Mahmut KAPLAN
Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-2675-9229

ÖZET

Özellikle son yıllarda küresel ısınma ve iklim değişikliği dünyanın gündemine oturmuş ve insanlık atmosferi kirletip sera gazı etkisi oluşturan fosil yakıtlara alternatif oluşturacak enerji kaynağı arayışı içine girmiştir. Bu kapsamda dünya çapında yapılan çalışmalar evrendeki en fazla bulunan element olan hidrojenin oksijenle ile elektrokimyasal reaksiyona girmesi sonucunda çevre dostu elektrik enerjisi üreten cihazlar olan yakıt pilleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Yakıt pillerinin üretimi ve geliştirilmesi ülkemizin ileri enerji teknolojiler alanında söz sahibi olabilmesi, enerji kaynaklarının çevreye olumsuz etkilerinin azaltılarak yaşam kalitesinin arttırılması, enerji sektörünün Avrupa Birliği'nin çevre mevzuatına uyum süreci ve artan enerji talebinin yerel enerji kaynakları ile karşılanarak dışa bağımlılığın azaltılması açılarından önemlidir.

Bu nedenle 2000-2021 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan yakıt pilleri konusunda Türkçe ve İngilizce yüksek lisans ve doktora tezleri analiz edilmiştir. Toplam 117 adet tez çalışması, anabilim dallarına, üniversitelere, konu dağılımlarına, yayın dillerine ve yıllara göre dağılımları istatistiksel olarak incelenmiştir.

Ayrıca incelenen lisansüstü tezler deneysel, sayısal ve hem deneysel hem de sayısal çalışmalar olarak gruplandırılmıştır. Bunun yanında ülkemizde hidrojen ve yakıt pili teknolojilerinin ürün haline getirilmesine yönelik Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi laboratuvarında üniversite-sanayi iş birliği ile yapılan çalışmalara değinilmiştir.

Değerlendirme sonuçlarına göre yakıt pili ile ilgili ülkemizde daha çok deneysel tez çalışmalarının olduğu, bu çalışmaları sayısal çalışmaların takip ettiği ve hem deneysel hem de sayısal çalışmaları kapsayan araştırmaların daha azınlıkta olduğu görülmüştür. Son yıllarda yakıt pilleriyle ilgili ülkemizde üniversitelerin dünya çapında indeksli dergilerde yayın sayısında da ciddi oranda artış olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir Enerji, Türkiye'de Yakıt Pilleri, Bilimsel Araştırmalar

HEMODİYALİZ TEDAVİSİ ALAN BİREYLERDE YAŞAM TARZI BOYUTUYLA UYKU VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Fatma Gönül BURKEV

Uzm. Hemşire, Kayseri Şehir Hastanesi, ORCID:0000-0003-2707-2250

Dr. Öğr. Üyesi Rabiye ÇIRPAN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, ORCID:0000-0001-6010-6286

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ÖZCAN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ORCID:0000-0003-1626-3342

Özet

Kronik böbrek yetmezliği; nefronların geri dönüşümsüz kaybı ve glomerüler filtrasyon hızının azalması ile karekterize, tüm sistemleri olumsuz etkileyen, dünyada ve ülkemizde mortalite ve morbidite oranları yüksek olan önemli bir sağlık sorunudur. Son dönem böbrek yetmezliğinde çeşitli renal replasman tedavileri uygulanmaktadır. Dünyada renal replasman tedavisi olan bireylerin toplam sayısının 850 milyonu aştığı öngörülmektedir. Ülkemizde ise Türk Nefroloji Derneğinin verilerine göre 2019 yılında renal replasman tedavisi gerektiren son dönem böbrek yetmezliği prevalansı milyon nüfus başına 1007.6 olarak bildirilmiştir. Kronik böbrek yetmezliğinde en sık uygulanan renal replasman tedavi yöntemi hemodiyalizdir. Ülkemizde 2019 yılında renal replasman tedavisi uygulanan hastaların %73.21'i hemodiyaliz tedavisi almaktadır. Hemodiyaliz tedavisi hastaları sağlık kuruluşuna ve hemodiyaliz makinesine bağımlı hale getirmekte, hastalık ve tedavi süreci bireyin yaşamında birtakım kısıtlamalara neden olmaktadır. Ayrıca hemodiyaliz tedavisine bağlı olarak hastalar yorgunluk, ağrı, bulantı-kusma, anksiyete, depresyon, uyku bozuklukları gibi birçok semptom yaşamaktadır. Literatürde hemodiyaliz hastalarında uyku bozukluklarının sık görüldüğü, uyku kalitesinin düşük olduğu ve bu durumun gündüz uyuklama haline, yorgunluk, anksiyete, genel sağlık ve fonksiyonel durumda bozulmaya yol açtığı belirtilmektedir. Uyku kalitesi sağlıklı yaşam biçimi davranışlarından etkilenebilir. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları sağlığın korunması, geliştirilmesi ve iyilik halinin arttırılması sağlayan davranışlar olup, sağlık sorumluluğunu alma, beslenme, stres yönetimi, düzenli fiziksel aktivite gibi davranışları içerir. Yapılan çalışmalarda düzenli fiziksel aktivite ve meyve, sebze ağırlıklı beslenme alışkanlığı olan bireylerde uyku kalitesinin daha iyi olduğu, bireylerin algılanan stres düzeyi artıkça uyku kalitesinin kötüleştiği belirlenmiştir Kronik böbrek yetmezliği olan bireylerde sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının mortalite oranlarını azalttığı ve yaşam kalitesini iyileştirdiği belirtilmektedir. Bu bağlamda hemşirelerin kronik böbrek yetmezliği hastalarında sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını değerlendirerek gerekli eğitim ve danışmanlık desteğini vermesi önemlidir. Hastaların sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının geliştirilmesi ve iyileştirilmesi uyku kalitelerinin artmasına da katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemodiyaliz, Sağlıklı yaşam biçimi davranışları, Uyku, Hemşirelik

BAZI KISMİ DİFERANSİYEL DENKLEMLERİN HOMOTOPİ PERTURBASYON METODU İLE ÇÖZÜMLERİ

SOLUTIONS OF SOME PARTIAL DIFFERENTIAL EQUATIONS BY HOMOTOPY PERTURBATION METHOD

Burak ALPASLAN

Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2538-1896

Serpil ŞAHİN

Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi

Özet

Doğal ve mühendislik bilimlerindeki birçok problem kısmi diferansiyel denklemler ile modellenmiştir. Bu denklemler, sığ su dalgalarının yayılması, uzun dalga ve kimyasal reaksiyon-difüzyon modelleri gibi bir dizi bilimsel modelde ortaya çıkar. Bu tür modelleri çözmek için önemli ölçüde çalışma yapılmıştır. Karakteristik metot Riemann değişmezleri, periyodik ızgara dalga formu, varyasyonel iterasyon, homotopi perturbasyon ve Adomian ayrıştırma metotlarını içeren çok sayıda teknikler benzer problemleri çözmek için kullanılmaktadır. Bu tekniklerin birçoğu bir takım eksiklikler ve çok büyük hesaplamalar içermektedir.

He, standart homotopi ve perturbasyon tekniğinin birleşmesiyle lineer ve lineer olmayan başlangıç ve sınır değer problemlerinin çözülmesi için homotopi perturbasyon metodunu geliştirmiştir. homotopi perturbasyon yöntemi, standart homotopi ve perturbasyon yöntemlerinden tam olarak yararlanılarak formüle edilmiştir ve geniş bir fonksiyonel denklem sınıfına uygulanmıştır. Ayrıca bu yöntem kısmi diferansiyel denklemleri çözmek için güvenilir bir tekniktir. Özellikle homotopi perturbasyon Metodu (HPM) Helmholtz, Fisher, Boussinesq, tekil dördüncü mertebeden kısmi diferansiyel denklemler ve yüksek boyutlu başlangıç sınır değer problemlerine uygulanmıştır. HPM çözümü bileşenleri kolaylıkla hesaplanabilen yakınsak bir seri formunda vermektedir.

Bu çalışmanın amacı, homotopi perturbasyon metodunu kullanarak bazı kısmi diferansiyel denklemlerin çözümlerini elde etmek ve bu çözümlerin analitik çözümler ile karşılaştırmasını yapmaktır. Bu çalışmada Helmholtz ve Fisher denklemleri homotopi perturbasyon metodu ile çözülmüş ve bu metodun etkinliği analitik çözümlerle karşılaştırılarak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Homotopi Perturbasyon Metodu, Kısmi Diferansiyel Denklemler, Fisher Denklemi, Helmholtz Denklemi

Abstract

Many problems in the natural and engineering sciences are modeled by partial differential equations. These equations appear in a number of scientific models, such as shallow water wave propagation, long wave, and chemical reaction-diffusion models. Considerable amount of work has been done to solve these kinds of models. Many techniques involving the characteristic method of Riemann invariants, grid, periodic waveform, variational iteration, homotopy perturbation and Adomian decomposition methods have been applied to solve similar problems. Many of these techniques involve a number of shortcomings and unnecessary calculations.

He, developed the Homotopy perturbation method for solving linear and nonlinear initial and boundary value problems by combining the standard homotopy and perturbation technique. The

homotopy perturbation method has been formulated by using standard homotopy and perturbation methods and has been applied to a wide class of functional equations . In addition, this method is a reliable technique for solving partial differential equations.In particular, the homotopy perturbation method (HPM) has been applied to Helmholtz, Fisher, Boussinesq, singular fourth order partial differential equations and higher dimensional initial and boundary value problems. The HPM solution gives components in a convergent series form that can be easily calculated.
The aim of this study is to obtain solutions of some partial differential equations using homotopy perturbation method and to compare these solutions with analytical solutions. In this study, Helmholtz and Fisher equations were solved by using homotopy perturbation method and the effectiveness of this method was compared with analytical solutions.

Keywords: Homotopy Perturbation Method, Partial Differential Equations, Fisher Equations, Helmholtz Equations.

COVİD-19 SÜRECİNDE FARKLI YAŞ GRUPLARININ YAŞAM BAĞLILIK VE DEPRESYON İLE İLİŞKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTİGATİNG THE RELATİONSHİP OF DİFFERENT AGE GROUPS WİTH LİFE ENGAGEMENT AND DEPRESSİON İN THE COVİD-19 PROCESS

Atahan TURHAN

Öğretim Görevlisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi,

ORCID: 0000-0001-9510-925X

Müge TURHAN

Ergoterapist, ORCID: 0000-0003-2121-2320

ÖZET

Amaç

Tüm dünyaya yayılan Covid-19, 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi olarak kabul edildi. Covid-19 salgını, tüm dünyada milyonlarca insanın enfekte olmasına ve çok sayıda kişinin yaşamını kaybetmesine neden oldu. Covid-19'un yaşlı yetişkinler arasında gözlenen yüksek morbidite ve mortalite oranları, hem ana akım medyada hem de sosyal medyada yaygın olarak dillendirildi. Küresel çaptaki Covid-19 salgın sürecinin insan psikolojisi üzerindeki etkileri birçok farklı yaş gruplarında değişiklik göstermektedir. Çalışmamızın amacı da Covid-19 sürecinde farklı yaş gruplarının yaşam bağlılık ve depresif düzey ile ilişkilerinin araştırılmasıdır.

Yöntem

Çalışmamız "Google Forms" da oluşturulan anketler aracılığı ile online olarak uygulandı. Çalışma Covid-19 tanısı konulmamış 74 sağlıklı ve gönüllü bireylerden oluştu. Katılımcılar bilgilendirilmiş gönüllü onam formunu onayladıktan sonra yaş, cinsiyet, eğitim bilgilerini içeren sosyodemografik özelliklerini doldurdu. Katılımcıların yaşam bağlılığını belirlemek için Yaşam Bağlılığı Ölçeği, depresif düzeylerini ölçmek için Beck Depresyon Skalası uygulandı. Çalışmamızda verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini saptamak için ise Kolmogorov-Smirnov normallik testi kullanılıp verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendi. Test ve değerlerin incelenmesi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği belirlendi ve nonparametrik testler uygulandı. Katılımcıların sosyodemografik bilgilerini değerlendirmek için yüzde ve frekans tanımlayıcı istatistik yöntemlerine başvuruldu. Bireylerin yaş grupları ile yaşam bağlılık ve depresif düzeyleri arasında ilişkisi olup olmadığını belirlemek için Spearman Korelasyon Analizi kullanıldı. Anlamlılık seviyesi $p<0.05$ olarak alındı.

Bulgular

Çalışmamıza 40 kadın ile 34 erkek olmak üzere toplam 74 kişi dahil edildi. 18 yaş altında 20 kişi, 18-65 yaş grubunda 20 kişi, 65-74 yaş grubunda 34 kişi vardı. Eğitim seviyesi incelendiğinde 28 kişi ortaokul mezunu, 33 kişi lise mezunu ve 13 kişi üniversite mezunu olarak saptandı. Katılımcıların depresif düzeyi skoru ortalaması 12,62±7,088 ile hafif depresif düzey iken, yaşam bağlılıkları seviyesi skoru ortalaması 19,76±9,566 ile uygun bulundu. Depresif düzeyleri ile yaş grupları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki bulundu (p = ,000 r = ,824). Yaş grupları ile yaşam bağlılığı arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edildi (r = -,286 p = ,013).

Sonuç

Bu çalışmamızın sonucunda Covid-19 sürecinde farklı yaş gruplarının depresif düzeyleri

arasında pozitif ilişki olduğu, yaşama bağlılıkları ile arasında ise negatif ilişkiye sahip olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Yaşam Bağlılığı, Sağlıklı Yaşam

Summary

Aim

Covid-19, which spread all over the world, was recognized as a pandemic by the World Health Organization (WHO) on March 11, 2020. The Covid-19 disease caused millions of people to become infected all over the world and many people to die. The high morbidity and mortality rates of Covid-19 observed among older adults have been widely spoken in both mainstream media and social media. The effects of the global Covid-19 disease process on human psychology vary in many different age groups. The aim of our study is to investigate the relationships of different age groups with life engagement and depressive level during the Covid-19 process.

Method

Our study was applied online through questionnaires created in "Google Forms". The study consisted of 74 healthy and volunteer individuals who were not diagnosed with Covid-19. After the participants approved the informed consent form, they filled in their sociodemographic characteristics including age, gender, and education information. The Life Engagement Scale was used to determine the life engagement of the participants, and the Beck Depression Scale was used to measure their depressive levels. In our study, the Kolmogorov-Smirnov normality test was used to determine whether the data showed normal distribution, and the skewness and kurtosis values of the data were analyzed. As a result of examining the tests and values, it was determined that the data did not show normal distribution and nonparametric tests were applied. Percentage and frequency descriptive statistical methods were used to evaluate the sociodemographic information of the participants. Spearman Correlation Analysis was used to determine whether there was a relationship between the age groups of individuals and their life engagement and depressive levels. The level of significance was taken as $p < 0.05$.

Results

A total of 74 people, 40 females and 34 males, were included in our study. There were 20 people under the age of 18, 20 people in the 18-65 age group, 34 people in the 65-74 age group. When the education level was examined, 28 people were middle school graduates, 33 people were high school graduates, and 13 people were university graduates. The average depressive level score of the participants was found to be 12.62 ± 7.088 as a mild depressive level, and the life engagement level score was found to be good with 19.76 ± 9.566. A highly significant positive correlation was found between depressive levels and age groups (p = ,000 r =, 824). A low level of significant negative correlation was found between age groups and life commitment (r = -,286 p = ,013).

Conclusion

As a result of this study, it was observed that there was a positive relationship between the depressive levels of different age groups and a negative relationship between different age groups and their engagement to life in the Covid-19 process

Keywords: Covid-19, Life Engagement, Healthy Living

YAPAY SİNİR AĞLARI İLE MAKİNE ARIZALARININ ÖNCEDEN TAHMİN EDİLMESİ

EARLY PREDICTION OF MACHINE FAILURES WITH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS

Cengiz SERTKAYA
Dr. Öğr. Üyesi, *Ostim Teknik Üniversitesi,*
ORCID: 0000-0002-2802-8297

ÖZET

Endüstride üretim süreçlerinin aksamadan devam etmesi oldukça önemlidir. Üretimin gerçekleştirildiği sistemlerde, bu tür plansız duruşlara neden olabilecek arızaların meydana gelmemesi için, temel bakım periyotları düzenli olarak takip edilmektedir. Bu şekilde kuruluşların kritik varlıkları olan makinelerin, olabildiğince uzun süre üretim süreçlerinde kullanılmaya devam edebilmeyi, üreticilerin daha rekabetçi hale gelerek üretkenliklerini ve verimliliklerini arttırmaları hedeflenmektedir. Ancak makinelerin periyodik bakım süreleri öncesinde de çevresel faktörlerden etkilenerek önceden öngörülemeyen nedenlerle arızalanması sık karşılaşılan bir durumdur.

Günümüzde makine ekipmanlarına ve prosedürlerine eklenen gömülü IOT(Nesnelerin İnterneti) sensörleri ile makineler takip edilmektedir. Burada sensörler üzerinden cihazda belirlenmiş bazı durumlar (titreşim, çalışma hızı, ses vb.) izlenerek, makinedeki anormal durumlar anlaşılmaya çalışılmaktadır. Bu durumların incelenmesi ile arızanın önceden farkedilmesi sağlanır. Sorunların tespiti ile üretimi tamamen durdurması veya ürün kalitesini etkileyerek üretimi kısmen sekteye uğratması önlenebilir. Bunun için IOT cihazlarından verilerin toplanması, depolanması ve sonrasında analiz edilerek anlamlı hale getirilmesi gereklidir. Bu aşamada kuruluşların veriyi analiz edecek düzeyde gelişmiş analitik yaklaşımları benimsemeleri ve büyük veri kümeleri üzerinde anlık veri analizleri yapmaları gerekmektedir. Ayrıca IOT sensörlerinden toplanan veriler üzerinde analizlerin yapılması için, hızlı veri işleme kabiliyeti olan ve anlık olarak sistemi takip ederek, geçmiş veriler ile mevcut durumu kıyaslayan ve sonuç üretebilen yapay zeka tabanlı daha gelişmiş sistemlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışma kapsamında, IOT sensörleri ile elde edilen makine verilerinin değerlendirilmesi ve ortaya çıkabilecek arıza durumunun önceden tahmin edilmesi için, bir yapay zeka yöntemi olan Yapay Sinir Ağı(YSA) mimarisine dayalı model önerisi sunulmuştur. Sunulan modelin eğitim ve test aşamalarında kullanılmak üzere, 10.000 adet IOT sensör verisi toplanmıştır. YSA sistemi sonuçlarına göre önerilen modelin başarılı olduğu, üretimde makinelerin arıza tespitinde erken uyarı sistemi olarak kullanılabileceği ve literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kestirimci Bakım, Erken Uyarı Sistemi, Yapay Sinir Ağları, Nesnelerin İnterneti

Abstract

The production processes in the industry must continue without any interruption. In the systems where production is carried out, basic maintenance periods are regularly monitored to prevent malfunctions that may cause unplanned downtime. In this way, it is aimed that the machines, which are the critical assets of organizations, can continue to be used in production processes for as long as possible, and manufacturers increase their productivity and efficiency for becoming more competitive. However, it is common for machines to fail due to unpredictable reasons such as environmental factors before their periodic maintenance periods.

Today, machines are monitored through embedded IOT (Internet of Things) sensors added to machine equipment and procedures. Here, some conditions (vibration, working speed, noise, etc.) determined in the device are monitored through sensors, and abnormal situations in the machine are tried to be detected. By examining these situations, it is ensured that the malfunction is noticed beforehand. Problems can be prevented from completely stopping production or partially disrupting production by affecting product quality. For this, it is necessary to collect data from IOT devices, store them and then make them meaningful by data analysis. At this stage, organizations need to adopt advanced analytical approaches to analyze data and perform instant data analysis on large data sets. Besides, to perform analysis on the data collected from IOT sensors, more advanced artificial intelligence-based systems are required that have fast data processing capability and can instantly monitor the system, compare the current situation with the past data and produce results.

Within the scope of this study, a model based on Artificial Neural Network (ANN) architecture has been proposed, which is an artificial intelligence method, is presented to evaluate the machine data obtained with IOT sensors and to predict the failure condition that may arise. 10.000 sensor data were collected to be used in the training and testing phases of the proposed model. According to the ANN system results, it is seen that the model is successful, it can be used as an early warning system in the fault detection of machines in production, and it is thought that the proposed model will make important contributions to the literature.

Keywords: Predictive Maintenance, Early Warning System, Artificial Neural Networks, Internet of Things

BİR SALGIN ROMANI: VEBA GECELERİ

Zehra ERGEÇ

Öğr. Gör. Dr. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6949-9124

ÖZET

İnsanlık tarihi kadar eski olan hastalık; sosyal, politik, ekonomik, bireysel açıdan derin tesirleri olan çok boyutlu bir mevhumdur. Salgın hastalıklar iste ortaya çıktı dönemlerde, yıkıcı etkilere sebep olmalarından dolayı edebî eserde de geniş ölçüde yansımaları olan disiplinlerarası bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya ve Türk edebiyatında çeşitli salgın hastalıkları (cüzzam, çiçek, kuduz, kuş palazı, kolera, İspanyol gribi, tifüs, veba, verem gibi) işleyen eserler mevcuttur. Bilhassa veba, edebiyatta büyük yankı uyandırmış bir salgın hastalıktır. Türk edebiyatında vebayı mevzu bahis eden yazarlar arasında Orhan Pamuk (1952- …) da yer alır. Çalışmamızda Orhan Pamuk'un Veba Geceleri (2021) adlı romanı, salgın hastalık bağlamında tematik bir okumaya tabi tutulmuştur. Pamuk'un, Sessiz Ev (1983) ve Beyaz Kale (1985) romanlarında da birçok kez gönderme yaptığı veba salgınının, Veba Geceleri romanının temel izleği olduğu gözlemlenmiştir. 1900'lerin başında Osmanlı İmparatorluğu'nun hâkimiyetinde bulunan Doğu Akdeniz'deki hayal ürünü Minger Adası'nda yaşanan veba salgınının, tarihten aldığı destekle gerçek ve hayalin harmanlanarak kurmacanın büyülü dünyasında okurla buluşturulduğu belirlenmiştir. Yazarın, salgın hastalıkların yayılmasını engellemek maksadıyla alınan tedbirlerin başında gelen karantina uygulamasının birey üzerindeki etkisini tartışmaya açtığı görülmüştür. Salgın döneminde, halkın dini ve kültürel tutumu ile padişahın, paşaların, askerlerin ve doktorların karantina kurallarının çatıştığı gözlemlenmiştir. Salgın hastalıklara karşı Türklerin tavrının Avrupalıların tutumundan farklı olduğu iddiasının, söz konusu romanda Doğu -Batı diyalektiği ekseninde ele alındığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimler: Veba Geceleri, Orhan Pamuk, Salgın Hastalık, Postmodern Tarihî Roman.

BİTKİNİN BESLENMESİNDE BORUN ÖNEMİ

Kemal Yalçın GÜLÜT
Dr. Öğretim Üyesi, Çukurova Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0534-2969

ÖZET

Bitkinin mutlak olarak gereksinim duyduğu mikro elementlerden biri olan borun (B), noksanlığı özellikle pH'sı alkali, organik madde içeriği düşük ve ağır bünyeli topraklarda veya yıkanmaya moruz kalan kumlu topraklarda yetişen bitkilerde yaygın şekilde bir şekilde görülmektedir. Bor bitkide karbonhidratların taşınmasında, şeker ve nişasta sentezinde, genaratif organların oluşmasında, fenol metabolizmasında, hücre duvarının sağlamlığında, bitkinin biyotik ve abiyotik stres faktörlerine karşı dayanıklılığında çok önemli rolleri bulunmaktadır. Bor noksanlığında yumrulu bitkilerde köklerin genelde kısa ve küt olmaları, yumruların yarılmış ve aşırı irileşmiş, çürümüş ve deforme olması çok tipiktir. Bor bitki kök bölgesine kütle akışıyla taşınması ve bitki içinde de ksilem hareketliliğine sahip olmasından dolayı, beslenme fizyolojisinin diğer bitki besin elementlerinden farklı olmasına yol açar. Borun bitki büyümesin her döneminde gereksinim duyulmasına karşılık özellikle büyümenin ilk dönemlerinde kök ucunun oluşumunda ve kök büyümesi üzerine önemli fonksiyonları bulunmaktadır.

Dünya genelinde bor noksanlığı yaygın bir beslenme sorunu olmasına karşılık bor toksisitesi de genelde tuzlu kurak yarı kurak bölgelerde topraklarında, B konsantrasyonu yüksek sulama sularının tarımda kullanıldığı yerlerde yaygın bir sorundur. Bor toksisitesi tek çeneklilerde 40-50 mg kg^{-1} dolaylarında başlarken çift çenekli bitkilerde bu genelde 100 mg kg^{-1} düzeyinde ortaya çıkmaktadır.

Bitkilerde bor noksanlık ve toksik değerinin birbirine oldukça yakın olması bitkilerin B beslenmesinin yönetimini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle bitki ve toprak analizler ile beraber bitkinin B beslenmesini optimize etmek önemli bir stratejidir.

Anahtar kelimeler: Bor, noksanlık, toksisite, bitki büyümesi ve bitki stresi.

THE UNDERLYING DRIVERS OF FEMALE UNEMPLOYMENT IN TURKEY: AN EMPIRICAL ASSESSMENT USING THE ARDL APPROACH

Canan GÜLCAN

Sen.Instructor., Eastern Mediterranean University, ORCID: *0000-0002-2251-3750*

Abstract

The female unemployment rate in Turkey was 9.67% in 1988. Since then, it has risen to 16.41% in 2019. Therefore, between 1988 and 2019, these rates show a substantial rise. Given that certain factors could contribute to this rise, it would be remarkable to conduct a scientific research on the topic considering the quite limited number of studies. From this perspective, this study has focused on female unemployment, and it has aimed to investigate the underlying drivers for the periods of 1988-2019 for a sample of Turkey. In order to analyze this relationship, gross domestic product (in millions $), inflation rate, female labor force, and female fertility rate were identified as the factors influencing female unemployment. The study has used time series data for the period of 1988-2019 for empirical analysis. In order to examine the order of integration of variables included in the econometric model, ADF (Augmented Dickey-Fuller) and PP (Philips and Perron) Tests were employed. For the purpose of this study, ARDL (Auto Regressive Distrubuted Lag) approach was applied to investigate the long-run relationship, and short-run dynamics, following the analysis of the cointegration relationship. The results showed that the variables included in the model were co-integrated and the major factors affecting female unemployment in Turkey were found as gross domestic product, inflation, and fertility rate in the long run. Accordingly, a 1% increase in gdp contributes to 2.6% decline ($p<0.1$), while 1% increase in inflation rate leads to 0.04% decrease ($p<0.1$) in female unemployment in Turkey. On the other hand, 1% increase in fertility rate causes 3.4% increase in female unemployment in Turkey ($p<0.01$). However, labor force appeared to have no effect on female unemployment both in the long-run, and in the short-run.

Keywords: ARDL Approach, Female Unemployment, Economic Growth, Inflation,Fertility rate, Labor force

PERİNEOPLASTİ YAPILAN HASTALARDA GOLOMBOK-RUST CİNSEL DOYUM ÖLÇEĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF GOLOMBOK-RUST SEXUAL SATISFACTION SCALE IN PATIENTS WITH PERINEOPLASTY

Doktor Öğretim Üyesi Tufan ARSLANCA

Ankara Ufuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, 0000-0001-9686-1603

Doktor Öğretim Üyesi Uğurkan ERKAYIRAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, 0000-0002-8519-1883

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada perineoplasti yapılan hastaların, operasyon öncesinde ve sonrasındaki cinsel fonksiyonlarında olan değişimleri Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği (GRCDÖ) ile değerlendirmeyi amaçladık.

Materyal Metod: Çalışmaya cinsel aktif, yaşları 25-50 arasında değişen perineoplasti yapılması planlanan 79 hasta dahil edilmiştir. Çalışmaya katılan hastaların hepsine perineoplasti öncesinde ve perineoplasti yapıldıktan sonraki altıncı ayda GRCDÖ uygulanmıştır. GRCDÖ 28 soru ve 5 seçenekten oluşan cinsel ilişkinin fonksiyonlarını değerlendirilmesinde kullanılan bir ölçüm metodudur. GRCDÖ ile cinsel ilişkide ki sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, vajinismus ve anorgazm gibi alt parametreler değerlendirilmektedir. Toplam puan ilişkinin niteliği hakkında bilgi verirken, alt parametreler ilişkinin çeşitli yönlerinin ayrıntılı bilgisini vermektedir.

Bulgular: Çalışmada ki kadınların yaş ortalamaları 32±4,95 olarak değerlendirildi. GRCDÖ toplam puanları değerlendirildiğinde perineoplasti öncesi ortalama 38±6,1, perineoplasti sonrası ortalama 31±4,7 olarak değerlendirildi. Toplam puanlar açısından aralarında ki farklılık istatistiksel olarak anlamlı olarak değerlendirilmedi. GRCDÖ alt parametreleri perineoplasti öncesi ve sonrası ayrı ayrı değerlendirildiğinde sıklık, doyum, iletişim ve dokunma alt parametrelerinde her iki grup arasında perineoplasti sonrası lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır (sırasıyla $p<0,001$, $p<0,01$, $p<0,01$, $p<0,05$). Cinsel ilişkiden kaçınma, vajinismus ve anorgazmı gösteren alt parametrelerde ise her iki grup açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p<0,789$, $p<0,365$).

Sonuç: Cinsel doyum ve fonksiyonellik açısından her iki grup toplam skorunda istatistiksel anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Perineoplasti operasyonundan sonra sıklık, doyum, iletişim ve dokunma alt parametreleri açısından daha düşük skorlar elde edilip bu cinsel fonksiyon parametreleri üzerine iyileşme olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın vajinismus, kaçınma, anorgazm gibi cinsel fonksiyon alt parametrelerinde bir değişiklik saptanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği, Perineoplasti, Cinsel işlev bozukluğu

ABSTRACT

Aim: In this study, we aimed to evaluate the changes in the sexual function of patients who underwent perineoplasty before and after the operation with the Golombok-Rust sexual satisfaction scale (GRISS).

Material and Methods: The study included 79 sexually active patients aged 25-50 who were planned to undergo perineoplasty. GRISS was applied to all patients participating in the study before perineoplasty and in the sixth month after perineoplasty. GRISS is a measurement method used to evaluate the functions of sexual intercourse, consisting of 28 questions and 5 options. Sub-parameters such as frequency of sexual intercourse, communication, satisfaction, avoidance, touching, vaginismus and anorgasm are evaluated with GRISS. While the total score gives information about the nature of the relationship, the sub-parameters provide detailed information on various aspects of the relationship.

Results: The mean age of the women in the study was evaluated as 32 ± 4.95. When the GRISS total scores were evaluated, it was evaluated as 38 ± 6.1 before perineoplasty and 31 ± 4.7 after perineoplasty. When the GRISS sub-parameters were evaluated separately before and after perineoplasty, a statistically significant difference was found between the two groups in terms of frequency, satisfaction, communication and touch sub-parameters after perineoplasty ($p < 0.001$, $p < 0.01$, $p < 0.01$, $p < 0.05$, respectively). No statistically significant difference was found for both groups in sub-parameters showing avoidance of sexual intercourse, vaginismus and anorgasmia ($p < 0.789$, $p < 0.365$).

Conclusion: No statistically significant difference was found in the total scores of both groups in terms of sexual satisfaction and functionality. After the perineoplasty operation, lower scores were obtained in terms of frequency, satisfaction, communication and touch sub-parameters, and it was found that these sexual function parameters were improved. On the other hand, no change was found in sexual function sub-parameters such as vaginismus, avoidance, and anorgasm.

Keywords: Golombok-Rust sexual satisfaction scale, Perineoplasty, Sexual dysfunction

PREDICTION OF LOW FREQUENCY CAPACITANCE-VOLTAGE VALUE OF POLYMER-INTERFACED 6H-SIC/MEH-PPV/AL SCHOTTKY DIODES WITH ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS

Dr. Andaç Batur ÇOLAK

Niğde Ömer Halisdemir University, Mechanical Engineering Department, Niğde, Turkey

ORCID: 0000-0001-9297-8134

Dr. Tamer GÜZEL

Niğde Ömer Halisdemir University, Mecatronic Department, Niğde, Turkey

ORCID: 0000-0003-3870-7223

ABSTRACT

In this study, an artificial neural network (ANN) model has been developed to predict the low frequency capacitance-voltage value of polymer interfaced 6H-SiC/MEH-PPV/Al Schottky diodes. In the training of the artificial neural network, experimental data at a frequency of 50 Hz and a voltage range of -4V to -0.05V have been used. The multi-layer perceptron (MLP) model has been used in the artificial neural network, which has been developed using a total of 80 experimental data. In the input layer of the artificial neural network model with 10 neurons in its hidden layer, frequency and voltage values are defined and capacitance values are predicted at the output layer. 70% of the data has been used for training the model, 15% for validation and 15% for test. As a result of the study, it has been seen that the developed artificial neural network could predict the low frequency capacitance-voltage values of polymer-interfaced 6H-SiC/MEH-PPV/Al Schottky diodes with an average error rate of 0.14%.

Keywords: Schottky barrier, capacitance-voltage, barrier height, MEH-PPV, artificial neural network

MANAGING THE BEHAVIOUR OF PEOPLE WHO DISREGARD COVID-19 SAFETY PREVENTIVE MEASURES

Emmanuel LAMPTEY

Institute of Life and Earth Sciences (Including Health and Agriculture), Pan African University, University of Ibadan, Nigeria.

htpps//orcid.org/0000-0002-7822-7593

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic has mandated everybody to adopt certain behaviors like social distancing, hand hygiene, and face mask wearing which are recommended by Public Health Authorities to curb the spread of the virus. However, not all individuals are adhering, while the reasons for this behavior are complex, it undermines efforts made by Public Health Authorities and general population in controlling and responding to the pandemic. This paper discusses how the behavior of such people can be managed in the society to make COVID-19 protocols successful

Keyword: Non-Compliance, Behaviors, COVID-19 Protocols

ACİL SERVİSTE COVID-19 TANILI HASTAYA YÖNELİK HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

NURSING APPROACH TOWARDS A PATIENT WITH COVID-19 DIAGNOSIS IN THE EMERGENCY DEPARTMENT

Elif DEMİRDEN ERİŞTİ

Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, 0000-0001-8393-2097

(Sorumlu Yazar)

Gülay YAZICI

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Anabilim Dalı, 0000-0001-8195-3791

Özet

Günümüzün pandemisi Korona virus enfeksiyonunun (Covid-19) dünyada hızla yayılan bir hastalık haline gelmesinde damlacık yolu ile bulaşmasının etkisi büyüktür. Covid-19'daki bulaş hızı, vaka sayıları ve ölümlerde yaptığı artışlarla küresel sağlık sistemlerinde ciddi bir tehdit oluşturmuş ve ülkeler çapında toplumsal izolasyon önlemleri alınmıştır. Ancak temas/seyahat öyküsü nedeniyle semptom gösteren bireylerin müşahade ve müdahale birimleri acil servisler olmuştur. Acil servisler Covid-19 şüpheli hastaların hızla tanımlanması, uygun müdahalenin yapılması, hastaların izolasyonu ile bulaşın engellenmesi ve vakaların sağlık yöneticilerine bildirilmesinde kritik bir öneme sahiptirler. Bu nedenle acil servislerde görev yapan sağlık personellerine pandeminin yönetiminde önemli görevler düşmektedir. Özellikle ICN tarafından 'Hemşirelik Yılı' olarak ilan edilen 2020 yılında Covid-19 pandemisinin görülmesi hemşirelerin önemini gözler önüne sermektedir.

Acil servislerdeki Covid-19 şüpheli hastaların müşahade, müdahale ve sevk işlemlerinde hemşireler aktif rol almaktadırlar. Covid-19 ile mücadelede acil servis hemşireleri oluşturulan klinik rehberler doğrultusunda Covid-19 şüpheli hastaya bütüncül hemşirelik bakımı uygulanmaktadır. Bu rehberlerde şüpheli/pozitif Covid-19 vakalarının acil servis triajından başlayarak hastanın kliniğe yatışı yada ölüm durumlarında dikkat edilmesi gereken tüm önlemler ile kişisel koruyucu ekipman kullanımı konusunda ayrıntılı bilgi yer almaktadır. Hemşireler Covid-19 pandemisinde kişisel koruyucu ekipman kullanımını bilmeli ve her durumda önce kendini koruma şeklinde gerekli önlemleri alarak girişimleri planlamalıdırlar. Yine hemşireler acil servise gelen Covid-19 şüpheli hastaların triajında temas/seyahat öyküsü, anamnez bilgileri, vital bulgularının değerlendirilmesi; kritik hastaların kapsamlı değerlendirilmesi ve komplikasyon yönetimi; entübasyon hazırlığı ve hemşirelik bakımı; travma yönetimi; kardiyopulmoner arrest durumu; 'Ex' olan hasta ile transportu gerçekleşecek hastanın yönetimi ve hemşirelik yaklaşımı konusunda klinik rehberlerden

faydalanmaktadırlar. Böylece hemşireler hasta ve çalışan güvenliğini sağlamakta; doğru hasta yönetimi ile birlikte etkin hemşirelik bakımını gerçekleştirmektedirler.

Sonuç olarak; Covid-19 pandemisinde ön saflarda görev alan acil servis hemşirelerinin kişisel koruyucu ekipman kullanımı konusunda dikkatli olmaları gerekmektedir. Yine hemşirelerin vaka yönetiminde klinik rehberlerden yararlanmalarının bulaş riski ile mortaliteyi azaltmadaki rolleri son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Acil servis, Covid-19, Hemşirelik.

BENEFİCİAL EFFECT OF AMMONİUM BROMİDE ON THERMAL STABİLİZATİON OF POLYACRYLONİTRİLE MULTİFİLAMENT

Tuba DEMIREL*

Department of Mechanical Engineering, Erciyes University, Kayseri, Turkey

ORCID: 0000-0002-5760-3705

Ismail KARACAN

Department of Textile Engineering, ORCID: 0000-0002-9047-1011

Erciyes University, Kayseri, Turkey

Abstract

Thermal stabilization of polyacrylonitrile (PAN) precursor fibers was carried out in the presence of ammonium bromide impregnation. Structure and properties of thermally stabilized PAN precursor fibers were characterized utilizing a mixture of fiber diameter, density, tensile testing, X-ray diffraction, infrared spectroscopy and thermogravimetric analysis (TGA) measurements. Accelerator effect of ammonium bromide impregnation was found to be very useful for performing thermal stabilization experiments prior to carbonization stage. The experimental results acquired from density, X-ray diffraction, infrared specroscopy and thermogravimetric analysis techniques suggested a faster formation of thermally stable molecular structure terminating in much reduced time. The results obtained from qualitative and quantitative analysis of X-ray diffraction work showed the conversion of original molecular structure from a highly laterally ordered condition to a totally disordered amorphous structure. This behaviouır appeared to be a direct result of the formation of highly crosslinked and aromatized structure observed in stabilized precursor fibers. The experimental results acquired from infrared spectroscopy analysis indicated a rapid and concurrent aromatization and dehydrogenation reactions assisted by the formation of oxygen containing functional groups. TGA analysis showed a carbon yield of 71.5 % at 1000°C.

The application and use of ammonium bromide pretreatment is expected to increase the productivity of carbon fiber processing at a meaningfully lowered cost by significantly reducing the processing time necessary for the successful completion of thermal stabilization reactions.

Keywords: Carbon Fibre, Thermal Stabilization, Polyacrylonitrile, Ammonium Bromide

DESIGN AND COST IMPROVEMENT OF TOOL WITH TOPOLOGY OPTIMIZATION

TOPOLOJİ OPTİMİZASYONU İLE PARÇA TASARIMI VE MALİYET İYİLEŞTİRME

Oğuzcan GÜZELİPEK
Project Engineer Totomak Machinery and Spare Parts (0000-0001-5318-9204)

Tolga PALANDUZ
R&D Manager Totomak Machinery and Spare Parts, (0000-0001-7617-5825)

Furkan ÇETİN

Project Engineer Totomak Machinery and Spare Parts, (0000-0002-4805-4636)

Süleyman BULDUK

Project Engineer Totomak Machinery and Spare Parts, (0000-0003-0878-2708)

ABSTRACT

Topology optimization is used in machinery, materials, automotive, civil and aerospace engineering. It has been developed remarkably over the last several decades in both theoretical studies and practical applications. It intends to find an optimal structural configuration within a given design domain for specified objectives, constraints, loads and boundary conditions.

Chucks are work holding unit based on production machines usually operated via hydraulically or pneumatically operated cylinder on the outboard end of the spindle and a thin wall tube through the spindle bore. Jaw travel is very limited so adjustable serrated jaws are generally used to compensate for different part sizes. Jaws are deformed by the stresses during the machining.

In this study, First, the stresses on the jaw that broke during machining were determined using Ansys mechanical. Then a prototype chuck jaw was designed in Solidworks, and its static structural analysis were performed. The material used for this design is AISI 1040 steel. As a result of the tests, it was realized that the prototype can withstand the stresses it encountered. Then topology optimization was carried out and optimum design was found. Finally, static analysis of the optimized part was made and it was seen that this part also provided the necessary strength. As a result of the structural analysis, the stress in the first part is 1038 mpa, the stress in the revised part is 486.5 mpa, and the stress in the topology optimized part is 487.95 mpa. The weight of the new design decreased by 4.69% (0,162 kg).

Keywords: Topology optimization, Ansys mechanical, chuck jaw

DEPREM BİLGİ SİSTEMELERİ İÇİN BİNA DAKİ KİŞİ SAYISININ GÖRÜNTÜ İŞLEME VE YAPAY ZEKÂ İLE BELİRLENMESİ

Murat TÖREN

Dr.Öğr.Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,

ORCİD: 0000-0002-7012-7088

Çiğdem SAZAK TURGUT

Ögr.Gör. Dr. , Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,

ORCİD: 0000-0003-0600-5630

Mücahit KINA

Lisans Öğrencisi , Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Bora ESKİCİOĞLU

Lisans Öğrencisi , Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

ÖZHAN ASLAN

Lisans Öğrencisi , Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Özet

Günümüzde nesne tespiti uygulamaları birçok alanda kullanılmaktadır. Bu çalışmada, depremlerde yıkılan binalarda bulunan insan sayısının tespitinde yaşanılan bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik bir sistem geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yaşayan canlılar daha önce gördükleri veya bildikleri nesneleri anında tanımaktadırlar. Günümüzde bilgisayarların da insanlar gibi nesne tanıması mümkün olmuştur. Bu yaklaşımdan yola çıkarak binaların giriş kısmına konumlandırılacak kamera modülü ile binaya giren canlıların tespiti ve görüntülerinin işlenmesi üzerine bir sistem ve yazılım geliştirilmiştir. Bu işlemler için nesne tespitinde ve görüntü işlemede günümüzde de yaygın olarak kullanılan, hızlı ve güvenilir netice veren Yolo Algoritması kullanılmış, sonuçlar Python Programlama Dili, OpenCV Kütüphanesi ve Darknet Sinir Ağı Çerçevesi kullanılarak Google Colab Platformu üzerinde elde edilmiştir. YOLO algoritmasının son sürümü olan Yolo V4-Tiny algoritması ile yazılan yapay zeka yazılımı ile yaklaşık 30,000 insan ve evcil hayvan içeren fotoğraf taratılarak makine öğrenmesi metodu ile eğitilmiştir. Bu eğitimlerde Google Colab kullanılmıştır. Eğitimler sonrası Python yazılım dili üzerinden Open CV kütüphaneleri kullanılarak kişi saydırma işlemleri gerçekleştirilmiştir. Kişilerin sayı bilgisi daha sonra jetson nano tek kullanıcılı bilgisayarlar aracılığı ile veri depolama birimlerinde depolanmaktadır. Binalardaki kişilerin sayımı ve kayıtları ortalama % 95 doğrulukla gerçekleştirildi. Burada yapılan çalışmada yoğunluğun olmadığı ortamda (0-10 kişi sayı aralığında)kişi sayımında %100, tanımlama, orta yoğunluklu ortamda(10-50kişi sayısı) kişi sayımında %87.5 ve çok yoğun olan

ortamlarda (50 ve üzeri) kişi sayımında %87.09 tanımlama gerçekleştirilmektedir. Bu sistem kişi sayı bilgileri veris siteminde kayıtlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Görüntü işleme, Yapay Zeka, Yolo algortiması, raspberry pi ,deprem bilgi sistemi

DETERMINING THE NUMBER OF PEOPLE IN THE BUILDING FOR EARTHQUAKE INFORMATION SYSTEMS BY IMAGE PROCESSING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Abstract

Today, object detection applications are used in many areas. In this study, it is aimed to develop a system to eliminate the lack of information in determining the number of people in buildings destroyed during earthquakes. Living creatures instantly recognize objects they have seen or known before. Nowadays, it has been possible for computers to recognize objects like humans. Based on this approach, a system and software were developed for the detection of living creatures entering the building and processing their images through the camera module to be positioned at the entrance of the buildings. For these operations, Yolo's Algorithm, which is widely used in object detection and image processing and which gives fast and reliable results, was used, and the results were obtained in the Google Colab Platform using the Python Programming Language, OpenCV Library and Darknet Neural Network Framework. With the artificial intelligence software written by the Yolo V4-Tiny algorithm which is the latest version of the YOLO algorithm, photos containing approximately 30,000 people and pets were scanned and trained through the machine learning method. Google Colab was used in the training. After the training, the process of counting people was carried out using Open CV libraries over the Python software language. Information on the number of people was then stored in data storage units via jetson nano single-user computers. The counting and registration of the people in the buildings were performed with an average accuracy of 90%. In the study conducted here, 100% identification is made in the person counting in an environment where there is no density (0-10 people number range), 87.5% in the person counting in a medium density environment (10-50 people) and 87.09% in the person counting in very dense environments (50 and over). This system records the number of persons in the data system.

Key Words: Image Processing, Artificial Intelligence, Yolo’s Algorithm, raspberry pi, Earthquake Information System.

TÜRKİYE KAZDAĞI MİLLİ PARKI'NDA YÖNETİM SÜRECİNDE KATILIMCILIK

S. Ayla Deniz IZYAJEN

Sezgin ÖZDEN[1]
Çankırı Karatekin Üniversitesi Orman Fakültesi
ORCID: 0000-0001-6753-3723

ÖZET

Korunan alanların yönetiminde katılımcılık önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Halkın katılımının yetersiz olduğu veya sağlanmadığı milli park alanlarındaki koruma çalışmalarında, verimli ve olumlu sonuç almak imkansızdır. Bu araştırmada Türkiye'nin Kazdağı Milli Parkı alanında yönetim sürecinde katılımcılığın belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma ile Kazdağı Milli Parkı yönetim sisteminin katılımcı olup olmadığı ve yönetim sürecinde uygulanan katılımcı yaklaşımın mevcut durumu değerlendirilmiştir. Uluslararası Doğayı Koruma Birliğine (IUCN) bağlı Dünya Korunan Alanlar Komisyonu (WCPA) tarafından geliştirilmiş Yönetim Etkinliğini İzleme Aracı (METT) yöntemi alanda uygulanmıştır. Kazdağı Milli Parkı yönetimi 99 puan üzerinden 66 puan almıştır. Yönetimin etkinlik düzeyi %67 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada Türkiye'deki korunan alanlar ve katılımcılık ile ilgili yasal düzenlemeler irdelenmiş olup korunan alanların çoğunluğunda alan yönetimine katılımı gerektiren bir hüküm yer almamaktadır. Buna karşın ilgili yasal düzenlemelerde katılımı engelleyecek bir hüküm de yer almamaktadır. Genelde katılım, katılımın en alt düzeyi olan bilgilendirme düzeyinde gerçekleşmektedir. Kazdağı Milli Parkı'nın planına katılımcılık açısından baktığımızda, genellikle alan yönetimine katılımı gerektiren bir ifade yer almamaktadır. Planda hangi tarafların süreçlere dahil edileceğine yer verilmemiştir. Alana gelen ziyaretçilere genel bir bilgilendirme yapılmasından dolayı katılımda bilgilendirmeye yer verilmiştir. Yönetime halkın katılımını gerektiren bir ifade yer almamaktadır. Planda paydaş katılımı ile ilgili bir ifade bulunmamaktadır. Milli park yetkilileri tarafından broşür ile bilgilendirme yapılmaktadır. Milli Park ziyaretçilerine çoğunlukla kapı girişlerinde ve piknik alanları için ayrılan alanlarda broşür verilmektedir. Korunan alanların sahip oldukları kaynak değerlerinin kıymetini ve korunması gerekliliğini kamuoyuna daha iyi anlatabilmek için tanıtım ve bilgilendirme yapılmalıdır. Tanıtımına yönelik olarak ilgili web siteleri, yazılı, basılı ve görsel medya araçları daha aktif kullanılmalıdır. Kazdağı Milli Parkı'nın yönetimi ve korunmasında yerel halkla ilişkilerin yetersiz olduğu onların dahil edilmediği görülmüştür. Yerel halk; yönetimin sadece yangın zamanı geldiğini, yönetimin kendilerine daha fazla bilgilendirme yapması gerektiğini, yerel halktan insanların alınan kararlara katılması gerektiğini, katılımcı bir yönetim istediklerini belirtmiştir. Yerel halkın alanla ilgili bilgilendirilmesi, alandaki faaliyetler ve kararlara dahil edilmesi ile daha etkili bir yönetim sağlanmış olacaktır. Türkiye'de paydaşların alan yönetimine katılımı yetersizdir. Alan bazlı yerinde yapılanmanın güçlendirilmesi

[1] Sorumlu yazar

gerekmektedir. Bu sayede paydaşların etkin katılımı sağlanmış olacaktır. Ayrıca, Türkiye'de korunan alanların yönetiminin etkinliği için paydaşların katılımının mevzuat ve planlarda da yer alması sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Korunan Alanlar, Katılımcılık, Paydaşlar

TÜRKİYE'DE SOSYAL YARDIMLAR İÇİN AZAMİ DESTEK UYGULAMASI

MAXIMUM SUPPORT APPLICATION FOR SOCIAL ASSISTANCE IN TURKEY

Emin GİTMEZ

Dr. Karacadağ Kalkınma Ajansı, Orcid: 0000-0002-6678-2506

ÖZET

Sosyal yardımların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi etkilerine ilişkin farklı görüşler bulunmaktadır. Sosyal yardımların yapılması yönünde görüş bildirenler özellikle sosyal yardımların ekonomik ve sosyal etkilerine yönelik gerekçeler ortaya koymaktadır. Bu gerekçelerden en temel olanı sosyal yardımların sosyal güvenlik açıklarını kapatıcı etkisidir. Sosyal yardımlar işsizlik sigortası, işsizlik maaşı vb. yardımların yapılmasından sonra kişinin yine de muhtaçlık durumundan çıkamaması halinde sosyal güvenliği tamamlayıcı bir rol üstlenmektir. Sosyal yardımların olumlu yönlerinden bir diğeri kişilerin tasarruf sağlamasına imkân vermesidir. Eldeki sınırlı imkanlarla elde edilen gelir, ihtiyacın en şiddetli olduğu anda harcanarak en yüksek marjinal sosyal fayda sağlanmaktadır. Son olarak, sosyal yardımlar kişinin maddi yoksunluk psikolojisinden kurtulmasını sağlayarak onların ruh sağlığını korur. Toplumsal düzenin ve barışın korunmasını sağlar. Kişinin muhtaçlığa binaen suç işleme isteğini ortadan kaldırır.

Türkiye'de sosyal yardımlardan faydalanan yerleşik tüm aileler sosyal ve ekonomik yönden benzer özellikler göstermemektedir. Bazı ailelerde çalışabilecek nitelikte çok sayıda birey bulunmaktadır. Bu aile bireyleri herhangi bir işte çalıştığı durumda sosyal yardımlarla birlikte hane için gerekli ve yeterli geliri sağlayabilmektedir. Bazı ailelerde ise sayıca gelir sağlayabilecek nüfusa sahip olunsa da aile bireyleri fiziksel olarak çalışabilecek niteliklere sahip olmayabilir. Yaşlılık, engellilik, erişkin olmama, aile bireylerinin kötü alışkanlıkları vb. nedenler ile yeterli gelir sağlamanın önünde en sık görülen engeller olarak sıralanabilir. Azami destek uygulamsı için dört kişilik bir aileye bir ayda yapılacak azami sosyal yardım miktarı istisnai durumlar hariç o yıl için belirlenmiş aylık asgari net ücret tutarını aşmamalıdır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kendi Yönetim Kurullarının kararı ile faydalanıcı aileye sağlanacak sosyal yardım tutarını ödemenin yapılacağı yıl için belirlenmiş asgari net ücretin %30 oranında arttırarak ödeyebilir. Bu önerinin sosyal yardımların adil ve hakkaniyetli dağıtımını sağlayabilecek olmasının yanında, yardımların etkinliğini de arttıracağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal yardım, Asgari Ücret, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

Abstract

There are different opinions regarding social, economic, cultural and political effects of social assistance. Individuals who express their opinions regarding the provision of social assistance put forward some reasons for the economic and social effects of social assistance. The most basic of these reasons is the effect of social assistance in taking away the social security gaps. Social assistances are to play a complementary role to security- If the person still cannot get out of neediness- after the assistances are provided such as unemployment insurance and wages. Another positive aspect of social assistance is that it allows people to save money. Income that is obtained with limited resources provide the highest marginal social benefitby spendig it the moment when the need is most severe. After all, social assistance protects the mental health of the person by helping them to get rid of the psychology of material deprivation. It ensures the preservation of social order and peace. It removes the person's desire to commit a crime based on deprivation.

All families who benefit from social assistance in Turkey have not showed similar characteristics from the way of social and economic aspects. There are many individuals who are qualified to work in some families. When these family members are employed in any job, they can provide the necessary and sufficient income for the household with social assistances. Some reasons - agedness, disability, not being adult, bad habits of family members etc.- can be listed as the most common obstacles to sufficient income. My suggestion for maximum support application the maximum amount of social assistance for a family of four in a month should not exceed the monthly minimum net wage amount determined for that year except in exceptional circumstances. Social Assistance and Solidarity Foundations can pay by increasing the minimum net wage determined for the year in which the payment will be made by 30% the amount of social assistance to be provided to the beneficiary family by the decision of their own Board of Directors. It is predicted that this proposal will not only ensure the fair and equitable distribution of social assistance, but also will increase the effectiveness of the social assistance.

Keywords: Social assistance, Minimum wage, Social Assistance and Solidarity Foundation

ÇOK PARTİLİ DÖNEM VE YEREL BASIN: SİVAS YEREL BASINI ÖRNEĞİ OLARAK *HAKİKAT* GAZETESİNİN İÇERİK ANALİZİ

Dilara N. KOÇER

Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 0000-0002-4862-9698

ÖZET

Türkiye'nin yakın tarihinde bir dönüm noktası olan 1945-1950 yılları siyasal yaşamı dönüştürürken basında da önemli gelişmelere ve hareketlenmeye yol açmıştır. Özellikle yerel basında bu dönemde sayıca önemli bir artış olmuştur. Yerel basın, belli bir bölgedeki kamu hizmetlerinin halka duyurulması, yöneticilerin halk adına denetlenmesi, halkın istek ve taleplerinin yönetenlere iletilmesi ve toplumsal kimliğin inşasında rol oynayan kitle iletişim araçlarıdır. Ayrıca, yayınlandığı bölgedeki yerel kamuoyunun yaratılması açısından yerel basın işlevsel kurumlardan biridir. Yerel basın Türkiye bağlamında, Milli Mücadele döneminde ve çok partili hayata geçişte daha da önemli bir işlev görmüştür. Bu çalışma, tarihi bir dönüm noktası olan bir dönemde, 1949 yılında Sivas'ta yayınlanmaya başlayan *Hakikat* gazetesini incelemektedir. Çalışma, gazetenin kimliğini ve niteliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. İlk kez 1 Mart 1949-1955 yıllarında yayınlanmış olan gazete aralıklı olarak ve farklı isimle halen yayınlanmaya devam etmektedir. Bu çalışma gazetenin Milli Kütüphane'de erişime açık olan 1949-1950 yıllarını incelemektedir. Gazetenin yerel basın örneği olmasından hareketle çalışmada önce yerel basın olgusu özetlenerek Türkiye'de yerel basının tarihi ve rolü/işlevi irdelenmektedir. Daha sonra, gazetenin içeriğini oluşturan haber ve makaleler içerik analizi yöntemiyle incelenerek, gazetenin hangi konu ve sorunlara ağırlıklı olarak yer verdiği tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu amaçla, rastgele örneklem yöntemine göre belirlenen, Ekim 1949-Eylül 1950 yılları arasındaki dönemde yayınlanan sayılardan, her ayın ilk gününe ait ilk sayfalar içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Gazetenin tüm haberleri ilk sayfada kısaca yer aldığından seçilen örneklem, haber/konu çeşitliliğinin ortaya konması açısından yeterli veriyi sağlamaktadır.

Çalışma sonucunda, gazetenin içeriğini oluşturan haberlerin ağırlıklı olarak ulusal-siyasal haberler olduğu, yerel haberlere çok az yer verildiği ortaya çıkmıştır. Ulusal haberlerin oranı % 81, yerel haberlerin oranı ise % 19 olarak tespit edilmiştir. Çalışma, Hakikat gazetesinin yerel basın niteliğinin çok zayıf olduğunu, gazetenin ulusal bir siyasi gazete içeriğine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, gazetenin Demokrat Parti'nin Sivas'taki sözcüsü gibi işlev gördüğü değerlendirmesi yapılmıştır. Daha önce gazetenin içeriği üzerine yapılmış hiçbir bilimsel çalışmaya rastlanmadığından, bu çalışma bir ilk özelliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hakikat Gazetesi, Yerel Basın, Sivas Gazeteleri, DP Basını

TÜRK HALI DOKUMA SANATINDAKİ COĞRAFİ UNSURLARIN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF GEOGRAPHICAL ELEMENTS IN TURKISH CARPET WEAVING ART

Büşranur BULDUK

Yüksek L. Öğr. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8554-7934

Doç. Dr. Hüseyin MERTOL

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Orcid:0000-0001-8048-0814

ÖZET

Halı dokuma sanatı, geleneksel el sanatları içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. İlk olarak soğuk iklimin hâkim olduğu coğrafyalarda dış etkenlerden korunmak amacıyla yapılmıştır. Halı dokuma sanatı, ilerleyen dönemlerde estetik değer kazanarak mekânsal zevklere yönelik birer süs öğesi olmuş ve günümüze kadar gelmeyi başarmıştır.

Türk toplumunda ise halı dokuma sanatı, zaman içinde önemli kültür öğesi olarak yerini almıştır. Anadolu insanı dokuduğu halılarda yaşadığı yörenin, doğasını, günlük yaşantısını, dini inancını, gelenek ve göreneklerini dini inançlarına bağlı kalarak özlem, aşk vb. duygularını motiflere aktararak sembol dilini kullanmıştır.

El sanatlarında halı ve kilimlerde yer alan simge ve sembollere motif**,** bunların tümüne ise desen denilmektedir.

Bu çalışmanın amacı ise, daha önce "Türk Halı Motifleri" ile ilgili yapılan araştırmaları tarayıp, yaygın olarak kullanılan Türk halı motiflerini belirleyip, bu motiflerde yer alan coğrafi unsurları incelemek ve analiz etmektir.

Bu çalışmanın amacına uygun olarak, nitel araştırma yöntemlerinden, göstergebilim ve betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Elde edilen bulgularla sonuç olarak, Anadolu da dokunan halılarda kullanılan motifler geometrik, bitkisel, karma olmak üzere 3 ana gruba ayrılmaktadır.

Bu motif gruplardan ise; Pıtrak, Çınar Yaprağı, Hayat Ağacı, Çiçek, Su Yolu, İnsan, Kuş, Yıldız Dönüşü, Ev ve Doğa motifleri coğrafi unsur içeren motifler olarak ön plana çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Halı Dokuma Sanatı, Motif, Coğrafya

EVLİ BİREYLERDE EVLİLİK UYUMU VE OBSESİF İNANIŞLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr.Öğr.Üyesi Kahraman GÜLER

İstanbul Aydın Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-0049-0658

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı evli bireylerde evlilik uyumu ve obsesif inanışlar arasındaki ilişkinin incelenmesinidir. Korelatif desen olan araştırmanın bağımlı değişkeni sosyal kaygı iken bağımsız değişkeni bilişsel esneklik olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemi Türkiye de yaşayan rastgele seçilen 130 bireyden oluşmaktadır. Katılımcıların %72,3'ü kadın %27,7'si erkektir. Uygun örneklem büyüklüğünü elde etmek için veriler çevrimiçi olarak anket portalı zincir e-postalar ve ortak sosyal medya plartformları aracılığı ile toplanmıştır. Katılımcılara Sosyodemografik Bilgi Formu, Obsesif İnanışlar Ölçeği ve Evlilik Uyumu Ölçeği uygulanmıştır. Pearson Korelasyonu Analizi ve Basit Doğrusal Regresyon uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, evlilik uyumu ölçeği ile sorumluluk/tehlike beklentisi alt boyutu *(r=-.303, p<0.05)* arasında orta düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki, mükemmeliyetçilik/kesinlik alt boyutu *(r=-.560, p<0.05)*orta düzeyde ve negatif yönlü, önem verme/düşüncelerin kontrolünün önemsenmesi alt boyutu *(r=-.530, p<0.05)* puanları arasında orta düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Mükemmeliyetçilik/kesinlik alt boyutunun, evlilik uyumu ölçeğini anlamlı bir biçimde ve negatif yönlü yordamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Evlilik, Obsesif İnanış, Evlilik Uyumu.

Investigation of the Relationship Between Marital Adjustment and Obsessive Beliefs in Married Individuals

Abstract

The main purpose of this study is to examine the relationship between marital adjustment and obsessive beliefs in married individuals. While the dependent variable of the correlative design research was social anxiety, the independent variable was determined as cognitive flexibility. The research sample consists of 130 randomly selected individuals living in Turkey. 72.3% of the participants are women and 27.7% are men. Data were collected online via survey portal chain e-mails and common social media platforms to obtain the appropriate sample size. Socio-demographic information of the participants, Sociodemographic Information Form, Obsessive Beliefs Scale to measure obsessive beliefs, and Marital Adjustment Scale for marital adjustment were used. Pearson Correlation Analysis

and Simple Linear Regression were applied. In line with the findings of the study, a moderate and negative relationship between the marital adjustment scale and the responsibility / danger expectation sub-dimension (r = -. 303, p <0.05), perfectionism / precision sub-dimension (r = -. 560, p <. There was a moderate and negative correlation between the scores of the sub-dimension (r = -. 530, p <0.05), which is moderate and negative, caring / caring for control of thoughts. It was determined that the perfectionism / precision sub-dimension significantly and negatively predicted the marital adjustment scale.

Keywords: Marriage, Obsessive Belief, Marital Harmony.

EYLEM ODAKLI YAKLAŞIM ÇERÇEVESİNDE YABANCI DİL DERSLERİNDE UYGULAMA ETKİNLİKLERİ

Gizem KÖŞKER

Dr. Öğr. Üyesi., Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-0115-9756

ÖZET

Eylem Odaklı Yaklaşım 2000'li yıllarda dil öğretiminde dilin iletişimsel becerilerini geliştirmeye odaklanan bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde benimsenen Eylem Odaklı Yaklaşım ile dil öğrenen bireyin beceri ve özgüvenini geliştirmenin önemi vurgulanmaktadır. Bireyin iletişim kurmasında bilişsel ve duygusal açıdan tüm yeteneklerini geliştirmeyi temel alan bu yaklaşımda, gerçek hayatta her dil kullanıcısı sosyal bir aktör olarak kabul edilmektedir. Dilsel ögeler ile olduğu kadar davranışlarla da toplum içinde var olmanın altını çizen yaklaşımda öne çıkan dil öğretimini, dil ve kültür bağlantısı ile birlikte eş zamanlı olarak gerçekleştirmesidir. Dil kullanıcısını, hedef dilin konuşulduğu toplumda gerçek iletişim durumlarına hazırlamayı hedefleyen bu bakış açısında, bireylerin hedef dili doğru kullanımında hedef kültüre ait kodları da bilmesinin öneminin altı çizilmektedir. Bu bağlamda amaçlanan, dil öğrenenlere gerçek hayatta hedef toplumdaki diğer bireylerle etkin bir iletişim ve etkileşim kurarak, gündelik hayata uyum sağlama becerileri kazandırmaktır. Eylem odaklı bakış açısında dil öğrenenlerin işbirliği içinde ilerlemesine odaklanan simülasyon etkinlikleri öne çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı yabancı dil öğretiminde Eylem Odaklı Yaklaşım çerçevesinde, öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler, uygulama yöntemleri ve kazanımlara göre hazırlanmış uygulama etkinlikleri üzerinden, öğrencilerin Eylem odaklı yaklaşımın temel hedeflerinden olan kültürlerarası iletişim becerisi gelişimine katkısını incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Eylem odaklı yaklaşım, İletişim becerileri, Yabancı dil öğretimi.

SİVAS İLİNDE SAVAT GÜMÜŞ İŞLEME SANATI VE SON TEMSİLCİLERİNDEN BASRİ DÖNMEZ'İN ESERLERİNİN BİR DEĞERLENDİRMESİ

THE ART OF SAVAT SILVER EMBROIDERY IN SİVAS AND AN EVALUATION OF THE WORKS OF BASRİ DÖNMEZ, ONE OF THE LAST REPRESENTATIVES

Fatmagül SAKLAVCI

Dr. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ORCID: 0000-0001-9274-5111

ÖZET

Kıymetli maden ve taşları çeşitli teknik bilgiler, el becerisi, zevk ve estetik ile ziynet eşyası imal etme ve süsleme sanatı olan kuyumculukta uygulanan tekniklerden birisi de savat gümüş işlemeciliğidir. Gümüşle beraber gümüş işçiliğinin tarihçesi milattan önceki dönemlere kadar gitmektedir. Arkeolojik kazılarda bu dönem uygarlıkları tarafından kullanılmış olan gümüş işçiliği ile elde edilmiş kaplar, takılar, kılıç kınları, kama sapları, paralar ve süs eşyaları gibi ürünlere rastlanmıştır. Türkistan, Azerbaycan ve Kafkasya Dağıstan bölgesindeki Türk boylarının, özellikle Kumuk Türklerinin savat sanatının önemli merkezlerinden olduğu bilinmektedir. Osmanlı İmparatorluğu zamanından günümüze kadar gelen savat işçiliği Erzurum, Van ve Sivas'ta geleneksel bir sanat haline gelmiştir. Karartı, siyahlık demek olan Arapça *Sevâd* kelimesinin Türkçede hayvanları sulamak için dere kenarlarına açılan çukurlara verilen ad olduğu bilinmektedir. Savatlama, gümüş ve altın üzerine çizilmiş bir desenin çelik kalemle oyulduktan sonra savat denilen kurşun, gümüş, bakır ve kükürt madenlerinden hazırlanan siyah renkli eriyiğin oyuklara doldurulması ve sıvanması ile yapılan süslemeye verilen isim ve kalemkârlık sanatı terimlerindendir. Günümüzde gümüş işçiliği devam eden bir meslek olmasına rağmen el emeği ile yapılan ürünler teknolojinin de etkisi ile kaybolmaya yüz tutmuştur.

Bu çalışmada Sivas'ta 1932 yılından itibaren, babadan oğula geleneksel usullerle yetişen, savat işlemeciliğinin son temsilcilerden Basri Dönmez atölyesinde ziyaret edilerek kaybolmaya yüz tutan bu sanat sanatçının yaptığı eserler üzerinden değerlendirilmiştir. Sönmez savat işçiliği yanında telkâri eserler de yapmaktadır. Çeşitli teknik ve malzemelerle eritip silindirden geçirdiği gümüş plakalardan çeşitli formlar hazırlayan sanatçı, geleneksel motifleri bu formlar üzerlerine kazıyarak savatlayıp kullanıma sunmaktadır. Sanatçı yaygın olarak daire, oval, damla ve çokgen formda takılar, kemer ve ağızlık tasarımları yapmakta, eserler üzerine yaprak, hatai, çarkıfelek, rumi, yelpaze-istiridye, ay-yıldız ve cami motifleri işlemektedir. Babadan öğrendiği teknik ve motifleri günümüz zevk ve tercihleri ile sentezleyerek farklı tasarımlar da yapan usta, yanında yetiştirdiği kardeşi ve aynı zamanda son talebesiyle bu sanatı gelecek nesillere aktarmada önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sivas, Gümüş, Savat İşleme Sanatı

Abstract

One of the techniques applied in jewelery, which is the art of producing jewelry and decoration with precious metals and stones with various technical knowledge, hand skills, pleasure and aesthetics, is savat silver embroidery. Along with silver, the history of silver work goes back to the periods before Christ. In archaeological excavations, items such as vessels, jewelery, sword scabbards, wedge handles, coins and ornaments obtained by silver work were found, made by by civilizations of this period. It is known that Turkish tribes in the Dagestan region in Turkistan, Azerbaycan and Caucasus, especially Kumuk Turks, are among the important centers of savat art. Savat workmanship, which has survived from the time of the Ottoman Empire to the present, has become a traditional art in Erzurum, Van and Sivas. Despite the fact that silver work is an ongoing profession today, the products made with manual labor are about to disappear with the effect of technology. It is known that the Arabic word Sevad, which means darkening and blackness, is the name given to the pits opened on the banks of the streams to water the animals in Turkish. Savatlama is a name given to the decoration made by filling and plastering a black-colored solution made of lead, silver, copper and sulfur mines called savat after being carved with a steel pen on silver and gold. In this study, Basri Dönmez, one of the last representatives of savat teknique, who has been trained in traditional methods from father to son since 1932 in Sivas, is visited at his workshop and this art was evaluated on the basis of his works. In addition to his savat work, Sönmez also makes filigree. The artist, who prepares various forms from silver plates that is melted and rolled with various techniques and materials, presents traditional motifs by engraving these forms on them. Jewelry, belt and mouthpiece designs are commonly made with niello embroidery. Leaf, hatai, wheel of fortune, rumi, fan-oyster, crescent-star and mosque motifs are embroidered on circle, oval, drop and polygon forms by artist. The artist, who makes different designs by synthesizing the techniques and motifs he learned from his father with today's tastes and preferences, plays an important role in transferring this art to future generations with his brother and also his latest student.

Key Words: Sivas, Silver, Savat Silver Embroidery

FİLATELİNİN SIRLI DÜNYASINDA COĞRAFİ KAVRAM ÖĞRETİMİ

GEOGRAPHICAL CONCEPT TEACHING IN THE GLACIAL WORLD OF PHILATELY

Büşranur BULDUK

Yüksek L. Öğr. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8554-7934

Doç. Dr. Hüseyin MERTOL

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Orcid:0000-0001-8048-0814

ÖZET

Bir çatı katında, unutulmuş bir çeyiz sandığında saklanmış yıllarca. Büyük annemin gurbet yolcusu büyük babamı beklerden, umutları da sakladığı bir filateli koleksiyonuyla filateliye olan merakımız başladı bizimde. Bir pulun hikâyesi bir mekânın hikâyesi gibidir. Basıldıkları dönemin olaylarına ışık tutan pullar; sadece zarfın üzerine yapıştırılmazlar aslında. Postacının ulaştırdığı adresteki gönüllere de mesaj iletirler, en samimisinden. Bu çalışmada amacımız; manevi bir değerimiz olan filateli koleksiyonculuğundan da yararlanarak, öğretiminde farklı bir yol kullanmak ve öğrencileri de öğretim işinin içine alarak; öğretmen-öğrenci işbirliği geliştirmek ve eğlenerek öğrenme ile kalıcı öğrenim sağlamayı amaçlamaktır. Yöntem olarak ön test ve son test uygulamalarıyla Tokat ilinde belirlen bir lise öğrencileri arasında anket uygulaması yapılmış ve öğrenci arkadaşlarımızın pul, pulculuk, koleksiyon terimlerini ne kadar bilip bilmedikleri ilk olarak sorgulanmıştır. Büyükannemizin filateli koleksiyonunda yer alan pulların dönemsel ve konusal olarak tasnif edilmesiyle devam edilen projemizde, öğrenci arkadaşlarımıza 'Filateli' başlıklı bilgilendirme çalışmaları yapılarak, farkındalık yaratılmaya, filatelilerde yer alan coğrafi kavramların yaşadıkları dönemlerle ve bölge mekân ve coğrafi kavramların öğretiminde pullar ile kalıcılık ve kolaylık sağlanılmaya çalışılmıştır. Projemiz sonucunda ön test uygulamamızda **%46** lik oranla karşımıza çıkan pul, pulculuk ve koleksiyon terimlerinin öğrenilme oranının son test uygulamamızla **%84** e çıktığı görülmüştür. Ayrıca uygulamamız öncesinde öğrencilerin bölge şehir eşleştirme, sanatçıları görsellerde bulunan yerleri ayırabilme oranı **%34** iken, uygulamalar sonrası bu oranın **%81** e çıktığı tespit edilmiştir. Böylece görülmüş olup, öğrencilerin derse olan ilgisinin de arttığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Filateli, Coğrafya, Mekân, Tombala

GÖLYAZI ULUABAT GÖLÜ ÇEVRESİ REKREASYON AMAÇLI PEYZAJ TASARIM PROJESİ

Şerife GEDİK[1]
Ömer MERCİMEK[2]
Nurhan KOÇAN*[3]
Ömer Lütfü ÇORBACI[4]

[1,2,3]Bartın Üniversitesi Mühendislik Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
[4]Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü
*Sorumlu yazar Doç. Dr. ORCID: 0000-0001-9433-7007

ÖZET

Günümüzde insanların içinde bulunduğu yoğun çalışma temposu ve olumsuz kentsel yaşam koşulları gibi birçok durum insanlar üzerinde duygusal ve fiziksel yıpranmalara yol açmaktadır. Bu durum insanları, temelinde eğlence ve dinlenme olan rekreasyon faaliyetlerine yöneltmektedir. Dolayısıyla rekreasyonel faaliyet alanları ve rekreasyonel potansiyele sahip alanlar yöre halkı ve ziyaretçiler açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada Bursa ili Nilüfer ilçesinde yer alan Gölyazı beldesi çalışma alanı olarak seçilmiştir. Uluabat Gölü kıyısında doğal görünümüyle dikkat çeken Gölyazı, rekreasyon potansiyeli olan bir alandır. Alanın mevcut durumda var olan plansız kullanımından yola çıkarak, alan çevresinde fiziksel ve görsel iyileştirmeler yapmak ve rekreasyonel etkinlikler için alanlar tasarlamak bu çalışmanın amacıdır. Bu amaçla çalışmada öneri peyzaj tasarım projesi oluşturulmuştur. Projenin çiziminde ve görselleştirilmesinde bilgisayar destekli yazılımlardan yararlanılmıştır. Çalışmanın sonucunda kaliteli yaşam mekanlarıyla alanın geliştirilmesine destek sağlayacak bir proje ortaya çıkarılmıştır. Çalışmanın uygulanması durumunda yöre halkı ve ziyaretçiler için yarar sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, rekreasyon planlama, peyzaj tasarımı, Gölyazı, Bursa.

LANDSCAPE DESIGN PROJECT OF GOLYAZI ULUABAT LAKE FOR RECREATIONAL PURPOSES

ABSTRACT

Today, many situations such as intense work pace and adverse urban living conditions cause emotional and physical wear on people. This leads people to recreational activities based on entertainment and relaxation. Therefore, recreational activity and potential areas are of great importance for the local people and visitors. In this study, Golyazı town located in Bursa province Nilufer district was chosen as the study area. Golyazı has recreational potential with its natural appearance on the shores of Uluabat Lake. The unplanned use of the area, which currently existed, encouraged work. The purpose of this study is to make physical and

visual improvements around the area and to design areas for recreational activities. For this purpose, a proposed landscape design project was created in the study. Computer supported software was used in the drawing and visualization of the project. As a result of the study, a project was created that will support the development of the area with quality living spaces. In case the study is implemented, it is predicted that it will be beneficial for the local people and visitors.

Keywords: Recreation, recreation planning, landscape design, Golyazı, Bursa.

ACİL GERİATRİK VAKALAR VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

EMERGENCY GERIATRIC CASES AND NURSING APPROACH

Elif DEMİRDEN ERİŞTİ

Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, , 0000-0001-8393-2097

(Sorumlu Yazar)

Gülay YAZICI

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Anabilim Dalı, 0000-0001-8195-3791

ÖZET

Yaşlılık, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından zamanla bireyin çevreye uyum sağlama yetisi ve iç-dış etkenler arasında denge sağlama potansiyelinin azalmasıyla ölüm olasılığının yükselmesi olarak tanımlamaktadır. Yaşlanma ile birlikte kronik ve komorbid hastalıklar artmakta, hücresel düzeyde önemli fizyolojik değişiklikler meydana gelmektedir. Geriatrik vakalar; 65 yaş üzeri bireylerde sıklıkla karşılaşılan, klinik tabloda atipik semptomlarla belirti gösteren ancak tam olarak açıklanamayan, yaşam kalitesini olumsuz etkilemesiyle birlikte morbidite ve mortalite oranını artıran durum ve semptomları ifade etmektedir. Literatürde mevcut patolojinin tanımlanmasında bu terimin uygun olup olmadığı tartışılmaktadır; ancak acil klinik tabloda sık karşılaşılan vakalar olan düşme, sıvı-elektrolit bozuklukları, deliryum, demans, suistimal, sepsis, basınç yaralanması, travma, akut koroner sendrom, polifarmasi ve palyatif bakımda acil müdahale mortalite ve morbidite açısından riskli durumlardır.

Geriatrik vakaların varlığı hem acil servislere başvuruları hem de hastaneye yatış oranlarını artırmaktadır. Acil servise başvuran ve yatışı gereken geriatrik hastaların %48'inin yatışı yoğun bakım ünitesine olmakta, %20'si acil serviste daha uzun süre kalmakta, %50'den fazlasına daha çok tetkik yöntemi kullanılmakta ve %400'ünün daha çok sosyal desteğe ihtiyaç duyduğu belirtilmektedir. Yine 65 yaş üstü hastalar hastane ve acil sağlık hizmetlerinin %36'sını, sağlık harcamalarının %50'ye yakınını kullanmaktadır. Bu nedenle, kapsamlı geriatrik değerlendirme ile geriatrik sendromların erken tanısı çok önemlidir. Kapsamlı geriatrik değerlendirme multidisipliner bir yaklaşım gerektirdiğinden ekip oluşumu acil servis şartlarında mümkün değildir. Bu nedenle acil servislere başvuran geriatrik hastalardaki geriatrik acil vakalar hakkında farkındalık yaratmak adına hemşirelere önemli görevler düşmektedir. Hemşirelerin acil servisteki geriatrik hastalarda gelişebilecek olası riskler açısından dikkatli olmasının bu hasta grubunda daha kaliteli bakım ve iyileşme sonuçlarının elde edilebileceği öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Acil servis, Geriatri, Geriatrik vaka, Hemşirelik.

HİNDU TAPINAK MİMARİSİ VE "KUZEY-*nāgara*" VE "GÜNEY-*dravida*" STİLİ

Esra KÖKDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Hindoloji Anabilim Dalı. ORCID:0000-0002-3339-0071

ÖZET

Hint alt-kıtasında bulunan Hindu tapınakları (mandir) M.Ö. 600-800 yılları arasında oluşturulduğu tahmin edilmektedir. Tapınakların yapısı aynı coğrafyada farklılık gösterirken bulunduğu bölgenin yapısına ve ögelerine göre de şekillendiği görülmüştür. Hindistanın kuzeyi ve güneyi arasında geniş bir coğrafyada iklim, kültür, sınıf, tarih ve edebiyat farklılıklarından dolayı çok fazla değişim göstermektedir. Diğer yandan, Hindu bir tapınağın temel yapısı her bölgede aynı olmasına rağmen, mimari biçiminde bir takım farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacılar tarafından bu farklılıklar terminolojisine uygun olarak Sanskrit kökenli sözcüklerle isimlendirilerek Hindistan'ın kuzeyinde bulunan tapınaklara "*nāgara*" stili güneyde bulananlara ise "*dravida*" stili olarak belirlenmiştir. Kuzey Hindistanda yer alan tapınak planları Hindu hanedanlıkları egemenliği altındaki krallıklarla geliştiği görülmüştür. Bu tapınaklarda temel bölümlerin yanı sıra *garbhagṛha* (iç oda) etrafında *pradakshina-patha* (etrafında dolaşılan yol) yolunda saat yönüne yürünerek ibadet gerçekleştirilir. Güney Hindistan'da ise, tapınakların gelişmesi Çalukya hanedanlığı sırasında başlamıştır. Tapınakları büyütmek için düz kayaları kesilerek yapılmaktadır. Bu dönemde tapınaklar çok geniş arazilere çıkıntılı bir girişle ve oyulmuş sütunlarla inşa edildiği görülmektedir. Genelikle basit bir mimari yapıyla inşa edilmiş ve sonraki dönemlere bakıldığında daha gösterişsiz bir yapıya sahiptir. Bu çalışmada ise, kuzey ve güney stili olarak ikiye ayrılan bu tapınakların aralarındaki farklar incelenerek Hindu tapınak mimari terminolojisindeki sözcükler Hindu inancı doğrultusunda açıklanmaya çalışılacaktır. Böylece inanç sistemi aynı olmasına rağmen bölge farklılıklarından dolayı inşaa edilen tapınaklar sosyo-kültürel açında da incelenmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hint Mimarisi, Hindu Tapınak, Dravida Stili, Nagara Stili.

GASTROİNTESTİNAL MALİGNİTELERDE HMGB1 DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF HMGB1 LEVELS IN GASTROINTESTINAL MALIGNANCY

Uzm. Dyt. Hanım Seval SAVAŞ

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıbbi Biyokimya Bölümü,

orcıd: 0000-0003-2900-8332

Prof. Dr. Hülya ÇİÇEK

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı,

orcıd: 0000-0002-1065-1582

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha YILDIRIM

Gaziantep Üniversitesi İslahiye Meslek Yüksekokulu Veterinerlik Bölümü,

orcıd: 0000-0001-5224-6553

Prof.Dr. Mustafa YILDIRIM

Sanko Üniversitesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, orcıd no: 0000-0002-4479-8136

ÖZET

Kanser, bir organizmadaki hücrelerin kontrolsüz bir şekilde bölünmesi, çoğalması ve birikmesidir. Bilinen tarih boyunca kanser insanlarda sık görülen ciddi bir sağlık sorunu olmuştur. Kanserin bilinen 100'den fazla türü vardır. Bu türlerden biri de gastrointestinal (GIS) kanserlerdir. GIS kanserleri diğer sistem kanserlerine göre hastaları daha fazla etkilemektedir. GIS kanserleri diğer tüm malign tümörler gibi hayatta kalma süresini erken tanı ve tedavi belirlemektedir. Bu sebepten dolayı uygulanabilir prognostik biyobelirteçlerin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Önemli bir biyobelirteç olan High Mobility Group Box 1 (HMGB1) ilk olarak 1973'te keşfedilen kromatin bağlayıcı faktör gibi davranan bir proteindir. HMGB1 hücre içinde bir DNA şaperonu olarak işlev gören kromozomal proteindir. Hücre dışında ise stokinler, kemokinler ve büyüme faktörleri ile etki eden prototip hasarla ilişkili bir moleküler modeldir. HMGB1 bu işlevi ile kanserlerde kritik bir rol oynar. Kanserde, HMGB1'in aşırı ekspresyonu, kan damarları geliştirme yeteneği (anjyogenez), programlanmış hücre ölümünden kaçınma (apoptoz), büyüme sinyallerinde kendi kendine yeterlilik, enflamasyon, doku istilası, metastaz ve büyüme inhibitörlerine duyarsızlık dahil olmak üzere kanserin ayırt edici özelliklerinin her biri ile ilişkilidir. Bunların tümü HMGB1 düzeylerindeki değişikliklerle ilişkilendirilmiştir ve bu da HMGB1'i modern kanser biyolojisinin merkezine yerleştirmiştir. Çalışmamızda karsinogenez sürecinde önemli rol oynayan HMGB1 proteinin gastrointestinal kanserlerin tanısında bir biyobelirteç olarak kullanılabilirliği değerlendirilmiştir.

Tanısı histopatolojik olarak doğrulanmış gastrointestinal kanser tanısı ile takip edilen 68 hasta ve 40 kontrol grubu çalışmaya dahil edildi. Hastaların kan örnekleri sistemik ilaç tedavisine başlamadan önce alındı. Alınan kan örnekleri serum kısımlarına ayrıldı. Ayrılan serumlarda HMGB1 (ELISA) düzeyleri ölçüldü.

Hasta ve kontrol grupları serum HMGB1 düzeyleri açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p<0.001$). Ancak, gastrointestinal maligniteler kendi arasında serum HMGB1 düzeyleri açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p=0.193$). Cinsiyetler arası serum HMGB1 düzeylerine bakıldığında yapılan karşılaştırmada anlamlı bir fark saptanmadı ($p=0.299$). ROC analizinde % 98.5 sensitivite, %90 spesifite ile 19.31 değerinin hasta ve kontrol grubu ayırt edebildiğini tespit ettik ($p<0.001$). HMGB1 düzeyi 38.7 altı düşük ve üzeri yüksek HMGB1 düzeyleri olarak kabul edilip, hastaların HMGB1 düzeyi yüksek ve düşük olarak gruplandırıldığında sağkalım farkı tespit edilmedi ($p=0.219$).

Verilerimiz, hasta grubunda serum HMGB1 düzeylerinin kontrol grubuna göre yüksek olduğunu göstermiştir. Sonuçlarımız, gastrointestinal kanserin HMGB1 protein düzeyleri açısından anlamlı bir korelasyon olduğunu göstermiştir. HMGB1 proteinin kanser tanısı için kullanılabilirliğinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelime: HMGB1, Gastrointestinal Kanser

DOĞAL HUNTİT/HİDROMANYEZİT MİNERALİ KULLANILARAK DOĞAL GÜÇ TUTUŞUR VE ANTİBAKTERİYEL YATAK KUMAŞI ÜRETİLMESİ

Gökhan YAŞAR

ORCID:0000-0001-9567-9981

Samet ERDAL

ORCID: 0000-0001-7340-3781 Kimya-Tekstil Mühendisi Aydın Mensucat AR-GE

Oğuz DEMİRYÜREK

ORCID: 0000-0002-5563-5105

Prof.Dr. Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Ev tekstili sektöründe ihtiyaçlar gün geçtikçe artmaktadır ve bu doğrultuda yeni özellikler kazandırılmış kumaşlar üretilmektedir. Bu özellikler konfor görünüm gibi sanatsal özelliklerin yanı sıra hayati öneme sahip güç tutuşur anti bakteriyel gibi ihtiyaçlarda beraberinde gelmektedir. Güç tutuşurluk, özellikle ev tekstillerinde son zamanlarda aranan bir özellik halini almıştır. Güç tutuşurluk, ev tekstillerinde, ipliği güç tutuşur kumaşlarla sağlanabileceği gibi, apre aşamasında halojen içerikli kimyasalların kumaşa aktarılması ile de sağlanabilmektedir. Halojen içerikli yapılar yanma esnasında zararlı kimyasallar çıkardığından, insanların yangın esnasında yanmadan çok bu zararlı kimyasallardan etkilenerek zehirlenme sonucu öldüğü ve zarar gördüğü rapor edilmektedir. Bu çalışmada, güç tutuşurluk ve anti bakteriyellik fonksiyonlarını sağlayabilmek adına çevreye zararlı güç tutuşur kimyasallarına alternatif olarak veya güç tutuşur kimyasallarla birlikte kullanılarak yanma esnasında zararlı gazların emisyonunun azaltılması adına, ülkemizde kaynağı olan doğal mineral huntit hidromanyezit kullanılarak doğal güç tutuşur kumaşlar elde edilmiştir. Yapısında magnezyum kalsiyum silisyum ve hidroksil grup içiren huntit ve hidromanyezit minarali kendi doğal yapasında güç tutuşurluk ve anti bakteriyel özellikleri birlikte barındırmaktadır. Mevcut çalışmada, doğal huntit hidromanyezit minerali kullanılarak dokuma yatak kumaşlarının arka kısımda köpük kaplama uygulanmıştır. Farklı konsantrasyonlarda huntit hidromanyezit ile kaplama yapılmıştır. Çalışma kapsamında üretilen kumaşların güç tutuşurluk ve antibakteriyellik özelliklerinin iyileştiği gözlenmiştir. Ayrıca, kumaşların mekanik (çekme ve yırtılma) ile fiziksel (aşınma) davranışları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yatak kumaşı, Huntit-hidromayezit, güç tutuşurluk, antibakteriyellik, çekme ve yırtılma mukavemeti, aşınma dayanımı

TAVUK GnRH HORMONUNUN YUMURTA VERİMİNE, DÖLLÜLÜK VE ÇIKIŞ ORANINA ETKİLERİ

THE EFFECTS OF CHICKEN GnRH ON EGG PRODUCTION, FERTİLİTY AND HATCHING RATE

Hüseyin Baki ÇİFTCİ
Dr. Öğr.Gör. Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Zootekni Bölümü, Hayvan Yetiştirme Anabilim Dalı, https://orcid.org/0000-0002-3855-3001

ÖZET

Bu çalışmanın amacı tavuk GnRH-I (cGnRH-I) hormonunu yumurta verimine, döllülük ve çıkış oranına etkisini ölçmektir.

Yumurtadan yeni çıkmış erkek ve dişi Japon bıldırcınları (*Coturnix japonica)*; her grup iki tekerrürlü olmak üzere random olarak dört gruba ayrıldı. Birinci grup: Konrol grubu-herhangi birşey enjekte edilme. İkinci grup: Negatif kontrol grubu-200 µl standart salina enjekte edildi. Üçüncü grup: 5 µg cGnRH içeren 200 µl standart salina enjekte edildi. Dördüncü grup: 10 µg cGnRH içeren 200 µl standart salina enjekte edilen grup. Cücükler 13 ve 20 günlük olduklarında iki kez enjekte edildiler. Büyüme döneminde ışıklar sürekli açıktı. Bıldırcınlar 28 günlük olduklarında telek rengine bakılarak erkek ve dişi olarak ayırt edildiler. Cinsiyetlerine göre ayrılan bıldırcınlar Arapça numaralanmış ebeveyn kafeslerine, her kafes gözünde 1 erkek ve 5 dişi olacak şekilde, aktarıldılar. Her grupta 10 tekerrür vardı (n=200 Dişi + 40 Erkek). İlk yumurtanın elde edilmesinden itibaren 16:8 Işık: Karanlık uzun gün foto periyodik ritim uygulandı. Uzun gün foto periyot düzenine geçtikten sonra bıldırcınlar %20 ham protein (CP), 2900 kcal/kg metabolik enerji (ME), %2,5 kalsiyum (Ca), %0,35 kullanılabilir fosfor içeren yemle *ad libitum* beslendi. Su devamlı mevcuttu.

Kontrol grubuna kıyasla 10µg cGnRH-I enjeksiyonu yumurta verimini önemli derecede azalttı. Döllülük ve çıkış oranı GnRH enjeksiyonu sonucu önemli derecede artmasa da ($P>0.05$) atış yününe bir eğilim vardı. GnRH enjekte edilen grupta çıkış oranında hafif bir artış gözlendi. Bunun sebebi döllülük oranının da hafif yükselmesiydi. Bu çalışmada ilk yumurtan elde edildiği ana kadar devamlı ışıklandırma yapıldı. İlk yumurtanın el edilmesinden sonra ise uzun gün foto periyodik ritim uygulandı. Sürekli ışıklandırma ve uzun gün foto periyot uygulaması sonucu bıldırcınların kanında zaten fazla miktarda GnRH vardı. Dışardan fazladan GnRH vermek ciddi bir farka neden olmadı.

Yumurta veriminin 10 µg cGnRH enjekte edilen grupta azalması uygulanan GnRH dozunun yüksek olduğunu gösteriyor. Mülkündür ki bu durum gonadotropin salgısında önemli bir atışa neden olmuyor. Sonuç olarak uygulanan 5 ve 10 µg cGnRH dozu yüksekti düşük dozlarda sonuçlar önemli olabilirdi.

Anahtar Kelimeler: Çıkış, Döllülük, GnRH, Yumurta

ABSTRACT

The aim of this study was to measure the effect of chicken GnRH-I (cGnRH-I) on egg production, fertility and hatching rates.

Newly hatched male and female Japanese quail (*Coturnix japonica)* chicks were randomly divided into four groups with two replications as: 1) Control group, which was received no injection, 2) Negative control group, which was subcutaneously injected with 200 µl standard saline 3) 5 µg cGnRH group, which was injected with 200 µl standard saline containing 5 µg cGnRH and 4) 10 µg cGnRH group, which was injected with 200 µl standard saline containing 10 µg cGnRH. Chicks were injected twice when they were 13 and 20 days old. During the growth period, chicks were fed *ad libitum* and the light was always on. When the quails were 28 days old, quails with different gender were differentiated according to their feather colour and grouped as one male and 5 females and then transferred to Arabic numbered parent cages. Each group was consisting of 10 replications (n=200 Female + 40 Male). After the first egg laid, 16:8 light dark cycle was applied and the quails were fed with a diet providing 20% CP, 2900 kcal/kg ME, 2.5% Ca and 0.35% available phosphorus and the water was always available.

Injection of 10µg cGnRH-I significantly suppressed egg production as compared with that of control group. Even fertility and hatching rates were not significantly altered by GnRH injection ($P>0.05$), both were tended to be higher in GnRH injected groups. Hatching rates was higher in GnRH injected groups due the higher fertility rate. In this study, continuous lightening was applied before the puberty and after the attainment of the puberty long day photoperiodic rhythm was applied. Already, there was plenty amount of GnRH in quails' blood due to the lightening. Giving extra GnRH outside did not caused important differences. Suppression of egg production after the injection of 10µg cGnRH-I indicates that massive amount of GnRH was injected, which caused suppression of gonadotropins.

As a result, both 5 and 10µg cGnRH-I doses were higher to obtain significant results. If the Lower doses of GnRH were applied the reslt would be significant.

Keywords: Egg, Fertility, GnRH, Hatching

İPEK YOLU VE ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ MİMARİ YAPILARINDAN KARATAY KERVANSARAYI

SILK ROAD AND ANADOLU SELCUKLU PERIOD ARCHITECTURAL STRUCTURES KARATAY CARAVANSERAI

Kifayet ÖZKUL
Öğr. Gör. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
ORCID 0000-0001-5778-9557

Ece ÖZKUL
Seramik ve Çini Sanatçısı
ORCID: 0000-0002-5284-1034

ÖZ

Dünya üzerindeki ticaret, Orta Çağ'da doğu ve batıyı birleştiren iki yol güzergâhında yapılmıştır. Bunlara “Baharat Yolu” ve “İpek Yolu” denilmektedir. Çin ile Anadolu arasında yapılmış olan ticaretin ana maddesi ipek olduğundan dolayı, Alman Ferdinand von Richthofen bu yola "İpek Yolu" adını vermiştir. Dünya ticaretinin büyük bir kısmını üzerinde taşıyan İpek Yolu, kervanlarla Çin’den başlayıp Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve İran üzerinden, İstanbul vasıtasıyla Avrupa’ya ulaştırılmasında kullanılan tarihi yol olarak anılmaktadır ve bu geçtiği ülkeler o dönemlerin en zengin ülkeleri olmuştur.

İpek Yolu, Anadolu Selçuklu döneminde doğu- batı ve kuzey-güney yönünde; doğuda Erzurum, Sivas, Kayseri, Konya; kuzeyde Sinop; güneyde Antalya’ya kadar uzanmıştır, ilk zamanlar suyun bol olduğu vadilerde ilerlerken, daha sonraları güvenlik açısından kırsal alanlarda kurulan ve kalın duvarlarıyla kaleye görünümünde inşa edilmiş olan han ve kervansaraylar kullanılmıştır. Selçuklular döneminde Anadolu’da yapılan yaklaşık iki yüz han ve kervansaray bulunmaktadır. Bugün Kayseri sınırlarında İncesu ilçesinde Kara Mustafa Paşa, Bünyan ilçesinde Sultan Hanı ve Karatay kervansarayları bulunmaktadır. Bu çalışmada ipek yolu ve Anadolu Selçuklu dönemi mimari yapılarından Karatay Kervansarayının işlevselliği, mimari yapısı ve bezemeleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Selçuklu Dönemi, Karatay Kervansarayı, İpek Yolu.

SUMMARY

Trade in the world was carried out in the Middle Ages on two road routes connecting East and West. These are called” Spice Road “and” Silk Road". Because silk was the main ingredient of the trade between China and Anatolia, the German Ferdinand von Richthofen called this road the "Silk Road". The Silk Road, which carries most of the world trade on it, is called the historical road that started from China with caravans and was used to transport it to Europe

via Kyrgyzstan, Uzbekistan, Turkmenistan and Iran, via Istanbul, and these countries were the richest countries of those periods.

The Silk Road, Anadolu selcuklu in the period of East - West and north-south direction; in the East, Erzurum, Sivas, Kayseri, Konya, Turkey; Sinop, in the north; to the South stretched to Antalya, the first time the valleys with water as you move through later in terms of security in rural areas is established, with its thick walls and view to the castle, built in the inns and caravanserais were used. There are about two hundred inns and caravanserais built in Anatolia during the Seljuks period. Today, there are Kara Mustafa Pasha in Incesu district, Sultan Inn and Karatay caravanserais in Bünyan district on the borders of Kayseri. In this study, the functionality, architectural structure and decorations of the Karatay Caravanserai, one of the architectural structures of the Silk Road and Anadolu Selcuklu period, will be examined.

Key Words: Anadolu Selcuklu Period, Karatay Caravanserai, Silk Road.

PALAS OVASI'NDA YERALTI SUYUNDA NİTRAT KİRLİLİĞİ

NITRATE POLLUTION IN GROUNDWATER IN THE PALAS BASIN

Ömer KARADENİZ

YL Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-7274-9032

Filiz DADAŞER-ÇELİK

Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3623-7723

ÖZET

Yeraltı suyu içme, endüstriyel ve tarımsal amaçlarla kullanılan önemli bir kaynaktır. Yeraltı suyunun kirlenmeden korunması bu nedenle önem taşımaktadır. Bu çalışmada, Palas Ovası (Kayseri)'ndaki yeraltı suyu nitrat konsantrasyonlarının mekansal ve zamansal değişiklikleri incelemektedir. Yeraltı suyunda nitrat doğal kaynaklardan, atık maddelerden, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanabilir. Palas Ovası, yeraltı suyunun büyük oranda tarımda kullanıldığı kapalı bir ovadır. Havzada tarım ve hayvancılık uygulamalarında yoğun gübre ve pestisit kullanımı yeraltı sularının kirlenmesine neden olabilme ihtimali bulunmaktadır. Bu çalışmada ova genelinde seçilen 12 gözlem kuyusundan su örnekleri toplanmıştır. Su örneklerinde nitrat (NO_3^-), nitrit (NO_2^-), amonyum (NH_4^+) ve toplam azot (TN) düzeyleri belirlenmiştir. Ayrıca pH, elektriksel iletkenlik, sıcaklık analizleri yaparak suların fiziko-kimyasal özelliklerini belirlenmiştir. Analizler, Haziran 2019 ile Mayıs 2020 arasında aylık olarak gerçekleştirilmiştir. Ortalama nitrat konsantrasyonları 12 kuyuda 9 mg/L ile 65 mg/L arasında değişmektedir. Ortalama amonyum konsantrasyonları 0.05-0.4 mg/L aralığındadır. Numunelerin çoğunda nitrit tespit edilmemiştir. TN değerleri 3.2 mg/L ile 20.2 mg/L arasında değişmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından içme suyu için nitrat için belirlenen sınır değer 50 mg/L'dir. İki kuyuda bu sınır değer aşılmıştır. Yüksek nitrat konsantrasyonlarına sahip kuyular genellikle tarım ve hayvancılığın yaygın olduğu bölgede yer almaktadır. Bu çalışma, Palas Ovası'nda gelecekte nitrat kirliliği probleminin oluşabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Palas Ovası, Yeraltı Suyu, Su Kalitesi, Nitrat

Teşekkür: Bu çalışma Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Proje No: 118Y178) ve Erciyes Üniversitesi Araştırma Fonu (Proje Kodu: FYL-2019-9527) tarafından desteklenmiştir.

Abstract

Groundwater is an important resource used for drinking, industrial, and agricultural purposes. Protection of groundwater from contamination is, therefore, of major concern. This paper examines the spatial and temporal changes in nitrate concentrations in the groundwater in the Palas Basin, Kayseri, Turkey. Nitrates in groundwater can come from natural sources, waste materials, agricultural activities. Palas Basin is a closed agricultural basin where irrigation is

only possible from groundwater. Intensive use of fertilizers and pesticides in agriculture and animal husbandry practices in the basin can cause contamination of groundwater. In this study, we collected water samples from 12 observations wells distributed over the basin. Water samples were analyzed for nitrate (NO_3^-), nitrite (NO_2^-), ammonium (NH_4^+) and total nitrogen (TN). We also determined physico-chemical characteristics of waters by analyzing for pH, electrical conductivity, temperature. The analyses were conducted monthly between June 2019 and May 2020. The average nitrate concentrations varied between 9 mg/L and 65 mg/L in 12 wells. Average ammonium concentrations were in the range of 0.05-0.4 mg/L. Nitrite was not detected in most of the samples. TN values changed between 3.2 mg/L and 20.2 mg/L. The limit value determined by the World Health Organization (WHO) for drinking water is 50 mg/L. This value was exceeded in two of the wells. Sampling wells with high nitrate levels are generally the places where agriculture and animal husbandry are common. This study showed that groundwater contamination by nitrates can be problem in the future in the Palas Basin. Agricultural practices should be made more sustainable in order the protect water quality in the Palas Basin.

Keywords: Palas Basin, Groundwater, Water Quality, Nitrate

Acknowledgements: This study was supported by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (Project No: 118Y178) and Erciyes University Research Fund (Project No: FYL-2019-9527).

KAYSERİ İLİ VE ÇEVRESİNİN DEPREM TEHLİKESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

AN EVALUATION ON THE EARTHQUAKE HAZARD OF KAYSERİ PROVINCE AND ITS VICINITY

Nazlı Ceyla ANADOLU KILIÇ

Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,

ORCID: 0000-0002-8769-3510

ÖZET

Deprem tehlikesi, can ve mal kaybı yaratabilecek büyüklükte bir depremden kaynaklanan yer hareketinin belirli bir yerde ve belirli bir zaman aralığında oluşma ihtimali olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'nin sahip olduğu aktif tektonik yapı ve jeolojik unsurlar nedeniyle deprem tehlikesi farklı disiplinlerde çeşitli başlıklar altında değerlendirilmekte, elde edilen sonuçlar disiplinlerarası çalışmalarda kullanılmaktadır. Ancak, yapılan çalışmalara, ilerleyen teknolojik gelişmelere, deprem olayı ile ilgili artan farkındalık ve bilgi düzeyine rağmen depremlerin konumunu, oluş zamanını ve büyüklüğünü önceden tespit ile ilgili ulaşılan seviye ne yazık ki tatmin edici boyutta değildir. Tüm bu belirsizlikler nedeniyle depremsellik parametrelerinin, tekrarlanma periyotlarının ve meydana gelme olasılıklarının tespiti sadece insan yaşamı açısından değil mühendislik yapılarının sürdürülebilirliği açısından da oldukça önemlidir. Bu çıktılara ise ancak yapılacak deprem tehlike analizleri aracılığı ile ulaşmak mümkün olabilmektedir.

Bu çalışmada Kayseri merkezli (38.72ºK-35.48ºD) 200 km yarıçaplı dairesel bir alanın deprem tehlikesi değerlendirilmiştir. Bunun için Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü'nden (KRDAE) elde edilen veriler kullanılmıştır. 1900-2020 yılları arasında meydana gelmiş magnitüdü M≥3.5 olan depremler KRDAE kataloğundan seçilmiştir. Farklı ölçekteki magnitüd değerlerinin Moment Magnitüd (M_w) ölçeğine dönüştürülmesiyle katalog homojen hale getirilmiştir. Homojen hale getirilen kataloğa tamamlılık analizinin yapılması ve bağımlı olayların ayrıştırılması ile birlikte çalışmada kullanılacak katalog elde edilmiştir.

Yapılan çalışmada kullanılacak katalog oluşturulduktan sonra, depremsellik parametreleri olarak tanımlanan "a" ve "b" parametreleri En Büyük Olasılık Yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Son olarak da, bu parametrelerden yararlanarak ve Poisson modelini kullanarak farklı büyüklükteki depremlerin meydana gelme olasılıkları ve geri dönüş periyodları hesaplanmıştır. Böylelikle çalışma alanının güncel deprem tehlikesi değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak; çalışma alanı için "a" değeri 5.71, "b" değeri ise 0.82 olarak hesaplanmıştır. Çalışma alanı içerisinde 25 yıllık bir süreçte M_w=6.6 büyüklüğündeki bir depremin oluşma olasılığı %19, tekrarlanma periyodu ise 115 yıl olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelime: Depremsellik, Deprem Tehlikesi, "b" değeri, Kayseri

Abstract

An earthquake hazard is defined as the probability of occurrence of ground motion caused by a magnitude earthquake that may cause loss of life and property in a certain place and time period. Earthquake hazard is evaluated under various titles in different disciplines due to Turkey's active tectonics and geological structures, the results obtained are used in interdisciplinary studies. The level reached that about forecasting the location, time, and magnitude of earthquakes is unsatisfactory although the works conducted, progressive technological advance, increased awareness of earthquake and knowledge about earthquakes. Cause of all these uncertainties, determination of the seismicity parameters, return periods and occurrence probabilities of earthquakes are very important not only for human life but also for the sustainability of engineering structures. These outputs can only be reached through earthquake hazard analysis.

In this study, the earthquake hazard of a circular area with a 200 km radius centered in Kayseri (38.72ºN-35.48ºE) was evaluated. For this purpose, the data obtained from Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute (KOERI) were used. The earthquakes that occured 1900-2020 time period and include magnitudes equal to or larger than 3.5 were selected from the KOERI. The catalog was made homogeneous by converting magnitude values at different scales into Moment Magnitude (M_w). The catalog to be used in the study was obtained from the homogenized catalog by performing the completeness analysis and removed the dependent events, respectively.

The parameters "a" and "b" defined as seismicity parameters were determined using the Maximum Likelihood Method after the catalog, which was used in the study, was created. Finally, the probability of occurrence of earthquakes of different magnitudes and their return periods were calculated using Poisson Model through these seismicity parameters. Thus, the current earthquake hazard of the study area was evaluated.

As a result, the value of "a" and "b" were calculated as 5.71 and 0.82, respectively. The probability of an earthquake with a magnitude of M_w=6.6 occuring in the study area in 25 years period was determined as %19, and the return period was 115 years.

Keywords: Seismicity, Earthquake Hazard, "b" value, Kayseri

EVALUATION OF THE EFFECTS OF DROUGHT STRESS ON SOME PHYSIOLOGICAL PARAMETERS OF CHICKPEA SEEDS

Oksal MACAR

Öğr. Gör. Dr., Giresun Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5067-8712

Tuğçe KALEFETOĞLU MACAR

Öğr. Gör. Dr., Giresun Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9946-8054

ABSTRACT

The increasing risk of drought and famine due to global warming has made it necessary to investigate the drought resistance mechanisms of plants with high protein and carbohydrate content such as chickpeas. Chickpea, a functional food, has a vital importance for our country and the world as it enriches the soil with nitrogen.

The present research aimed to investigate the drought resistance of the two kabuli (İnci and Seçkin) and two desi (Gaffa and ICC 12004) chickpea genotypes in the early seedling stage. The seeds of the genotypes used in the study were irrigated regularly to be kept in field capacity conditions for 21 days. At this stage, a group of seedlings accepted as the first control group was harvested. The remaining seedlings were divided into two groups; one group was continued to be watered regularly for 5 days (second control), the other group was exposed to drought stress for 5 days. These two groups were harvested on the 26th day following planting the seeds. The effect of drought stress on growth was analyzed in terms of seedling length, fresh weight, dry weight and leaf area, and its effect on membranes in terms of MDA and hydroperoxide contents. Stomatal density and total chlorophyll and carotenoid contents in leaves were investigated. Anthocyanin pigment, proline content, DPPH and ABTS radical scavenging capacities and ascorbic acid accumulation parameters were used to investigate the antioxidant defense induced against stress. Drought stress restricted growth, decreased the density of stomata and triggered significant membrane damages in all genotypes. Chlorophyll pigment levels decreased, while carotenoid and anthocyanin pigment levels increased in drought-stressed seedlings. DPPH and ABTS radical scavenging capacities and proline and ascorbic acid accumulation increased in all genotypes due to drought. The results of the study revealed that the drought resistance mechanisms of the desi and kabuli genotypes were different, the kabuli type seedling İnci and the desi type seedling ICC 12004 appeared to be more drought resistant genotypes at the early seedling stage.

Keywords: Antioxidant, *Cicer arietinum* L., desi, drought stress, kabuli.

KURAKLIK STRESİNİN NOHUT FİDELERİNİN BAZI FİZYOLOJİK PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Küresel ısınmadan dolayı giderek artan kuraklık ve kıtlık riski nohut gibi protein ve karbohidrat içeriği yüksek bitkilerin kuraklığa dayanıklılık mekanizmalarının araştırılmasını zorunlu hale getirmiştir. Fonksiyonel bir besin olan nohut, toprağı azot bakımından zenginleştirmesi nedeniyle ülkemiz ve dünya için hayati bir öneme sahiptir.

Mevcut araştırma iki kabuli (İnci ve Seçkin) ve iki desi (Gaffa ve ICC 12004) nohut genotipinin erken fide evresinde kuraklığa karşı dayanıklılıklarını araştırmayı amaçlamıştır. Çalışmada kullanılan genotiplere ait tohumlar 21 gün tarla kapasitesi koşullarında tutulacak şekilde düzenli olarak sulanmıştır. Bu aşamada ilk kontrol grubu olarak kabul edilen bir grup fide hasat edilmiştir. Kalan fideler iki gruba ayrıldı; bir grup 5 gün düzenli olarak sulanmaya devam edildi (ikinci kontrol), diğer grup 5 gün kuraklık stresine maruz bırakıldı. Tohumların ekimini takip eden 26. günde bu iki grup hasat edilmiştir. Kuraklık stresinin büyüme üzerindeki etkisi fide uzunluğu, yaş ağırlık, kuru ağırlık ve yaprak alanı bakımından ve membranlar üzerindeki etkisi ise MDA ve hidroperoksit içerikleri bakımından analiz edilmiştir. Yapraklardaki stoma yoğunluğu ile toplam klorofil ve karotenoid içerikleri araştırılmıştır. Strese karşı oluşan antioksidan savunmayı araştırmak için antosiyanin pigmenti, prolin içeriği, DPPH ve ABTS radikal giderme kapasiteleri ile askorbik asit birikimi parametreleri kullanılmıştır. Kuraklık stresi tüm genotiplerde büyümeyi kısıtlamış, stoma yoğunluğunu azaltmış ve önemli membran hasarlarını tetiklemiştir. Kuraklık stresine uğramış fidelerde klorofil pigmenti seviyeleri düşerken karotenoid ve antosiyanin pigment seviyeleri artmıştır. DPPH ve ABTS giderme kapasiteleri ile prolin ve askorbik asit birikimi kuraklığa bağlı olarak tüm genotiplerde artmıştır. Çalışmanın sonuçları, desi ve kabul genotiplerinin kuraklığa dayanıklılık mekanizmalarının farklı olduğunu, kabul tipi fide İnci ve desi tipi fide ICC 12004'ün erken fide aşamasında kuraklığa daha dayanıklı genotipler olduğunu ortaya çıkardı.

Anahtar Kelimeler: Antioksidan, *Cicer arietinum* L., desi, kabuli, kuraklık stresi.

SYNTHESIS AND THERMOLUMINESCENCE STUDIES OF UNDOPED $CaYBO_4$ PHOSPHOR

Mehmet OĞLAKÇI
Ph.D. Student, Çukurova University
ORCID: 0000-0003-1096-5087

ABSTRACT

In present study, preliminary thermoluminescence (TL) results of pellet samples of undoped $CaYBO_4$ phosphor are shown for the first time in terms of thermoluminescence characteristics after beta(β) irradiation. Sample is synthesized via combustion method. Current samples are prepared via combustion method which is a low temperature with respect to solid state reaction. Crystal formations of the synthesized samples are confirmed via X-Ray Diffraction (XRD) analysis. Pellet formed samples were produced from the powder formed product of synthesizing method. TL spectra are tested after 5 Gy of β irradiation, with a constant heating rate of 2 °C/s from room temperature (~25°C) up to 450°C, and via using filters as; BSL-TL 365nm, IRSL-TL 410nm, IRSL-TL 565nm, IRSL-TL wideband blue. With the most sensitive filter- which is the most sensitive for this material's TL emission spectrum, and determined after β irradiation- a dose response experiment conducted to observe and to determine the linear dose range, and to determine the type of β-dose linearity characteristics whether it is linear or super-linear (supra-linear) or sub-linear. For the dose response experiment, a range of β doses applied from 0.105Gy up to 500Gy. Also, a reusability experiment conducted to determine the stability of the material after a 10-readout cycle. A various heating rate (VHR) method also used on the samples to determine if it exhibits normal or anomalous characteristics, and to check if there is a thermal quenching. Trap parameters of undoped $CaYBO_4$ phosphor determined via VHR methods.

Keywords: $CaYBO_4$, Thermoluminescence, Various Heating Rates, Dose Response, Combustion Synthesis

İBRAHİM SÛRESİ 27. ÂYET BAĞLAMINDA KELİME-İ TEVHİDE SADAKATİN DÜNYEVÎ VE UHREVÎ KAZANIMLARI

EARTHLY AND ETHEREAL GAINS OF LOYALTY TO KELIME-I TEVHID IN TERMS OF SURAH İBRAHIM, 27TH VERSE

Sami KILINÇLI
Doç. Dr. Çukurova Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Tefsir Anabilim Dalı
ORCID: 0000-0002-8232-7474

ÖZET

Tarih boyunca Allah, varlık, bilgi, insan ve bunların birbirleriyle ilişkileri en çok tartışılan konuların başında gelmekle birlikte âyetler ve hadisler bütüncül olarak değerlendirildiğinde aslında konuların net olarak izah edildiği görülmektedir.

İnsan maddi ve manevi; fiziksel ve metafizik olmak üzere iki yönlü bir varlık olduğu; hayat da dünya ve ahiret olarak iki bölümden oluştuğu için insanın ruhî boyutu ve ahiret hayatı ilahi bilgiler dikkate alınmadığında en çetrefili konulara dönüşmektedir. Kur'an burada zikredilen tüm konuları ele almakta, dağılan insan zihnin ve ruhunu toplamaktadır. İman bu dünyada ortaya konan, yaşanan ve ahirette de sonuçları devam eden husustur. İman eden insan Allah ile ahitleşmiş olmaktadır. Ahdine sadık kalanlar ve gereğince davranışlarını düzenleyip kendini olgunlaştıranlar Allah'ın dostu olmaktadır. Nasıl bir insan dostunu yalnız bırakmıyorsa Allah Teâlâ da dostluk makamına gelen kulunu hiç zaman bırakmamaktadır. İbrahim Sûresi 24-26. âyetlerde kelim-i tevhid "kelime-i tayyib"; şirk "kelime-i habîs" olarak tavsif edilerek tevhid kökleri derin dalları güçlü ve her zaman meyvesini veren güzel ağaca; şirk ise kökünden sökülmüş ağaca benzetilmiştir. 27. âyette "Allah, iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette sabit sözle sağlamlaştırır, sebat verir, zalimleri ise saptırır. Allah dilediğini yapar" buyrulmaktadır. Bu âyetteki Allah'ın kuluna âhirette sabit sözle sebat verilmesi hadislerde ve klasik tefsirlerde kabirde münker nekir meleklerinin sorularını doğru cevaplamasında Allah'ın kuluna yardım etmesi ve imanını sabitlemesi şeklinde açıklanmaktadır. Zemahşerî'nin genel kabul gören yorumu zayıf görüş olarak naklettiği, Ebû Hayyân ve Kasımî'nin de Zemahşerî'den nisbeten etkilendiği görülmektedir. Modern dönem müfessir ve araştırmacılarından Mevdûdî, Seyyid Kutub, Muhammed Esed ve Mustafa İslamoğlu'nun âyetin tefsirinde kabir hayatına ve ilgili hadislere yer vermedikleri tespit edilmiştir. Bu durumda modern dönemde tefsirde yaşanan zihniyet değişiminin, bazı konulara geleneksel kabullerin dikkate alınmamsının etkisini olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kelime-i Tayyib, Kelime-İ Habîs, Kelime-İ Tevhid, Velayet, Kabir.

Abstract

Throughout the history, Allah, existence, knowledge, human beings and relationships of those with one another has become the leading of the most discussed issues and when verses and hadiths are assessed holistically, it can be observed that actually the issues are clearly explained.

Since human is a bidirectional being both as material and nonmaterial and as physical and metaphysical and also as life is consisted of two sections as world and after-life, spiritual dimension of human beings and after-life turn into the most complicated issues when divine information is not taken into consideration. Quran deals with all issues mentioned here and gathers mind and spirit in a mess. Faith is a subject revealed and lived in this world and consequences of which continue in after-life. People who have faith make a pact with Allah. The ones being loyal to their testament and arranging their attitudes accordingly and thus growing mature their selves become the friend of Allah. Allah Almighty does not leave His subjects reaching to the level of friendship just as friends do not leave their friends alone. In Surah İbrahim, 24-26th verses, Kelime-i Tevhid (Allah's Oneness) is defined as "kelime-i tayyib" (nice words) and shirk is defined as "kelime-i habîs" (sinful) and tevhid (monotheism) is resembled to a beautiful tree having deep roots and strong branches and always yielding fruit; shirk is resembled to a tree uprooted. In 27th verse it is ordered: "Allah will establish in strength those who believe, with the word that stands firm, in this world and in the Hereafter; but Allah will leave, to stray, those who do wrong: Allah does what He will.". Being established in strength with word to subjects in after-life by Allah in this verse is explained in hadiths and classical interpretations as Allah's helping His subject to give correct answers to the questions of Mankur and Nakir in grave and His establishing faith. It is observed that Zemahşerî transmitted the generally accepted interpretation as weak opinion and Ebû Hayyân and Kasımî also were affected by Zemahşerî relatively. It was determined that Mevdûdî, Seyyid Kutub, Muhammed Esed and Mustafa İslamoğlu, being some of modern glossator and researchers, did not include after-life and related hadiths in their interpretations of the verse. In this case, it can be concluded that change in opinion experienced in interpretation in modern period was influenced by paying attention to traditional assents concerning some issues.

Key Words: Kelime-i Tayyib, Kelime-I Habîs, Kelime-I Tevhid, Closeness to Allah, Grave

ARICILIK SORUNLARINI BELİRLEME ÇALIŞMASI

Muhammed BAYDEMİR
Öğr. Gör. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi,
Orcıd: 0000-0002-4253-6140

ÖZET

Bal arılarının başta bal olmak üzere kendi ihtiyaçları dışında fazladan ürettikleri ürünleri elde etmeye arıcılık faaliyeti denir. Arıcılık sadece arı ürünleri üretiminde değil aynı zamanda bitki tozlaşmasında da önemli bir yere sahiptir. Türkiye arıcılık potansiyelinde oldukça iyi bir yere sahiptir. Dünyadaki arı ırklarından %20'si ülkemizde bulunmaktadır. Arıcılık sektöründe en önemli etken iklim şartları ve ballı bitki çeşitliliğidir. Dünyadaki bal verimi olan bitki çeşitlerinin %75'i Türkiye'de bulunmaktadır. Buna rağmen Türkiye arı ürünleri üretiminde ve ihracatında verimlilik olarak iyi bir düzeyde değildir. Arıcılığın yaygınlaştırılması ve gereken önemin verilmesi durumunda köyden kente göçü engelleyecek sosyoekonomik katkısının olabileceği de belirtilmektedir. Arıcılık faaliyetlerinin her geçen gün arttığı ülkemizde sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara çözüm bulunması halinde arıcılık sektörü gerçek değerine ulaşabilir.

Çalışma için Malatya'da arıcılık yapanlara yönelik anket uygulanmıştır. Sonuçlara göre arıcılıkla ilgili genel sorunların önceki çalışmalarla benzer olarak devam ettiği görülmüştür. Yüksek işsizlik oranlarına rağmen arıcılık, asıl meslekten çok ek gelir kaynağı olarak görülmekte ve gençler tarafından hala tercih edilmemektedir. Arıcılığın bilimsel veriler yerine geleneksel bilgiler ile yapılmaya devam ettiği, iyi bir yer bulmada sıkıntı yaşandığı, verimliliğin hala düşük olduğu görülmüştür. Bilinçsiz ilaç kullanımı olduğu fark edilmiş olup bunun da kalıntıya neden olabileceği düşünülmektedir. Baldaki kalıntı nedeni ile geçmiş yıllarda bal satışı Avrupa Ülkelerine yasaklanması da konunun önemini göstermektedir.

Arıcılık gelişime açık bir alan olup her zaman her yerde geçerli olan kurallar dizini yoktur. Bölgeden bölgeye ciddi farklılıklar olasının yanında aynı bölge içerisinde dahi rüzgarın yönünden, arılığın üzerine düşen gölge miktarına kadar bir çok faktörden etkilenmektedir. Sosyokültürel farklardan dolayı yapılacak olan bilimsel çalışmaların da bölge insanı tarafından yapılmasının daha verimli olacağı düşünülmektedir. Anket çalışmaları ile farklı görüş ve öneriler toplanacağı gibi saha çalışmaları ile bölgeye özgü ırk, ballı çiçek çeşitleri, arı zararlıları, kovan tipi gibi bölgesel farklılıklara göre yapılacak olan değerlendirmelerin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Arı, Arıcılık, Arıcılık sorunları

KONUT FİYAT ENDEKSİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TR72 BÖLGESİ ÖRNEĞİ

FACTORS AFFECTING THE HOUSING PRICE INDEX: THE CASE OF TR72

Rahman AYDIN

Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,

000-0003-0440-7468

Buket AYDIN

Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

0000-0002-6204-0505

Anıl LÖGÜN

Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü

0000-0003-2543-3964

ÖZET

Hane halkı ihtiyacına yönelik gerçekleşen konut satışları, son yıllarda birer yatırım aracı olarak kullanılmaktadır. Konut satışlarının hem şehir ekonomisine hem de ülke ekonomisine önemli katkılar sağladığı bilinmektedir. Bu nedenle uygulanan para politikaları konut piyasasını etkilemektedir. Konut satışlarının hem arz hem de talep edenler açısından önemi ve ülke ekonomisi üzerine olan etkileri literatürün dikkatini çekmiştir. Bu nedenle birçok çalışmanın konusu olmuştur.

Bu araştırmada literatürdeki çalışmalara katkı sağlamak amacıyla makro göstergelerle konut fiyat endeksi arasındaki ilişki TR72 bölgesi özelinde incelenmiştir. Çalışmada 2010:4 – 2021:01 dönemleri arası seriler kullanılmıştır. Analizde kullanılan makro göstergeler enflasyon, konut kredisi faiz oranları ve döviz kuru serileridir. Bu seriler TCMB veri tabanından elde edilmiştir. Çalışmada kullanılan serilerin birim kök içerip içermediği belirlemek için birim kök testi uygulanmıştır. Birim kök testi sonuçlarına göre konut kredisi faiz oranları serisi düzey değerinde durağan iken enflasyon, döviz kuru ve konut fiyat endeksi serilerinin birinci farkında durağan olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle çalışmada farklı düzeyde durağan olan serilerin analizinde kullanılan ARDL modeli tercih edilmiştir. Uzun dönemde ARDL modelinden elde edilen bulgulara göre enflasyon ve döviz kuru serileri konut fiyat endeksini olumlu yönde etkilemektedir. Ancak konut kredisi faiz oranları serisinin konut fiyat endeksini negatif yönde etkilediği belirlenmiştir.

Enflasyon, konut kredisi faiz oranları ve döviz kuru serilerinin kısa dönemde konut fiyat endeksi üzerine etkilerini araştırmak için Wald testi kullanılmıştır. Wald testi sonucuna göre kısa dönemde konut kredisi faiz oranları, enflasyon ve döviz kuru değişkenleri konut fiyat endeksini açıklamaktadır. Çalışmanın sonucundan elde edilen bulgulara göre hem kısa hem de uzun dönemde TR72 bölgesi için konut kredisi faiz oranları, enflasyon ve döviz kurlarının konut fiyat endeksi üzerinde belirleyici bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Konut Fiyat Endeksi, Makro Göstergeler, ARDL Modeli, TR72 Bölgesi

KÖPÜK KAPLAMA METHODU İLE DENİM GÖRÜNÜMLÜ KUMAŞ ÜRETİMİ

DENIM-LOOKED FABRIC PRODUCTION WITH FOAM COATING METHOD

Ümitcan KILIÇ
Ar-Ge Mühendisi, Orta Anadolu Tic. ve San. T.A.Ş., Kayseri
Orcid: 0000-0003-3526-7752

M. İbrahim BAHTİYARİ
Prof. Dr. , Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Tekstil Endüstrisi Türkiye'nin önemli imalat sanayilerinden biridir. Denim kumaşları giysilerde kullanılan en yaygın tekstil materyallerinden biri olarak değerlendirmek yanlış olmayacaktır. Standart denim ürünler genellikle pamuklu kumaşlardan üretilirler ve sadece çözgü iplikleri indigo ile boyanır öte yandan denim olarak adlandırılan fakat klasik üretim metotlarından farklı şekilde üretilen ürünlere de ulaşmak mümkündür. Tüketicilerin farklı moda beklentileri ve sürekli değişen pazar trendleri, denim üretiminde farklı lif, boya ve metotların kullanımına neden olmaktadır. Terbiyeciler ise işletmelerinin hayatta kalmaları için daha ucuz, kolay, ekolojik ve fonksiyonel üretim metotlarına ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenle tekstil sektöründe son yıllarda su kullanmadan boyama, daha az enerji ve işçilik ile boyama gibi çevreye duyarlı sürdürülebilir üretim hatları ve makineleri üzerine çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada alternatif bir denim kumaş üretim metodunun tanıtılmasına çalışılacaktır. Bu metotta çözgü ipliklerinin dokumadan önce boyanması yerine boyaya hazır fakat boyanmamış kumaşların klasik denim indigo boyama mantığından farklı olarak denim benzeri bir görüntü / renk elde edebilmek için köpük kaplama metodu ile üretiminin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Bunun neticesinde çözgü ipliği boyama ve haşıllama sırasında karşılaşılan zorlukların elimine edilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma, kumaşların köpük kaplama metodu kullanarak ve reaktif boya ile renklendirilmeleri üzerine çalışmaları kapsamaktadır. Çalışma sonucunda reaktif boyarmaddeler ile denim görünümlü kumaşlar indigo boyama tekniği kullanılmadan elde edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Denim, Kaplama, Renk, İndigo, Köpük

KURMACANIN TARİHE BAKAN YÖNÜ: AŞK VE İSYAN

Zehra ERGEÇ

Öğr. Gör. Dr. Kilis 7 Aralık Üniversitesi

ORCID: 0000-0002-6949-9124

ÖZET

Geleneksel tarihî roman anlayışında, yazarın temel gayesi tarihsel gerçekliğe bağlı kalmaktır. Ancak postmodern tarihî roman yazarları böyle bir çabaya girişmezler. Okurun gerçeklik algısını sarsacak ve okuduğunun bir metin olduğunu hatırlatacak imalarda bulunmayı tercih ederler. Postmodern tarihî roman yazarları tarihin boşluklarından faydalanır ve bu boşlukları hayal gücünü kullanarak doldurur. Onlar için tarih, eserlerinin kurgusunu zenginleştirecekleri malzeme görevi görür. Resmî tarih yazımında göz ardı edilen kişiler postmodern romanlarda ana kahramanlar olarak varlık kazanabilir. Türk edebiyatında postmodern tarihî roman yazarları arasında Nedim Gürsel (1951- …) de yer almaktadır. Nedim Gürsel'in Doğan Kitap tarafından yayınlanan Aşk ve İsyan (2020) adlı romanının, postmodern tarihî roman sınıfına dâhil edilebileceği elde edilen verilerle ortaya konmuştur. Çalışmamızda, Aşk ve İsyan'daki postmodernist unsurlar açığa çıkarılmıştır. Gürsel'in, söz konusu romanında, Voltaire'in Saf Oğlan Candide adlı eserinin parodisini yaptığı gözlemlenmiştir. Yazarın Voltaire'in Saf Oğlan Candide adlı eserinin sonu kendi muhayyilesine uygun biçimde Aşk ve İsyan'da yeniden kurguladığı tespit edilmiştir. Lale Devri'nden ve Patrona Halil İsyanı'ndan yola çıkıp tarih ve kurguyu harmanlayarak okura sunduğu elde edilen verilerle ortaya konmuştur. Yazarın, III. Ahmet, Damat İbrahim Paşa, IV. Murat gibi tarihî şahsiyetlerin yanı sıra kurmaca kahramanlara da yer verdiği görülmüştür. Yazarın, söz konusu romanını çoğulculuk, üstkurmaca, metinlerarasılık, parodi anlatım tekniklerinden faydalanarak inşa ettiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aşk ve İsyan, Candide, Postmodern Tarihî Roman, Üstkurmaca, Metinlerarasılık.

EKLEMELİ İMALAT İLE ÜRETİLMİŞ Ti6Al4V PARÇAYA UYGULANAN FARKLI ARDIL İŞLEMLERİN MEKANİK ÖZELLİKLERE ETKİSİNİN KIYASLANMASI

Mahmut Şamil KAYA

Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, 0000-0003-2489-9164

Ömer KELEŞ

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, 0000-0002-3480-3456

ÖZET

Eklemeli imalat yöntemi ve sonrasındaki ardıl işlemlerin etkisi araştırılan bu çalışmada Elektron Işınıyla Ergitme (EBM) yöntemiyle üretilmiş Ti6Al4V numunelerin mekanik özellikleri incelenmiştir. Bu bağlamda sıcak izostatik pres (HIP) ve gaz nitrasyon işlemleri sonrası mekanik özelliklerdeki değişim araştırılmıştır. HIP işlemi yüksek sıcaklık ve basınç altında, parçanın süneklik özelliğini arttırıp gözenek miktarını düşüren bir ardıl işlemdir. Gaz nitrasyon işlemi ise yüksek sıcaklık altında ve basınçlandırılmış amonyak gazı ortamında azot moleküllerinin yüzeye difüze edilme işlemidir. Bu çalışmada EBM yöntemiyle 90 mikron katman kalınlığında ve dik oryantasyonda üretilen Ti6Al4V numunelere 920°C sıcaklık ve 100 MPa basınç altında 2 saat süreyle HIP işlemi, 600°C sıcaklık ve 24 saat süreyle nitrasyon işlemi ve bu iki ardıl işlemin birlikte olduğu senaryo uygulanmıştır. EBM ile üretimde atomizasyon yöntemiyle 45 – 100 mikron çap aralığında üretilen Ti6Al4V tozları kullanılmıştır. Üretimi ve ardıl işlemleri tamamlanan numunelere uygulanan çekme, darbe ve mikrosertlik testleri sonuçlarına göre, gaz nitrasyon işlemi sonrası çekme dayanımında %7,2 oranında düşüş, HIP işlemi sonrası %4,3 oranında düşüş ve iki ardıl işlemin beraber olduğu senaryoda ise %3,6 oranında düşüş görülmüştür. Darbe deneyi sonuçları incelendiğinde ise nitrasyon işleminin darbe enerjisine etkisi görülmemiş olup HIP işleminin darbe enerjisini %36 oranında arttırdığı belirlenmiştir. Son olarak mikrosertlik deneyleri sonuçları incelendiğinde ise nitrasyon işlemi sonrası numunelerde ortalama %47 oranında bir artış, HIP işlemi sonrası ortalama %12 oranında bir düşüş ve iki ardıl işlemin beraber olduğu senaryoda ise %32 oranında bir artış görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ti6Al4V, EBM, HIP, Gaz Nitrasyon

ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİM ORTAMINDA UYGULAMA ETKİNLİĞİ ÖRNEĞİ: AİLE KATILIMI VE ÖZDEĞERLENDİRMESİ

IMPLEMENTATION EFFECTIVENESS OF THE TEACHING PRINCIPLES AND METHODS COURSE IN DISTANCE LEARNING ENVIRONMENT SAMPLE: INCLUSION OF PARENTS AND SELF-ASSESSMENTS

Doç. Dr. Menderes ÜNAL

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9439-3308

Selver KILIÇARSLAN

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9976-7214

ÖZET

Yeni sistemlerin ortaya çıkışı ve internet teknolojisinin gelişim göstermesi ile birlikte eğitim alanında zaman ve mekân sınırları ortadan kalkmış, böylelikle uzaktan eğitim hizmeti dünya genelinde giderek yaygınlaşmaya başlamıştır. Ancak özellikle sağlık bilimleri, fen bilimleri ve kısmen sosyal bilimlerde yer alan uygulamalı ders etkinlikleri uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilirken oldukça fazla sorunla karşılaşılmaktadır. Öğretim İlke ve Yöntemleri gibi öğretmenlik meslek dersleri doğası gereği uygulama gerektiren derslerdir. Bu çalışmada 2020-2021 güz döneminde okutulan Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi kapsamında uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen ders etkinliklerinden, yöntem/teknik uygulamasının okulların kapalı olmasından dolayı aile içerisinde aile bireylerinin katılımıyla yapılması ve bu uygulamaya yönelik 32 katılımcının öz-değerlendirmelerine yönelik görüşlerini analiz etmek amaçlanmaktadır. Bu çalışma durum çalışması modelinde gerçekleştirilen nitel bir çalışmadır. Öğretim İlke ve Yöntemleri dersi kapsamında gönüllülük esasına göre çalışmaya dahil edilen 32 öğrencinin aile bireylerinin katılımıyla gerçekleştirdiği uygulamaya yönelik öz-değerlendirme yapmaları istenmiş ve velilerin yaptığı açık uçlu değerlendirmeye ilişkin görüşleri öğrenciler kayıt altına almışlar ve yazılı olarak araştırmacı öğretim elemanına ulaştırmışlardır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin güvenirliğinin test edilmesi sürecinde, veri toplama aracı ve veri toplama sürecinde 3 uzman görüşüne başvurulmuştur. Buna ilave olarak katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri verilmiş olup veri analizi sürecinde başka bir araştırmacı tarafından da incelenmiştir ve araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenirlik formülü kullanılmıştır. Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) Hesaplama sonucunda araştırmanın güvenirliği % 91 olarak hesaplanmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlarına göre; öğrencilerin uygulama başlangıcında aile bireylerine ders anlatmanın diğer bir ifade ile öğretmenlik uygulaması yapmanın endişe verici olduğunu söylemişler ancak uygulama yaptıktan sonra salgın ortamında bu tür etkinliğin çok faydalı bir tecrübe olduğunu ifade etmişlerdir. Buna ilave olarak öğrencilerin aileleri çocuklarının veya kardeşlerinin öğretmenlik rolü ile uygulama yapmalarının gurur verici olduğuna ilişkin ifadeler sarf etmişlerdir. Bu uygulamanın hem dersin gereklerini yerine getirmede azami gayret gösterme açısından hem de öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirme açısından motive edici olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: durum çalışması, Öğretim İlke ve Yöntemleri, öğretmenlik meslek bilgisi uygulama

TÜKETİCİLERİN KIRMIZI ET SATIN ALMA YERİ TERCİHLERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

Merve AYYILDIZ

Dr. Öğretim üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9012-0756

Adnan ÇİÇEK

Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, , ORCID: 0000-0002-2671-1439

ÖZET

Son yıllarda tüketicilerin kırmızı et satın alım yeri tercihleri geleneksel satın alım yerleri olan kasaplardan marketlere doğru bir değişim göstermektedir. Gelir düzeyindeki artış, alışveriş kültüründe marketlerin yaygınlaşması, kredi kartı kullanımının yaygınlaşması, tüketicilerin alışveriş yaparken zamandan tasarruf etmesi gibi birçok sebep tercihlerde bu yönlü bir değişime yol açabilmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada ile TR83 bölgesindeki tüketicilerin kırmızı et satın alım yeri tercihlerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada yüz yüze görüşme tekniği ile elde edilen veri setinin elde edilmesinde basit tesadüfi örnekleme yönteminden yararlanılmış ve örnek hacmi 482 olarak belirlenmiştir. Tüketicilerin kırmızı et satın alım yeri tercihini etkileyen faktörleri analiz etmek için binary logit model kullanılmıştır. Toplam on üç adet bağımsız değişken için ayrı ayrı model yapılan tek değişkenli model denemesinde sekiz değişken istatiksel olarak anlamlı bulunmuş fakat nihai model sonucunda dört değişkenin anlamlı sonuç verdiği gözlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, tüketicilerin marketi tercihi etme olasılığı artışında, tüketici reisinin eğitim düzeyindeki artışın 2,45 kat, tüketicide tüketilen kırmızı et miktarındaki azalışın 0,98 kat, marketlerin sağlamış olduğu alışveriş kolaylığını önemseme düzeyindeki artışın 2,65 kat ve alışverişlerde kredi kartı kullanım imkanını önemseme düzeyindeki artışın 1,48 kat etkili olabileceği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kırmızı et satın alım yerleri, Tüketici Tercihi, Market, Logit Model

ÖĞRETMENLER İÇİN DİJİTAL YETERLİK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI*

Muhammed Murat GÜMÜŞ[1]

Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ORCID: 0000-0002-3677-8928

Volkan KUKUL

Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ORCID: 0000-0002-9546-3790

Özet

Dünya'da teknoloji kullanım oranı giderek artmış ve teknolojiyi doğru ve verimli bir şekilde kullanmak önemli hale gelmiştir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanların yaşam biçimleri değişiklik göstermekte ve hayat standartları teknoloji kullanım oranına paralel olarak yükselmektedir. Tüm bu gelişmeler toplumu hem ulusal hem de uluslararası boyutta etkilemektedir. Bu nedenle toplumun teknoloji becerileri açısından donanımlı ve yetenekli bir şekilde yetiştirilebilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla dijital anlamda donanımlı ve yetenekli bireylerin yetiştirilebilmesi için öğretmenlerin dijital becerilere sahip olması önemli bir rol oynamaktadır. Öğretmenlerin dijital becerilerini kullanıp yeni ortamlar ve stratejiler hazırlayarak öğrenme süreçlerini daha basit ve anlaşılır hale getirmesi beklenmektedir. Bunun için öğretmenlerin dijital becerilerini geliştirebilmesi için dijital yeterliklerinin sürekli olarak güncel bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin dijital yeterliklerinin değerlendirilebilmesi için ulusal ve uluslararası boyutta birçok kurum teknolojiye bağlı olarak güncel çerçeve ve raporlar sunmaktadır. Bu çerçeveler ve raporlar kapsamında öğretmenlerin dijital yeterliklerini tespit edebilecek geçerli ve güvenilir ölçme araçlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma ile Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilen Dig.Comp. 2.1. raporları çerçevesinde öğretmenlerin dijital profillerini belirlemek için kullanılabilecek güncel bir ölçme aracı geliştirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla Amasya'da görev yapmakta olan 740 kişilik bir öğretmen grubuna Dig.Comp. 2.1. çerçevesi kapsamında hazırlanan 69 maddelik form 5'li likert şeklinde uygulanmış ve uygulama sonucu elde edilen veriler analiz edilmiştir. Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın %71,967'sini açıklayan ve 6 faktörlü toplam 46 maddeden oluşan bir ölçek geliştirilmiştir. Faktörlerde oluşan ortak ifadelere göre birinci faktör Güvenlik (n=10); ikinci faktör Veri Okuryazarlığı (n=9); üçüncü faktör Problem Çözme (n=9); dördüncü faktör Dijital İçerik Üretimi(n=6); beşinci faktör İletişim ve İşbirliği (n=7) ve altıncı faktör ise Etik (n=5) olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin toplam Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı değeri ,975 değerinde gözlemlenmiştir. Maddelerin alt faktör yükleri değerleri yüksek düzeyde bulunurken, güvenirlik için yapılan alt-

*Bu çalışma birinci yazarın tez çalışmasının bir kısmından üretilmiştir.

üst %27'lik grup ortalamaları farkına dayalı madde analizi sonuçlarına göre ölçek güvenilir bulunmuştur. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı değeri ,975 olan ölçeğin mükemmel düzeyde iç tutarlığa sahip olduğu gözlemlenmiştir. "Öğretmenler için Dijital Yeterlik Ölçeği" şeklinde isimlendirilen ölçeğin öğretmenlerin dijital yeterliklerinin ölçmesinde ve dijital profillerinin ortaya çıkarılmasında kullanılabilmesi için güncel, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Yeterlik, Etik, Güvenlik, İletişim ve İşbirliği, Problem Çözme, Veri Okuryazarlığı, Dijital İçerik Üretimi, Ölçek Geliştirme

BİRİNCİ TÜRK OCAKLARI UMUMİ KONGRESİ

Mustafa SALEP

Dr., Kayseri İl Sağlık Müdürlüğü, Personel Hizmetleri Başkanı

ORCID: 0000-0001-6560-7629

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin kurucusu olan Türkler arasında siyasi milliyetçilik fikrinin 20. yüzyılın başlarında çok yeni olduğu bilinmektedir. Devlet içerisindeki gayri Türk unsurların milliyet davası neticesinde bağımsızlıklarına kavuşması ve Balkan Savaşları ile birlikte Arnavutluk'un da bağımsızlığını ilan etmesi, Türk milliyetçiliğini kuvvetlendirmiştir. Türk milliyetçiliğinin veya Türkçülüğün kurumsallaşmasında ilk teşkilat, Türk kültürü üzerine ilmi çalışmalar yapmak üzere 1908 yılı sonlarında Türk Derneği'nin kurulması ile ortaya çıkmıştır. Bu derneği Türk çocuklarına yurt ve pansiyon ayarlamak üzere 1911 yılı Ağustos ayında kurulmuş olan Türk Yurdu Cemiyeti takip etmiştir. Her iki dernek de Türk kültürüne hizmet etmek üzere birer mecmua çıkarmıştır. Türk milliyetçiliğinin kurumsallaşmasında üçüncü teşkilat, Türk Ocakları'nın kurulması ile oluşmuştur. Hazırlıklarına fiilen 1911 yılı Mayıs ayında başlanmış, 25 Mart 1912 tarihinde ise resmi kuruluşu tamamlanmıştır. Türklerin milli terbiye ile ilmi, içtimai, iktisadi seviyelerini geliştirerek Türk ırkının ve dilinin kemalini amaçlamış olan Türk Ocakları, kuruluşundan itibaren şube ve üye sayısını her geçen gün artırmıştır. Siyasetle uğraşmamayı ilke olarak benimsemiş olan Türk Ocakları, kendisini bağımsızlık mücadelesinin merkezinde bulmuştur. Türk Ocakları'nda düzenli olarak yapılmış olan konferanslar, münazaralar, tiyatro, müzik gösterileri ve sergiler Türk kültürünün ve milliyetçiliğinin gelişimine katkı sağlamıştır. Ocaklar ve Ocaklılar, Milli Mücadele'nin içinde yer almışlar, yeni Türk Devleti yöneticileri ile birlikte hareket etmişlerdir.

İstanbul'un işgali ile Türk Ocağı merkezinin de işgal edildiği anlaşılmaktadır. Bu dönemde Türk Ocağı ileri gelenlerinden Anadolu'ya geçebilenler Milli Mücadele içinde aktif görevler üstlenmişlerdir. Faaliyetlerine bir süre ara veren Türk Ocağı, bağımsızlık mücadelesinin başarıya ulaşması ile merkezini Ankara'ya nakletmiştir. Mustafa Kemal Paşa'nın da yakın ilgisini ve desteğini gören Türk Ocakları, Cumhuriyetle birlikte hızla büyümeye başlamıştır. Tarihler 1924 yılını gösterdiğinde Türk Ocağı sayısı 71'e ulaşmıştır. Çalışmamızın konusu, 22 Nisan 1924 tarihinde toplanmış olan Birinci Türk Ocakları Umumi Kongresi'nin değerlendirilmesi olacaktır. Toplantıya 56 üye katılmış, Umumi Kongre Ankara Türk Ocağı Başkanı Hamdullah Suphi Beyin konuşması ile açılmıştır. Çalışmamızın içeriğinde Hamdullah Suphi Beyin konuşması, Kongre Başkanı Ağaoğlu Ahmet Beyin imzasıyla yayımlanmış olan Kongre Beyannamesi ve Ocak Yasası, Türk Ocakları'nın tarihi gelişimi içerisinde değerlendirilmiş olacaktır. Türk kültürü, tarihi, dili üzerine çalışmalar yapmış olan Türk Ocakları'nın Türk milliyetçiliğinin teşkilatlanmasında çatı bir kuruluş olarak uzun süre hizmet etmiş olması, Türk tarihi içerisinde önemli bir yere konumlanmasını sağlamıştır. Bu çalışma ile Türk Ocakları'nın tarihi açısından önemli bir yere sahip olan Birinci Türk Ocakları Umumi Kongresi'nin belgeler ve değerlendirmeler ışığında aydınlatılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Ocakları, Ocaklılar, Kongre, Türk milliyetçiliği, Türk kültürü.

OBSTRUCTIVE SLEEP APNEA AND DRIVING LICENSE

OBSTRUKTİF UYKU APNESİ VE SÜRÜCÜ EHLİYETİ

Hilal HOROZOĞLU

Uzm.Dr., Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ORCID: 0000-0001-9974-8059

Aim: Obstructive sleep apnea syndrome (OSAS) is a chronic nocturnal respiratory disorder with a prevalence of 1-5% in subjects with normal weight, while in obese subjects the prevalence can be up to 30%. We assessed the incidence of OSAS in reapplying or renewing driving license applicants.

Materials and Methods: This retrospective study evaluates the polysomnographic results of driving license applicants, free of any symptoms about sleep disorders, with BMI>33 kg/m^2. The distribution of mean BMIs, mean sleep efficiencies, mean wakeful O_2 saturations, mean lowest O_2 saturations and mean sleep desaturation rates were recorded. Apnea hypopnea index (AHI) was calculated.

Results: Mean age of the fifteen male applicants was 53.46 (35-69) years. Mean body-mass index (BMI) was 36.9 (33.1- 49.5) kg/m^2 , mean sleep efficiency was 78.44 (61.3-95.9) %, mean wakeful O_2 saturation was 94.73 (93-97) %, O_2 desaturation rate was 5.93 (0-12) %, mean lowest O_2 saturation was 79.4 (61-91) %. The OSAS percentage was 60% and 13.3% had severe OSAS, with a mean (range) AHI of 10.48 (0-34.4) /h.

Conclusions: More than half of the symptom-free driving license applicants were found to have OSAS. Careful screening of the applicants for the certification of driving licenses with BMI>33 kg/m^2 might have an important role in increasing safety on the road.

Keywords: obstructive sleep apnea, driving license, polysomnography

ÖZET

Amaç: Obstruktif uyku apnesi (OSAS) normal ağırlıktaki bireylerde %1.5 prevalansında görülen, kronik, noktürnal respiratuvar bir hastalıktır. Obez kişilerde prevalansın %30'a kadar çıktığı bilinmektedir. Bu çalışmada ehliyet yenileme ya da yeni başvurusunda bulunan adaylarda OSAS sıklığını belirlemek amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: Bu retrospektif çalışma, uyku bozuklukları ile ilgili herhangi bir şikayeti olmayan ancak vücut kitle indeksi (VKİ) >33 kg/m^2 olan sürücü ehliyeti için başvuran adaylarda polisomnografik sonuçları değerlendirmektedir. Ortalama VKİ, ortalama uyanık O_2 satürasyonu, ortalama uyku etkinliği, ortalama en düşük of O_2 satürasyonu ve ortalama uyku desatürasyon oranları kaydedildi. Apne hipopne indeksi (AHİ) hesaplandı.

Sonuçlar: On beş erkek başvuru sahibinin ortalama yaşı 53.46 (35-69) idi. Ortalama VKİ 36.9 (33.1- 49.5) kg/m^2, ortalama uyku etkinliği % 78.44 (61.3-95.9), ortalama uyanıklık O_2 satürasyonu

% 94.73 (93-97), ortalama O_2 desaturasyon oranı % 5.93 (0-12), ortalama en düşük O_2 satürasyonu %79.4 (61-91) idi. OSAS oranı %60 olup bunların %13.3'ünde ağır OSAS saptandı. Ortalama AHİ 10.48 (0-34.4) /saat idi.

Tartışma: Sürücü ehliyeti yenileme ya da ilk başvurusunda bulunan ve semptomu olmayan bireylerin yarısından fazlasında OSAS saptanmıştır. Sürücü ehliyeti için yapılan uygunluk muayenelerinde VKİ>33 kg/m^2 olanların dikkatli değerlendirilmesi trafik güvenliği açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Obstruktif uyku apnesi, sürücü ehliyeti, polisomnografi

OFİS ORTAMINDA ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN RİSK ETMENLERİ ALGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Şenol YAVUZ
Dr. Öğr. Üyesi, Hitit Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-6261-9296

Berna GÜR
Dr. Öğr. Üyesi, Hitit Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-0674-4612

Özlem ALTINTAŞ
Yüksek Lisans Öğrencisi, Hitit Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-1030-1291

ÖZET

Ofis; bir işletmeyi, bir işi veya bir hizmeti yönetmek üzere tüm faaliyetlerin yürütüldüğü çalışma alanlarıdır. Çalışanların büyük bir kısmı zamanın büyük bir bölümünü ofis ortamında çalışarak geçmekte ve bunun sonucunda çeşitli mesleki hastalık oluşturan etmenlere maruz kalmaktadır. Özellikle ergonomik ürünlerin kullanılmaması ya da kullanılan malzemelerin çalışanın vücut yapısına uygun ayarlanmaması birçok hastalığın yaşanmasına zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle de ofis çalışanlarına iş sağlığı ve güvenliği bilinci oluşturulmalıdır. Böylece ofis çalışanlarında kas ve iskelet hastalıkları oluşma riskini en aza indirebiliriz. 6331 sayılı İş sağlığı ve güvenliği kanuna göre işveren, çalışanlarına iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sağlayarak yükümlülüklerini yerine getirmiş olur. Çalışma ortamında çalışanları etkileyen, sıcaklık, nem, radyasyon gibi fiziksel risk etmenleri, toner, temizlik maddeleri gibi kimyasal risk etmenleri, çalışanların birbirine yaydığı covid-19, HIV gibi biyolojik, mobbing, tükenmişlik, rol belirsizliği gibi psikososyal ve ofis malzemelerinden kaynaklı ergonomik risk etmenlerine karşı işverenlerin gerekli düzenleyici önleyici önlemleri alması gerekmektedir.

Bu çalışma, ofis ortamında çalışanların maruz kaldığı risk etmenleri düzeylerini incelemek amacıyla Samsun ilinde, ofis ortamında çalışan 246 çalışanlara yönelik Google formdan hazırlanan anket yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Anket çalışması 28 sorudan oluşmuş ve "5'li Likert Ölçeği" kullanılarak uygulanmıştır. Ankete verilen yanıtlar "IBM SPSS Statistics 22.0" programı ile analiz edilmiş ve "Cronbach Alpha (α)" değeri 0.667 bulunmuştur. α değerinin $0.6 < \alpha < 0,8$ aralığında olması çalışmanın güvenilir olduğunu göstermektedir. Çalışma sonucuna göre katılımcıların demografik verileri incelendiğinde, ofis çalışanlarında kadınların, 34-41 yaş grubunun, lisans mezunlarının, 0-5 yıl görev yapanların, haftalık 40 saati altında çalışanların ve kamu sektöründe katılanların çoğunlukta olduğunu gördük. Çalışanların risk etmenleri algılarının aylık gelirine, kamu ve özel olarak çalıştığı sektöre ve haftalık çalışma süresine bağlı olarak değiştiğini ancak diğer verilere bağlı olmadığını tespit ettik.

Anahtar Kelimeler: Risk etmenleri, İş Sağlığı ve Güvenliği, Ofis ergonomisi, Demografik veriler,

OTİZM VE TIBBİ BESLENME TEDAVİSİ

Nezire ÖZTÜRK
Bezmialem Vakıf Üniversitesi
ORCID: 0000-0003-1850-6248

Öğr. Gör. Başak ÖNEY
Bezmialem Vakıf Üniversitesi
ORCID: 0000-0003-2695-6978

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu; zihinsel bozukluk, öğrenme ve motor işlev bozukluklarıyla karakterize sınırlı-yineleyici davranışlar, sosyal etkileşimde eksikliklerle kendini gösteren kompleks bir nöropsikiyatrik hastalıktır. Genel populasyonun %1'ini otizmli bireyler oluşturmaktadır. Son yıllarda otizm prevelansında hızlı bir artış görülmektedir. Etiyolojisi net olarak bilinmemekle birlikte genetik ve çevresel faktörlerden etkilenmektedir. Doğum öncesi dönemde annenin hava kirliliğine, tarım ilaçlarına ve ağır metallere maruz kalması; annenin yaşı, beslenme şekli ve ilaç kullanımı çocuklarda otizm gelişimini etkileyen çevresel faktörlerdendir. Otizmde erken teşhis önem taşımaktadır. Araştırmalar, 4 yaşından önce uygulanan müdahalelerin biliş, dil ve uyarlanabilir davranışta önemli gelişmelerle yakından ilişkili olduğunu göstermiştir. Otizmin tedavisinde birçok farklı yaklaşım bulunmaktadır. Otizmli çocuklarda gastrointestinal sistem problemleri, bağırsak geçirgenliği ve seçici yeme davranışları sıklıkla görülmektedir. Son yıllarda bu konularda yapılan çalışmaların artışıyla birlikte beslenme tedavisine olan ilgi artmaktadır. Çeşitli diyet yaklaşımlarının semptomlar üzerindeki olumlu etkileri tespit edilmiştir. Yüksek yağlı ketojenik diyet, glütensiz-kazeinsiz diyet, fenol ve salisilat içeren besinlerin elimine edildiği Feingold diyeti, fermente olabilir oligosakkarit, disakkarit, monosakkarit ve poliollerden kısıtlı düşük FODMAP diyeti ve kompleks karbonhidratlardan kısıtlı spesifik karbonhidrat diyeti otizm tedavisinde uygulanan özel diyet yaklaşımlarına örnektir. Bunların dışında çeşitli gıda takviyelerinin otizme etkisi üzerinde araştırmalar yapılmaktadır. İzosiyonat, probiyotik-prebiyotik, deve sütü, vitamin, mineral, yağ asidi ve karnitin otizm tedavisinde kullanılan takviye gıdalara örnektir. Tamamen iyileşme sağlayan bir beslenme yaklaşımı bulunmamaktadır. Ancak uygulanan bazı özel diyet ve takviyeler davranış semptomlarında ve bilişsel işlevde olumlu yönde gelişmeye yol açmaktadır. Bu çalışmada otizm spektrum bozukluğu ve tıbbi beslenme yaklaşımlarının hastalığın prognozuna etkisi incelenmiştir. Ancak sınırlı kanıtlar mevcuttur ve daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar kelimler: Otizm, beslenme, diyet yaklaşımları, glütensiz-kazeinsiz diyet

AUTISM AND MEDICAL NUTRITION TREATMENT

SUMMARY

Autism; It is a complex neuropsychiatric disorder characterized by mental disorders, learning and motor dysfunctions, limited-repetitive behaviors, and deficiencies in social interaction. Individuals with autism make up 1% of the general population. Recently, there has been a rapid increase in the prevalence of autism. Although its etiology is not known clearly, it is affected by genetic and environmental factors. Exposure of the mother to air pollution, pesticides and heavy metals in the prenatal period; mother's age, diet and drug use are among the environmental factors that affect the development of autism in children. Early diagnosis is important in autism spectrum disorder. Studies have shown that interventions administered before the age of 4 are closely associated with significant improvements in cognition, language, and adaptive behavior. There are many different approaches in the treatment of autism. Gastrointestinal system problems, intestinal permeability and selective eating behaviors are frequently seen in children with autism. With the increase of studies on these issues in recent years, interest in nutritional therapy has increased. The positive effects of various dietary approaches on symptoms have been identified. The high-fat ketogenic diet, the gluten-free diet, the Feingold diet in which nutrients containing phenol and salicylate are eliminated, the low-FODMAP diet with fermentable oligosaccharides, disaccharides, monosaccharides and polyols, and the specific carbohydrate diet restricted from complex carbohydrates are examples of special dietary approaches applied in the treatment of autism. Apart from these, researches are carried out on the effect of various food supplements on autism. Isocyanate, probiotic-prebiotic, camel milk, vitamins, minerals, fatty acids and carnitine are examples of supplements used in autism treatment. There is no nutritional approach that provides complete recovery. However, some special diets and supplements applied lead to a positive improvement in behavioral symptoms and cognitive function. In this study, the effect of autism spectrum disorder and medical nutritional approaches on the prognosis of the disease was examined. However, there is limited evidence and more comprehensive studies are needed.

Keywords: Autism, nutrition, dietary approaches, gluten-free-casein-free diet

KADEMELİ TEMELLERDE YAPI ZEMİN ETKİLEŞİMİ

SOİL-STRUCTURE İNTERACTİON ON STEPPED FOUNDATİONS

Ali KOÇAK

Prof.Dr.. Yıldız Teknik Üniversitesi, 0000-0002-5874-2715

Önder YAĞAN

Yıldız Teknik Üniversitesi, 0000-0003-0388-5222

ÖZET

Artan nüfus yoğunluğu, arazi şartları ve talepler doğrultusunda temelleri yekpare yerine düzensiz bir sistem sayılan, kademeli olarak inşa edilen temel sistemi çok yaygın bir şekilde kullanılmakta ancak hesaplamalarda çok az kriter göz önüne alınmaktadır.

Kademeli temel inşaatında kademenin bulunduğu noktalara gelen toprak basıncı, yapıdan gelen yüklerin oluşturacağı eksantrisite ve deprem durumunda zeminin tepkisinin, deformasyonlarının yapıya olan etkileri göz ardı ediliyor. Temel ve üst yapı arasındaki bu etkileşim üzerinde birçok çalışma olmasına rağmen kademeli temeller için çok kısıtlıdır. Bu çalışma da üst yapı ve zeminin birbirleriyle olan ilişkisini konu alan yapı zemin etkileşim hesaplarını farklı kat tipi ve zemin koşullarında kademeli temeller üzerinde inceleyerek hesaplama ve tasarımında fikir vermeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kademeli Temeller, Yapı Zemin Etkileşimi, Betonarme Yapı Tasarımı

Abstract

In line with the increasing population density, land conditions and demands, the foundation system, which is considered an irregular system rather than a monolithic system, is widely used, but very few criteria are taken into account in the calculations. In the construction of the stepped foundation, the effects of the soil pressure reaching the points where the stage is located, the eccentricity caused by the loads from the structure and the reaction and deformations of the soil on the structure in case of an earthquake are ignored. Although there are many studies on this interaction between foundation and superstructure, it is very limited for gradual foundations. In this study, it has been tried to give an idea in the calculation and design by examining the building-ground interaction calculations, which are about the relationship between the superstructure and the ground, on the graded foundations under different floor types and ground conditions.

Keywords: Stepped Foundations, Soil -Structure Interaction, Reinforced Concrete Building Design

KETAMİN UYGULANAN PUBERTE ÖNCESİ WİSTAR ALBİNO SIÇANLARDA DAVRANIŞ PARAMETRELERİ ÜZERİNE PROBİYOTİĞİN ETKİSİ

Merve PEKUZUN

Yüksek Lisans Öğrencisi (Fizyoloji), Erciyes Üniversitesi

https://orcid.org/0000-0003-0339-7536

Asuman GÖLGELİ

Prof. Dr. , Erciyes Üniversitesi

https://orcid.org/0000-0002-9004-8563

ÖZET

Fensiklidin analoğu olan ketamin NMDA / glutamat reseptör antagonistidir, deneysel şizofreni modellerinde kullanılmaktadır. Bağırsak beyin eksenine bakıldığında psikiyatrik hastalıklar mikrobiyal disbiyozise neden olabilmektedir. Probiyotik kullanarak bağırsak mikrobiyotası terapötik hedefle düzeltilebilir. Çalışmamızda puberte öncesi erkek Wistar Albino sıçanlarda, probiyotik kullanımının ketamin ile oluşturulan şizofreni benzeri davranışları etkileyip etkilemediğinin araştırılması amaçlanmıştır.

Etik kurul onayı alındıktan sonra DEKAM (Erciyes Üniversitesi Deneysel Araştırma ve Uygulama Merkezi)'dan temin edilen 40 adet, yirmi yedi günlük Wistar Albino erkek sıçanlar rastgele dört gruba ayrılmıştır. Postnatal yirmi yedinci günden itibaren probiyotik olarak seçilen Lactobacillus rhamnosus (GG) (Maflor damla, Mamsel ilaç) on beş gün süreyle sıçanlara verildi. Probiyotik almayan gruplara aynı süre boyunca su verildi. Bu süre sonunda birinci gün sıçan ağırlığına göre 50 mg/kg ketamin, ikinci ve üçüncü gün 40 mg/kg ketamin, dördüncü günden itibaren deneyin son gününe kadar 30 mg/kg ketamin enjeksiyonu günde 1 kez intra peritoneal (i.p.) olarak uygulandı. Ketamin enjeksiyon uygulaması yapılmayan gruplara serum fizyolojik (SF) enjeksiyonu yapıldı. Ketamin ve serum fizyolojik uygulaması yapılırken probiyotik ve su takviyelerine de devam edildi. Bu sürenin sonunda davranış parametrelerini test etmek amacıyla açık alan düzeneğinde çizgi geçme ve tımarlanma (groomig) sayısı test edildi. Sonuç olarak su+SF grubundaki sıçanların, probiyotik+ ketamin grubundaki sıçanlara göre tımarlanma sayısının daha fazla olduğu, probiyotik+SF grubundaki sıçanların, su+SF grubundaki sıçanlara göre merkezdeki çizgiyi daha fazla geçtiği ve probiyotiğin anksiyolitik etkisi olduğu söylenebilir. Probiyotiğin davranış üzerine net etkisini görebilmek için daha farklı test yöntemlerinin de kullanıldığı daha fazla ve detaylı çalışmaların yapılmasına ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Probiyotik, ketamin, şizofreni, davranış, sıçan

DİSODYUM OKTABORAT TETRAHİDRAT VE KALSİT İÇERİKLİ ALÇAK YOĞUNLUKLU POLİETİLEN FİLM ÜRETİLMESİ

PRODUCTION OF LOW DENSITY POLYETHYLENE FILM WITH DISODIUM OCTABORATE AND CALCIDE CONTENT

Celal SÖYLEMEZ
Kimya Mühendisi, Lidersan Sağlık ve Gıda AŞ.ORCID: 0000-0002-4023-3816

ÖZET

Alçak yoğunluklu polietilenin belirli oranlarda Disodyum oktaborat Tetrahidrat ve Kalsit kullanılarak önce kompounder makinesinde granül formatına getirilerek ardından blown üretim tekniği ile 50 mikron kalınlığında polietilen filmler üretilmiştir. Üretilen polietilen filmler belirli gerdirme işlemine tabii tutulmuştur. Normal şartlar altında Disodyum oktaborat Tetrahidrat kimyasalının toz formu su içerisinde kolaylık ile çözülebilmektedir. Bizim çalışmamızda ise polietilen film formatında bu çözülmenin hangi oranda olup olmadığı hakkında bilimsel çalışma yürütmektir.

Disodyum oktaborat Tetrahidrat kimyasalının alev geciktirici, küf, mantar ve bakteri oluşumunu engellediği ve tarımda gübre özelliğinden faydalanarak ticarileştirilmesi hedeflenmektedir.

Ar-Ge Merkezi olarak çalışmamızı, düzenlemiş olduğunuz kongrenizde sunum yapmak istemekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Alçak yoğunluklu polietilen film, Disodyum oktaborat Tetrahidrat, Kalsit

Abstract

By using low density polyethylene in certain proportions of Disodium octaborate, Tetrahydrate and Calcite, it was first brought into granule form in a compounding machine, and then 50 micron thick polyethylene films were produced by blown production technique. The polyethylene films produced have been subjected to a certain stretching process. Under normal conditions, the powder form of Disodium octaborate Tetrahydrate chemical can be easily dissolved in water. In our study, on the other hand, to conduct a scientific study on whether this dissolution rate is in the format of polyethylene film or not.

Disodium octaborate Tetrahydrate chemical is flame retardant, it is aimed to prevent the formation of mold, fungus and bacteria and to be commercialized by taking advantage of its fertilizer feature in agriculture.

As the R&D Center, we would like to make a presentation at the congress you have organized.

Keywords: Low density polyethylene film, Disodium octaborate Tetrahydrate, Calcite,

KONTRALATERAL APOPTOZ VE BCL-2'NİN TESTİKÜLER TORSİYONDA ROLÜ

CONTRALATERAL APOPTOSIS AND THE ROLE OF BCL-2 IN TESTICULAR TORSION

Dr Öğr. Üyesi Murat KABAKLIOĞLU

Düzce Üniversitesi, ORCID :000-0002-2894-0470

Prof Dr. Mustafa KÜÇÜKAYDIN

Erciyes Üniversitesi, ORCID :0000-0003-1963-7119

Prof Dr. Özlem CANÖZ

Erciyes Üniversitesi, ORCID : 0000-0002-0200-6970

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, tek taraflı testis torsiyonunda kontralateral apoptozu ve bcl-2 proteininin rolünü belirlemekti.

Gereç ve yöntemler: Altmış prepubertal erkek Sprague-Dawley sıçanı, her biri on sıçan içeren altı gruba ayrıldı. Cerrahi işlemler intraperitoneal ketamin anestezisi altında (50 mg / kg) midskrotal kesi ile gerçekleştirildi. Sol testisler 720 derece saat yönünde döndürülerek torsiyon oluşturuldu ve torsiyonun devamlılığını sağlamak için testisler skrotuma ipek bir dikişle sabitlendi. Sham operasyonlar sırasında testisler kesiden çıkarılarak manipüle edildi ve daha sonra skrotuma geri yerleştirildi. Kesiler, her cerrahi müdahaleden sonra usulüne uygun olarak kapatıldı.

Gruplar şu şekilde planlandı: kontrol (Grup I), üç saatlik torsiyon + orşiektomi (Grup II), altı saatlik torsiyon + orşiektomi (Grup III), üç saatlik torsiyon + detorsiyon (Grup IV), altı saatlik torsiyon + detorsiyon (Grup V) ve sahte grup (Grup VI). Detorsiyon ve sham gruplarında testis doku örnekleri 30 gün sonra alındı. Apoptotik indeks ve bcl-2'nin yerinde tespiti, sabit parafine gömülü olarak gerçekleştirildi. Tüm testislerde iskemik hasar tespiti için H&E boyama ve apoptotik indeks için TUNEL boyama, ayrıca karşı testiste bcl-2 için immünohistokimya incelemesi yapıldı.

Bulgular: Apoptotik indeks (ortalama ± standart sapma olarak ifade edilir) sırası ile Grup I de 2.1±1.5, Grup II de 18.2±9.6, Grup III de 29.3±10.1, Grup IV de 10.9±7.4, Grup V de 6±14.9 ve Grup VI da 6.9±7.4 olarak bulundu. Kontrol grubu, II ve III gruplarından ; ikinci grup I, IV, V ve VI gruplarından ve üçüncü grup ise grup VI'dan istatiksel olarak farklıydı ($p<0.05$).

Apoptoz spermatositlerde daha çok görülür; spermatidlerin ve Sertoli hücrelerinin daha az etkilendiği bulundu.

Bcl-2 indeksi (ortalama ± standart sapma olarak ifade edilir) Grup I için 18,9 ± 6,0, Grup II için 12,0 ± 10,4, Grup III için 1,3 ± 1,8, Grup IV için 5,8 ± 1,8, Grup V için 13,0 ± 9,1 ve Grup VI için 9,0 ± 3,8 olarak tespit edildi. Kontrol grubu, grup III ve IV'ten; ikinci grup III. gruptan; üçüncü grup grup I, II ve VI'dan istatistiksel olarak farklıydı ($p<0.05$). Spermatositlerin, Sertoli ve Leydig hücrelerinin sitoplazmasında Bcl-2 boyaması tespit edildi.

Sonuç: Testis torsiyonu sonucu oluşabilecek kan-testis bariyerindeki hasar, karşı testislerin germinal epitelinde yoğun apoptozise neden olur. Ayrıca, artan apoptotik indekse sahip hücreler de düşük bcl-2 boyama seviyeleri göstermektedir. Apoptotik cisimlerin görülme sıklığı torsiyon süresinin uzunluğu ile paralel olarak artar. Testis dokusunda bulunan Bcl-2, inhibe edici etkisi ile apoptozun düzenlenmesinde aktif rol oynar.

Anahtar Kelimeler; Testis, apoptozis, torsiyon, infertilite, bcl-2

SUMMARY

Objective: The goal of this study was to specify contralateral apoptosis and the role of bcl-2 protein in unilateral testicular torsion.

Material and methods: Sixty prepubertal male Sprague-Dawley rats were divided into six groups, each containing ten rats. Surgical procedures were performed under intraperitoneal anesthesia of ketamine (50 mg / kg) through a midscrotal vertical incision. The torsion was created by rotating the left testicles 720 degrees clockwise and the testicles were fixed to the scrotum with a silk suture to ensure the continuity of the torsion. During sham operations, the testicles were manipulated by removing them from the incision and then placed back into the scrotum. The incisions were duly closed after each surgical intervention.

The groups were planned as follows: control (Group I), three-hour torsion + orchiectomy (Group II), six-hour torsion + orchiectomy (Group III), three-hour torsion + detorsion (Group IV), six-hour torsion + detorsion (Group V) and sham group (Group VI). Testicular tissue samples were taken 30 days later in the detorsion and sham groups. In situ detection of apoptotic index and bcl-2 were performed on Boun's fixed paraffin-embedded sections. H&E staining for the detection of ischemic damage and TUNEL staining for the apoptotic index in all testes, and also immunohistochemistry examination for bcl-2 in the contralateral testis was performed.

Results: Apoptotic index (expressed as mean±standard deviation) were 2.1±1.5 Group I, 18.2±9.6 for Group II, 29.3±10.1 Group III, 10.9±7.4 for Group IV, 6±14.9 for Group V, 6.9±7.4 for Group VI. The control group was different from the groups II and III; the second group was different from the groups I, IV, V and VI; the third group was different from the

group VI ($p<0.05$). Apoptosis is observed more in spermatocytes; spermatids and Sertoli cells were found to be less affected.

Bcl-2 index (expressed as mean±standard deviation) were 18.9±6.0 for Group I, 12.0±10.4 Group II, 1.3±1.8 for Group III, 5.8±1.8 for Group IV, 13.0±9.1 for Group V and 9.0±3.8 for Group VI. The control group was statistically different from groups III and IV; the second group was statistically different from group III; the third group was statistically different from groups I, II, and VI ($p<0.05$). Bcl-2 staining was detected in the cytoplasm of spermatocytes, Sertoli and Leydig cells.

Conclusions: Damage to the blood-testis barrier that may occur as a result of testicular torsion causes intensive apoptosis in the germinal epithelium of the opposite testicles. Besides, cells with the increased apoptotic index also show low bcl-2 staining levels. The incidence of apoptotic bodies increases in parallel with the length of the torsion period. Bcl-2 in the testicular tissue plays an active role in the regulation of apoptosis with its inhibitory effect.

Key Words; Testes, apoptosis, torsion, infertility, bcl-2

KERKÜK TÜRKLERİNDE SÜNNET TÖRENİ

CIRCUMCISION CEREMONY IN KİRKUK TURKS

Arjan SHAFEEQ

Yüksek lisans öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Orcid no: 0000-0002-8096-5288

ÖZET

Bir milletin kültür değerlerini korumak oldukça önemlidir. Kültür tarihsel ve toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan muhtelif değerlerle ve bu değerleri kullanmakta, sonraki nesillere aktarmakta milli, maddi ve manevi hazinelerini iletmekte çok mühimdir. Kültür kalıntılar ve davranışlar her toplumun vazgeçilmez bir ilkesidir. Kerkük Türkleri uzun yıllardır Türkiye 'den ve Türk kültüründen kopmuş olmasına rağmen günümüzde de Türk dili ve halk kültürü varlığını sürdürmektedir. Bu makalede, sünnet geleneği açısından özellikle sünnet çocuğu ile ilgili hazırlıklar ve sünnet şenliği geçmişten günümüze kadar nasıl devam ettiği yapılan bu çalışmada gösterilmektedir. Kerkük Türkleri, kendi yaşam şartlarına göre sünnet geleneğini almıştır. Tüm toplumların kültürel özellikleri ve kimlikleri hakkında malumatlar veren kültür hazineleri olduğu gibi Kerkük Türkleri de değerleri, inanışları, gelenekleri ve görenekleri vardır. Kerkük'te sünnetler genellikle okulların tatil olduğu dönemde mevsimsel olaraktan bahar aylarında yapılmaktadır. Sünnet olacak çocuğa sünnet elbisesi adı verilen çok süslü parlak kumaşlardan yapılmış şapkalı kıyafetler alınır. Şapkası genellikle beyaz renkte ve önünde de maşallah, Allah-u Ekber ya da ay yıldızlı desenler bulunmaktadır. Sünnetten bir gün önce çocuğun tıraşı yapılır. Sünnetler genellikle mevlit ve yemekli yapılmaktadır. Sünnetçi eve getirilir veya hastanede sağlık memuru tarafından sünneti yapıldıktan sonra çocuk eve getirilmektedir. Sünnetten önce çocuğa sünnet entarisi giydirilir. Davetlilerin duaları ve salavat getirmeleri sözleri arasında sünnet yapılır. Çocuk için hazırlanmış olan çok süslü sünnet yatağına yatırılır. Çalışmada Kerkük'teki sünnet geleneği ele alınmış. Genel bilgiler verilmiştir. Bölgedeki sünnet törenini iyi bir şekilde anlatmak için kişilerle derlemelerde bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: *Sünnet, Kerkük Türkleri, Gelenek.*

Summary:

It is very important to protect the cultural values of a nation. It is very important in conveying national, material and spiritual treasures to the various values created in the cultural, historical and social development process and to use these values and to pass them on to the next generations. Culture remains and behaviors are an essential principle of every society. Kirkuk Turks for many years in Turkey and although the severed from the Turkish culture still exists today in the Turkish language and folk culture. In this article, in terms of the circumcision tradition, especially the preparations for the circumcision child and how the circumcision festival has continued from the past to the present is shown in this study. Kirkuk Turks have taken the tradition of circumcision according to their living conditions. As well as cultural treasures that give information about the cultural characteristics and identities of all societies, Kirkuk Turks also have values, beliefs, traditions and customs. In

the study, there were discourses with Kirkuk Turks. Circumcisions in Kirkuk are generally done seasonally in the spring months when the schools are on holiday. The child who will be circumcised is bought hats made of bright fabrics called circumcision dress. His hat is usually white and has patterns in front of him, Mashallah, Allah-u Akbar or the moon and star. The child is shaved one day before the circumcision. Circumcision is usually performed with a religious meal and a religious meal. The circumciser is brought home or the child is brought home after the circumcision is done by the health officer in the hospital. Before circumcision, the child is dressed in a circumcision dress Circumcision is performed between the prayers of the invitees and their words to bring salawat. He is put in a very decorated circumcision bed prepared for the child. In the study, the circumcision tradition in Kirkuk was discussed. General information is given. He made compilations with people in order to explain the circumcision ceremony in the region well.

Keywords: Circumcision, Kirkuk Turks,Tradition

EXAMINING THE RELATIONSHIP OF ECONOMIC GROWTH, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AND ENVIRONMENTAL POLLUTION IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT*

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMADA EKONOMİK BÜYÜME, DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Serdar ÖZTÜRK
Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, ORCID: 0000-0003-0650-0244

Seher SULUK
Candidate in Economics, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University,
ORCID: 0000-0002-3253-1098

Abstract

It can be said that economic growth, development and increasing social welfare are among the ultimate goals of each country. However, while achieving these goals, we should not ignore the environmental problems that may occur. Otherwise, environmental problems such as environmental pollution, global warming, climate change, biodiversity loss, hazardous and toxic wastes, deforestation and desertification are inevitable. In this context, the concept of sustainable development entered the world agenda towards the end of the 20th century and it was accepted that societies should take into account environmental damage while achieving their economic growth and development goals. Sustainable development implies that balance should be established among economy, society and environment. Environment is vital for humans and all other living creatures. For this reason, effective initiatives related to nature protection and environmental problems are a matter of concern to all humanity. Thus, it is very important to take into account the fact that natural resources are limited and consumable, as well as the protection of the environment and its continuity. Therefore, environmental protection should be our priority for a better quality and sustainable life both today and in the future. Accordingly, it is vital to develop policies to protect nature and achieve development without destroying the environment. In this study, first, the concepts of economic growth, foreign direct investments, environmental pollution and sustainable development will be explained, and then the relationship between economic growth, foreign direct investments and environmental pollution in sustainable development will be investigated. Finally, with the help of graphs, economic growth, CO_2 emission and foreign direct investment for G7 countries will be tried to be analyzed.

Keywords: Sustainable Development, Economic Growth, Environment, Foreign Direct Investments

* This study is derived from the doctoral dissertation prepared by Seher Suluk under the advisory of Prof. Dr. Serdar Öztürk at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, department of economics.

Özet

Her ülkenin nihai hedefleri arasında ekonomik büyümenin, kalkınmanın ve toplumsal refahın artırılmasının olduğu söylenebilir. Fakat bu hedeflere ulaşırken meydana gelebilecek çevresel sorunları da göz ardı etmemek gerekir. Aksi takdirde, çevre kirliliği, küresel ısınma, iklim değişikliği, biyoçeşitliliğinin azalması, tehlikeli ve zehirli atıklar, ormansızlaşma ve çölleşme gibi çevresel sorunların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu bağlamda, sürdürülebilir kalkınma kavramı 20. yüzyılın sonlarına doğru dünya gündemine girmiş ve toplumların ekonomik büyüme ve kalkınma amaçlarını gerçekleştirirken aynı zamanda çevresel tahribatı da dikkate almaları gerektiği kabul edilmiştir. Sürdürülebilir kalkınma ekonomi, toplum ve çevre arasında dengenin kurulmasının gerektiğini ifade etmektedir. Çevre, insanlar ve diğer tüm canlılar için hayati bir öneme sahiptir. Bu nedenle doğayı koruma ve çevre sorunları ile ilgili etkin girişimlerde bulunulması tüm insanlığı ilgilendiren bir konudur. Böylece doğal kaynakların sınırlı ve tükenebilir olduğu gerçeğinin dikkate alınmasının yanı sıra çevrenin korunması ve bunun süreklilik göstermesi de oldukça önemlidir. Bundan dolayı, hem günümüzde, hem de gelecekte daha kaliteli ve sürdürülebilir bir yaşam için çevrenin korunması hepimizin önceliği olmalıdır. Bu yüzden doğayı korumaya yönelik ve çevreyi tahrip etmeden kalkınmanın gerçekleştirebilmesi yönünde politikaların daha da geliştirilmesi hayati öneme sahiptir. Bu çalışmada önce, ekonomik büyüme, doğrudan yabancı yatırımlar, çevre kirliliği ve sürdürülebilir kalkınma kavramları açıklanacak, ardından sürdürülebilir kalkınmada ekonomik büyüme, doğrudan yabancı yatırımlar ve çevre kirliliği ilişkisi incelenecektir. Son olarak grafikler yardımıyla G7 ülkeleri için ekonomik büyüme, CO_2 emisyonu ve doğrudan yabancı yatırım incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Ekonomik Büyüme, Çevre, Doğrudan Yabancı Yatırımlar

OECD ÜLKELERİNDE SAĞLIK HARCAMALARININ ÇEKİCİ BİR FAKTÖR OLARAK GÖÇ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF HEALTH EXPENDITURES ON MIGRATION AS A PULL FACTOR IN OECD COUNTRIES

Serdar ÖZTÜRK

Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-0650- 0244

Buket ALTINÖZ

Öğr. Gör., Nişantaşı Üniversitesi

ORCID: 0000-0002- 4276-4821

* Bu çalışma Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK danışmanlığında Buket ALTINÖZ tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalında hazırlanan doktora tezinden türetilmiştir.

ÖZET

Sağlık harcamaları bir ülkenin hem sağlık sektörü açısından durumunu yansıtan bir gösterge hem de ülkenin ekonomik kalkınmasının önemli bir belirleyicisi olarak değerlendirilmektedir. Sağlık harcamalarına verilen önem ülkenin aynı zamanda beşerî sermayesinin daha sağlıklı ve üretken olması ile bağlantılıdır. Dolayısıyla yüksek seviyelerdeki sağlık harcamaları bireyler için hem yaşam kalitesi yüksekliği hem de ülke ekonomisine pozitif katkı anlamına gelmektedir. Sağlık ve göç arasındaki bağlantı, göçmenlerin sosyo-ekonomik ve kültürel geçmişlerinden, eski sağlık deneyimlerinden ve kaynak ülkede sahip oldukları sağlık hizmetinin kalitesinden olmak üzere pek çok alt etmene bağlı karmaşık bir süreçtir. Bununla birlikte göçmenlerin daha iyi sağlık koşullarına erişim isteği ve ev sahibi ülkenin sağlık sektörü performansı bireylerin göç kararı üzerinde etkili olabilmektedir. Dolayıyla bu çalışmanın amacı sağlık ve göç arasındaki ilişkiyi ev sahibi ülke perspektifinden ele almaktadır. Böylece sağlık harcamalarının ülkedeki göçmen nüfusa etkisi olup olmadığı tespit edilmektedir. Ayrıca sağlık harcamalarının yanı sıra göç üzerinde etkisi olabilecek büyüme, işsizlik enflasyon gibi temel ekonomik göstergeler de modele dahil edilerek OECD ülkelerindeki söz konusu ilişki panel VAR yaklaşımı ile 2000-2017 dönemi için ele alınmıştır. Ulaşılan sonuçlar sağlık harcamalarındaki bir artışın OECD ülkelerindeki göçmen nüfusu artırdığını ortaya koymuştur. Elde edilen bu sonuç sağlık harcamalarının OECD ülkelerinde göç üzerinde çekici faktör etkisi olduğunu doğrulamıştır. Dolayısıyla, sağlık harcamaları göç kararının verilmesinde bir belirleyici olarak gerek ev sahibi gerekse kaynak ülkelerin göç politikalarında dikkate alınması gereken bir husus olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, sağlık harcamaları, panel veri.

ABSTRACT

Health expenditures are considered both as an indicator reflecting the health sector situation of a country and as an important determinant of the economic developments of the country. The importance given to health expenditures is also linked to the healtier and more productivite human capital of the country. Therefore, high levels of health expenditures mean both high quality of life and a positive contribution to the national economy for individuals. The link between health and migration is a complex process that depends on many sub-factors, including migrants' socio-economic and cultural backgrounds, past health experiences, and the quality of health care they have in the origin country. However, migrants' desire to Access better health sector performance of the host country can have an impact on individuals' migration decision. Therefore, the aim of this study is to examine the relationship between health and migration from the perspective of the host country. Thus, it is determined whether the health expenditures have an effect on the immigrant population in the country. In addition to health expenditures, basic economic indicators such as growth, unemployment, and inflation, which may have an impact on migration, are also included in the model, and the relationship in OECD countries is discussed with the panel VAR approach for the period 2000-2017. The results Show that an increase in health expenditures increases the immigrant population in OECD countries. This result confirmed that health expenditures have a pull factor effect on migration in OECD countries. Therefore, health expenditures are considered as a factor to be taken into account in the migration policies of both host an source countries as a determinant in making migration decisions.

Keywords: Migration, health expenditures, PVAR.

YEŞİLYURT ULU CAMİİ(MERKEZCAMİİ)

(CENTRAL MOSQUE) MOSQUE GREAD OF YESILYURT

Fuat ŞANCI
Dr. Öğr. Ü. Adıyaman Üniversitesi, Orcid No: 0000-0002-5207-0436

ÖZET

Malatya'nın Yeşilyurt İlçesi'nde Hıroğlu Mahallesinde bulunan Merkez Camii ve Camii Kebir olarak da anılan yapının son cemaat mahallindeki mihrabın üzerine yerleştirilmiş olan kitabelerin değerlendirilmesi sonucunda; caminin H.1139/ 1129 M.1716/1726? yıllarında el Hac Mustafa ve el Hac Osman kardeşler tarafından inşa edilmiş olduğu kanaati kuvvet kazanmıştır. Yapının eyvan türü taç kapısında basık kapı kemeri üzerinde yer alan kitabeye göre; 1806 yılında el Hac Hüseyin Ağa tarafından onarılmıştır. Genellikle mihraplar üzerinde bulunan Âl-i İmrân 39. Ayet'in yazılı olduğu kitabenin buraya yerleştirilmiş olması, bu onarımın ciddi boyutta bir onarım olduğunu göstermektedir.

Cami eğimli bir arazi üzerinde bir platform üzerine kurulmuştur. Güney Kuzey doğrultusunda gelişen yapı kıble duvarlarına paralel üç kemer gözlü ve beş sahından oluşmakta ayrıca mihrap önünde bir kubbesi bulunmaktadır. Kuzey cephesinde üç kemer gözlü son cemaat mahalli ve kuzey batısında bir minaresi bulunmaktadır. Osmanlı döneminde inşa edilmiş olmasına rağmen Eyvan türü taç kapısının iki yanında yer alan sekiler olsun dilimli şekilde ele alınmış kaş kemerli kadınlar girişi yerel mimari özellikler göstermekle beraber taç kapı ve kadınlar girişi güney bölgelerimizde görülen örneklerle benzerlik göstermektedir. Yeşilyurt Ulu camisinde uygulanan planı, genel manada mihraba paralel sahınlı plan düzenlemesinin istisnai örnekleri içerisindedir.

Eser hakkında daha önce bilimsel bir çalışma yapılmadığı için bu Osmanlı dönemi eserinin bilim dünyasına tanıtılmasını önemsiyoruz.

Anahtar Kelimeler: Cami, Mihraba Paralel sahın, Taç kapı, Yeşilyurt, Malatya

KAPALI ALANLARDA KAYNAK YAPILIRKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Ahmet Eren ÜLKER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,

ORCID: 0000-0002-9147-0686

Şeyda KOÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,

ORCID: 0000-0002-3903-1096

Dilek ÖZTAŞ

Doç.Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Halk Sağlığı A.D., ORCID: 0000-0002-8687-7238

Abdullah YILDIZBAŞI

Dr.Öğr.Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,

ORCID: 0000-0001-8104-3392

Ergün ERASLAN

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,

ORCID: 0000-0002-5667-0391

ÖZET

Kaynak işleminde sıklıkla karşılaşılan toz, duman, gaz ve buhar solunum yolu ile insan vücuduna girebilmekte ve solunum yolu başta olmak üzere birçok meslek hastalığına neden olabilmektedir. Kaynakçılar kendilerini bu zararlı maddelerden korumalıdır. Çalışma alanı kaynak yöntemlerine, malzemelerine ve uygulama koşullarına göre planlanmalı, zararlı maddelerden arındırılmalı ve uygun havalandırma sağlanmalıdır. Kaynak alanındaki duman ve toz kabul edilebilir sınırları aşmamalıdır. Kaynak sırasında oluşan dumandan korunulmazsa, akciğerler, kalp, böbrekler ve merkezi sinir sistemi gibi vücudun herhangi bir bölümünü etkileyebilir. Kaynak dumanı ile korunmayan kişiler, sağlıkları için büyük bir risk taşırlar. Kaynakçılar dumandan korunmak için kaynak maskesi kullanmalı, çalışma alanında yeterli havalandırma sağlanmalı ve kaynakçının burnuna ulaşmadan önce duman kaynak yerinden duman uzaklaştırılmalıdır. Kapalı bir alanda çalışmaya başlamadan önce, İSG yetkilileri veya yetkili teknik elemanlar tarafından risk değerlendirmesi yapılmalıdır. Bu alanlarda gerekli ölçümler yapılarak zararlı gazların varlığı araştırılmalıdır. Parlayıcı, patlayıcı sıvı veya gaz madde artıkları bulunan alanlarda gas free işlemi gerçekleştirilmelidir. Kapalı alanlarda mümkün olduğunca az personel çalışmalıdır. Kapalı alanlarda çalışan kişilere

gerekli kişisel koruyucu ekipman sağlanmalıdır. Çalışanlar bu koruyucuların kullanımı konusunda eğitilmelidir. Parlayıcı ve patlayıcı gaz ve toz konsantrasyonlarının oluşumunu engellemek için ıslak çalışma yöntemi veya dışarıdan hava beslemesi gibi önlemler alınmalıdır. Belirli aralıklarla tekrarlanan kapalı alan çalışmaları için talimatlar hazırlanmalı ve çalışanlar bu konularda eğitilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kapalı Alan, Kaynak, İş Güvenliği, Meslek Hastalığı

ÜST ÇENE DARLIĞINA SAHİP HASTANIN BANDED RME İLE TEDAVİSİ: OLGU SUNUMU

Dr. Öğr. Üyesi. Burak GÜLNAR

Karadeniz Teknik Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti ABD, Trabzon, Türkiye,
ORCID: 0000-0002-3184-763X

ÖZET

Amaç: Yüz ve dişsel estetiğinin iyileştirilmesi, Üst çene darlığına sahip hastaların ortodontik tedavi arayışının ana nedenlerinden biridir. Üst çene darlığını tedavi etmek için çeşitli teknikler mevcuttur; bunlardan biri, bantlı hızlı üst apareyi ile tedavidir. Aşağıdaki vaka raporu, üst çene darlığına sahip, bir kadın hastayı anlatmaktadır. Hasta, iyi hizalanmış arklar ve gelişmiş estetik ve fonksiyonu sağlamak için bantlı rme apareyi uygulanmıştır. Bu çalışmanın amacı üst çene darlığına sahip bir hastanın dişsel ve ortopedik olarak düzeltmesini gösteren bir vakanın sunulmasıdır.

Yöntem: 20 yaş 11 aylık kız hasta kliniğimize 23 nolu dişin gömülü olması ve çene darlığı şikâyeti ile başvurmuştur. Hastanın klinik değerlendirmesinde yetersiz gülümse hattı tespit edilmiştir. Sefalometrik film değerlendirmesinde SNA açısı 71,3˚, SNB açısı 71.8˚ ve ANB: 0.1˚ olarak ölçülmüştür. Panoramik film değerlendirmesinde 23 nolu dişin gömülü olduğu, üst 20 yaş dişlerinin olmadığı görülmüştür. Model analizinde üst ve alt çenelerde hafif çapraşıklık tespit edilmiştir. Üst çene darlığının giderilmesi için rme apareyi uygulanmış akabinde sabit tedavi uygulanmasına karar verilmiştir.

Sonuç: Hastanın fonksiyon ve estetik olarak iyi bir duruma getirilmiştir. 23 nolu dişi sürdürülmüştür. Yeterli bir gülümseme çizgisi elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Estetik, RME, Darlık

İŞYERİNDE SAĞLIK GÖZETİMİ VE BİYOLOJİK İZLEM

Şeyda KOÇ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü Yüksek Lisans Programı, ORCID:0000-0002-3903-1096

Ahmet Eren ÜLKER

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü Yüksek Lisans Programı, ORCID:0000-0002-9147-0686

Dilek ÖZTAŞ

Doç. Dr. Ankara Yıldırm Beyazıt Üniversitesi Halk Sağlığı, ORCID:0000-0002-8687-7238

Abdullah YILDIZBAŞI

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

ORCID:0000-0001-8104-3392

Ergün ERASLAN

Prof. Dr, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

ORCID:0000-0002-5667-0391

ÖZET

Sağlık gözetimi işyerindeki sağlığa zararlı etkenlerin, çalışan sağlığındaki olumsuz etkilerin saptanmasında tanımlanmaktadır. Her türlü işte çalışan işçilerin fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik yapılarını göz önünde bulundurarak tam iyilik durumlarının korunmasını ve geliştirilmesini çalışma ortamından dolayı işçilerin yaşayabileceği olumsuz parametreleri minimize etmeyi ve iş ortamındaki verimlilik, sürdürelebilirliği esas almaktadır. Sağlık gözetiminde Bağışıklama, İlkyardım ve kurtarma çalışmalarının organizasyonu sağlık gözetimi, Genel hijyen koşullarının sağlanması, kreş ve çocuk bakım yerlerinin denetimi, yeterli ve dengeli beslenmenin sağlanması, Rehabilitasyon hizmetleri sağlanması gibi incelemelerle çalışmalarla yapılmaktadır. Bu bağlamda biyolojik izlem de çalışma koşullarının değerlendirilmesi için bir araçtır, mesleki tıbbi korunmanın bir parçası olarak mesleki tıbbi muayene ile bağlantılı kullanılır. Ayrıca sağlık gözetiminde risklerin değerlendirilmesi amacıyla çalışma ortamında solunan hava ya da bunların birleşimindeki madde ya da metabolitlerinin ölçülmesini hedeflemektedir. Çalışanların sağlık etkisi yapma riski yüksek olan maddelere maruziyetini herhangi bir olumsuz ya da toksik etkiye neden olmayacak sınırlarda tutmaktır. Analitik kimyadaki gelişmelerle birlikte kişinin etkilenme derecesinin değerlendirilmesi için çevresel ölçümlerle birlikte kullanılacak biyolojik izleme ölçümlerinin geliştirilmesi önem kazanmıştır. Bunların yanı sıra biyolojik izlem gereksinimi yasal düzenlemeler veya iş yeri koşullarının bir sonucu olabilen özel koşullar ya da bir maddenin kendine has özellikleri tarafından belirlenir. Biyolojik izlem gerekip gerekmediğini iş yeri hekimi tespit eder ve işverene haber verir. Bu çalışmanın amacı; işyerindeki sağlık gözetimi ve biyolojik izlem hakkında temel ilkelerin ve uygulamaların güncel ve bilimsel bir şekilde derlenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Gözetimi, Biyolojik İzlem, İşveren, İşyeri Hekimi, İş Yeri

GASTROİNSTESTİNAL MALİGNİTELERDE TİYOL- DİSÜLFİT DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATION OF THİOL-DISULFIDE LEVELS IN GASTROINTESTINAL MALIGNANCIES

Uzm. Dyt. Hanım Seval SAVAŞ

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıbbi Biyokimya Bölümü,

orcıd: 0000-0003-2900-8332

Prof. Dr. Hülya ÇİÇEK

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı,

orcıd: 0000-0002-1065-1582

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha YILDIRIM

Gaziantep Üniversitesi İslahiye Meslek Yüksekokulu Veterinerlik Bölümü,

orcıd: 0000-0001-5224-6553

Prof.Dr. Mustafa YILDIRIM

Sanko Üniversitesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, , orcıd: 0000-0002-4479-8136

ÖZET

Kanser, Türkiye'de ve Dünya'da en önemli halk sağlığı sorunlarından biridir. Bu zamana kadar yapılan çalışmalarla bazı belirteçlerin varlığıyla kanser daha görünür hale geldi ve hastalığın erken tanı ve tedavisinde gelişmeler sağlandı. Sindirim sistemi insanlarda önemli bir kanser bölgesidir. Tüm malign kanserlerdeki gibi gastrointestinal kanserlerde de hastanın hayatta kalma süresini belirleyen en önemli etken erken tanı ve tedavisidir. Tiyoller, bir karbon atomuna bağlı bir sülfür atomu ve bir hidrojen atomundan oluşan sülfhidril grubu (–SH) ile karakterize edilen bir organik bileşiktir. Fizyolojik olarak serbest radikal temizler bu işlevinden dolayı antioksidan sistemin ana bileşenidir. Vücudumuzda tiyol-disülfid dengesi yaşamsal öneme sahiptir. Tiyol disülfit denge durumunun; antioksidan savunmada, zararlı maddelerin uzaklaştırılmasında, hücre ölümünde, enzim aktivitelerinin düzenlenmesinde, transkripsiyon ve hücresel sinyal iletimi mekanizmalarında kritik rolle sahiptirler. Anormal tiyol disülfit denge düzeyleri ise kanser gibi çeşitli nörodejeneratif hastalıkların oluşmasında etkendir. Bu çalışmada; gastrointestinal kanserli hastalarda daha önce hiç kullanılmamış yeni ve kolay bir biyokimyasal test olan tiyol disülfit profiline bakılarak erken tanı ve tedavideki durumu değerlendirilmiştir.

Gastrointestinal kanser tanısı konmuş 68 hasta ve 40 kontrol grubu çalışmaya dahil edildi. Hastaların kan örnekleri sistemik ilaç tedavisine başlamadan önce alındı. Alınan kan örnekleri serum kısımlarına ayrıldı. Ayrılan serum örneklerinde Native Tiyol, Total Tiyol ve Dinamik disülfit (REL ASSAY) düzeyleri ölçüldü.

Hasta ve kontrol grupları serum Native Tiyol ve Total Tiyol düzeyleri açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (sırasıyla p=0.001, p=0.013). Ancak hasta ve kontrol grupları serum Dinamik Disülfit düzeyleri açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir (p=0.378). Gastrointestinal maligniteler kendi arasında serum Native Tiyol, Total Tiyol ve Dinamik Disülfit düzeyleri açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark saptanmamıştır (sırasıyla p=0.886, p=0.765, p=0.865). Hasta ve kontrol grubu serum Total Tiyol düzeyleri ROC analizinde karşılaştırıldığında iki grup arasında istatiksel fark gözlenmemiştir (p=303). Kadın ve erkek hastalar serum Native Tiyol, Total Tiyol ve Dinamik Disülfit düzeyleri açısından karşılaştırıldığında istatiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır (sırasıyla (p=0.299, p=0.243, p=0.362).

Sonuç olarak, gastrointestinal kanserli hastalarda Native Tiyol ve Total Tiyol düzeyleri sağlıklı bireylere göre anlamlı düzeyde düşük olduğu, Dinamik disülfit düzeylerinin ise yüksek olduğu görülmüştür. Tiyol disülfit değişkenlerinin gastrointestinal kanser hastalarında ve sağlıklı bireylerde farklı düzeylerde olduğu sonucuna varılabilir; ancak gastrointestinal kanser hastalarında hastalığın ciddiyetini gösteren bir belirteç olarak kullanılabilirliği tartışmalıdır.

Anahtar Kelime: Total Tiyol, Native Tiyol, Dinamik Disülfit, Tiyol/Disülfit Dengesi Gastrointestinal Kanser

TRANS YAĞ ASİTLERİNİN SAĞLIĞA ETKİLERİ

HEALTH EFFECTS OF TRANS FATTY ACIDS

Zeynep ŞİMŞEK

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-7191-8228

ÖZET

Son yıllarda trans yağ asitleri, halk sağlığı açısından büyük bir ilgi odağı olmuş, özellikle trans yağ asitlerinin kroner kalp hastalıkları, kolestrol ve kandaki lipid düzeyi üzerindeki olumsuz etkileri üzerinde araştırmalar yoğunlaşmıştır. Trans yağ asitleri, trans konfigürasyonda en az bir çift bağa sahip, çift bağ açısı cis izomerlere göre daha küçük, açil zinciri daha doğrusal olan yağ asitleridir. Trans yağ asitleri hem geviş getiren hayvanların midelerinde fermentasyon sonucu oluşabilmekte hem de endüstriyel yollarla bitkisel yağların hidrojen ile doyurulması esnasında oluşabilmektedir. Kısmi hidrojenizasyon ile üretilmiş yağın içeriğindeki kompleks yapı, termodinamik stabilitesi daha yüksek olan farklı fiziksel özellikte, sert oluşumlu moleküllerin meydana gelmesine sebep olmaktadır. Bu özellikteki yapıları taşıyan margarin, şortening ve fırıncılık ürünleri gibi gıdaların olumsuz etkileri, LDL kolesterol (düşük yoğunluklu lipoprotein) miktarını artırırken HDL kolesterol (yüksek yoğunluklu lipoprotein) miktarını düşürmesi ve kalp hastalıkları riskini yükseltmesi yönüyle ön plana çıkmaktadır. Bununla beraber hidrojenasyon ile doymamış yağ asitlerinin trans izomerlerinin büyük bir bölümünü trans C 18:1 oluşturmaktadır. Yağları işlevsellik ve oksidasyona dayanıklılık açısından geliştirmek için ayrıca interesterifikasyon, fraksiyonizasyon ve çeşitli kombinasyonlar gibi farklı modifikasyon teknikleri uygulanmakta, oluşan trans izomerlerin insan sağlığı üzerine olumsuz etkileri söz konusu olmaktadır. Özellikle margarinlerin, doymuş yağ asitleri bakımından son derece düşük olmasına rağmen, üretimde ortaya çıkan trans yağ asitleri nedeniyle kalp sağlığı bakımından zararlı olduğu belirtilmektedir. Araştırma bulgularına göre gıda endüstrisinde kısmi hidrojenize yağların kullanımı, trans yağ asitleri alımının düşürülmesi amacıyla azalma eğilimi göstermektedir. Tüketici sağlığını ilgilendiren trans yağ asiti miktarlarının çeşitli yağlar ve yağ oranı yüksek gıda maddeleri için yasal üst limitlerinin belirlenmesi bir zorunluluk olarak öne çıkmaktadır. Araştırma sonuçları ve artan endişeler ile birlikte gıdaların içeriğindeki trans yağ asitlerine yönelik son düzenlemeler geliştirilmiştir. Bu çalışmada, hidrojenize yağ içeren gıda maddelerindeki trans yağ asitlerinin tip ve miktarlarının belirlendiği çalışmalar incelenerek insan sağlığına etkileri değerlendirilmiş, trans yağ asitlerinin oluşumunun azaltılması veya önlenmesine yardımcı uygulamalar ve yasal limitlerin oluşturulmasına yönelik öneriler değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Trans yağ asitleri, izomer, sağlık.

ABSTRACT

In recent years, trans fatty acids have been of great interest in terms of public health and studies have focused on the negative effects of trans fatty acids on coronary heart diseases, cholesterol and lipid levels in the blood. Trans fatty acids are fatty acids with at least one double bond in trans configuration, smaller double bond angle than cis isomers and more linear acyl chain. Trans fatty acids can be formed as a result of fermentation in the stomachs of ruminant animals and can be formed during the saturation of vegetable oils with hydrogen by industrial means. The complex structure of the oil produced by partial hydrogenation causes the formation of hard-formed molecules with different physical properties with higher thermodynamic stability. The negative effects of foods such as margarine, shortening and bakery products, which have such structures, come to the forefront as they increase the amount of LDL cholesterol (low density lipoprotein), reduce the amount of HDL cholesterol (high density lipoprotein) and increase the risk of heart diseases. However, by hydrogenation, most of the trans isomers of unsaturated fatty acids form trans C 18:1. In order to improve the oils in terms of functionality and resistance to oxidation, different modification techniques such as interesterification, fractionation and various combinations are applied and the resulting trans isomers have negative effects on human health. Especially although margarines are extremely low in saturated fatty acids, it is stated that they are harmful to heart health due to the trans fatty acids that occur in production. Research findings show that the use of partially hydrogenated oils in the food industry tends to decrease in order to reduce the intake of trans fatty acids. It is a necessity to determine the legal upper limits of the amounts of trans fatty acids that concern consumer health for various fats and foods with high fat content. With research results and growing concerns, recent regulations on trans fatty acids in foods have been developed. In this study, studies in which the types and amounts of trans fatty acids in foods containing hydrogenated fat were determined were examined, their effects on human health were evaluated, practices that help reduce or prevent the formation of trans fatty acids and suggestions for establishing legal limits were evaluated.

Keywords: Trans fatty acids, isomer, health.

İÇMESUYU DAĞITIM SİSTEMLERİNDE YÜZEYE ÇIKMAYAN ARIZALARIN YÖNETİMİNDE AKTİF KAÇAK KONTROLÜ UYGULAMASININ ÖNEMİ

Salih YILMAZ
İnş. Yük. Müh., Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi (MASKİ)
ORCID: 0000-0002-3206-1225

ÖZET

İçme suyu dağıtım sistemlerinde artan su talepleri ve sızıntı miktarları nedeniyle su idareleri tarafından gelir getirmeyen su (GGS) oranının azaltılması çalışmaları artırılmıştır. Bu kapsamda su kayıpları ile mücadelede aktif kaçak kontrolü ve pasif kaçak kontrolü olmak üzere iki farklı yaklaşım uygulanmaktadır. Türkiye'de bazı su idareleri su kayıpları ile mücadelede, yüzeye çıkan arızaların onarımını kapsayan pasif kaçak kontrolünü tercih etmekte veya yeterli görmektedir. Ancak sızıntı hacminin önemli bir kısmını rapor edilmeyen (yüzeye çıkmayan) arızaların oluşturmakta ve bu sızıntıların tespit edilmesi ve onarılması için aktif kaçak kontrolü yönteminin uygulanması gerekmektedir. Sızıntı yönetiminde verimliliğin (su, enerji, personel, ekonomik) sağlanması için, aktif kaçak kontrolü faaliyetleri için maliyet oluşturan bileşenlerin belirlenmesi, maliyetlerin doğru bir şekilde hesaplanması, seçilecek yönteme göre ortaya çıkan ilk yatırım ve işletme maliyetlerinin analiz edilmesi gerekmektedir. Aktif kaçak kontrolü yaklaşımında beklenen faydaların elde edilmesinde; izole bölgelerin oluşturulması, sınırların tanımlanması, minimum gece debisinin izlenmesi ile farkına varılan önlenebilir sızıntı hacminin belirlenmesi gerekir. Önlenebilir sızıntı hacminin azaltılması için yer mikrofonu, bölgesel kaydedici, bölgesel korelatör gibi cihaz ve ekipmanlarla sızıntı yerinin tespit edilmesi çalışmalarının belli bir sistematik program çerçevesinde yürütülmesi oldukça önemlidir. Aktif kaçak kontrolü stratejisinde, izole bölge oluşturma maliyetlerine ilave olarak maliyet oluşturan diğer önemli bileşen, farklı özelliklere, hassasiyetlere ve maliyetlere sahip cihaz ve ekipmanlar gösterilebilir. Bu çalışmada aktif kaçak kontrolünün temel maliyet ve faydaları tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dağıtım Sistemleri, Arıza Yönetimi, Aktif Kaçak Kontrolü, Sızıntı

POSTHÜMANİZM VE SİBERFEMİNİZM PERSPEKTİFİNDE KADIN ÖZGÜRLEŞMESİNİN SAĞLANMASI; SİBORG KİMLİĞİ

Ayça Nur DURSUN

Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, İstanbul. ORCID:0000-0003-4553-3014

ÖZET

Yaşadığımız dünya tarih boyunca değişimler ve dönüşümler geçirmiştir. Hızla değişen yaşamlarımızın teknolojik ilerlemelerin uygun, doğru ve stratejik olarak yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle teknoloji ve yapay zekâ tartışmaları güncel ve önemli meseleler olma özelliği taşımaktadır.

İnsan olarak tanımlanan türün içerisine biyolojik olarak kadın ve erkek ikili cinsiyetleri dahil edilmiştir. Ancak insanlara toplumsal olarak atfedilen bu ikili cinsiyetler yüzünden yaşamlarımızda bazı eşitsizlik durumları oluşmaktadır. Bu atfedilen toplumsal cinsiyetler doğduğumuzda bizimle değildir. Yani bu ikili cinsiyetler biyolojik olarak değil, ait olduğumuz toplumun bize yakıştırdığı ve edindirdiği toplumsal olan cinsiyetlerdir. İşte bu toplumsal cinsiyet eşitsizliği durumu kadını ikincil bir duruma sokmaktadır.

Güncel feminist yaklaşımlardan bazıları toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin çözümünü teknolojik ilerlemeler ile ilişkilendirmektedir. Kadın ve teknolojiyi ele alarak özgürleştirici bir kurtuluştan bahseden femininist yaklaşım "siberfeminizm"dir. Siberfeministler adeta teknolojik değişimi ve dönüşümü kucaklamaktadır. Siberfeminizm teknolojiye olumlu bir nitelik yüklemektedir ve teknolojinin kadın için gerekli olduğundan bahsetmektir. Donna Haraway, Sadie Plant, Megan Smitley ve Faith Wilding gibi siberfeministlerin görüşlerinin ortak noktası budur. Ünlü siberfeminist Haraway'in "siborg (cyborg, cybernetic organism)"u, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin aşıldığını gösteren bir mittir. Geleceğe yönelik bilinç oluşturan bu siborg miti gibi diğer bir mit ise "posthüman (posthuman) "dir. Posthüman, insanın kendisini iyileştirme ve daha iyi standartlarda yaşama arzusunun bir sonucudur.

Çalışmamızın amacı teknolojik ilerlemelerin toplumsal cinsiyet eşitsizliği meselesine çözüm olup olmadığını ve bu konudaki temel tartışmaları incelemektir. Teknolojinin ilerlemesi, yaygınlaşması, yapay zekâ çalışmaları gibi gelişmeler, feminizm içinde de teknolojinin kadın ve erkek arasındaki eşitsizliğe etkisi bağlamında yeniden tartışılmasına, değerlendirilmesine yol açmıştır. Çalışmamız bu tartışmaları serimleyerek, teknoloji ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Teknoloji ve yapay zekânın toplumsal cinsiyet temelinde daha evvel tartışılmış yönleri ele alınmıştır. Böylece mevcut varolan ve varolma potansiyeli taşıyan insan değişimi ile ilgili bir bakış açısı sunulmuştur.

Çalışmamız geleceğe yönelik bir kurgu yaratmak amacında olmayıp, varolan ve ilerlemeye devam eden teknolojilere dikkat çekmek ve değişim konusunda bir bilinç oluşturmak için mühim bir mesele olma niteliği taşımaktadır. Teknolojinin ilerleyişinin sürekliliği geçmiş ve bugün ile ispatlanabilen bir durum olması açısından söz konusu bilincin oluşturulmasını gerekli kılmaktadır. Ayrıca bu inceleme toplumsal cinsiyet eşitsizliğine vurgu yapması ve buna çözüm bulma arayışı içerisinde olması yönüyle de önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: siberfeminizm, posthümanizm, teknoloji, toplumsal cinsiyet eşitsizliği.

PANDEMİ DÖNEMİNDE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME BAKIŞI[1]

Gülçin ÇOBAN

Özel Eğitim Öğretmeni, MEB,

Ezgi SUMBAS

Arş. Grv. Dr., İnönü Üniversitesi,

ÖZET

Yardımcı teknolojiler; özel eğitim öğrencilerinin kimseye ihtiyaç duymayacak şekilde bağımsızlığını, yaşam standartlarını artırmak ve öğretimlerini bireyselleştirmek için kullanılan hizmetlerdendir (Reed ve Bowser, 2005). Yardımcı teknolojilere ihtiyacın artması; özel eğitim alanında geleneksel yöntemlerin kullanılması öğrencinin öğrendiklerini genelleyebilme ve bir çok konuda yetersiz kalmıştır. Zamanla da verilen eğitimin bireylerin gelişimine katkı sağlaması için; eğitim öğretimin etkililik ve verimliliğini artırabilmek için yardımcı teknolojilerin kullanımı da ortaya çıkmıştır. Böylece de teknolojiyi kullanarak öğrenciye; bilgiyi etkileşimli bir şekilde uygulama, kendini geliştirebilme fırsatı sunmuştur (Ohene-Djan ve Sen, 2007). Chang, Chen ve Huang (2011)' e göre; öğrenci motivasyonlarını belirlemek, yeteneklerini geliştirmek, öğrenciye uygun yöntem teknikleri bulmak için etkililiği yüksek bir yöntemdir. Luo ve Lei (2012)'e göre; eğitim öğretim sürecinde dijital kullanımı, öğretmen öğrenci arasındaki verimli etkileşimin artırılmasına ek olarak; medya ve öğretim materyalleriyle olan etkileşimi de kolay hale getirmiştir. Günümüz eğitimini teknolojiden ayrı düşünmek mümkün değildir. Bu amaçla uzaktan eğitimden belki de en çok etkilenen alanlardan birisi olan özel eğitim alanının dikkate alınması gerekmektedir. Bu çerçevede olgu bilim deseni kullanılarak özel eğitim öğretmenleri ile görüşmeler yapılması planlanmaktadır. Araştırmanın verileri içerik analizi kullanılarak ele alınacaktır. Araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak özel eğitim öğretmenlerinin yaşadığı sorunlar çerçevesinde grup rehberliği programı planlanması amaçlanmaktadır. Araştırma süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim Öğretmenleri, Pandemi, Uzaktan Eğitim

[1] Bu araştırma bir BAP projesidir.

PATELLAR KONDROMALAZİ İLE PATELLAR KARTİLAJ HACMİ VE SUBKÜTAN YAĞ KALINLIĞI ARASINDAKİ KORELASYON

Furkan Ertürk URFALI

Dr.Öğr.Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Evliya Çelebİ Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji AD., ORCID: 0000-0002-4875-7761

ÖZET

Diz ağrısının önemli nedenlerinden biri olan patellar kondromalazinin etiyolojisinde iyi bilinen nedenler travma ve yapısal bozukluklardır. Diz ekleminde mekanik strese neden olan obezitenin patellar kondromalazi etiyolojisinde rol oynadığı ve obezitenin bir göstergesi olan deri altı yağ dokusu kalınlığının patellar kondromalazi derecesi ile ilişkili olduğu bildirilmektedir. Çalışmamızda kondromalazi derecesi ile deri altı yağ dokusu kalınlığı ve patellar kıkırdak hacmi arasındaki ilişki MR incelemelerinde değerlendirildi.

Çalışmamıza Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Ağustos 2019-Aralık 2019 tarihleri arasında diz MR incelemesi yapılan 24 hasta dahil edildi. MR incelemeleri ekstremite sarmalı GE Signa Explorer 1.5 Tesla MR cihazı (GE Healthcare, Newyork ABD) ile yapıldı. Diz bölgesinde ameliyat öyküsü, diz ekleminde yapısal bozukluklar ve akut travmaya bağlı tetkikleri olan hastalar çalışma dışı bırakıldı. Diz MR incelemelerinde patellar kondromalazi derecelendirme modifiye Outerbridge sınıflamasına göre yapıldı. Subkutan yağ dokusu kalınlığı, patellar kıkırdağın en kalın olduğu seviyede medial cilt yüzeyinden medial femoral kondilin arka ucuna kadar lineer olarak ölçüldü. Patellar kıkırdak hacmi Horos yazılım programı (GNU Lesser General Public License, Version 3 (LGPL-3.0)) ile patellar kıkırdağın manuel olarak işaretlenmesiyle yapılmıştır. Tüm veriler SPSS 21.0 (Statistical Package for the Social Sciences Inc.; Armonk, NY, ABD) istatistik programı ile değerlendirildi. Patellar kıkırdak hacmi ve deri altı yağ dokusu kalınlığı ile patellar kondromalazi arasındaki ilişki Pearson korelasyon testi ile değerlendirildi.

Çalışmaya dahil edilen 24 hastanın 12'si kadın, 12'si erkekti ve ortalama yaş 47.1 (26-65) idi. Ortalama cilt altı yağ dokusu kalınlığı 3,51 ± 0,87 cm (± SD) ve ortalama patellar kıkırdak hacmi 3,39 ± 1,51 cm3 (± SD) olarak ölçüldü. Kıkırdak hacmi ile kondromalazi derecesi arasında negatif korelasyon bulundu (Pearson korelasyon testi, r: -0.867 p <0.001). Yaş ile kondromalazi derecesi arasında anlamlı bir ilişki yoktu (Pearson korelasyon testi, r: 0.215 p> 0.05). Deri altı yağ dokusu kalınlığı ile patellar kondromalazi arasında korelasyon vardı (Pearson korelasyon testi, r: 0,425 p: 0,038). Deri altı yağ dokusu kalınlığı ile patellar kıkırdak hacmi arasında korelasyon vardı (Pearson korelasyon testi, r: -0,564 p: 0,04).

Artmış deri altı yağ dokusu kalınlığı, patellar kıkırdak hacmindeki azalma ve patellar kondromalazi varlığı ile ilişkilidir. Patellar kıkırdak hacmindeki azalmanın ve cilt altı yağ dokusu kalınlığındaki artışın, patellar kondromalazinin radyolojik prediktif belirteci olarak kullanılabileceğini ve hastaların tedavisinde yol gösterici olabileceğini düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Patellar Kondromalazi, Diz MR, Obezite, Volümetrik Değerlendirme

POLİPROPİLEN ESNEK MEKANİZMALARIN ÇALIŞMA HASSASİYETLERİNİN ARTTIRILMASI VE SERVİS ÖMRÜNÜN UZATILMASI

INCREASING ACCURACY OF COMPLIANT MECHANISMS MADE OF PROPROPYLENE AND EXTENDING SERVICE LIFE

Çağıl Merve TANIK

Dr. Öğr. Üyesi, Ostim Teknik Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-4616-0934

ÖZET

Esnek mekanizmalar hareketin bir kısmını veya tamamını rijit mafsallar yerine esnek kısımlar ile yapabilen mekanizmalardır. Sentezlenen mekanizmanın istenilen hareketi sağlaması, özel olarak boyutlandırılmış, diğer elemanlara göre daha ince olan segmentlerin esnemesi ile elde edilir. Bu tip mekanizmaların düşük maliyet, az parça sayısı, hafiflik, yağlanmaya gerek duymama gibi birçok önemli avantajları vardır. Esnek mekanizmalar tek parçadan oluşuyor ise tam esnek, değil ise kısmen esnek mekanizma diye isimlendirilirler.. Karmaşık ve çok fazla parçadan üretilmiş bir çok rijit mekanizma tek parçadan esnek mekanizma olarak üretilebilmektedir.

Hemen her malzemenin belli oranlarda elastik deforme kabiliyeti vardır. Ancak esnek mekanizmalarda malzeme seçimi yapılırken en önemli parametre *akma mukavemeti/elastisite modülü* (S_y/E) oranıdır. S_y/E oranın yüksek olması, bir esnek bağlantının, plastik deformasyon gerçekleşmeden ne kadar elastik deforme olacağının temel bir göstergesidir. Polipropilen S_y/E oranı en yüksek malzemelerden biridir. Bu durum, polipropileni, esnek mekanizmalar için oldukça yaygın kullanılan ve görece ucuz bir malzeme yapmaktadır.

Diğer taraftan polipropilenin bir termoplastik malzeme biri olması sebebiyle sıcaklığa karşı mekanik özellikleri oldukça değişkendir. Bu durum tasarımı doğası gereği karmaşık olan esnek mekanizmaların tasarlanmasını daha da güçleştirmektedir.

Farklı sıcaklıklarda elastisite modülünün ve akma mukavemetinin değişimi, farklı koşullarda mekanizmanın hareket karakteristiğinin kestirilmesine mani olmakta ve bilhassa mikro makineler gibi boyutsal olarak oldukça küçük olan sistemlerde tasarımın başarısız olmasına neden olmaktadır.

Bu bildiride polipropilen malzemeden üretilen esnek mekanizmalarının farklı sıcaklık koşullarında karakterizasyonunun önkestirimi için bir tablo hazırlanması ve bir test düzeneği ile verilerin doğrulanması hedeflenmiştir.

Hazırlanacak deney düzeneği için mekanik çekme testlerinin yapılacağı sıcaklık kontrollü kapalı bir sistem kurulacaktır. Hazırlanan polipropilen test numunelerinden elde edilen veriler tablo haline getirilecek ve çeşitli mekanizmaların giriş ve çıkış değerleri bu sonuçlara göre yeniden hesaplanacaktır. Elde edilen sonuçlar ışığında çalışma koşulları belli olan esnek mekanizmaların çalışma hassasiyetleri arttırılması ve ömürlerinin uzatılması hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Esnek mekanizmalar, elastisite modülü, polipropilen

ORGANİK KROMUN KANATLILARDA PERFORMANS ÜZERİNE ETKİLERİ

Tuba AYDIN 1,a

Adnan ŞEHU1,b

1Ankara University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Animal Nutrition and Nutritional Diseases, Ankara, Turkey.

aORCID: 0000-0002-1872-6980 ; bORCID: 0000-0002-9674-1473

ÖZET

Krom (Cr) birçok araştırmacı tarafından hayvanlar ve insanlar için esansiyel bir mineral olarak kabul edilmiştir. Kromun karbonhidrat, protein ve lipit metabolizmasına etkisi bilinmektedir. Kromun en önemli özelliği insulin aktivitesini ve yağ metabolizmasını düzenleyen Glikoz Tolerans Faktörü (GTF) etkisidir. Sıcak stresinin besin alınımı, su ve elektrolit dengesi ve yumurta üretimi üzerindeki olumsuz etkilerinin, organik krom beslenmesiyle azaltılabileceğini gösteren çalışmalar mevcuttur. Organik bileşiklere bağlı halde bulunan kromun (organik kaynaklı krom) biyoyararlılığının, inorganik kaynaklı kroma kıyasla daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Farklı türde kanatlılar için yapılan rasyonlara ilave edilen organik kromun metabolizma,performans ,karkas kalitesi ve yumurta verimi üzerinde olumlu etkileri gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların varlığı organik kromun kanatlı beslenmesinde kullanılabilirliğini mümkün kılmaktadır.

EFFECTS OF ORGANIC CHROMIUM ON PERFORMANCE OF POULTRY

Abstrat :

Many studies show essential element of chromium for humans and animals. Chromium is involved in carbohydrates, lipids, proteins, metabolic function. Chromium plays an important role as a component of glucose tolerance factor (GTF) which potentiates the action of insulin and regulates fat metabolism. Organic chromium has shown to be effective in diminishing adverse effects of heat stress which are decreased feed consumption, electrolyte imbalance and egg production. It has been determined that the bioavailability of organic chromium is higher than inorganic chromium. The result of many studies revealed possitive effect chromium supplementation on the metabolism, performance,meat quality and egg yield of different types of poultry .The existence of these studies makes it possible to use organic chromium in poultry nutrition.

FIRST REPORT OF SEPTICEMIA DUE TO PNEUMATOSIS CYSTOIDES INTESTINALIS AFTER CYTOREDUCTIVE SURGERY AND HYPERTHERMIC INTRAPERITONEAL CHEMOTHERAPY; TWO CASES WITH REVIEW OF THE LITERATURE

SİTOREDÜKTİF CERRAHİ VE HİPERTERMİK İNTRAPERİTONEAL KEMOTERAPİ SONRASI PNÖMATOZİS CYSTOİDES INTESTİNALİS'E BAĞLI SEPTİSEMİNİN İLK BİLDİRİSİ; LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLDİĞİ İKİ VAKA SUNUMU

Assoc. Prof. Dr. Selcuk GULMEZ

SBU, Kosuyolu High Specialiality Training and Research Hospital, Gastroenterologic Surgery Clinic, ORCID: 0000-0001-9719-1904

ABSTRACT

Pneumatosis cystoides intestinalis (PCI) is a rare condition characterized by gas in the intestinal wall. While 15% of the factors that cause this disease are primary and are included in the idiopathic group, the 85% group is secondary due to many different factors. Pulmonary infections, tumoral and collagen tissue disease, immunodeficiency, chemotherapy treatment, and steroids are associated with PSI. Computed Tomography (CT) is the most sensitive diagnostic tool. In the absence of radiologically any bowel ischemia or perforation, nasogastric decompression, bowel rest, antibiotic therapy, and oxygen are the main components of conservative therapy.

A 70-year-old male patient underwent cytoreductive surgery (SRC) and hyperthermic intraperitoneal chemotherapy (HIPEC) on 09/2018 in our clinic due to peritoneal carcinomatosis (PC) secondary to upper rectal cancer. Anterior resection and pelvic peritonectomy were performed. HIPEC was provided with Oxaliplatin at 41-43 ° C for 30 minutes. On the 5th postoperative day, he complained of continuous periumbilical abdominal pain, and 38 ° C fever was added to the clinical picture on the 6th day. On physical examination, the abdomen was sensitive, and there was defense, but there was no rebound. On the 6th day, 14300 / mm3 leukocytes and 77 g / dL CRP values were observed as laboratory parameters. On the same day, contrast-enhanced abdominal CT showed multiple intramural gas bubbles in the distal jejunal loops and marked edema in the wall. The table was evaluated as PSI, and oral intake was stopped, and parenteral nutrition was started. The treatment was continued with 3rd generation cephalosporin and metronidazole. At the end of the 1-week rest period, the patient's complaints and clinical picture completely regressed.

A 44-year-old male patient underwent a right hemicolectomy at an external center in early 2017 due to right colon carcinoma. Adjuvant FOLFOX was given to the patient whose pathology was T4N2M0. Complementary colectomy, rectal stump, and end ileostomy were performed as SRC on 05/2018. Oxaliplatin was used as HIPEC agent. On the 11th postoperative day, abdominal pain and 38.4 ° C fever were detected. In the abdominal examination, four quadrants of central intensity were present. Defense and rebound were not watched. Leukocyte value was 15,000 / mm3 and CRP was 27g / dL. Contrast-enhanced abdominal CT showed dilatation, edema, and intramural multiple air cysts in the proximal jejunum. The current picture was interpreted as PSI secondary to HIPEC, and enteral intake was discontinued, and parenteral nutrition was started. Empirical tienam 500 mg 4x1 was added as concurrent treatment. After a week of treatment, the patient was discharged with complete improvement in clinical and radiological control.

HIPEC can cause PSI, which is a rare but life-threatening complication and can easily progress to septicemia. The treatment is usually conservative, which should be kept in mind to avoid negative laparotomy.

Keywords: Pneumatosis cystoides intestinalis, Chemotherapy, Septicemia

ÖZET

Pnömotozis sistoides intestinalis (PSİ) oldukça nadir karşılaşılan ve intestinal duvarda gaz görünümü ile karakterize bir durumdur. Bu hastalığa yol açan etmenlerin %15'i primer olup idiopatik gruba girer iken, %85'lik grubu pek çok değişik faktörlere bağlı olarak sekonder gerçekleşmektedir. Pulmoner enfeksiyonlar, tümöral ve kollajen doku hastalığı, immün yetmezlik, kemoterapi tedavisi ve steroidler PSI ile ilişkilidir. Bilgisayarlı Tomografi (BT) en sensitif tanı aracıdır. Radyolojik olarak herhangi bir bağırsak iskemisi veya perforasyonun yokluğunda, nazogastrik dekompresyon, bağırsak istirahati, antibiyotik tedavisi ve oksijen konservatif tedavinin ana bileşenleridir.

70 yaşında erkek hastaya üst rektum kanserine sekonder peritoneal karsinomatozis (PK) nedeniyle kliniğimizde 09/2018 tarihinde sitoredüktif cerrahi (SRC) ve hipertermik intraperitoneal kemoterapi (HİPEK) uygulandı. hastaya anterior rezeksiyon ve pelvik peritonektomi yapıldı. HİPEK ise 30 dakika süreyle 41-43 Cº'de Oksaliplatin ile sağlandı. postop. 5 gün periumblikal sürekli devam eden karın ağrısından yakınmaya başladı ve tabloya 6.gün 38 Cº ateş eklendi. Fizik muayenede batın hassas olup defans mevcut idi lakin rebound yoktu. Laboratuvar parametresi olarak ise 6. gün 14300 /mm3 lökosit ve 77 g/dL CRP değerleri gözlendi. Aynı gün çekilen kontrastlı batın BT'de distal jejunal anslarda multipl intramural gaz habbecikleri ve duvarda belirgin ödem mevcuttu (Resim 2a ve 2b). Tablo PSİ olarak değerlendirildi ve oral alım durdurulup parenteral beslenmeye geçildi. Tedaviye 3.kuşak sefalosporin ve metronidazol ile devam edildi. 1 haftalık dinlenme süresi sonunda hastanın şikayetleri ve klinik tablo tamemen geriledi

44 yaşında erkek hastaya dış merkezde 2017 başında sağ kolon karsinomu nedeniyle sağ hemikolektomi uygulanmış. Patolojisi T4N2M0 gelen hastaya adjuvan FOLFOX verilmiş.

hastaya 05/2018'de SRC olarak tamamlayıcı kolektomi, rektal güdük ve uç ileostomi yapıldı. HİPEK ajanı olarak Oksaliplatin kullanıldı. Postop. 11.günde karın arısı ve 38.4 Cº ateş saptandı. Batın muayenesinde santral yoğunluklu dört kadran hassasiyet mevcuttu. Defans ve rebound izlenmedi. Lökosit değeri 15.000/mm3 ve CRP 27g/dL idi. Kontrastlı batın BT'de proksimal jejunumda dilatasyon, ödem ve intramural multiple hava kistleri izlenimi mevcuttu (Resim 3a). Mevcut tablo HİPEK'e sekonder PSİ olarak yorumlandı ve enteral alım kesilip parenteral beslenmeye geçildi. Eş zamanlı tedaviye olarak ampirik tienam 500 mg 4x1 eklendi. Bir haftalık tedavi sonrasındaki klinik ve radyolojik kontrolde tamemen düzelme ile hasta taburcu edildi.

HİPEK nadir fakat hayatı tehdit eden bir komplikasyon olan ve septisemiye kolayca ilerleyebilen PSİ'e neden olabilmektedir. Tedavi genellikle konservatifdir ve negatif laparotomi yapmamak adına bu durum akılda tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Pnömotozis sistoides intestinalis, Kemoterapi, Septisemi

COVID-19 DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ*

Ramazan KİYAM
Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ORCID:0000-0002-7744-4430

Volkan KUKUL
Dr. Öğr. Üyesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, ORCID :0000-0002-9546-3790

Özet

2019 yılında başlayan COVID-19 pandemi süreci tüm dünyada eğitim süreçlerinin uzaktan eğitime taşınmasına neden olmuştur. Buna bağlı olarak bu hızlı geçiş sürecinde uygulanan eğitimin değerlendirilmesi gerekli hale gelmiştir. Araştırmacılar bu süreci farklı boyutlarıyla ele almışlardır. Buna bağlı olarak bu araştırmanın amacı, COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik olarak yapılan Türkiye adresli araştırmaların incelenmesidir. Araştırma TR Dizinde yer alan makaleler üzerinden yürütülmüş ve arama kriteri olarak pandemi, COVID-19, Uzaktan eğitim kelimeleri kullanılmıştır. Buna göre araştırma bağlamına uygun 12 makaleye erişilmiştir. Makaleler nitel yöntemlerden içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, bu süreçte yapılan araştırmaların çoğunun yükseköğretim düzeyinde, geri kalanının ise K12 düzeyinde olduğu görülmüştür. Araştırmalarda kullanılan yöntemlerin ise nitel ve nicel yöntemler ağırlıklı olduğu, karma yöntemin ise daha az kullanıldığı belirlenmiştir. Araştırmaların çalışma grupları incelendiğinde ise akademisyenler, uzaktan eğitim merkezi çalışanları, üniversite öğrencileri, K12 öğrencileri, ebeveynler ve öğretmenler ile çalışıldığı görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre çalışılan gruplar her ne kadar farklı gruplar olsa da yapılan çalışma sayısının sınırlı olduğu görülmektedir. Bu yönüyle sürecin daha derinlemesine ve farklı boyutlarıyla incelenmesi yararlı olacaktır. Bu kapsamda her çalışma grubuyla yapılan çalışmaların farklı bağlamları içerecek şekilde planlanması alan yazına katkı sunacaktır. Ayrıca yapılan araştırmaların konu alanı olarak daha çok çalışma gruplarının görüşlerine yöneldiği görülmüştür. Bu noktadan hareketle uzaktan eğitim çalışmalarında önemli olan kavramlar ve sık kullanılan kuramlar çerçevesinde araştırmalar planlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Uzaktan Eğitim, K12, Öğretmen

*Bu çalışma birinci yazarın Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümünde yürüttüğü tez çalışmasının bir bölümünden oluşturulmuştur.

REDÜKTİF YIKAMA İŞLEMİ SONRASI HASLIK DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ VE PROSESİN OPTİMİZASYONU

Samet ERDAL

ORCID: 0000-0001-7340-3781

Eda TURHAN

ORCID: 0000-0002-8632-8650, Tekstil Mühendisi Aydın Mensucat AR-GE

Zeliha İMAMOĞLU

ORCID: 0000-0003-2143-7386, Tekstil Mühendisi Aydın Mensucat

ÖZET

Çalışmada, dispers boyama işlemi ile boyanan Polyester (PES) haslık değerlerinin iyileştirilmesi amaçlanmıştır. Boyama esnasında boyar maddelerin önemli bir kısmı lifle bağ yaparak life bağlanmaktadır. Ancak dispers boyarmaddelerin bir kısmı lifle bağ yapmamakta lifin üzerinde fiziksel olarak bulunmaktadır. Boyama işlemi sorasında lifle bağ yapmamış boyar maddenin yıkama işlemleri ile kumaş üzerinden tamamen uzaklaştırılması gerekmektedir. Buna ilave olarak lif, iplik, kumaş yüzeyi üzerine çökmüş ölü boyanın da haslıklar üzerindeki olumsuz etkileri görülmektedir. Boyama işlemi sonrasında Redüktif yıkama yapılarak ölü boya olarak nitelendirilen, lifle bağ yapmamış boyar maddelerin uzaklaştırılması çok önemlidir. Ancak, redüktif yıkama şartlarının ağırlaştırılması ile lif ile bağ yapmış boyaların yapıdan ayrılmasına ve renk problemlerine ve dolaysıyla haslık değerlerinde düşüşlere yol açabilmektedir. Yıkama şartlarının gereğinden fazla hafifletilmesi de aynı haslık sorunlarının oluşmasına sebep olmaktadır. Bu yüzden redüktif yıkamanın optimum şartlarda yapılması gerekmektedir. Haslık değerlerindeki düşüşler boyama işleminden sonra uygulanan yaş veya kuru işlemler ile daha belirgin hale gelmektedir. Yıkama şartlarında bağ yapmayan boyayı uzaklaştırırken bağ yapmış lifi boyayan boyar maddeye de zarar vermemek gerekmektedir. Çalışmamızda sıcaklık, ph, yıkama kimyasalları, boya gruplarının etkileri incelenmiştir. İnceleme işlemleri sonrasında ter, sürtünme, su haslık deneyleri yapılmıştır. Yapılan deneyler sonucunda en iyi haslık değerlerine sahip numunelerin çalışma şartları reçeteleri belirlenmiş ve redüktif yıkama şartları ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Polyester, redüktif yıkama, sürtünme haslığı, ter haslığı, proses iyileştirmesi

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ÖĞRENCİLERİNDE KİŞİ-DURUM YAKLAŞIMINA GÖRE YARDIM ETME EĞİLİMİ

TENDENCY OF HELP IN GUIDANCE AND PSYCHOLOGICAL COUNSELING STUDENTS ACCORDING TO THE PERSON-STATE APPROACH

Ezgi SUMBAS

Arş. Gör. Dr., İnönü Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5450-6400

Nilgün ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üye., İnönü Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-2593-9076

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, psikolojik danışman adaylarının kişi-durum yaklaşımına göre yardım etme eğilimlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın katılımcıları bir kamu üniversitesinin rehberlik ve psikolojik danışmanlık programının farklı sınıf düzeylerinde eğitimlerine (1. Sınıf, 2. Sınıf, 3. Sınıf ve 4. Sınıf) devam eden lisans öğrencileridir. Bu araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 269'u (%71,7) kız, 106'sı (%28,3) erkek olmak üzere toplam 375 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verilerini toplamak amacıyla Romer, Gruder ve Lizzadro (1986) tarafından geliştirilen ve Duru (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Yardım Yönelimi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada, psikolojik danışman adaylarının yardım etme eğilimlerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre değişip değişmediğini belirlemek için t testi ve ANOVA yöntemi kullanılmıştır. Araştırma bulguları, PDR öğrencilerinin kişi-durum yaklaşımına göre yardım etme eğilimlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre değişmemekle birlikte cinsiyet (yalnız bencillik alt ölçeği) değişkenine göre değiştiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yardım etme eğilimi, psikolojik danışman adayları, cinsiyet, sınıf düzeyi.

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the tendency of the counselor candidates to help according to the person-situation approach. The participants of the study are undergraduate students who continue their education (1st year, 2nd year, 3rd year and 4th year) in the guidance and psychological counseling program of a public university. In this study, criterion sampling method, one of the purposeful sampling types, was used. The study group of the research consists of a total of 375 students, 269 (71.7%) girls and 106 (28.3%) boys. Aid Orientation Scale developed by Romer, Gruder and Lizzadro (1986) and adapted into Turkish by Duru (2002) was used to collect research data. In the study, t test and ANOVA method were used to determine whether the helping tendencies of the counselor candidates vary according to gender and grade level. The findings of the study show that the tendency of PDR students to help according to the person-situation approach does not change according to the grade level variable, but varies according to the variable of gender (only selfishness subscale).

Keywords: Tendency to help, counselor candidates, gender, grade level.

RESVERATROLÜN KOLON KANSER HÜCRELERINDE PRO-APOPTOTIK ETKILERI

PRO-APOPTOTIC EFFECTS OF RESVERATROL IN COLON CANCER CELLS

Günsu SOYKUT
Yrd. Doç. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi, ORCID 0000-0002-8479-1457

Eda BECER
Doç. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi, ORCID 0000-0002-2378-128X

Seda VATANSEVER
Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi-Yakın Doğu Üniversitesi,
ORCID 0000-0002-7415-9618

ÖZET

Resveratrol fitokimyasalların stilben grubuna ait ve vücutta biyolojik etkilere sahip bir fitoaleksindir. Resveratrol üzümde ve kırmızı şarapta bol miktarda bulunmaktadır. Resveratrolün serbest radikal temizleme, anti-oksidan, anti-kanser gibi olumlu potansiyel etkileri mevcuttur. Araştırmanın amacı resveratrolün Colo-320 primer kolon adenokarsinom hücrelerinde pro-apoptotik etkilerini incelemektir.

Farklı beş dozda resveratrol (5, 10, 25, 50, 100 µg/ml) 24 ve 48 saat Colo-320 hücreleri ile inkübe edilmiş ve hücre büyümesi ve sitotoksisitesi MTT yöntemi ile ölçülmüştür. Resveratrolün pro-apoptotik etkileri ise immünohistokimya yöntemi ile kaspaz-3, sitokrom-c ve FasL yönelik antikorlar kullanılarak incelenmiştir.

MTT yönteminden sonra resveratrolün Colo-320 hücrelerindeki optimal dozunun 48 saat inkübasyon ile 25 µg/ml olduğu belirlenmiştir. İnstrinsik apoptotik yolak göstergeci olan sitokrom-c'nin 25 µg/ml resveratrol dozunda 48 saat inkübasyonundan sonra kontrol grubuna göre anlamlı derecede arttığı saptanmıştır ($p<0.05$). Buna ek olarak, ekstrinsik apoptotik yolak aktivasyonu belirteci olan FasL immünoreaktivitesi de yine kontrol grubuna kıyasla anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Bitirici kaspaz olarak bilinen kaspaz-3'ün ekspresyonunda da benzer etkiye rastlanmış olup, 25 µg/ml dozda, 48 saat inkübasyon ile, resveratrolün kontrol grubuna göre primer kolon kanser hücrelerinde anlamlı derecede kaspaz-3 seviyelerinde artış sağladığı görülmüştür ($p<0.05$).

Resveratrolün Colo-320 primer kolon adenokarsinom hücrelerinde hem intrinsik ve ekstrinsik apoptotik yolakları, hem de kaspaz-3'ü aktive ederek pro-apoptotik etki gösterdiği saptanmıştır. Yapılan çalışmada resveratrolün potansiyel olarak kolon kanserinde anti-kanser etkiler gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Resveratrol, kolon kanser, apoptoz

ABSTRACT

Resveratrol is a phytoalexin belonging to the stilbene group of phytochemicals and has biological effects on the body. Resveratrol is abundant in grapes and red wine. Resveratrol is known to have potential positive benefits such as free radical scavenging, anti-oxidant and anti-cancer effects. The aim of the study is to examine the pro-apoptotic effects of resveratrol in Colo-320 primary colon adenocarcinoma cells.

Five different doses of resveratrol (5, 10, 25, 50, 100 µg/ml) were incubated with Colo-320 cells for 24 and 48 hours and cell growth and cytotoxicity were measured by MTT assay. Pro-apoptotic effects of resveratrol were investigated by immunohistochemistry method using antibodies directed against cytochrome-c, FasL and caspase-3.

After MTT assay measurements, the optimal dose of resveratrol in Colo-320 cells was determined to be 25 µg/ml at 48 h. It was found that cytochrome-c expression, an instrinsic apoptotic pathway indicator, significantly increased after 48 hours of incubation at a dose of 25 µg/ml resveratrol compared to the control group ($p<0.05$). In addition, FasL immunoreactivity, which is a marker of extrinsic apoptotic pathway activation, was also found to be significantly higher compared to the control group ($p<0.05$). A similar effect was observed on the expression of caspase-3, known as the executioner caspase, and resveratrol at a dose of 25 µg/ml, at 48 h was found to be significantly increased in primary colon cancer cells compared to the control group ($p <0.05$).

Resveratrol has been found to have pro-apoptotic effects by activating both intrinsic and extrinsic apoptotic pathways and caspase-3 in Colo-320 primary colon adenocarcinoma cells. In the current study, it was determined that resveratrol might potentially exert anti-cancer effects in colon cancer.

Keywords: Resveratrol, colon cancer, apoptosis

SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: TR72 BÖLGESİ ÜZERİNE PANEL ANALİZİ

IMPACT OF HEALTH EXPENDITURES ON ECONOMIC GROWTH: PANEL ANALYSIS ON TR72 REGION

Rahman AYDIN
Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,
0000-0003-0440-7468
Buket AYDIN
Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
0000-0002-6204-0505
Anıl LÖGÜN
Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü
0000-0003-2543-3964

ÖZET

Bir toplumda sürdürülebilir ekonomik büyüme için önemli olan faktörlerden birisi de beşeri sermayedir. Beşeri sermayenin oluşumunun öncüsü "yaparak öğrenme" yaklaşımı ile Arrow (1962) iken, beşeri sermaye-büyüme arasındaki ilişkinin sistematik analizi T. Schultz (1063) ile başlar. Günümüzdeki çalışmalarda Lucas (1988), Rebelo (1991), Mankiw, Romer ve Weil (1992) beşeri sermayeyi, fiziksel sermayenin yanında ayrı bir üretim faktörü olarak kabul etmişlerdir. Beşeri sermaye, işgücü tarafından içerilen bilgi ve becerilerin toplamı olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, işgücünün sağlık ve beslenme alanlarında iyi olma durumu da beşeri sermayenin bir parçası olarak algılanmaktadır. Bu nedenle gelişmiş ülkelerin bütçelerinde sağlık harcamaları önemli yer tutmaktadır. Son yıllarda gelişmekte olan ülkeler de beşeri sermayenin ekonomik büyüme için önemine dikkat çekilmektedir. Öyle ki son yıllarda gelişmekte olan ülkeler, bütçelerinde sağlık harcamalarına önemli pay ayırmaktadır.

Türkiye'de gerçekleşen sağlık yatırımlarının işgücü verimliliği üzerine etkisi birçok çalışmanın araştırma konusu olmuştur. Bu bağlamda çalışmanın amacı Türkiye ekonomisi için sağlık harcamalarının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini TR72 özelinde araştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda TR72 bölgesi için 2004-2019 yılları arası sağlık harcamalarının, sabit sermaye harcamalarının ve eğitim harcamalarının milli gelir üzerindeki etkisi Pairwise Granger nedensellik testi yardımı ile incelenmiştir. Çalışmada kullanılan eğitim, sağlık ve sabit sermaye harcamaları verileri T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı'ndan, milli gelir verisi ise TÜİK veri tabanından elde edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre sağlık ve eğitim harcamalarının ekonomik büyümenin nedeni olduğu tespit edilmiştir. Ancak sabit sermaye yatırımları ile ekonomik büyüme arasında bir nedensellik ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Harcamaları, Ekonomik Büyüme, TR72 Bölgesi, Panel Analiz

SOCIAL REALITY AND CULTURAL PROPAGATION IN FUNKE AKINDELE-BELLO'S *JENIFA'S DIARY*

Stephen Oghenerurо OKPADAH

Department of the Performing Arts, University of Ilorin, Ilorin, Nigeria

ADDRESS: Department of the Performing Arts, University of Ilorin, PMB 1515, University of Ilorin, Kwara State, Nigeria.

ABSTRACT

Apart from originating contemporary norms and cultures among its viewers, Nigerian television series portray new and emerging constructions and practices that the populace is able to identify with. Recently, one television series that has become popular in Nigeria is *Jenifa's Diary*. Its popularity stems from its incorporation of the Nigerian English, the British English and the indigenous Yoruba language, as well as the antics and codification(s) of the eponymous character, Jennifer. Her utility of a distinctive English language which deviates from the Nigerian Pidgin and the British English, has made this series popular among viewers. This has created a new linguistic culture and also appropriated what we term the *Jenifan lingua franca*. It is not a rarity to see children, teenagers and adults communicate in the same manner as Jennifer. Against this backdrop, I examine Funke Akindele-Bello's television series *Jenifa's Diary* as Nigerian social reality and a medium for cultural propagation. This study also investigates socio-cultural nuances in *Jenifa's Diary*. The research is qualitative as it utilises the literary and content analysis approaches. The study reveals that *Jenifa's Diary* captures the plight of the *African been to* in the Western world and that the television serial is rich with its incorporation of the Nigerian Pidgin English, the British English and some indigenous Nigerian languages such as the Yoruba language, as well as the antics and codification(s) of the eponymous character, Jennifer. While *Jenifa's Diary* and other Nigerian television series are products of social realities, they also create spaces for new socio-cultural landscapes. The study has been able to explain the imperative of television series on the Nigerian socio-cultural space. Cineastes should produce television serials that will educate and stimulate the populace towards becoming better people in the society.

Key Words: Television series, *Jenifa's Diary*, Nigeria, Funke Akindele, Popular Culture, Social Construct

KALSİYUM FOSFAT NANOPARTİKÜLÜ KULLANILARAK MCF-7 KANSER HÜCRE HATTININ IL-6 SİTOKİNİ İLE ETİKETLENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Seda GENÇ
Yıldız Teknik Üniversitesi ORCID: 0000-0002-4816-3939

Doç. Dr. Nelisa TÜRKOĞLU LAÇİN
Yıldız Teknik Üniversitesi ORCID: 0000-0001-9118-5183

ÖZET

Gen terapisi, işlevsel olarak hatalı ya da eksik gen bölgelerinin yeniden düzenlenmesiyle sağlıklı hücrelere aktarılması temeline dayanmaktadır. Moleküler biyoloji ve nanoteknoloji alanlarının ortak çalışması olan bu yöntem ile son yıllarda hem kalıtsal hem de kazanılmış hastalıkların tedavisinde oldukça başarılı olunmuştur. Terapötik genlerin hedef hücrelere transfeksiyonu 'vektör' olarak adlandırılan taşıyıcı sistemlerle mümkündür. Virüs kaynaklı olan viral vektörlerin dayanıklılığı ve yüksek transfeksiyon veriminin yanı sıra toksik etkiye ve sınırlı gen taşıma kapasitesine sahip olması sebebi ile sentetik, viral olmayan vektörler geliştirilmiştir. Kalsiyum fosfat nanopartikülleri (CaP), yüksek yükleme kapasitesinden dolayı diğer inorganik partiküllere göre büyük avantaja sahiptirler. Bu çalışmada, MCF-7 kanser hücre hattına IL-6 genini kodlayan plazmid aktarımını gerçekleştirmek amacıyla çökeltme yöntemi ve filtrasyonun kullanıldığı farklı bir metot ile kalsiyum fosfat nanopartikülü sentezlenmiştir. Sentezlenen CaP'lerin partikül boyutu, zeta potansiyel değerleri ve boyut dağılım indeksi (PDI) Zetasizer Nano ZS cihazı ile belirlenmiştir. Nanopartiküllerin kimyasal yapısı ve sahip olduğu fonksiyonel gruplar, Fourier dönüşüm kızılötesi spektroskopisi (FT-IR) kullanılarak tespit edilmiştir. CaP'lerin morfolojik özellikleri, taramalı elektron mikroskobu (SEM) ile gözlenmiştir. Sentezlenen nanopartiküllerin sitotoksisite çalışmaları L929 fare fibroblast hücreleri kullanılarak, belirlenen 5 farklı konsantrasyonda MTT analizi ile gerçekleşmiştir. MCF-7 hücrelerine, nanopartikül aracılığıyla aktarılan genin transfeksiyon verimi (TV) floresan ataçmanlı inverted mikroskop ile tayin edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda nanopartiküllerin ortalama boyutu 365 nm (±51) [Polidispersite Endeksi (PDI), 0,4] ve zeta potansiyel değeri -21,8 mV (±4,6) olarak tespit edilmiştir. Sentezlenen nanopartiküllerin sitotoksik etkisini belirleyen MTT analizi sonucunda, hücrelere uygulanan her konsantrasyon için % 65'in üzerinde hücre canlılığı gözlenmiştir. Transfeksiyon verimi, transfekte olan hücrelerin sayılmasıyla hesaplanmış ve 24. saatte %70 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak, kalsiyum fosfat nanopartiküllerinin sentezi başarıyla sağlanmıştır. Biyouyumlu oldukları ve IL-6'yı MCF-7 hücre hattına taşıyabildikleri bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gen aktarımı, kalsiyum fosfat, nanopartikül, IL-6 sitokin

Bu çalışma, Yıldız Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından FYL- 2020-3773 proje numarası ile desteklenmiştir.

LABELING MCF-7 CANCER CELL LINE VIA IL-6 CYTOKINE LOADED CALCIUM PHOSPHATE NANOPARTICLE

Abstract

Gene therapy is based on the replacement of healthy genes to cells with missing genes with the help of molecular biology and nanotechnology. The method has been successful in the treatment of both hereditary and acquired diseases in recent years. Transfection of therapeutic genes into target cells needs carrier systems called "vectors". Synthetic, non-viral vectors have been developed due to toxic effects and limited gene capacity of viral vectors. Viral vectors have high transfection efficiency compared to non-viral vectors. The calcium phosphate nanoparticles (CaP) have a great advantage over other inorganic particles due to their high loading capacity. In this study, calcium phosphate nanoparticle was synthesized using the precipitation method to transfer IL-6 gene coding plasmid to MCF-7 cancer cell line. The particle size, zeta potential values, and polydispersity index (PDI) of obtained CaPs were determined by the Zetasizer Nano ZS device. The chemical structure of nanoparticles was determined using Fourier transformation infrared spectroscopy (FT-IR). Morphological properties of CaPs were observed with scanning electron microscopy (SEM). Cytotoxicity studies were carried out using L929 mouse fibroblast cells with MTT analysis at 5 different concentrations. Transfection efficiency (TE) of the gene transferred to MCF-7 cells via nanoparticle was determined by an inverted microscope with fluorescent attachment. The average size of the nanoparticles was determined as 365 nm (± 51) [Polydispersity Index (PDI), 0.4] and zeta potential value -21.8 mV (± 4.6). As a result of the MTT analysis, the cytotoxic of the nanoparticles were over 65% was observed. Transfection efficiency was calculated by counting the transfected cells and was determined as 70% at 24 h. As a result, the synthesis of calcium phosphate nanoparticles has been successfully achieved. They are found to be biocompatible and able to carry IL-6 to MCF-7 cell line.

Keywords: Gene transfer, calcium phosphate, nanoparticle, IL-6 cytokine

This study was supported by Yıldız Technical University The Scientific Research Projects Coordination Unit with the project number FYL- 2020-3773.

MECMUU'L ERKAM IŞIĞINDA BUHARA EMİRLİĞİ'NDEKİ UNVAN VE MANSIPLAR

THE TITLES AND HIGHER RANKS OF EMIRATE OF BUKHARA IN THE LIGHT OF MECMUU'L-ERKAM

Selim Serkan ÜKTEN

Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Orcid: 0000-0002-8311-8535

ÖZET

16. asrın başında Batı Türkistan'da kurulan Buhara Özbek Hanlığı, bu coğrafyada hâkimiyetine son verdiği Timurlu Devleti'nin yanı sıra Moğol devrinden sonra kurulan Türk-İslam devletlerinin devlet teşkilatlanmasından büyük oranda etkilenerek bir idarî yapılanma meydana getirmiştir. Özbekler haliyle Timurlu mirasını değerlendirerek merkez ve taşra teşkilatında hazır kurulu düzene fazla müdahale etmezken, geldikleri Altınorda sahasından, İlhanlılara kadar Moğol dönemi sonrası Türk-İslam geleneğini sürdürmüşlerdir. Bu doğrultuda 1500-1920 yılları arasında hüküm sürmüş ve Şibanîler, Astrahanlılar ve Mangıtlar olmak üzere üç hanedan tarafından yönetilen Buhara Özbek Hanlığı'nın idarî yapılanmasında makam, unvan ve saray memuriyetleri oluşturulurken Gaznelilerden Selçuklulara, İlhanlılardan Timurlulara kadar pek çok devletin idarî ıstılahları örnek alınmış ve bu devletlerde gördüğümüz bazı ıstılahlar hanlık idarî ıstılahları arasında yerini almıştır. Devleti yönetenler sınıfını oluşturan bu yapılanmada makam ve unvanlar, geniş bir işlevselliğe sahip olarak, saray işlerinden askerî işlere kadar oldukça çeşitli vazifeleri yerine getirmiştir.

Buhara Özbek Hanlığı'nda devlet teşkilatlanmasında makam, unvan sahipleri ve sıradan saray görevlilerini liste halinde veren ve onların ele aldıkları görevleri ile hiyerarşideki yerlerine dair bilgiler veren kaynakların sayısı oldukça azdır. Şibanîler devrinde devlet yönetimi ve teşkilatlanmasına değinen kronikler olmasına rağmen idarî görevlileri detaylı bir şekilde listeleyen kaynağa rastlamamaktayız. Astrahanlılar devri kaynaklarından Mahmud bin Veli'nin kaleme aldığı *Bahrü'l-Esrar fi Menakibu'l-Ahyar* adlı eserde, Buhara şehzade merkezi Belh sarayındaki tören betimlenmiştir. Yazar burada makam, unvan ve saraydaki diğer görevlilerin hiyerarşideki yerleri ve ele aldıkları görevlere dair ilk kıymetli bilgileri sunmuştur. Fakat birkaç Rus seyyahın seyahatnamelerinde sunduğu bilgiler dışında Buhara Hanlığı/Emirliği idari yapılanmasında idarî görevliler hakkında en ayrıntılı bilgileri ilk kez Mangıt Hanedanı dönemi kaynağı *Mecmuu'l-Erkam* vermiştir. Emirlikte siyasî ve iktisadî alanda önemli ıslahatlar yapan, hanedanın ünlü hükümdarı Şah Murad (1785-1800) devrinde kaleme alınan bu eser (1798), siyasî olaylardan ziyade yönetim sistemi ve idarî yapılanmaya odaklanması ile dikkat çekmektedir. Dolayısıyla yönetenler sınıfı ve diğer saray görevlileri hakkında verilen bilgilerdeki detayların fazlalığı doğaldır. Çalışmada Buhara Özbek Hanlığı devlet mekanizmasının ayrıntılı bir şekilde kavranabilmesi açısından, devlet teşkilatını kısaca ele alındıktan sonra *Mecmuu'l-Erkam* adlı eserdeki makam, unvan ve diğer saray görevlileri liste halinde verilecektir. Ayrıca görevliler, Türkistan'ın diğer hanlıkları olan Hive, Hokand,

Yarkend ve Kaşgar Hanlıklarındaki yönetenler sınıfı ve saray memuriyetleri ile karşılaştırılacaktır. Böylelikle Buhara Hanlığı devlet mekanizmasının Türkistan'ın diğer siyasî yapılanmalarına ne derece örnek olduğu ve unvanların zaman içerisinde ele aldıkları görevlerin değişime uğrayıp uğramadıkları ortaya çıkarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Buhara Emirliği, Mecmuu'l-Erkam, Devlet Teşkilatı, Unvan ve Makamlar

ABSTRACT

The Uzbek Khanate of Bukhara, which was established in West Turkistan at the beginning of the 16th century, was greatly influenced by the state organization of the Turkish-Islamic states established after the Mongol period, as well as the Timurid State, which ended its domination in this geography, and created an administrative structure. While the Uzbeks did not interfere with the pre-established established order in the central and provincial organizations by evaluating the Timurid heritage, they continued the post-Mongolian Turkish-Islamic tradition from the Altınorda field to the Ilkhanians. In this direction, in the administrative structure of the Bukhara Uzbek Khanate, which ruled between 1500 and 1920 and was ruled by three dynasties, namely the Shibanids, Astrakhanids and Mangits, the administrative structures of many states from the Ghaznavids to the Seljuks, from the Ilkhanians to the Timurids were taken as an example and some of the terms we see in these states have taken their place among the khanate administrative terms. In this structure, which constitutes the class of governors of the state, positions and titles have fulfilled a wide range of duties from palace affairs to military affairs, having a wide range of functionality. In Bukhara Uzbek Khanate, the number of sources that list the officials, title holders and ordinary palace officials in the state organization and give information about their duties and their place in the hierarchy is quite low. Although there are chronicles that mention the state administration and organization in the period of Shaybanids, we do not find any sources that list administrative officials in detail. In the work titled Bahrü'l-Esrar fi Menakibu'l-Ahyar, written by Mahmud bin Veli, one of the sources of the Astrakhanids period, the ceremony in the palace of the prince of Bukhara is described. Here, the author presented the first valuable information about the office, title, and the position of the other officials in the palace in the hierarchy and the task they took. However, apart from the information provided by a few Russian travelers in their travel books, the most detailed information about the administrative staff of the Bukhara Khanate / Emirate was given for the first time by Mecmuu'l-Erkam, the source of the Mangit Dynasty. This work, written during the reign of Shah Murad (1785-1800), the famous ruler of the dynasty, who made important reforms in the political and economic fields in the Emirate, draws attention with its focus on the administrative system and administrative structuring rather than political events. Therefore, the abundance of details in the information given about the ruling class and other palace officials is natural. In this study, in order to understand the state mechanism of the Bukhara Uzbek Khanate in detail, after briefly discussing the state organization, the office, title and other palace

officials in the work named Mecmuu'l-Erkam will be listed. In addition, the officers will be compared with the rulers class in the other khanates of Turkestan, the Khiva, Hokand, Yarkend and Kashgar Khanates. In this way, it will be revealed to what extent the Bukhara Khanate state mechanism is an example to other political structures of Turkestan and whether the duties of the titles have changed over time.

Keyword: Emirate of Bukhara, Mecmuu'l-Erkam, State Organisation, Titles and Higher Ranks.

ORTAÖĞRETİM İNGİLİZCE PROGRAMI KAZANIMLARININ ÖĞRENEN ÖZERKLİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION of LEARNING OUTCOMES of 2018 SECONDARY EDUCATION CURRICULUM IN TERMS OF LEARNER AUTONOMY

Selver KILIÇARSLAN

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9976-7214

Doç. Dr. Menderes ÜNAL

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9439-3308

ÖZET

Yabancı dil derslerinde amaç öğrenilen dilde iletişim becerileri kazandırmaktır. Öğrencilerin, öğrenilen dilde iletişim becerilerini kazanmasında öğrenen özerkliği önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Genel olarak öğrencilerin "kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alması" olarak tanımlanan öğrenen özerkliği, sınıf ortamında da geliştirilebilen bir beceridir. Sınıf içerisinde yapılan çeşitli etkinlikler, öğretmen ve öğrencilerin sınıf içerisinde ve dışarısında üstleneceği roller ve öğretim programının bu becerinin kazanılmasında önemli olduğu görülmektedir. Öğrenen özerkliği becerilerine sahip öğrencilerin daha başarılı oldukları ancak öğretmenlerin öğrenen özerkliğinin öneminin farkında olmalarına rağmen uygulamada yeterli olmadıkları bilinmektedir. Bunun sebebinin genel olarak öğrencilerde yeterli motivasyonun olmaması, öğretim programı ve eğitim sitemi gibi çeşitli sebeplerdir. Ülkemizde konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, ortaöğretim İngilizce programının öğrenen özerkliği açısından değerlendirilmediği görülmektedir. Program değerlendirmenin, yapılan programın etkililiği, verimliliği ve sürekliliği açısından önemli olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada Ortaöğretim İngilizce Programı'nın kazanımlarında öğrenen özerkliğinin ne düzeyde olduğu ve öğretmenlerin konuya ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, yapılan literatür taramasından sonra, programda yer alan kazanımlar öğrenen özerkliği açısından incelenmiş olup öğretmenlerin öğrenen özerkliği konusundaki görüşleri açık uçlu sorular yoluyla toplanmıştır. Bu çalışma, durum çalışması modelinde gerçekleştirilen nitel bir çalışmadır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Program, kazanımlar açısından ele alınmıştır ve elde edilen veriler bir tabloda sayısal olarak ifade edilmiştir. Elde edilen verilerin güvenirliği, veri toplama aracı ve veri toplama sürecinde 2 uzman görüşü ile artırılmıştır. Buna ilave olarak katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntı örnekleri verilmiş olup veri analizi sürecinde başka bir araştırmacı tarafından da incelenmiştir ve araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenirlik formülü kullanılmıştır. Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) Hesaplama sonucunda (182/189) araştırmanın güvenirliği % 96 olarak hesaplanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlarına göre Ortaöğretim İngilizce Programı'nın kazanımlarında öğrenen özerkliği uygulamalarına dört boyuta (okuma, yazma, dinleme, konuşma) yer verildiği

sonucuna ulaşılmıştır. Tüm sınıf düzeylerinde öğrenen özerkliği uygulamalarının yer alması, programın öğrenen özerkliğini geliştirmeyi amaçladığını göstermektedir. Diğer taraftan öğretmenlerin öğrenen özerkliği kavramına ilişkin farkındalıklarının düşük olduğu, öğretmenin rehber olma rolüne ağırlık verildiği ve motive olmuş öğrenci özelliğinin özerkliği desteklediği görüşüne ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: kazanımlar**,** öğrenen özerkliği, öğretim programı, yabancı dil öğrenimi

BAZI YENİ 1,3-TİYAZOL TÜREVLERİNİN SENTEZİ, YAPI AYDINLATMA VE *İN SİLİKO* ADME ÇALIŞMALARI

SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND *IN SILICO* ADME SCREENING OF SOME NEW 1,3-THIAZOLE DERIVATIVES

Sevil ŞENKARDEŞ

Dr. Öğr.Üyesi, Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Kimya Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0002-0523-459X

Sedanur EKREK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Kimya Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0001-8606-7721

ÖZET

Tiyosemikarbazitler, bazı heterosiklik bileşiklerin sentezi için kullanılan temel yapılardan biridir ve azot ve kükürt içeren 1,3-tiyazol türevi heterosiklik bileşiklerin tasarımında oldukça yoğun şekilde kullanılmaktadır. 1,3-Tiyazoller organik sentez, farmasötik ve biyolojik uygulamalar açısından, heterosiklik bileşiklerin önemli bir sınıfıdır. Antibakteriyel etkili sülfatiyazol, β-laktam antibiyotiği aztreonam ve sefotaksim, antifungal etkili isavukonazol ve abafungin, antikanser etkili tiazofurin ve dasatinib, ve nonsteroidal antienflamatuvar meloksikam tiyazol halkası taşımaktadırlar. Medisinal kimya açısından bu tür bileşiklerin sentezi ve saflığının kanıtlanması oldukça önemlidir.

Bu bilgiler ışığında, tiyosemikarbazitlerden hareketle 2-(arilmetilen)hidrazinkarbotiyoamitler sentezlenmiş; sonrasında ise 2-(arilmetilen)hidrazinkarbotiyoamit bileşikleri kullanılarak sodyum asetat ve kloroaseton varlığında bir seri literatürde kayıtlı olmayan 2-(2-(arilmetilen)hidrazinil)-4-metiltiyazol bileşikleri sentezlenmiştir. Sentezlenen bileşiklerin saflığı HPLC ve elementel analiz ile kanıtlanmış olup, yapıları IR, ^{1}H-NMR ve LC-MS analizi ile aydınlatılmıştır. Günümüzde kemoinformatik yazılımlar, sentezlenen bileşiklerin moleküler yapısından metabolizma üzerindeki muhtemel etkileri ve onların ilaç olabilirlik özellikleri konusunda deneysel çalışmalar yapmadan bizlere önemli bilgiler vermektedir. Dünyada her yıl binlerce molekül sentezlendiği düşünüldüğünde, *in siliko* yaklaşımlar kullanılarak maliyet ve zamandan tasarruf sağlanmaktadır. Bileşiklerimizin *in siliko* ADME çalışmaları, bileşiklerin fizikokimyasal, farmakokinetik, lipofilite ve suda çözünürlük gibi özellikleri SwissADME ve Osiris yazılımları kullanılarak hesaplanmıştır. Sentezlenen bileşiklerin ADME sonuçlarına göre bileşikler Lipinski'nin 5 kuralı ile uyum içerisindedir ve oral biyoyaralanımlarının iyi olduğu öngörülmektedir. Ayrıca bu bileşiklerin potansiyel makromoleküler hedefleri değerlendirilmiş ve potansiyel kinaz enzimleri için hedef olabileceği öngörülmüştür. Bu sonuçlara göre moleküller, kanser için öncü bileşikler olarak önceliklendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sentez, 1,3-Tiyazol, Yapı Aydınlatma, in Siliko, Farmakokinetik

ABSTRACT

Thiosemicarbazides are one of the basic structures used for the synthesis of some heterocyclic compounds and are used extensively in the design of 1,3-thiazole derivatives which are the heterocyclic compounds containing nitrogen and sulfur. 1,3-Thiazoles are important class of

heterocyclic compounds in terms of organic synthesis, pharmaceutical and biological applications. Sulfathiazole with antibacterial effect, aztreonam and cefotaxime as β-lactam antibiotics, antifungal isavuconazole and abafungin, thiazofurine and dasatinib with anticancer effects, and meloxicam with nonsteroidal anti-inflammatory effects contain the thiazole ring. In terms of medicinal chemistry, it is very important to the synthesis and purity of such compounds.

In the light of this information, 2-(arylmethylene) hydrazinecarbothioamides were synthesized from thiosemicarbazides, and then original 2-(2-(arylmethylene)hydrazinyl)-4-methylthiazole compounds, were synthesized in the presence of sodium acetate and chloroacetone via 2-(arylmethylene) hydrazinecarbothioamides. The purity of the synthesized compounds was proved by HPLC and elemental analysis, and their structures were elucidated by IR, ^{1}H-NMR and LC-MS analysis. Today, chemoinformatic softwares give us important information about the molecular structure of the synthesized compounds, their possible effects on metabolism and their drug-likeliness properties without conducting experimental studies. Considering that thousands of molecules are synthesized every year in the world, cost and time savings are achieved by using *in silico* approaches. *In silico* ADME studies of our compounds, the physicochemical, pharmacokinetic, lipophilicity and water solubility properties of the compounds were calculated using SwissADME and Osiris softwares. According to the ADME results of the synthesized compounds, the compounds comply with the Lipinski's rule of 5 and it is predicted that oral bioavailability properties are good. In addition, the potential macromolecular targets of these compounds were evaluated and it was predicted that they could be targets for potential kinase enzymes. Based on these results, molecules can be prioritized as lead compounds for cancer.

Keywords: Synthesis, 1,3-Thiazole, Characterization, *in Silico*, Pharmacokinetic

EFFECTS OF PHYTOGENIC FEED SUPPLEMENTATION ON SERUM IRISIN, HEPCIDIN AND PROTEIN LEVELS IN A RAT MODEL OF MIXED STRESS

FİTOJENİK KATKI MADDESİNİN KARIŞIK STRES UYGULANAN RAT MODELİNDE SERUM İRİSİN, HEPSİDİN VE PROTEİN SEVİYELERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Nilay SEYİDOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi,ORCID: 0000-0002-2817-5131

Eda KÖŞELİ
Doktora Öğrencisi,_Bursa Uludağ Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-4812-4024

Deniz KARAKÇI
Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1884-1874

Rovshan GURBANLİ
Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6475-5811

Cenk AYDIN
Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-3090-0099

ÖZET
Fitojenik bileşenlerin beslenmeyi ve sağlığı iyileştirdiği ve aynı zamanda strese karşı olduğu için kullanımı önem kazanmaktadır. Literatürlere göre, uzun bir geçmişe sahip olan fitojenikler sağlıklı beslenmenin temelidir. Bu çalışmada, stres koşulları altında fitojenik yem takviyesinin serum irisin, hepsidin ve protein seviyeleri üzerindeki yararlı etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kırk sekiz erkek yetişkin Sprague-Dawley sıçanı rastgele dört gruba ayrıldı: Kontrol (C), Stres (S), Tedavi (Tr) ve Tedavi + Stres (TrS). Tr ve TrS gruplarında 28 gün boyunca, haftada 5 gün (2 ml / l), fitojenik katkı maddesi sularına katıldı. Tüm sıçanlar, 14 gün boyunca uzun süreli ışık fazı koşullarına (18 saat ışık: 6 saat karanlık) maruz bırakıldı. Ek olarak Stres ve TrS gruplarındaki hayvanlara iki kronik stres (kalabalık ortamlarda izolasyon ve bakım) uygulandı. Stresli sıçanlara kıyasla TrS grubunda antidepresan benzeri etkilere aracılık etmede potansiyel bir role sahip olan serum irisininde önemli bir azalma gözlendi. Kronik strese bağlı enflamasyonu kontrol altına almak için hipokampusta hepsidin arttığı bilinmektedir. Bu çalışmada, stresli sıçan grubunda kontrole kıyasla serum hepsidin önemli ölçüde artmıştır. Bununla birlikte, fitojenik katkı maddesinin takviyesi, bu değişikliği önemli ölçüde olmasa da düzenlemiştir. Ayrıca, çalışmada, serum proteinleri, strese bağlı sıçanlara kıyasla TrS grubunda daha düşük bulunmuştur. Sonuç olarak, bu çalışmada fitojenik bileşenlerden süt devedikeni ve enginar içeren ve kolin, karnitin, E vitamini ve melatonin ile desteklenen fitojenik katkı maddesinin strese karşı koruyucu etkiye sahip olduğu gösterilmiştir.
Anahtar Kelimeler: Fitojenik bileşenler, hepsidin, irisin, rat, stres.
Abstract
The potential use of phytogenic ingredients is gaining importance as nutraceuticals improve nutrition and health and are also against stress. According to the literature, phytogenics, most of which have a long history in food, have been fundamental to health. The present study, it's aimed to evaluate the beneficial effects of phytogenic ingredients on serum irisin, hepcidin, and protein levels under stress conditions. Forty-eight male Sprague-Dawley rats were

separated into four groups; Control(C), Stress(S), Treatment(Tr), Treatment and Stress(TrS). Rats in groups Tr and TrS received phytogenic ingredients by adding water (2mL/L) in 5days a week for 28 days. All rats were reared to 18h light: 6h dark for 14 days. Two chronic stresses, isolation and crowded environments, were applied to animals in groups, Stress, and TrS. There was a significant decrease in serum irisin, which has a potential role in mediating antidepressant-like effects, in TrS group compared to stressed rats.

In order to control inflammation due to chronic stress, hepcidin increased in the hippocampus. In this study, serum hepcidin was raised in the stressed rats' group compared to control significantly. However, supplementation phytogenic additive reversed this change, although not significantly. Nevertheless, in the study, serum proteins were found lower in TrS compared to stress-induced rats. In conclusion, this study showed that supplementation of phytogenic additive containing milk thistle and artichoke with choline, carnitine, vitamin E, and melatonin describes the protective effects against stress.

Keywords: Phytogenic ingridents, hepcidine, irisin, rat, stress.

BÖLGESEL ISITMA SİSTEMLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: MANİSA SOMA VAKA ÖRNEĞİ

PROBLEMS ENCOUNTERED IN DİSTRİCT HEATING SYSTEMS: CASE OF MANİSA SOMA

Murat ERTAN

Mak.Müh., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi,ORCID: 0000-0003-0066-5590

Onur KOŞAR

Dr.Öğr.Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7335-7076

ÖZET

Artan nüfus ve gelişen teknolojiyle birlikte küresel enerji tüketimi günden güne artmaktadır. Bu talebin karşılanmasında fosil yakıtlar en önde gelmektedir. Günümüz teknolojisiyle kurulmuş olan enerji santrallerindeki kayıp ısı atmosfere atılmaktadır. Fakat bu atık ısının potansiyeli oldukça yüksektir. Bölgesel ısıtma bir yerleşim yerindeki konutların, işletmelerin, ticari tesislerin ısınma ve sıcak kullanım suyu ihtiyacını karşılamak amacıyla bir ya da birden çok merkezden üretilen enerjinin tüketicilere dağıtılmasıdır. Bölgesel ısıtmada, yerli ısı enerji kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılması birçok ülkenin ulusal stratejik enerji planlamasında önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmada bir bölgesel ısıtma sistemindeki bina altı güç istasyonlarında karşılaşılan teknik problemlerin derlemesi bir vaka örneği üzerinden sunulmuştur. Manisa Büyükşehir Belediyesi Soma Bölgesel Isıtma Sisteminde karşılaşılan sorunlar bir rapor halinde sunulmuştur. Manisa Soma ilçesinde faaliyet gösteren kömür kaynaklı termik santralin atık ısısını kullanılarak ilçenin konut ısınma ihtiyacı karşılanmaktadır. Termik santral 270 MWth ısıl gücü (basınçlı sıcak su formunda) 30ton/h debi ile bölgesel ısıtma sistemine vermeyi garanti etmiştir. Soma bölgesel ısıtma sistemi 2021 yılı itibariyle 1.360.542 metrekare alan ısıtmaktadır. İlk olarak Soma Bölgesel Isıtma Sisteminin genel sistematiği detaylı bir şekilde açıklanmıştır. İkinci olarak bölgesel ısıtma dağıtım ağının uzaktan takip edilmesi, bina altı güç istasyonlarındaki set sıcaklık değerlerinin oluşturulması, bölgesel ısıtma sisteminin elektrik sarfiyatlarının azaltılması ve sistemin sürdürülebilir bir şekilde verimli çalışması için olası sorunlar belirlenmiştir. Son olarak listelenen sorunlara çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Atık Isı Kullanımı, Bölgesel Isıtma, Manisa Soma, Konut Isıtması

ABSTRACT

With the increasing population and technology, the energy consumed is increasing day by day. Fossil fuels come first in meeting this demand. The lost heat in power plants established with today's technology is thrown into the atmosphere. However, the potential of this waste

heat is quite high. District heating is the distribution of energy generated from one or more centers to consumers in order to meet the heating and domestic hot water needs of residences, businesses, commercial facilities in a residential area. In district heating, the efficient use of domestic heat energy resources plays an important role in the national strategic energy planning of many countries. In this study, a compilation of technical problems encountered in under-building power stations in a district heating system is presented through a case example. Problems encountered in Manisa Metropolitan Municipality Soma District Heating System were presented in a report. By using the waste heat of the coal-sourced thermic power plant operating in the Soma district of Manisa, the residential heating need of the district is met. The thermic power plant has guaranteed to deliver 270 MWth of thermal power (in the form of pressurized hot water) to the district heating system with a flow rate of 30ton / h. The Soma district heating system is heating an area of 1,360,542 square meters by 2021. First of all, the general systematic of Soma District Heating System is explained in detail. Secondly, possible problems were identified for the remote monitoring of the district heating distribution network, the establishment of set temperature values in the under-building power stations, to reduce the electricity costs of the district heating system and to operate the system in a sustainable way. Finally, solutions are offered to the listed problems.

Keywords: Waste Heat Usage, District Heating, Manisa Soma, House Heating

SOSYAL PROBLEM ÇÖZME, COVİD-19 KORKUSU VE AKADEMİK GÜDÜLENMENİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğretim Üyesi Deniz GÜNAYDIN

Psikoloji Bölümü, Sosyal Beşeri Bilimler Fakültesi, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi

ORCID: 0000-0002-2062-4246

ÖZET

2020 mart ayından beri Covid-19 pandemi süreci çeşitli değişkenler açışından araştırılmaktadır. Bununla birlikte, sosyal problem çözme, akademik güdülenme ve Covid-19 korkusunun çeşitli değişkenler açısından araştırılması gerekliliği de bulunmaktadır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin pandemi sürecinde sosyal problem çözme becerileri, akademik motivasyonları ve Covid-19 korkularının cinsiyet, yaş, sınıf düzeyleri, okudukları bölüm ve fakülte türleri gibi çeşitli değişkenler açısından farklık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, 546 üniversite öğrencisi bu araştırmada gönüllü olarak yer almıştır ve bu gönüllü katılımcılar Çekici ve Güçray (2012) tarafından geliştirilen Sosyal Problem Çözme Envanteri (Kısa Formu), Satıcı ve arkadaşları (2020) tarafından geliştirilen COVID-19 Korkusu ve Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilen Akademik Güdülenme ölçeklerini ve çeşitli demografik soruları içeren anketi cevaplamışlardır. Yapılan nicel istatistiksel analizler, kız üniversite öğrencilerinin soruna olumsuz yönelim puanlarının erkek üniversite öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu, erkek üniversite öğrencilerinin soruna olumlu yönelim puanlarının ise kız üniversite öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca kız üniversite öğrencilerinin bilgiyi akademik motivasyon için kullanma ve Covid-19 korkusu açısından erkek öğrencilere göre daha yüksek ortalama puanlarına sahip oldukları da görülmektedir.

Anahtar kelimeler. Covid-19 korkusu, sosyal problem çözme, akademik güdülenme, akademik motivasyon, cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm, fakülte

EVALUATION OF SOCIAL PROBLEM SOLVING, FEAR OF COVID-19 AND ACADEMIC MOTIVATION IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

ABSTRACT

Since March 2020, the impact of the Covid-19 pandemic process has been investigated in terms of various variables. However, there is also a need to investigate social problem solving, academic motivation and fear of Covid-19 in terms of various variables. For this reason, the purpose of this study was to investigate whether university students differ in social problem-solving skills, academic motivation and Covid-19 fears in terms of various variables such as gender, age, grade levels, and the types of departments and faculties they study. In line with this purpose, 546 university students voluntarily took part in this study and these volunteers completed the Social Problem-Solving Inventory (Short Form) developed by Attractive and Güçray (2012), the COVID-19 Fear developed by Satıcı et al. (2020), the Academic Motivation scales developed by Bozanoğlu (2004) and a survey including demographic questions developed by the author. Quantitative statistical analyzes revealed that female participants had higher scores on negative orientation to problem compared to males,

while male university students' positive orientation to problem scores were higher than female university students. In addition, it was revealed that female university students had higher mean scores regarding using information for academic motivation and Covid-19 fear compared to male students.

Keywords. Covid-19 fear, social problem solving, academic motivation, gender, age, class, department, faculty.

SPİNAL ANESTESİ SONRASI OLUŞAN KRONİK BEL AĞRILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bülent ÖZDEMİR

Doktor Öğretim Üyesi, Recep tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp fakültesi Nöroşirurji Anabilim Dalı Rize, Orcid:0000-0002-7635-9808

ÖZET

Spinal anestesi ile sezaryen tüm dünyada sık olarak uygulanmaktadır. Bu hastaların bir bölümünde kronik bel ağrısı görülmektedir. Bu tür ağrılardan spinal anestesi sorumlu tutulmaktadır. Bu konu araştırıldı. Hastanemizde 1 Ocak 2028 ile 1Ocak 2020 de yapılan sezaryen ameliyatları retrospektif olarak incelendi. Çalışma süresi içinde 291 sezaryen ameliaytı yapıldığı, bunların 52 tanesinde genel anestesi, 239 unda spinal anestesi uygulandığı tesbit edildi. Toplam 291 hastanın 56 tanesinde (%19,2) kronik bel ağrısı olduğu görüldü. Bu 56 hastanın da 14 tanesi genel anestesi, 42 tanesi spinal anestesi almıştı. Ki kare testine iki yöntem arasında kronik bel ağrısı oluşması yönünden önemli farklılık olduğunu gösterdi(P<0.05). Çoklu regresyon analizi, bel ağrı ile çocuk ağırlığı arasında ilişki olduğunu, Hasta yaşının ve anestesi tipinin ağrı üzerine etkili olmadığını gösterdi. (p>0.05). Bu çalışmada, spinal anestesi ile sezaryen genel anestesiden daha fazla yapıldığı için, toplumda spinal anestesi sonrası bel ağrısına daha sık rastlandığı sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler: spinal anestezi; sezaryen, bel ağrısı

THE FALSE ACCUSATİON ABOUT THE SPİNAL ANESTHESİA FOR THE PERSİSTENT LOW BACK PAİN AFTER THE CESAREAN SECTİON

Abstract

Objective: Caesarean sections (CS) under spinal anesthesia are increasing worldwide. There is a growing concern that spinal anesthesia may lead to low back pain(LBP). It is necessary to evaluate whether or not spinal anesthesia is associated with persistent back pain. This subject was investigated.

Methods: CS under spinal or general anesthesia between 1 January 2018 and 1 January 2020 were analyzed retrospectively for persistent LBP after section.

Result; CSs were performed in 52 women under general, 239 women under the spinal anesthesia study period. Of these patients, persistent LBB occurred in 56 (19,2%) of 291 patients. Of those patients 14 of 52(26,9%) patients received general anesthesia, 42 of 239 (17.5%) patients received spinal anesthesia. The Chi-square test revealed that the occurrence of persistent LBP was statistically significant in comparison to spinal and general anesthesia. Multiple logistic regression revealed that baby weight after CS was the only variable associated with persistent LBP after 3 and 6 months (P<0.05). Patient age and anesthesia type were not associated with persistent LBP (p>0.05)

Conclusion: This study shows that performing more spinal than general anesthesia in the cesarean section may lead to an increased incidence of LBP after CS.

Keywords: spinal anesthesia; cesarean section; low back pain

SPOR İŞLETMELERİNDE MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF CUSTOMER SATISFACTION IN SPORTS BUSINESS ACCORDING TO SOME VARIABLES

Sema USLU
Bilim Uzmanı, Sorgun Halk Eğitim Merkezi,
ORCID: 0000-0002-4634-7662

Mehmet YILDIRIM
Doç. Dr. Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,
ORCID: 0000-0002-9707-6540

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; spor işletmelerinde müşteri memnuniyetinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmaya Yozgat İl'inde bulunan spor işletmeleri arasından kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen, 2019-2020 kış sezonunda 1 Aralık-28 Şubat tarihleri arasında spor işletmelerinde müşteri olan 340 kadın, 260 erkek toplam 600 müşteri gönüllü olarak katılmıştır. Yozgat ilinin sunduğu koşullar itibariyle spor işletmeleri büyüklükleri, sundukları programlar (fitness, plates, zumba, taekwondo, box, step aerobik, voleybol, basketbol, futbol vb.) ve üye sayıları dikkate alınarak seçilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcıların kişisel bilgilerini toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan "Demografik Bilgi Formu (DBF)" ile birlikte, Sevilmiş (2015) tarafından geliştirilen "Spor İşletmelerinde Müşteri Memnuniyeti Ölçeği (SİMMÖ)" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 20 programına aktarılmıştır. Verilerin analizinde öncelikle katılımcıların kişisel özelliklerini belirlemeye ilişkin betimleyici frekans (n), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır. Çalışmanın güvenirlik değerleri düzeyinin saptanmasında ise iç tutarlılık için "Cronbach alpha katsayısı" yöntemi uygulanmıştır. Araştırmada veri setinin basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiş ve verilerin normal dağılım sergilediği tespit edilerek, istatistiki analizlerinde parametrik testler (t-testi, Anova) kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda; cinsiyet, yaş, aylık gelir düzeyi, daha önce bir spor merkezinden yararlanma durumu, şu an yararlanmakta olduğu spor merkezi değişkenlerine göre müşteri memnuniyeti ölçeği alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Spor işletmeleri**,** müşteri, memnuniyet

POST MODERN ÖRGÜT TEORİSİ VE FOUCAULT'NUN KATKISI

Doç. Dr. Suna TEKEL

İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, 0000-0002-5153-4585

ÖZET

Sosyal yaşam Post modernizm için insanı merkeze almayan "belirsizlik" ve "çelişki" ölçütleri ile incelenir. Post modern düşüncenin temelinde sistemlerin insan kontrolünden bağımsız kendine özgü yaşamsal bir işleyişi olduğu kabul edilir ve biz ancak onları kendilerini referans alarak incelediğimizde anlayabiliriz. Post modern düşünürler için sistemin anlamı ve amacı yoktur. Bu bağlamda dünyanın bizim için var olduğu ve kendimizin de kontrol merkezi olduğumuz düşüncesi insanların tasarımıdır. Bu bildiride postmodern teori bağlamında Lyotard ve Derrida'dan kısaca bahsedildikten sonra post modern örgüt incelemelerinde adından sıklıkla behsedilmeyen ve örgüt incelemelerine etkisi hakkında yaygın bir bilgi birikimi bulunmayan Foucault'nun görüşleri üzerinde durulacaktır. Öncelikle Foucault'nun sosyal teoriye katkıları; "niçin" tarzı sorulardan ziyade "nasıl" tarzı soruların önemi üzerinde durması, özne ve nesne kutuplaşmasından kaçınılması, örgütlerin kendisi değil de uygulamalarının daha önemli olduğu düşüncesi, pratiklerin nasıl ortaya çıktığı ve zaman içinde nasıl istikrarlı bir yapı oluşturduğu ve rasyonellik kavramının tekil değil de çoğul anlamda ele alınması incelenecektir. Bu bağlamda Foucault'nun örgütsel yazına etkisi değerlendirilecetir.

Anahtar kelimeler: Örgüt Teorisi, Post modern Örgüt Teorisi, Foucault.

MODERN ÖRGÜT TEORİSİ VE HABERMAS'IN KATKILARI

Doç. Dr. Suna TEKEL

İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, 0000-0002-5153-4585

ÖZET

Sosyal yaşam modernizm için insanı temele alan "ilerleme" ve "akıl" ölçütleri ile incelenir. Örgüt incelemelerine etkisi açısından bakıldığında ise modern örgüt modeli, örgütleri amaçlara ulaşmak için bir araç olarak görür, yapısı ve işleyişinde insan aklı etkilidir. Bu bağlamda örgütlerin doğası ve modern dünyadaki rolü nasıl anlaşılmaktadır? Örgütler ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi ve işin rasyonel düzenlenişi temelinde ele alınır. Bu bildiride Modernizmin eleştirel ve sistemik biçimlerinden bahsedilerek Weber'den kısa bir alıntı yapıldıktan sonra örgüt incelemelerinde adından sıklıkla bahsedilmeyen Habermas'ın alana katkıları üzerinde durulacaktır. Öncelikle Habermas'ın sosyal teoriye katkıları; iletişimsel rasyonellik kavramı, toplum teorisi ve sosyal düzenin bu bağlamda açıklanması, etik teorisi, demokratik küresel düzen analizinde politik ve yasal kurumlar çerçevesinde değerlendirilerek, örgütlerde iletişimin etkisi, örgüt çalışmalarında epistemolojik, politik ve etik boyutlar açısından Habermas'ın örgütsel yazına etkisi incelenecektir. Sonuçta Habermas'ın ileri sürdüğü düşüncelerinin bazılarının örgüt incelemelerinde sınırlı etkisi olmasına rağmen politika ve hukuk konularında görüşlerinin örgütsel yazın üzerinde daha etkili olabileceği kanaati değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Örgüt teorisi, Modern Örgüt teorisi, Habermas.

TÜRKİYE'NİN E-7 ÜLKELERİ İLE DIŞ TİCARETİNİN BETİMSEL BİR ANALİZİ

Sultan SALUR KÜÇÜK
Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, 0000-0001-9314-3526

ÖZET

Günümüzde yaşanan gelişmeler dış ticaretin payının ve öneminin artmasına neden olmuştur. Küreselleşmenin etkileri, teknolojinin çok hızla hayatın her alanına yayılması, rekabetin sınırlar dışına taşması dış ticaretin dinamik bir yapıya bürünmesine neden olmuştur. Dış ticarette yaşanan bu hızlı ve önemli gelişmeler ülkelerin ekonomik büyümesinde ve bireylerin refahının artmasında önemli rol oynamaktadır. Gelişmiş ülkelerin çok daha önceden şahit oldukları dış ticaretin ekonomik yapı üzerindeki olumlu etkilerinin, gelişmekte olan ülkeler tarafından da farkına varılmış olması ülkelerin bu alana kanalize olmalarına neden olmuştur.

Çalışmada Brezilya, Çin, Endonezya, Hindistan, Meksika, Rusya, Türkiye' den oluşan en hızlı büyüyen ve de gelişen ekonomilerin (E-7 Ülkeleri) dış ticaret profili Dünya Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumu'ndan temin edilen veriler ile ortaya konulması amaçlanmıştır. Buradan hareketle öncelikle E-7 ülkelerin genel dış ticaret profili incelenmiş ve sonrasında da Türkiye ile bu grupta yer alan ülkelerin yapmış oldukları ihracat ve ithalat verileri 2009-2019 dönemi için değerlendirilmiştir. Türkiye 2019 yılı itibariyle E-7 ülke grubundan en yüksek miktarda 3.852.993.806 $ ile Rusya ile ihracat yaparken, Rusya'yı 2.586.637.371 $ ile Çin ve 1.086.564.961 $ ile de Hindistan takip etmiştir. En düşük miktarda 276.956.920 $ ile Endonezya ile ihracat yapmıştır. Yine aynı yıl Türkiye bu ülke grubundan Rusya ile en yüksek miktarda ithalat yapmıştır (22.453.026.441 $). Rusya'yı Çin (18.496.580.460 $) ve Hindistan takip etmiştir (6.593.483.252 $). 2019 yılında Türkiye 676.958.099 $ ile Meksika ile en düşük miktarda ithalat yapmıştır.

Anahtar Kelimeler: E-7 Ülkeleri, Dış Ticaret, İhracat, İthalat

A DESCRIPTIVE ANALYSIS OF TURKEY'S FOREIGN TRADE WITH E-7 COUNTRIES

Current developments have caused an increase in the share and importance of foreign trade. The effect of globalization, the rapid spread of technology in every facet of life and the exceeding limit of competition between countries have led foreign trade to take on a dynamic structure. These rapid and important improvements in foreign trade play a crucial role in the economic growth of the countries and the increase of the human welfare. The realization of the positive effects of foreign trade, which the developed countries have witnessed long ago, on the economic structure by the developing countries has led the countries to move towards this field. In the study, the foreign trade profile of the fastest growing and developing economies including Brazil, China, Indonesia, India, Mexico, Russia and Turkey (E-7 Countries) is aimed to reveal with the data obtained from the World Bank and Turkish Statistical Institute. Based on this, first, the general foreign trade profile of E-7 countries is analyzed, and the export and import

data of the countries in this group with Turkey are evaluated for the period 2009-2019. As of 2019, Turkey has the highest amount of exports to Russia with $ 3,852,993,806, to China with 2.586.637.371 $, to India with 1.086.564.961 $ and the lowest amount to Indonesia with 276.956.920 $ among the group of E-7 countries. The same year, Turkey has the highest amount of imports from Russia among the group of E-7 countries (22.453.026.441 $). Russia has been followed by China (18,496,580,460 $) and India (6,593,483,252 $). In 2019, Turkey has the lowest amount of imports from Mexico with $ 676 958 099.

Key Words: E-7 Countries, Foreign Trade, Export, Import

TÜRKİYE'NİN İŞGÜCÜ YAPISININ D-8 ÜLKELERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Sultan SALUR KÜÇÜK
Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, 0000-0001-9314-3526

ÖZET

İşsizlik geçmişten günümüze kadar hemen hemen bütün ülkelerin karşı karşıya kaldığı temel bir problem olmuştur. Gelişmişlik düzeylerine göre işsizliğin beraberinde getirdiği sorunlar farklılık gösteriyor olsa da ülkelerin ekonomisini etkileyen ciddi bir sorundur. Özellikle gelişmekte olan ülkeler için bu sorun her geçen gün daha da kronik bir yapıya dönüşmektedir. Bu sebeple gelişmiş ülkelerin refah seviyesini yakalamayı amaç edinen gelişmekte olan ülkeler işgücü piyasasından kaynaklı sorunlarını hızlı bir şekilde çözümlemek zorundadır. Son dönemlerde yükseköğretimde öğrenim gören kadınların payının artması ve bunun sonucunda kadınların iş hayatına girmesiyle birlikte istihdam profilinde değişiklik gözlenmektedir. Gelişmiş ülkelerdeki istihdam yapısı değerlendirildiğinde hizmet sektöründe kadınların ağırlıklı olarak yer aldığı görülmektedir.

Çalışmanın amacı Gelişen Sekiz Ülke (D-8 Ülkeleri) grubunda yer alan diğer ülkeler karşısında Türkiye'nin İşgücü performansını değerlendirmektedir. Değerlendirme yapılırken kullanılan değişkenler işveren sayısı, 15-24 yaş grubu istihdam oranı, 15 yaş üstü istihdam oranı, tarım sektöründeki istihdam oranı, sanayi sektöründeki istihdam oranı, hizmetler sektöründeki istihdam oranı, ücretli ve maaşlı çalışanlar, serbest meslek grubunda çalışanlar, genç işsizlik oranı ve toplam işsizlik oranıdır. Bu bağlamda D-8 ülke grubunu oluşturan Bangladeş, Endonezya, İran, Malezya, Mısır, Nijerya, Pakistan, Türkiye'nin iş gücü yapısı kadın-erkek ayrımı yapılarak 2010-2020 dönemi için betimsel olarak incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular Türkiye'nin işgücü yapısının D-8 grubundaki diğer ülkelere göre iyi bir konumda olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler*:* D-8 Ülkeleri, İşgücü Piyasası, İstihdam, İşsizlik

COMPARİSON OF TURKEY'S LABOR FORCE STRUCTURE WİTH D-8 COUNTRİES

Unemployment has been a major issue faced by almost all countries at all times. Although the problems caused by unemployment differ according to the development level of countries, it is a serious issue affecting the countries' economic condition. This problem is becoming more and more chronic, especially in the developing countries. Therefore, the developing countries aiming to reach the welfare level of developed countries have to find solution quickly for the problems arising from the labor market. Recently, there has been a change in the employment profile with the increase in the rate of women studying in higher education and accordingly of women getting a start in business. When the employment structure in the developed countries is evaluated, it is noted that women are predominant in the service sector.

The aim of the study is to evaluate the performance of Turkey's labor force compared to other countries in the group of Developing Eight Countries (D-8). The variables used in the evaluation process are the number of employers, the employment rate of 15-24 age group, the employment rate over the age of 15, the employment rate in the agricultural sector, the employment rate in the industrial sector, the employment rate in the service sector, the wage and salaried employees, the self-employed, youth unemployment rate and the total unemployment rate. In this regard, the labor force structure of the D-8 countries, which include Bangladesh, Indonesia, Iran, Malaysia, Egypt, Nigeria, Pakistan and Turkey have been analyzed descriptively for the period 2010-2020 making distinction between men and women. The findings obtained as the result of the research has revealed that Turkey's labor structure is in a better position compared to the other countries in the D-8 group.

Key Words: D-8 Countries, Labor Market, Employment, Unemployment

THE EFFECT OF TEMPERATURE ON SHALLOW DONOR IMPURITY IN RECTANGULAR, PARABOLIC, AND TRIANGULAR INGAN/GAN DQWS

Walid BELAID

Solid State Physics Laboratory, FSDM, Mohammed Ben Abdellah University, Fes, Morocco.
ORCID: 0000-0001-9810-9386

ABSTRACT

As members of the III-nitride family, wurtzite GaN and AlN have direct room temperature bandgap energy (Eg) of 3.4 eV and 6.2 eV. Since the Eg of InN was believed to be 1.9 eV previously, the alloy of InN and GaN could cover the range of 1.9-3.4 eV while that of InN and AlN could cover the range of 1.9-6.2 eV. This makes the III-nitrides attractive for the optoelectronic device application in the green, blue and UV ranges. In the present paper, the binding energy of hydrogenic shallow-donor impurity in simple and double coupled quantum wells based on unstrained wurtzite (In,Ga)N/GaN is investigated. Considering the effective-mass and dielectric mismatches between the well and its surrounding matrix, the numerical calculations are performed within the framework of the parabolic band and the single band effective-mass approximations under the finite potential barrier using finite element method (FEM). The numerical results show that the impurity binding energy: (i) is strongly affected by the electric field, increases with the electric field, it's increased for a given well/barrier width, (ii) is enhanced by the wells coupling and (iii) it's strongly sensitive to the internal parameters, and it can be adjusted by the quantum well/barrier width, the impurity position and the internal Indium composition. Our results are in good agreement with the finding especially for those obtained by the variational approach.

Keywords: III-nitrides, Binding energy, Quantum wells, Pressure, Temperature, Electric field.

YABANCI DİL DERSLERİNDE DEYİM ÖĞRETİMİ

Gizem KÖŞKER

Dr. Öğr. Üyesi., Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-0115-9756

ÖZET

Deyimler kültürün dile doğrudan yansıdığı sözlü ifadelerin başında gelmektedir. Deyimler, atasözleri gibi bir toplumda tarihsel süreç içerisinden o toplumu oluşturan bireyler tarafından oluşturulmuş ve nesilden nesle aktarılmış sözel kullanımlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Gündelik hayatta iletişim sırasında oldukça sık kullanılmakta olan deyimleri, kullanıldıkları bağlam içinde doğru anlayabilmek, aktarılan mesajı karşı taraftın yanlış anlaşılmalara yer verilmeden doğru şekilde anlayabilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Dil öğretiminde temel derslerden olan dilbilgisi ve sözcük bilgisi öğretimi ile bir konuşma içinde geçen deyimlerin anlamını her zaman tam ve doğru anlayabilmek mümkün olmamaktadır. Bu konuda yetkinlik kazanabilmek için hedef dil ile eş zamanlı olarak hedef kültürü de tanımak gerekmektedir. Tamamen hedef dilin konuşulduğu topluma dair kültürel kodlarla oluşturulmuş deyimleri keşfetmek, öğretilen veya öğrenilen yabancı dilin etkin ve başarılı kullanımına önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Deyim öğretimine de yer verilen dil dersleri, dil öğrenen bireylere hedef dil ile birlikte hedef kültürü de tanıma ve keşfetme ortamı oluşturmaktadır. Deyimlerin farklı bağlamlar içinde kullanılması yabancı dil öğrenen bireyin hem iletişim alanındaki sınırlarını genişletmekte hem de dil pratiğine önemli katkılar sunmaktadır. Diğer yandan dil öğrenenlerin gerçek hayattaki iletişim becerilerinin gelişmesini desteklerken dersleri içerik açısında zenginleştirmektedir. Son yıllarda dil öğretiminde iletişimsel becerilerinin öneminin altı çizilmekte ve dil öğretimi sürecinde birbirinden ayrı ilerlemesi söz konusu olmayan dil-kültür bağlantısı ile ele alınan dil öğretiminin doğru bir yaklaşım olduğu kabul edilmektedir. Söz konusu yaklaşım ile dil öğrenen her bireyin kültürlerarası iletişim becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir. Bu çalışma Fransızca ve Türkçe ’de gündelik hayatta konuşma dilinde sıklıkla kullanılan deyimlerin dil kullanımına etkisini inceleme amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dil öğretimi, Kültürel kodlar, Deyimler.

YABANCI DİL OLARAK HİNDĪ (HİNTÇE) DİLİ ÖĞRENİMİNDE KARŞILAŞILAN ARAPÇA, FARSÇA VE İNGİLİZCE KÖKENLİ SÖZCÜKLER

Esra KÖKDEMİR
Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Hindoloji Anabilim Dalı. ORCID:0000-0002-3339-0071

ÖZET

Günümüzde dil bakımından çeşitlik gösteren en zengin ülke Hindistan Cumhuriyeti (Bharat Gaṇrācy) resmi adıyla bilinen Hindistan'dır. Dünyanın ikinci büyük nüfusuna ve yedinci büyük kıtasına sahip olmasıyla da bu çeşitlilik farklı dillerin ve farklı lehçelerin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır. Diğer yandan, bağımsızlığını ilan edene kadar farklı etnik gruplar tarafından yönetilmesiyle de bir takım kültürel etkileşimleri berberinde getirmiştir. Bu etkileşimlerin en başında 12 Eylül 1949 yılında çıkan yasa ile ülkenin ulusal dili (rāshṭra bhāshā) olarak kabul edilen Hindī Dili yer almaktadır. MÖ 1500'lerde Ari ırkının bu coğrafyaya gelmesiyle başlayan tarihi kronolojik olara, Magadha İmparatorluğu'nun yükselişi ile birlikte Mahacānapadalar Dönemi, Akhemenid Dönemi, Makedon Kral III. Alexandros'un Seferleri doğrultusunda şekillenen dönem, Maurya İmparatorluğu dönemi, Gupta Dönemi, Harsha Dönemi, Kuzey ve Güney Krallıklar Dönemi, Türk-Moğol İmparatorlukları Dönemi, Arapların, Gazneli Mahmut'un ve Babür Devleti'nin İstila Dönemleri, Portekiz'in hakimiyet dönemi ve son olarak İngiltere'nin hâkimiyet dönemi vasıtasıyla, Hindistanın resmi tarihi şekillenmiştir. Şekillenen bu tarihinde sosyo-kültürel etkileşimin bir örneği olarak Hindī (Hintçe) Diline Arapça, Farsça ve İngilizce kökenli sözcüklerin geçtiği bilinmektedir. Kalem, hava, insan, doktor, şayet, lakin gibi sözcükler bunlardan bazılarıdır ve bu tür sözcükler Hindī (Hintçe) Dilinde önemli ölçüde yer almaktadır. Bu açıdan yabancı dil olarak Hindī (Hintçe) Dili öğrenimi kolay gibi görünse de aslında sadece Türkçe ve Hindī (Hintçe) Dilinde ortak kelimelerin kullanımı söz konusudur. Diğer yandan Hindī (Hintçe) dil bilgisi kuralları Türkçeden tamamen farklı olup, ilgili dil öğreniminde sıkıntı teşkil ettiği görülmektedir. Bu çalışmada ise, bu sıkıntının giderilmesine yönelik yabancı dil olarak Hindī (Hintçe) Dilinin nasıl öğrenileceği ve öğrenilirken nelere dikkat edilmesi gerektiği incelenecektir. Bu sorunsal çerçevesinde, yakın gibi görünen Türkçe ve Hindī (Hintçe) Dili arasındaki farklar da ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hindistan, Hint Dilleri, Hindī (Hintçe) Dili, Hindī Dil Bilgisi.

TEMASSIZ İLAÇ SALINIMINDA ŞEKİL BELLEK ALAŞIMLARININ KULLANILMASI

SHAPE MEMORY ALLOYS FOR CONTACTLESS DRUG DELIVERY

Raşit KARAKUŞ

Dr. Araş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, ORCID:0000-0003-4328-7665

ÖZET

İlerleyen teknoloji tıp alanında da pek çok yeniliği beraberinde getirmiştir. Yeni tedavi yöntemleri arasında vücut içi temassız ilaç sevki ve hedef noktaya salınımı dikkat çekici konulardan biridir.

Bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında yaygın tedavi yöntemlerinden birisi ilaç tedavisidir. Ancak alışılagelmiş ilaç kullanımı, ilaç içindeki etken maddenin tüm vücuda yayılacak şekilde canlı bünyesine verilmesi şeklinde uygulanmaktadır. Bu şekilde yapılan ilaç tedavisinde, etken maddenin iyileştirici özellikleri yanında, zaman zaman çok ileri seviyelerde de olabilen, yan etkilerin de tüm vücuda yayılması söz konusudur. Kemoterapi gibi yan etkilerin dikkatle gözlenmesi gerektiği durumlarda, tedavi amaçlı kullanılacak ilacın doğrudan ilgili dokuya gönderilmesinin yan etkilerin azaltılmasına ve tedavi süresinin kısalmasına olumlu yönde etkisi vardır. Diğer taraftan etken maddenin cerrahi metotlarla ilgili bölgeye ulaştırılması vücut bütünlüğünü bozacak bir müdahale olması sebebiyle hasta vücudunda küçük de olsa travmaya sebep olacağı için alternatif yöntemler üzerinde durulmaktadır. Bu yöntemlerden en önemlisi manyetik alanlarla vücut içinde yönlendirilebilen ilaç taşıyıcı mikro robotların kullanılmasıdır. Bu yöntemde etken maddeyi taşıyan mikro robotlar vücuda temas etmeksizin ilacın sevk edileceği bölgeye yönlendirilir ve uygun pozisyon sağlandıktan sonra ilaç salınımı tetiklenir. Tetiklemenin istenilen yerde ve istenilen zamanda yapılması son derece önemlidir. Bu bildiride kontrollü ilaç salınımını sağlayabilmek için şekil bellek alaşımları (SMA)'nın uygulanabilirliği incelenecektir.

Önceden şekillendirilmiş bir malzeme uygun sıcaklık, manyetik alan vb. etki ile fiziksel olarak şekil değişimine uğrayabilir. Bu şekilde üretilen ve önceden tasarlanmış şekline geri dönebilen malzemelere SMA adı verilir. Dışarıdan sağlanan uyarı ile elde edilen şekil değişimi pek çok farklı iş için kullanılabilir. Bu malzemelerin şekil değişim özelliği temassız vücut içi ilaç sevki için de son derece uygundur.

Bu çalışmada içinde etken maddenin depolanabileceği tek açıklıklı bir kapsül mikro robot tasarımı önerilmektedir. 10-100 μm boyut aralığındaki yön kontrollü manyetik etkileşim ile hedef noktaya sevk edilen robot, hedef noktaya ulaştığında içindeki SMA mekanizması indüksiyon akımıyla belli bir sıcaklığa kadar ısıtılabilir. Bu ısıtma ile kapsül içindeki itici mekanizma, etken maddenin doku üzerine ya da içine zerk edilmesini sağlar. Bu sayede herhangi bir temas olmadan iyileştirici etken madde sorunlu bölgeye direkt olarak verilmiş olur.

Mikro robotun depolama alanındaki etken maddenin dışa atımını sağlayacak yapı basit bir helis yay olabileceği gibi görece daha karışık bir krank-biyel mekanizması da olabilir.

Anahtar kelimeler: Şekil bellek alaşımları, temassız ilaç transferi, hasarsız ameliyat yöntemleri, mikro robotlar

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN 4 VE 5 YILDIZLI OTEL İŞLETMELERİNİN YÖNETİM MUSAHEBESİ UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Kerim COŞKUN

Öğr. Gör., Siirt Üniversitesi, (0000-0002-8963-0740)

Ali ILGAZ

Doktora Öğr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, (0000-0003-0838-2747)

Halil AKMEŞE

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi (0000-0003-4694-2215)

ÖZET

Turizm sektörü içerisinde önemli bir yere sahip olan otel işletmelerinin mevcut rekabet ortamında ayakta kalabilmeleri için bir takım faaliyetleri yerine getirmeleri gerekmektedir. Gerek karar verici konumundaki yöneticilerin, gerekse çalışanların yönetimle ilgili konularda otel işletmelerinin başarısı için dikkatli davranması önem arz etmektedir. Otel işletmelerini bu rekabet ortamında başarıya götürecek yönetimle ilgili unsurlardan biri de yönetim muhasebesi ile ilgili konulardır. Bu yönüyle yöneticilerin yönetim muhasebesi ile ilgili konulara verdiği önem, otel işletmelerinin başarısını da olumlu şekilde etkileyecektir.

Yönetim muhasebesini konu alan bu çalışmanın temel amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan; Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak illerindeki otel işletmelerinin yönetim muhasebesi uygulamalarını kullanım durumunu tespit etmektir. Bu amaç kapsamında bölgede bulunan turizm işletme belgeli 4 ve 5 yıldızlı 40 otel işletmesine anket uygulanmış ve anketler SPSS programı yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda araştırmaya katılan otel işletmelerinin en sık; bütçeleme, maliyet-hacim kar analizi ve standart maliyet uygulamalarını kullandığı tespit edilmiştir. Yine bu işletmelerin yönetim muhasebesi uygulamalarında en fazla önemi maliyet planlaması, maliyet tasarımı ve bütçe kontrolüne verdiği görülmektedir. Bu sonuçlar dikkate alınarak Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan otel işletmelerine yeni yönetim muhasebesi teknikleri hakkında bilgiler verilmeli ve bu teknikleri kullanma oranları artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Muhasebesi, Otel İşletmeciliği, Güneydoğu Anadolu Bölgesi.

YAYIN TARİHİ : 26.04.2021

ISBN: 978-605-70554-0-8

İKSAD GLOBAL YAYNEVİ